I [1])

București, 12 Iunie 1874.

Iubite Domnule Maiorescu, Venind la București pentru puține zile, mĭ-a părut foarte rău de-a nu vă găsi pentru ca să vă felicit de postul important la care ați fost chĭemat [2]). Instrucția publică fiind specialitatea D-Voastre, veți ști a o îndrepta pe calea eĭ adevărată, și a înfrîna avîntul balamutic ce a luat limba romînă sub impulsul pedanților sterilĭ din epoha noastră. Totodată vă veți interesa și de bĭetul teatru romînesc, care a devenit un *tréteau de foire*, sub direcția unor exploatatorĭ șarlatanĭ. Pînă a nu lua însă o măsură radicală în privirea luĭ, fie-mĭ permis a interveni pe lîngă D-Voastre în favorul luĭ Millo. Am reușit a face ca Comitetul teatral să-ĭ acordeze două zile pe lună în tot cursul stagiuneĭ viitoare zile, de care Millo va dispune cum va voi, supunîndu-se reglementuluĭ, și nefiind atîrnat de nime. — El va avea trupa luĭ deosebită, se va bucura de o independență absolută vis-à-vis de celelalte direcțiĭ romîne și străine și va fi scutit de taxa de 300 francĭ, la care eraŭ obligațĭ directorĭ în anĭ trecuți. — Aceste condițiĭ fiind admise de întreg Comitetul teatral, rămîne acum ca să binevoiți D-Voastre a le aproba, și a menține dreptul luĭ Millo înaintea unor încercărĭ de intrigă, care poate vor sbura prin prejurul Ministruluĭ... după anticul obiceiŭ.

Orĭce veți decide în favoarea luĭ Millo, va fi un act de dreptate, și cît pentru mine, voĭ fi mulțumit de-a videa că știți nu numaĭ a recunoaște merite, dar și a le recompensa.

Primiți, vă rog, asigurarea simțirilor mele de înaltă considerare și sinceră amicie.

V. Alecsandri.

---

[1]) Autograf inedit. Manuscrisele Academieĭ Romîne.

[2]) Numit Ministru al Instrucțiuneĭ Publice la 7 Aprile 1874.

II [1])

Mircești, 27 Iunie 1874.

Iubite Domnule Maiorescu, Vă mulțumesc înainte de toate pentru înlesnirea ce ați făcut luĭ Millo, acordîndu-ĭ două zile pe lună pentru representații, în teatrul cel mare. Dorința luĭ este astfel satisfăcută, fără nicĭ un prejudiciŭ pentru direcția care se va bucura de subvenția teatrală, și publicul va rămînea mulțumit de concurența ce'șĭ vor face ambiĭ directorĭ pentru a se întrece în alegerea repertoriuluĭ și în ecsecutarea luĭ.

Pentru anul acesta nu este alta de făcut, dar pentru viitor eŭ cred că ar fi prea necesar de a se lua alte dispositiĭ, privitoare la progresul arteĭ dramatice romîne: Noĭ avem directiĭ de teatrurĭ, care se preocupă numaĭ de esploatarea publiculuĭ: avem diletanțĭ ce se cred și se zic artiștĭ și care nu aŭ cea maĭ slabă idee de artă; avem conservatoriŭ de declamare fără profesorĭ capabilĭ de-a crea elevĭ... într'un cuvînt avem de toate, împodobite cu titlurĭ marĭ, cu etichete sonore, dar în fond nu avem nimic care să fie la înălțimea numeluĭ pompos ce poartă... Cum să facem dar, ca să avem un conservatoriŭ cu *profesorĭ,* un teatru cu *artiștĭ?* Eată opinia mea:

1. De la anul viitor, subvenția teatrală, în loc de-a fi dată exploatorilor de scenă romînă, va fi consacrată la educarea artistică a patru tinerĭ, aleșĭ dintre elevĭĭ Conservatoriilor, saŭ dintre elevĭĭ altor scolĭ. Aceștĭ opt *fenicșĭ,* luați atît din Moldova, cît și din Valahia, vor fi trimișĭ la Paris și încredințați unuĭ artist de renume, precum Got de la *théatre français* (care este în strînse relațiĭ amicale cu fratele meŭ). Eĭ vor primi acolo lecțiĭ de arta dramatică, vor asista la representațiĭ din diverse teatrurĭ, vor juca însușĭ pe scene înadins destinate pentru elevĭ, și după un timp de treĭ, patru saŭ cincĭ anĭ, vor reveni în țeară ca să formeze sîmburele uneĭ bune trupe romîne. Totodată, judecîndu-se și apreciindu-se talentele lor, vor fi numițĭ profesorĭ și profesoare de declamare la Conservatoriĭ.

Astfel, și numaĭ astfel, vom putea dobîndi o trupă serioasă care să fie pătrunsă de importanța cariereĭ artistice și să înobileze scena romînă. Trupa fiind bună și bine condusă, piesele bune nu vor lipsi, căcĭ autoriĭ compun (? Alecs.) opere potrivite cu interpreții

[1]) Autograf inedit.

scrierilor dramatice: *On écrit le Tartuffe pour le théâtre français et Tabarin pour le théâtre de la foire*, zicea St. Marc de Girardin.

Aşa dar pe timp de cinci ani, liber fiecare de a esploata teatrul, însă *fără subvenţie*, subvenţia avînd o altă destinare decît aceea de a încuragia paiaţeriile actuale; — Conservatoriul de declamare, va fi închis, fiind că lipsit de profesori, nu poate produce nimic folositor; cît pentru cel de muzică, trebue menţinut.

Iată în puţine cuvinte, iubite Domnule Maiorescu, opinia mea asupra teatruluĭ nostru. Vi-o esprim în grabă, fiind în ajunul plecăreĭ mele la Paris, dar îmĭ reservez plăcerea de-a vă desvolta gîndurile mele cînd ne vom întîlni. Atuncĭ voiŭ răspunde şi la celelalte propuneri ce'mĭ faceţi. — Eŭ cred că D-Voastre sînteţĭ chemat a opera salutare reforme în instrucţia publică, în forma limbeĭ şi în arta dramatică, şi dar, cît pentru mine, voĭ fi totdeauna gata a vă da mîna de ajutor... în marginile posibilităţeĭ. — Al D-Voastre servitor devotat şi amic sincer.

V. Alecsandri.

III [1])

Mircești, 3 Sept. 1874.

Iubite Domnule Maiorescu, Nainte de toate viŭ să vă complimentez pentru nimerita măsură ce aţĭ luat în privirea cărţilor didactice, înfiinţînd o comisie esaminatoare acestor cărţi. Ast-fel numaĭ se va putea stabili un sistem regulat şi logic în studiĭ, ear copiĭ romînĭ vor scăpa de fantasmagoria gramaticilor, ortografiilor, etc., eşite din crierii prea înferbîntaţĭ aĭ unor pedanţi ridicolĭ. Sper că, graţie intiţiativeĭ şi energieĭ D-Voastre, instrucţia publică va intra în curînd pe o cale maĭ netedă şi maĭ roditoare.

Permiteţi-mĭ dar, în calitatea mea de membru onorific al ziseĭ comisiĭ, să atrag luareamintea D-Voastre asupra uneĭ *Geografiĭ fisică şi politică a Romînieĭ*, [2]) lucrată după noul program scolar pentru clasa III primară, de D-l D. Frunzescu. Această carte mi-a părut bine compusă, practică, instructivă, şi prin urmare cred că merită de a se încuviinţa pentru scoalele primare precum şi pentru cele normale. — D-l Frunzescu e un lucrător neobosit şi fiind încurajiat de D-Voastre, sînt încredinţat că va continua să se ocupe cu lucrărĭ folositoare pentru tinerime.

Am primit în zilele aceste alte două cărţi, asemine menite

[1]) Autograf inedit.

[2]) Ediţia I apărută la Bucureşti 1870.

pentru copii: 1. Metodă nouă de scriere și cetire; 2. Învățătorul copiilor de D-nii Grigorescu, *Creangă* și Receanu. Amîndouă sînt bune, *însă* aŭ defectul de-a fi prea mult împrestrițate cu *iune* și ortografia lor prea mult presărată cu *ă*

Bine ar fi să puneți capăt uneĭ atare deformărĭ a limbeĭ și să contribuițĭ prin influența D-Voastre la curățirea ortografieĭ de acea literă parazită, care servă de umplutură netrebnică. Sînt încredințat că dacă veți pretinde serios de la autoriĭ didacticĭ ca să se desbare de urîtul obiceiŭ ce aŭ adoptat a se închina orbește luĭ *iune* și luĭ *ă*, eĭ vor face fără împrotrivirĭ (!) acest sacrificiŭ în favoarea armonieĭ limbeĭ și în privirea simplificăreĭ ortografieĭ.

Acum îmĭ maĭ rămîne a vă ruga ca (să) acoperiți pe artistul nostru Millo cu protecția D-Voastre, pentru de a'l apăra în contra intrigilor Pascaliane și altele. El mi-a scris pentru ca să-mĭ încunoștințeze noua decidere luată în privirea teatruluĭ, și mi-a cerut autorisarea de a representa comedia mea *Boerĭ și Ciocoĭ* [1]). Nu cer maĭ bine de cît să-ĭ viŭ în ajutor și să-ĭ acordez această învoire, însă cu condiția ca opera mea să nu fie nicĭ decum ciuntită de Comitetul teatral. Dacă gîndițĭ că piesa mea poate să fie jucată fără nicĭ un inconvenient, vă rog să o apărațĭ în contra foarfecilor Comitetuluĭ, ear de nu . . . prefer maĭ bine să rămîe comedie afară de scenă.

Primițĭ, iubite Domnule Maiorescu, încredințarea simțirilor mele de înaltă considerare și de sinceră amicie.

V. Alecsandri.

IV [2])

Mircești, 25 Mart. 1875.

Iubite Domnule Maiorescu, Vroițĭ să ascultațĭ istoria uneĭ biserică de țeară? Iat-o! — In satul Mircești ecsista o bisericuță vechie, durată în lemn de stejar și ornată cu arabescurĭ foarte frumoase pe care le săpase un sculptor necunoscut de-alungul grinzilor. Acel templu modest, cap d'operă perdut în cîmp și încunjurat de mormînturĭ, era deservit de un preot care printre alte daruri avea și darul beției. Intr'o Duminică, or fi acum cîțĭ-va anĭ, preosfințitul, doritor de a schimba potirul pe stacană și de-a părăsi maĭ de grabă altarul pentru ca să se ducă la taraba crîșmeĭ,

[1]) Publicată în «Conv. Lit.» an VII (1873), pp. 365, 405, 437.

[2]) Publ. de aceiași editorĭ în rev. *Sămănătorul* 1903 No. 3.

ceti liturgia din fugă și alergă la jupînul Moisi, uitînd să stingă lumînările în biserică. Era vînt mare în acea zi; vîntul suflînd printr'un geam stricat, găsi de cuviință a fîlfîi perdeaoa și a o apropia de para unei lumînări. Indată perdeaoa luă foc și dete foc bisericei... Palalae!! Templul centenar arse într'o clipă din strașină pînă'n temelie, și să înalța la cer ca fumul unei gigantice cădelnițe. Tot ce se găsia în el, icoane, vestminte, scule sacre, prapure, lampe și cărți, se prefăcură în cenușe; chiar clopotul se topi împreună cu argintul potirului... dar nu se mai găsi nici bucățică de metal printre ruine, căci peste noapte niște pravoslavnici Țigani, arheologi de soiul lui B., făcuseră *des fouilles* pe seama jupînului Moise. In urma acestui sinistru, satul Mircești rămase fără biserică și fără preot, căci cea d'întîi dispăruse de pe pămînt ca să se retragă într'o lume mai pioasă și cel de al doilea să retrăsese... fără mustrare de cuget... în codrii Vasluiului pe lîngă Sionești? — De-atunci sărmanii locuitori se găsiră fără adăpostul Domnului și consacrară crășmei toate zilele însemnate cu roș în calendarul ortodox. Beția se desvoltă în sat cu o răpegiune și cu o proporție spăimîntătoare, ear jupînul Moisi se îngrășă ca un vițel de aur. — Mortalitatea prin urmare progresa cu miseria, încît satul Mircești, care înainte era unul din cele mai îmbelșugate din județul Roman, se prefăcea zilnic într'o aglomerare de bordee ticăloase și de infirmi năruiți, otrăviți prin influența corosivă a vitriolului.

Un singur om ducea dorul bisericei!.. Dascălul! Sărmanul, lipsit de sacra mulțumire de-a ținea isonul, se stingea pe picioare, oftînd și jălind pe poporeni. — Ear ceilalți locuitori își aduceau aminte de Dumnezeu numai cînd moartea bătea la ușa lor. Atunce se simțea nevoe de preot și pe ori ce timp trebuia să aducă de pe la alte moșii cîte un popă, căzut de bătrînețe, pentru ca să-i împărtășască și să-i îngroape. Adeseori însă sfintele daruri nu sosiau la vreme și bietul creștin murea fără împărtășanie.

Temerea iaduluĭ făcu în fine pe săteni să dorească a avea o biserică. Ei se adresară lui Cogălniceanu, pe cînd era Ministru, și cerură să le dea de pomană o hardughie părăsită din nu știu care sat, obligîndu-se ei a o transporta la Mircești și a o reclădi pe locul bisericei celei arsă. Autorisarea li se acordă și într'o bună dimineață, locuitorii, cu mic cu mare, se duseră, nuoi Argonauți, să ridice pe sus materialul ziseĭ hardughii. Acolo ei găsiră o serioasă împotrivire din partea proprietarilor ei; o luptă homerică

se începu, luptă în care armele luĭ Achil eraŭ înlocuite prin ciomege, şi după cîteva preschimbărĭ de argumente *ad hominem*, Mircenteniĭ, susţinuţĭ prin sacrul avînt al credinţeĭ, luară în triumf obiectul expediţieĭ lor.

Eată dar materialul adus!.. Dascălul uimit, varsă lacrimĭ de bucurie, lacrimĭ care negreşit se vor găsi la judecata cea de pe urmă, înşirate ca nişte mărgăritare, şi fiind el dulgher, se apucă de clădit noul locaş al luĭ Dumnezeŭ. Un an întreg de zile el nu lasă barda din mînă şi în sfîrşit el vede monumentul în picioare. Cine poate spune simţirea luĭ de mîndrie! Numaĭ architectul Partenonuluĭ şi dl Garnier, achitectul opereĭ din Paris, ar putea să-şĭ dee seama de satisfacerea dascăluluĭ Constandin!

Insă!.. ast-fel e lumea! Nicĭ o fericire fără acel teribil însă! Aicĭ începe o nouă serie de măhnirĭ pentru bietul dascăl. — Clopotniţa e ridicată dar îĭ lipseşte clopot. Altarul e gata, dar îĭ lipsesc scule!.. Şi satul e sărăcit de jupînul Moisi şi jupînul Moisi vede fără entusiam clădirea uneĭ biserică, care e menită a-ĭ smomi o parte din muşterii. Ce să facă? Aleargă la proprietarul moşieĭ, face un cuvînt elocvent prin care se înnalţă maĭ pe sus de Bossuet şi proprietarul, fiind poet, se simte pătruns şi dăruieşte clopotul împreună cu sculele necesare.

Însă!.. iar însă.... usul cere ca să se sfinţască biserica şi pentru aceasta trebuesc cărţĭ, adică 12 Minĭ, 1 Triod, 1 Penticostar, 1 Cazanie, 1 Tipicon, etc. şi toate aceste imprimate cu litere cirilice, căcĭ dascălul nu ştie să citească pe acele latine. — În asemine caz se află şi preotul adus în Mircestĭ, ca unul ce nu s'aŭ adăpat de gramatica luĭ Cipar şi de alte parascovenĭĭ academice. — Unde să se găsească o asemene bibliotecă paleo-ortodoxă?

Dascălul se înarmează cu toiagul călătoruluĭ şi apucă a cutriera satele de pe'npregiur. El descopere în maĭ multe locurĭ, cărţĭ părăsite care nu maĭ servesc, dar care fiind proprietatea statuluĭ, decînd cu secularisarea avereĭ bisericeştĭ, nime nu se poate atinge de ele... cele sfinte! — El maĭ descopere şi alte cărţĭ de vîndut... însă!!! preţul lor e maĭ pre sus de puterea sătenilor — 27 napoleonĭ — şi prin urmare dascălul se întoarce desperat. Toate, toate gata, şi să lipsească tocmaĭ ce-ĭ maĭ indispensabil! Bietul dascăl sufere de un Ohtoic ascuns, care îĭ roade inima. Sfintele Paştĭ se apropie şi el să nu cînte un Hristos a înviat! Această idee îl usucă pe picioare.

Ce este acum de făcut pentru ca să scăpăm pe acest noŭ

apostol de moarte și pe locuitorĭ de cîrcimă?.. Un simplu ordin al Ministruluĭ de Culte către Episcopul de Roman saŭ chiar către Mitropolit, ar face fericirea unuĭ popor, care simte nevoia de a reveni la obiceiurĭ maĭ creștinești. Acel ordin ar autorisa pe capiĭ religieĭ să pue gratis la dispoziția bisericeĭ din Mircești o colecție întreagă de cărțĭ, alegînd din cele multe care staŭ în părăsire. Chiar în satul Gherăești, spune dascălul Constandin, sînt două rînduri de cărțĭ, prin urmare după preceptele luĭ Hristos, s'ar putea face parte dreaptă, înzestrînd cu un rînd, templul, Partenonul primitiv care atrage admirarea tuturor trecătorilor pe la stația Mircești. Eată, iubite Domnule Maiorescu, odisea Bisericeĭ de aice. Fiți buni de recompensați ostenelele meritorie a dascăluluĭ Constandin și a contribui prin darul de cărțĭ necesare, la scăparea sufletuluĭ al unuĭ popor de oamenĭ din 'ghiarele luĭ... Moisi... vreaŭ să zic a luĭ Satan. — Numele D-Voastre va fi pomenit în toate zilele alături cu ale ctitorilor și negreșit veți simți o adîncă mulțumire, gîndind că ațĭ dat viață nouă isonuluĭ ce de mulțĭ anĭ șede înădușit în peptul interesantuluĭ dascăl Constandin din Mircești.

În încredere că veți lua în considerare această cerere a locuitorilor cu care trăesc în cea maĭ bună armonie și că veți pune la cale înzestrarea bisericeĭ lor cu cărțile de rugăciune înainte de Florii, vă rog să scuzați lungimea acesteĭ scrisorĭ și să primiți simțirile mele de sinceră amicie.

V. Alecsandri.

V [1])

Mircești, 12 Ianuar 1876.

Iubite Domnule Maiorescu, Îmĭ iaŭ libertate [2]) să intervin în favoarea unuĭ vechiŭ profesor... (nu de economie politică [3])... care după opt anĭ de serviciŭ aŭ fost victima unuĭ primar țîfnos. Numele luĭ este Costaki Miticĭ, catedra luĭ era o modestă catedruță de scoală primară în satul Bucești — Comuna Podurile — Plasa Tuzleuluĭ de sus — județul Bacăŭ. Sărmanul! În fine ș'aŭ găsit Bacăul! Și astăzĭ este pus în disponibilitate din causă de negligență...[4]).

Eată istoricul acesteĭ lamentabile tragediĭ cîmpenești. Acum

---

[1]) Mscris inedit.

[2]) Greșală gramaticală frecuentă în scrierile luĭ Alecsandri.

[3]) Alusie la proiectul de reforme a învățămîntuluĭ public, prin care d. Maiorescu desființa catedra de economie politică.

[4]) Urmează descrierea pe larg a destituireĭ învățătoruluĭ în chestie.

se așteaptă desnodămîntul final. Cine este chemat a-l decide? Ministrul. Deci mă adresez la Ministru, cu rugăminte ca să reintegreze pe pacient în funcția de profesor și chiar dacă acesta ar fi oare cum culpabil de ceva negligență, să fie ertat pentru astă oară, în considerarea slăbăciuneĭ natureĭ omenești și maĭ cu seamă românești. — Eŭ răspund pentru dînsul, că'n viitor el se va feri de asemine păcat ca dracul de tămîie și ca Bucureșteanul de slujbă fără leafă...

Complimente respectuoase D-neĭ Maiorescu.

V. Alecsandri.

VI [1])

Mircești, 6 Februar 1876.

Iubite Domnule Maiorescu, Starea sănătățeĭ obligîndu-mă a asista de diparte la luptele ce aĭ susținut și susțiĭ cu atîta demnitate și energie contra neîmpăcaților adversarĭ ce s'aŭ ridicat deodată spre a te combate cu armele personalitățeĭ, viŭ să-ți adresez și felicitările și expresia simpatiilor mele. — Aĭ căzut din Minister (dacă retragerea d-tale se poate numi cădere) însă aĭ căzut pe picioare, cînd mulți din adversariĭ d-tale, cercînd a te îmbrînci, aŭ căzut în brînci [2]).

Profesorilor-deputați, care aŭ scos țipete de larmă în fața proiectuluĭ de Instrucție publică ce l'aĭ presentat Camerii, li s'ar putea aplica cu drept cuvînt frasa cunoscută din Molière: *Vous êtes orfèvre Mr Iosse;* Ear avocaților le va rămînea mult timp calificarea ce le-aĭ aruncat în obraz: de *exploatatorĭ aĭ poporuluĭ.*

Încă odată, iubite Domnule Maiorescu, priimește felicitările mele și o călduroasă strîngere de mînă.

Al D-tale amic.

V. Alecsandri.

Te rog să arăți complimentele mele respectuoase D-neĭ Maiorescu.

VII [3])

Mircești, 14/26 Maiŭ 1881.

Iubite Domnule Maiorescu, Ierĭ am priimit depeșa de felicitare a Societățeĭ literare ce se adună la D-Voastre în fie-care

---

[1]) Autograf inedit.

[2]) Demisionat la 26 Ianuarie 1876, în urma agitațieĭ profesorilor în contra proiectuluĭ de reformă a învățămîntuluĭ. (Vezĭ Maiorescu, Discursurĭ I. p. 448 sq.)

[3]) Autograf inedit.

săptămînă, şi am răspuns cîteva cuvinte de mulţemire prin telegraf. Nu mă simt însе destul de achitat către graţioasele dame care aŭ subscris depeşa şi pentru ca să le arăt şi maĭ bine a mea recunoştinţă, vă rog să le daţĭ lectură baladeĭ intitulată *Poclonul luĭ Peneş* [1]), pe care am dedicat-o M. Sale Regeluĭ.

Închis la Mirceştĭ de apele Siretuluĭ şi ale Moldoviĭ, care aŭ inundat văile şi maĭ cu seamă frumoasa mea luncă, n'am putut să merg la Bucureştĭ ca să asist la serbarea încoronăreĭ. Fiind tot odată şi cam răcit, n'am îndrăznit a mă expune la drum, pe linia întreruptă a drumuluĭ de fer. Cum să mă mîngăĭ şi să mă vindec? Am luat cîteva hapurĭ de poezie şi astfel, întărîndu-mă, m'am dus de-am ascultat concertul privighitorilor ce cîntaŭ nebune în vîrful copacilor, pe cînd Siretul clocotea la picioarele lor. Acum sînt sănătos şi sper a veni în curînd la Bucureştĭ, pentru ca să vă daŭ o frăţiască strîngere de mînă.

Al D-Voastre coleg şi amic
V. Alecsandri.

Vă rog a presenta complimentele mele Doamneĭ şi Domnişoareĭ Maiorescu, precum şi Doamneĭ Kremnitz. [Urmează poesia *Poclonul luĭ Peneş* şi următorul P. S.:] Mi se anunţă chiar acum, o nouă inundaţie a lunceĭ. Siretul creşte earăş cu o repegiune de potop! Pagubile sînt marĭ, dar spectacolul e măreţ!

VIII [2])

Paris, 31 Ianuarie 1886.

Iubite Domnule Maiorescu, Recomandatul D-Voastre nu s'a presentat încă la mine, nicĭ nu-l cunosc almintere, decît prin expulsarea sa din ţeară. El nu avea nevoe să vă supere cu cerere de intervenire pe lîngă mine pentru ca să vie şi să'mĭ spue păsurile sale, fiind-că priimesc pe toţĭ Romînĭĭ fără deosebire de coloare politică. Fie reacţionar, progresist, liberal-naţional, naţional-liberal, moderat, turmentat, chiar iredentist, în ochiĭ meĭ în sînul Parisuluĭ, eĭ sînt numaĭ studenţĭ, saŭ paserĭ trecătoare, carĭ vin să-şĭ mănînce banĭĭ cu plăcerile parisiene. Cît pentru d-l *** [3]) ce voeşte? Să-ĭ fac o pensiune din fondul Legaţiuneĭ saŭ din punga mea? Cel dintîĭ nu există, cea de-adoua abie o poate scoate'n

[1]) Publ. în «Conv. Lit.» XV, 1881, p, 123.
[2]) Autograf inedit.
[3]) Suprimat de editorĭ.

capăt cu cheltuelile impuse unuĭ Ministru plenipotenţiar. Să cer un ajutor de la guvern pentru el? Nu cred că d-l Sturdza ar lua în consideraţie argumentele mele; să scriŭ luĭ Brătianu? Ar fi de prisos. Să mă adresez Regeluĭ? Nu îmĭ vine nicĭdecum la îndemînă. Prin urmare ce este de făcut? Să cerşetoresc de la Decanul Facultăţiĭ de medicină de aicĭ, ca să-ĭ acordeze inscripţiĭ fără plată? Nu mă iartă demnitatea posiţieĭ mele. Videţi în ce dilemurĭ (sic!) multiple şi spinoase mă găsesc faţă cu nenorocitul ***.

S'aŭ trecut vremea, pe cînd în Franţa expulsaţiĭ aveaŭ oarecare prestigiŭ şi eraŭ îmbrăţişaţĭ de toţĭ aceĭ care făceaŭ opoziţie monarhieĭ. Poloniĭ aŭ abuzat aşa de mult de ospitalitatea franceză, încît nu aŭ maĭ rămas nicĭ umbră de considerare (?) pentru expulsaţiĭ politicĭ de orĭ ce neam ar fi.

Cu toate acestea voiŭ vedea ce va fi cu putinţă de făcut cînd D-l *** îmĭ va expune maĭ lămurit dorinţele sale.

Trecînd acum dela *** la Densuşianu, îl plîng dacă îţĭ va cădea sub condeĭ. Aţĭ nimicit scoala pernicioasă a luĭ Bărnuţiŭ; pe succesorul luĭ îl veţĭ face să reintre în întunericul din care s'aŭ încercat să iasă cu Negriada. Toată furia luĭ provine din păcatul ce am făcut la Academie, de a nu cunoaşte sublimitatea poemuluĭ săŭ şi de a nu-ĭ da un premiŭ.

Am observat că în tinerimea de astăzĭ s'aŭ format un grup de ciocli literarĭ, care şĭ-aŭ impus misiunea de-a mă îngropa de viŭ. Macedonski aŭ început săparea groapeĭ şi Densuşianu urmează a da cu sapa pentru a o face maĭ adîncă. Atîta supărare numaĭ să mĭ dee D-zeŭ!

Singurul lucru ce mă îngrijeşte, este influenţa fatală bunuluĭ gust, ce poate să aibă pedantismul unuĭ prost asupra uneĭ generaţiĭ întregĭ, condamnată a-l asculta. *Regularisiţi-l* şi pe acest trîntor ce s'aŭ vîrît în stupul Academieĭ Ieşane. El mînîncă miere şi scoate fiere. Nu merită nicĭ o milă. — Veştile ce mi-aţĭ dat despre mişcarea noastră literară nu m'aŭ bucurat de loc. Teatrul merge ca racul; politica? nu am nicĭ o idee cum se îndeletniceşte. Pe aice şi literatura şi politica se află în periodul uneĭ triste decăderĭ. Chestia cea maĭ importantă este proiectul de vînzare a juvaerelor Coroaneĭ. Chestie de mofluz.

Al D-Voastre amic

V. Alecsandri.

Vă rog să presentaţĭ complimentele mele D-neĭ şi D-şoareĭ Maiorescu.

IX [1])

Castel-Peleș, 10 Oct. 1887.

Iubite Domnule Maiorescu, Deabie azĭ am priimit copia actuluĭ I din Ovidiŭ, pe care mi-aĭ cerut-o pentru Călindarul tinerilor studenți de la Viena [2]). Am avut dreptate să cer acea copie păn'a nu ți-o trimite, căcĭ eram sigur că trebuia să cuprindă mulțime de greșelĭ. — Eat'o acum corectată; dispune de dînsa cum îĭ vroĭ.

Eŭ voiŭ ședea aice încă vr'o două săptămînĭ, apoĭ voĭ veni la Bucureștĭ, păn'a nu mă întoarce la Paris. Dorind să te găsesc sănătos, te rog să presinți complimentele mele D-neĭ Maiorescu și să primeștĭ o călduroasă strîngere de mînă.

V. Alecsandri.

Bine-voește a-mĭ face cunoscut, dacă manuscrisul a ajuns în bună stare.

X [3])

Castel Peleș, 19 Oct. 1887.

Domnule Maiorescu, Eată două novele ale Regineĭ care nu aŭ fost încă publicate. Sînteți autorisat a alege care va plăcea maĭ bine și a o traduce pentru Calendarul studenților de la Viena. [4]) Totodată însă sînteți rugat a înapoia aceste două manuscrise Maestățiĭ Sale, fiind-că nu posedă copie de pe ele.

Cum oĭ veni la Bucureștĭ, voĭ avea plăcerea de-a veni să vă văd și să maĭ vorbim despre literatură.

Al D-Voastre devotat.

V. Alecsandri.

---

[1]) Autograf inedit.

[2]) «Almanachul societățiĭ academice social-literare Romînia Junĭ» II. Viena 1888. Actul apare cu următoarea notă: «Drama d-luĭ Alecsandri, «Ovidiŭ» a fost la început scrisă și representată în 4 acte. Insă la noua representare a luĭ «Ovidiŭ» în 26 Sept. 1887 pentru începerea actualeĭ stagiunĭ a teatruluĭ național din Bucureștĭ, d-l Alecsandri a scris un al 5-lea act, care în dramă sub forma eĭ de acum, figurează ca actul întîĭ. Acesta este actul, care pentru primaoară se publică în Almanachul de față».

[3]) Autograf inedit.

[4]) «Scăpată de suferință», nuvela aleasă dintre cele două, a apărut în fruntea «Almanachuluĭ» Soc., «Romînia Junĭ» pe 1888. Aceeaș nuvelă, în o altă traducere, sub titlul «Fără durerĭ» s'a publicat în *Literatură și Arta rom.*, III p. 419.

XI [1])

Mircești, 6 Sept. 1888.

Iubite Domnule Maiorescu, Aveam de gînd a veni la București pe la începutul luneĭ, însă am fost împedecat de o mică indispunere, care negreșit mă va ținea pe loc încă vre-o cîteva zile. Insărcinez dar pe colegul nostru, d-l Al. Papadopulo-Callimah ca să vă aducă această scrisoare împreună cu amicalele mele complimente.

Viŭ să vă vorbesc de scoala comunală din Mircești, a careĭ profesor aflu că a părăsit'o pentru causa de leafă nesuficientă. Nu-mĭ pare răŭ de acest pas al luĭ, căcĭ nu prea avem încredere în competența sa de profesor. Această scoală aŭ fost cîțiva anĭ condusă de preotul de aice, Pascal, care avînd șeapte băeți aĭ luĭ, între elevĭ, se îngrijea prea bine de toți. El e un om *pacinic*, neatins de boala socialismuluĭ, și precum se cuvine, cu frica luĭ D-zeŭ. E foarte capabil de-a preda primele patru clase, și ca preot să propoveduiască copiilor simțiuĭ creștinești.

V'aș fi foarte îndatorit, iubite Domnule Maiorescu, dacă ați bine-voi să-l numiți profesor scoaleĭ din Mircești, maĭ cu seamă că lipsind în sat o casă de scoală, el adună copiĭ în casa luĭ și astfel locuitoriĭ nu se lenevesc de a-ĭ trimite la învățătură.

In așteptarea unuĭ răspuns conform cereriĭ mele și a plăcereĭ de-a vă revedea în curînd, vă rog să presentați complimentele mele D-neĭ Maiorescu și să priimiți asigurarea simțirilor mele de amicie.

V. Alecsandri.

XII [2])

Mircești, $^{4}/_{16}$ Nov. 1888.

Iubite Domnule Maiorescu, Cînd ne-am întîlnit la hotel Bulevard, am uitat să vă comunic dorința Maiestățeĭ Sale Regineĭ de a decora [3]) cu medalia Bene-Merenti I-a clasă pe d-na Mourgomery care i-a adresat un manuscris ilustrat cu desinurĭ de vestita Rosa Bonheur. Avînd a pleca mînĭ de la Mircești, mă grăbesc acum a vă ruga ca să binevoiți a presenta M-Sale Regeluĭ brevetul spre a-l subsemna, și pe urmă a mi-l expedui

---

[1]) Autograf inedit.

[2]) Autograf inedit.

[3]) D-l M., Ministru de instrucție publică, 23 Martie 1888—30 Martie. 1889.

împreună cu medalia la Paris, la adresa Legațiuneĭ 33 Avenue Montaigne.

Papadopulo-Callimah se află la mine. Venit de la Tecuciŭ pentru ca să'mĭ zică adio, i-am comunicat promiterea ce mi-aț dat de-al însărcina cu studiul istoric a Vranceĭ și a maĭ multor localităț interesante din țeară, înlesnindu-ĭ lucrările și cercetările prin o subvențiune de șease miĭ francĭ pe an. Colegul nostru s'a bucurat foarte mult de-a fi pus în posiție de-a urma studiile sale historice și arheologice, și până a nu veni la Bucureștĭ ca să vă mulțămească din viŭ graiŭ, m'aŭ rugat ca să fiŭ pe lîngă D-Voastre interpretul simțirilor sale de gratitudine.

Găsindu-mă la Sinaia am vorbit și Regeluĭ de misiunile sciințifice cu care ar trebui însărcinat Papadopulo, ca unul ce cunoaște limbile elină și slavonă, și știe a descifra fără dificultate hrisoavele vechĭ. — Maiestatea sa a dat înalta sa aprobare acesteĭ ideĭ și mĭ-a promis chiar de-a vă întreține asupra acesteĭ folositoare misiunĭ.

Vă rog să presentați respectuoasele mele complimente D-neĭ Maiorescu și să primițĭ asigurarea afecțiunilor mele sincere.

V. Alecsandri.

XIII [1])

Paris 4/16 Iannarie 1889.

Iubite Domnule Maiorescu. Nu-mĭ este permis a răspunde în mod oficial la nota d-tale din 23 Decembrie anul trecut No. 17441, fiind-că nu mă cred îndestul autorizat a face parte din Comisia ce aĭ numit pentru restaurarea bisericeĭ noastre din Paris. Orĭ-ce misiune mi se încredințează trebue maĭ întîiŭ să fie aprobată și apoĭ comunicată mie, de ministrul afacerilor străine sub a căruĭ direcție se găsesc Legațiunile din străinătate. Iț scriŭ dar în mod intim pentru a-ț da oarecare lămuriri exacte asupra stăreĭ cum se află monumentul istoric cumpărat de guvernul romîn din Strada Jean de Beauvais și asupra lucrărilor neapărate ce reclamă restaurarea precum și împodobirea luĭ. O mare parte din aceste informărĭ sînt cuprinse în numeroasele raporturĭ a Legațiuneĭ, trimise de mult cu planurile făcute ad-hoc de Ministrul afacerilor streine. Te rog să aĭ curajul și răbdarea de a le ceti cu de-amăruntul spre a te con-

[1]) Autograf inedit.

vinge de dificultățile ce sînt de întîmpinat și de cheltuelile ce sînt de făcut pentru a ajunge la un rezultat satisfăcător.

Biserica Dominicanilor a fost aleasă cu scop de a fi mai la îndemînă coloniei romîne din cartierul latin, compusă în mare parte de studenți, scop laudabil însă greșit, căci în general studenții nu merg să asiste de cît la slujbele religioase de la zi întîiu a anului și de la Paști; cît pentru colonia flotantă care locuește mai în centrul orașului, ea se duce de preferință la teatruri și cîte odată la frumoasa și comfortabila capelă rusească; ast-fel că de-alungul anului mica sacristie ce este lipită de biserica cea mare și schimbată în Paraclis, rămîne mai mult goală și afirmă zicerea poporală: *Romînul nu e dus la biserică.*

Poate că dispositiunile compatrioților noștri vor lua un avînt mai religios cînd monumentul istoric căpătat cu mari sacrificiuri băneștĭ, va fi frumos împodobit în cît rugăciunile lor (sic!) să aibă destul spațiu spre a se înălța la ceruri împreună cu parfumul tămîei într'un local măreț, confortabil și demn de cuvioasele lor simțuri... însă aice începe greul.

Biserica Dominicanilor poseda împrejur grădini întinse, iar după isgonirea lor, ea a căzut în mînile unui Evreu, (tot Evreii), care după ce a vîndut grădinele și a rezervat ultimul gheseft pe seama Romînilor (tot ei mai cu cap!) vînzîndu-le părețiĭ goĭ și degradați ce poartă numele pompos de monument istoric. Alăturea cu acesta era un locșor îngust pe care s'a construit în urmă Presbiteriul actual, adică o hulubărie în trei caturi sau mai bine zicînd un soiu de moară de vînt cu trei odăi așezate una d'asupra alteia. Pe împrejurul bisericeĭ se încovoaie un pasaj strîmt inchis, întunecos, veșnic umed și glodos, din cauză lipseĭ totale de soare. El servește la sărbătorile Paștilor pentru purtarea sfîntuluĭ aer, dar e așa de îngust, că persoanele însărcinate cu plimbarea aeruluĭ își lovesc și își sgîrie mînele de ziduri.

In acel moment solemn, spectacolul ce presintă grupul credincioșilor purtătorĭ de lumînărĭ, și care urmează pe preotul deservant prin sinuositățile pasagiuluĭ pomenit, are un caracter lugubru și înfiorător; el dă o adevărată imagină de o stranie și misterioasă înmormîntare. Vecinii dela casele alăturate cred că asistă, de la ferestrele lor, la una din acele ceremonii fantastice de pe timpul persecutăreĭ creștinilor, cînd ei erau obligați a se ascunde sub pămînt pentru ca să le celebreze în taină.

Biserica, precum am spus, e situată în strada Jean de Beau-

vais. Trebue să adaog că se găsește tot odată între două cîrcĭume a căror consumatorĭ unesc glasurile lor răgușite și obscene cu cîntările religioase ale preotuluĭ în timpul leturgieĭ, și depun murdăriile lor de-alungul fațadeĭ locașuluĭ dumnezeesc. In zadar cucernicul părinte Severin a adresat plîngerĭ comisaruluĭ de poliție al cuartieruluĭ, i s'a răspuns că nu poate să mărginească libertățile cetățenilor, sub regimul Republiceĭ. — Va fi prin urmare neapărată trebuință de așezarea unor ostrețe de fier pe dinaintea fațadeĭ, pentru a o feri de abuzul acelor libertățĭ, căcĭ nu ar ajunge măsura adoptată în Italia, unde e scris cu litere marĭ pe zidurile bisericilor : *Rispetate la chiesa!*

Ceva însă maĭ grav și care nu se poate îndrepta. Biserica a fost cumpărată cu preț mare, dar rămîne tot proprietatea orașuluĭ și nicĭ de cum a noastră. Ea este pusă la o vecĭnică șerbire ce ne oprește să o distrugem dacă am voi să clădim o alta construcție pe locul eĭ, saŭ să-ĭ dăm o alta destinație de cît aceea ce are acum. Maĭ mult! acea șerbire ne obligă a face toate reparările și schimbările ce ar vroi să ne impue Direcția monumentelor istorice a Parisuluĭ. In timpul de cînd mă aflu aĭcea, am cheltuit peste 2000 fr., pentru ca să ne conformăm cerințelor ziseĭ direcțiĭ și este de prevăzut că acelaș caz se va prezenta în multe rîndurĭ. — Fie! Să videm însă în ce consistă proprietatea noastră, care nu-ĭ a noastră și pentru care sîntem dispușĭ a face încă marĭ cheltuelĭ, ca să nu fie în vecĭ a noastră?

După părerea mea, ea este o vastă hardughie prinsă din treĭ părțĭ între case particulare, — cu o fațadă degradată pe o stradă mică, — lipsită de aer, lipsită de soare, lipsită de ornamente architecturale, — cu pardoseala din lăuntru maĭ joasă de cît nivelul stradeĭ, cu cincĭ ferestre ogivale, dintre carĭ una astupată cu cărămizĭ, două închise cu geamurĭ ordinare, iar două împodobite cu vitrajurĭ colorate... (ce aŭ devenit cele-l'alte vitrajurĭ? Nu se știe). Pe sub dînsa sînt beciurĭ boltite care aŭ fost inundate în maĭ multe rînduri, comunicînd pereților o răceală foarte greŭ de combătut. Ea este prin urmare umedă ca o fîntînă și rece ca o ghețărie și are nevoe de un sistem de calorifere fără de care nu poate corespunde la destinația eĭ. — Pentru sărbătorile Paștilor, actualul deservant, părintele Severin, face foc cu cîte o săptămînă de zile înainte pentru ca să o încălzească și încă frigul e atît de simțitor că părintele, de și om tare, este obligat a celebra slujba cu galoșĭ de pîslă groasă în picioare și cu blană pe sub vestminte; ĭar cît pentru

33.848

evlavioșii ce vin să asiste la ceremonia Invierii, junghiurile, reumatismele și guturaile îi amenință într'una și se cred fericiți, dacă scapă teferi. Eŭ m'am îmbolnăvit de două ori până acum și am decis a [nu] mă mai expune la noue încercări, care m'ar face martirul evlavieĭ mele.

Eată dar ce posedăm pentru suma de peste 35.000 fr. cheltueli până acum: patru pereți înalți, reci, înegriți, sub un acoperămînt care lasă încă de dorit, cu o pardosală de lespezi, a căror nivel e mai pe jos decît al stradeĭ, și cu o fațadă degradată; o adevărată hardughie, precum am numit-o fără exagerare, goală de ornamente bisericești, lipsită de sculpturi artistice și care cere încă mari sacrificiuri pentru ca să merite de a fi vizitată. — Voim să facem acele sacrificiĭ? prea bine!..Vorba Romînului: unde a mers suta meargă și mia. — Recunosc necesitatea de-a nu mai lăsa biserica în halul de tristă părăsire în care zace de atîta amar de ani!

Spre a realiza această dorință simțită de toți, să facem dar o recapitulare de lucrările cele mai importante pe care bunul simț ajutat de experiență, le declară absolut trebuincioase:

1. Curățirea și dregerea pereților, pe din lăuntru și pe din afară.

2. Repararea acoperemîntuluĭ și facerea stranelor după cum se obișnuește în bisericile ortodoxe.

3. Destuparea ferestreĭ zidite și înlocuirea geamurilor albe prin vitrajuri colorate, pentru armonia monumentuluĭ.

4. Dregerea ușelor, spre a feri lăuntrul bisericeĭ de curenturi de aer.

5. Punerea în bună stare a cafasuluĭ unde se ține darul.

6. Așezarea unuĭ grilaj artistic, care să despartă biserica de stradă.

7. Nivelarea pardosaleĭ cu linia pavagiuluĭ stradeĭ.

8. Acoperirea lespezilor cu un parchet.

9. Restaurarea fațadeĭ și împodobirea eĭ cu sculpturi admise de Direcția monumentelor istorice.

10. Construirea, în beciuri, a unuĭ calorifer destoinic de a încălzi sala în toată întinderea eĭ.

11. Poate să fie nevoie a înlocui actuala catapiteasmă de peatră prin alta de lemn în stil oriental.

12. Asfaltarea pavagiuluĭ care încunjiură biserica, etc.

Aceste odată săvîrșite, trebue să ne gîndim la înzestrarea monumentuluĭ cu policandre, sfeșnice, lampe, etc. pe modelul celor de la Metropolia din Iași sau de la Doamna Bălașa, cu icoane

proporționate înălțimeĭ bisericeĭ, — cu veșminte nouă, — cu un personal bisericesc, precum: preot, diacon, psalți, clisiarh,—și în fine un cor maĭ numeros și maĭ bun decît acel ce cîntă în paraclisul actual.

Partea această a doua se va îndeplini cu timpul, dar acea dintîiŭ a reparărilor nu maĭ sufere nicĭ o întîrziere. Să ne întrebăm dar acum prin care mijloace și de cine să se efectueze lucrările de masonerie, de ferărie, de stolerie, de sculptură, etc.? Vreaŭ să zic sub a cuĭ punere la cale și conducere? Se înțelege de la sine că nu oameni ne competenți în materie de construirĭ și de artă, precum părintele Severin, D-l Racoviță și eŭ pot fi chemați a îndeplini o asemenea sarcină, ci o comisie compusă din persoane cu științi speciale ad-hoc, saŭ un arhitect cunoscut, care urmînd după un plan admis de guvern, să trateze cu antreprenoriĭ, care vor lucra sub privigherea sa. Sîntem noĭ oare în stare, noĭ membriĭ comisieĭ actuale, să luăm asupra-ne o așa mare responsabilitate, cînd nu posedăm cunoștințele technice necesare?.. Nu! Prin urmare concursul nostru ar putea produce un resultat deplorabil cu toată buna-voința noastră de a face bine; în consecință ne-am expune la tot soiul de acuzărĭ și de calomniĭ nemeritate, însă foarte probabile, și te-am expune chiar pe D-ta la interpelărĭ desplăcute din partea unor deputați în viitor. Ne-am pune bunĭ teferĭ capul sub Evanghelie, după cum zice Romînul.

Ce este dar de făcut?

Eată opinia mea pe care am comunicat-o părinteluĭ Severin și D-luĭ Racovița: în loc de a ne adresa noĭ treĭ la un architect cunoscut, saŭ chiar recomandat de Ministerul lucrărilor publice de aicea, și care fără îndoială ne va cere mult pentru facerea unuĭ plan și pentru concursul săŭ de privighetor al restaurăreĭ, maĭ simplu îmĭ pare să apelăm la D-l Leconte de Nouy, un om pe cît competent pe atît onest, ca să ne vie în ajutor cu experiențe ce a dobîndit în materie de restaurărĭ. Domnia-sa va lua planurile și devizurile ce se găsesc la Ministerul afacerilor străine, și venind cu ele aicea, va examina biserica în detail. Vă va adresa în urmă un raport exact despre starea lucrurilor precum și despre suma necesară pentru repararea deplină a monumentuluĭ, și obținînd aprobarea și împuternicirea ministruluĭ de culte, va trata însuși cu un arhitect cunoscut de D-luĭ, și cu antreprenoriĭ de masonerie, ferărie, sculptură, etc. care s'ar și apuca îndată de lucru. Apoĭ D-l Leconte de Nouy, după ce va pune totul la cale, se va întoarce în Romînia spre a continua restaurarea bisericeĭ Treĭ Ierarchĭ din Iași

și va fi în stare a vă da toate lămuririle care acum îmĭ scapă mie din vedere.

Părintele Severin, ca unul ce locuește la Presbiter și D-l Racoviță cu bunavoința ce-aŭ manifestat de a corespunde dorinței d-tale, vor fi rugați a priveghia cît maĭ de aproape și cît prin putință felul și mersul lucruluĭ; iar cît pentru mine (care nu prea pot eși din casă în urma uneĭ răceliĭ ce am căpătat de cum m'am întors la Paris) voiŭ fi însărcinat de D-l Ministru (al) afacerilor străine a subscrie contractele architectuluĭ și a diverșilor antreprenorĭ, în numele guvernuluĭ, după ce ele vor fi aprobate la București; a primi sumele ce mi se vor trimete de acolo la legațiune, — a le plăti mi se cuvine conform condițiunilor acelor contracte, — a lua chitanțele de primire și a le trimite în țară.

E de prisos să maĭ adaug, că interesîndu-mă la restaurarea bisericeĭ noastre, voiŭ merge din cînd în cînd la strada Jean de Beauvais, ca să arunc o privire asupra lucrărilor, și-ți voiŭ comunica impresiile mele.

Domnul Leconte de Nouy nu are multe ocupațiĭ în timpul erniĭ, și cred ar primi să vie la Paris, maĭ cu seamă cînd ar fi îndemnat de M. S. Regele; și D-luĭ care posedă cunoștințĭ speciale asupra stiluluĭ de architectură orientală, va putea maĭ bine decît orĭ-cine altul să dee oare-care consiliĭ avantagioase pentru împodobirea bisericeĭ noastre. Voiajul săŭ la Paris în aceste condițiĭ este, după convingerea mea, mijlocul cel maĭ sigur de a videa în fine ajunsă la bun capăt deciderea ce aĭ luat în privirea restaurăreĭ unuĭ monument, a căruĭ stare de degradare compromite astăzĭ demnitatea țerĭĭ noastre.

Aceste zise, îmĭ rămîne a adăogi, că nu-mĭ pare posibil de-a acoperi toate cheltuelile restaurăreĭ și ale înzestrăreĭ bisericeĭ din Paris cu suma de opt-zecĭ de miĭ francĭ de carĭ poțĭ dispune acum, și sfîrșesc această lungă, prea lungă scrisoare, rugîndu-te să primeștĭ asigurarea simțirilor mele de amicie devotată.

V. Alecsandri.

P. S. Un detail important pe care l'am uitat cînd am vorbit despre biserica cea mare. Ea se deschide numaĭ odată pe an, la sărbătorile Paștilor. Atuncĭ, pentru o sumă de 60 și maĭ bine de francĭ, un tapițer îmbracă pe jumătate părețiĭ cu stofă roșie, și împrumută sfeșnice marĭ ce se aprind la ușa altaruluĭ. După treĭ

zile biserica reintră în starea sa de goliciune și de părăsire până la anul viitor. Cele-l'alte zile însemnate, precum zi întîĭ, — zioa la 10 Maiŭ, etc. se serbează în paraclis, unde numaĭ un mic număr de persoane pot găsi loc, ĭar cea maĭ mare parte sînt obligate a sta în coridorul ce precede sacristia [1]).

---

[1]) Alecsandri s'a maĭ interesat și înainte de biserica romînească din Paris. Vezĭ articolul «Capela romînească» din *Romînia literară* 1855 p. 138.

XIV [1]).

Mircești, Septembrie 1867.

Domnule Redactor, Fie-care generație produce naturĭ felurite de oamenĭ, tipurĭ caracteristice de un mare interes pentru studiul social și istoric a fie-căreĭ epoce. Acele figurĭ serioase saŭ comice, măreție saŭ ordinare, nobile saŭ tîmpite, frumoase saŭ urîte, blînde saŭ fioroase, etc., poartă întipărirea secoluluĭ lor și compun tabloul original al societăților ce se succed și se prefac cu timpul.

Dacă vijeliile necurmate, la care aŭ fost expuse țările noastre, nu ar fi stabilit desvoltarea literatureĭ și a frumoaselor arte în sînul lor; dacă, pe lîngă Cronicariĭ ce s'aŭ ocupat cu descrierea faptelor istorice, am avea și alțĭ autorĭ carĭ să ne fi lăsat portretele străbunilor, precum și schițe amănunte despre obiceiurile trecutuluĭ, noĭ astăzĭ ne-am putea face o idee esactă de societatea romînă cu fisionomia sa particulară, cu spiritul eĭ, cu tendințele sale, în epocele de maĭ înainte și ast-fel am fi înlesniți în lucrările literare ce am întreprinde; însă asemine prețioase cunoștințe ne lipsesc!

Ce importanță nemărginită ar avea pentru noĭ o scriere de pe timpul luĭ Ștefan cel mare, care ne-ar arăta ca într'un album fotografic chipurile și caracterele energice aĭ (sic!) contimporanilor acestuĭ Domn măreț!

Tot Romînul care se mîndrește cu trecutul patrieĭ sale, simte dorința de-a ști ce soiŭ de oamenĭ aŭ fost aceĭ vitejĭ, care ne-aŭ lăsat așa de glorioasă moștenire; cum era portul, graiul, chipul lor oțelit în focul războaelor, inima lor mărită prin adevărata iubire de moșie; cum era poporul care trăia în frăție cu coasa, cu toporul, cu codrul și cu calul săŭ, pentru apărarea vetreĭ părintești; ce fisionomie aveaŭ locuitoriĭ orașelor, breslașiĭ, funcționariĭ, negustoriĭ de pe atuncĭ și ce aspect aveaŭ însușĭ orașele noastre,

[1]) Către Redactorul *Convorbirilor lit.* Publ. în Conv. pe 1867, 15 Oct.

astă-zĭ înghesuite de ovreĭ; cum vieţuiaŭ Domniĭ în curţile lor şi cum era traiul patriarchal al boerilor, pănă nu se întroduce luxul străin în ţară... etc... etc... etc.

Zadarnice întrebărĭ! Tipurile cele maĭ interesante s'aŭ stins în umbrele trecutuluĭ, fără a lăsa nicĭ o umbră vederată şi numaĭ un geniŭ profund ar puteа să le întrevadă prin vălul întunericuluĭ şi să le scoată eară la lumină. Insă unde este acel geniŭ?

S'a observat cu multă justeţă că societatea romînă este una din cele maĭ setoase de schimbărĭ, fie bune, fie rele. Reformele care se întroduc în alte părţĭ ale lumeĭ cu greutate şi cumpănire, găsesc calea deschisă în ţara noastră şi năvălesc fără împiedecare. Legile se înoesc pe tot anul, datinile vechĭ sînt părăsite cu o nepăsare întristătoare, ĭară în locu-le prind rădăcină obiceĭurile străine ca în pămîntul lor şi daŭ o fisionomie străină, atît oraşelor cît şi orăşenilor. Cine astăzĭ recunoaşte societatea romînă de acum două-zecĭ de anĭ? Cine maĭ întîlneşte tipurile acele originale de boerĭ cu frica luĭ Dumnezeŭ, de cucoane gospodine, de slugĭ credincioase şi îmbătrînite în casele stăpînilor, de lăutarĭ nelipsiţĭ la sărbătorĭ, de meseriaşĭ şi negustorĭ romînĭ cu calfele lor, ce formaŭ un fel de *tiers état* prin oraşe? Unde şi unde se maĭ zăreşte cîte una din acele umbre rătăcite în lumea nouă?

In presenţa uneĭ asemene prefaceri ce se realizează atît de grabnic, am socotit că nu ar fi poate o lucrare greşită de-a compune pentru curiositatea urmaşilor noştri, o galerie de tipurĭ contimporane, eară spre a da acestor figurĭ o ecspresie maĭ vederată am adoptat pentru ele forma dramatică şi le-am presintat publicului, amator de teatru, sub denumirea de *Cînticele comice*. Eată partea I a aceleĭ galeriĭ:

Şoldan Viteazul[1]), *Mama Angheluşa doftoroaea, Herşcu boccegiul, Piciu cîrcĭumarul, Şatrarul Napoilă — ultra-retrogradul, Clevetică, — ultra-demagogul, Paraponisitul — funcţionar vechiu, Gură Căscată — om politic, Cocoana Chiriţa în Paris, Barbu lăutarul, Ion Păpuşeriul, Surugiul, Kera Năstasia, Stan Covrigariul.*

Această galerie, din care o parte s'aŭ publicat, o pun la dispoziţia foaeĭ ce redigeaţĭ sub titlul de «Convorbirĭ literare» şĭ însărcinez pe Stan Covrigariul să o presinte amatorilor, ca unuĭ

[1]) «Şoldan Viteazul,» «Mama Angheluşa doftoroaea» şi Herşcu boccegiul,» aŭ fost publicate în «Pot-pourĭ literar» de V. Alecsandri şi M. Millo, Iaşĭ, 1854.

ce chiar prin meseria luĭ este deprins a se înfăţişa cu colacĭ, după datina strămoşească.

Primiţĭ, Domnul meŭ, amiciele mele.

V. Alecsandri.

XV.

Mircești, 2 Sept, 1867.

Iubite Domnule Negruzzi [1]), Am primit scrisoarea d voastre împreună cu numerile din *Convorbirile literare* ce aŭ apărut păn'acum şi pe care aţĭ avut amabilitate a mi le trimite. Le am cetit cu luare aminte şi multă plăcere ... lucru ce mi se întîmplă cam rar cu scrierile romîneştĭ de astă-zĭ; şi acum viŭ a vă mulţumi pentru adevărata bucurie ce mĭ-aţĭ ocasionat în iubita mea singurătate.

Publicarea întreprinsă de D-Voastră o apreciez cu atît maĭ mult că ea tinde a combate gustul pocit al noilor încercătorĭ pe cîmpul literatureĭ. Puţinele numere care aŭ eşit până acum la lumină, cuprind articole bune şi bine scrise (maĭ cu seamă *Flora Romînă* [2]) a venerabiluluĭ meŭ amic C. Negruzzi) şi poeziĭ plăcute ce denotează adevărate talente. Nu vă vorbesc de proverbul D-Voastre: *Impăcarea*, [3]) pentru ca să nu gîndiţĭ că m'am crezut obligat a vă face complimente. Însă nu mĭ voĭŭ opri de-a vă zice: curaj! Inceputul este bun. Urmaţĭ dar înainte cu încredinţare că faceţĭ un mare serviciŭ literatureĭ noastre.

Eŭ sînt atît de încîntat, văzînd calea ce aţĭ apucat, că vă promit să vă întovărăşesc pe cît îmĭ va permite slăbirea pasurilor; şi ca o probă de bună-voinţă, vă alătur o mică poesie romînă ... nu *rumînă*. (Aş dori mult să ştiŭ pentru ce d-l Maiorescu vroieşte să facă din poporul romîn un popor colorat, rumîn. Imĭ place a crede că d-luĭ nu are de scop a trata de *Peaux rouges* pe compatrioţiĭ d-sale.)

In curînd, adică îndată ce voĭŭ găsi timp ca să prescriŭ manuscriptul meŭ de *Comedia Ciocoilor*, [4]) voĭŭ trimite actul I care va

---

[1]) Scrisorile următoare către Iacob Negruzzi s'aŭ publicat în «Convorbirĭ literare», începînd cu numărul din 1 Martie 1895. Autografele se găsesc la Acad. Romînă. Mss. 808.

[2]) «Conv. Lit.» an. I, pp. 92, 206.

[3]) «Conv. Lit.» 1867. pp. 45-53.

[4]) E vorba de comedia «Boerĭ şi Ciocoĭ,» publ. în «Conv. Lit.» an VII (1873) pp. 365, 405, 437.

Scrie-mĭ două rînduri cu cel întîĭ curier şi voĭu trimite începutul uvragiuluĭ.

Sănătate şi veselie. Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Multe amicii familieĭ vechiuluĭ meŭ contimporan, care astă-zĭ îşĭ ascunde lenea după talentul copiilor săĭ.

Destinasem pentru *Convorbirĭ Literare* voiajul meŭ la Maroc, însă vă mărturisesc că l-am trimis *Foaieĭ Societăţeĭ din Bucovina*, după cererea amiculuĭ meŭ A. Hurmuzaki[1]).

XVIII.

Mircești, 14 Februarie 1868

Iubite Domnule Negruzzi, V'am scris, acum zece zile, pentru ca să vă anunţ, că aşĭ dori să public în Convorbirĭ literare o scriere întitulată *Suvenire de 1859*, în care intră călătoria mea în Italia pe timpul războiuluĭ. Nu am primit nicĭ un răspuns până acum, de-aceea nu v'am trimis manuscriptul meŭ.

En attendant, vă comunic un articol asupra uneĭ colecţiĭ de poeziĭ care datează de pe la începutul secoluluĭ nostru[2]). Dacă vă cuvine, publicaţi-l în unul din numerile viitoare şi în curînd voĭ ţinea la dispunerea D-voastre *Suvenirile din 1859*.

Amicii părinteluĭ D-voastre. Amicul D-voastre:

V. Alexandri.

XIX.

Mircești, 28 Februarie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Vă mulţumesc pentru volumul I, al Convorbirilor literare şi pentru poeziile Dluĭ Cavaler Stamati[3]), ce aţĭ avut bunătate de a-mĭ trimite, şi îmĭ place a profita de această ocasie spre a vă felicita şi ca redactor şi ca poet. Intreprinderea D-voastre aŭ avut meritul de a oferi un cîmp de desvoltare talentelor noueĭ generaţiĭ şi acum aveţĭ mulţumirea de a presenta publiculuĭ un buchet de producerĭ intelectuale carĭ promit un frumos viitor literatureĭ noastre.

---

[1]) Vezĭ nota 1 din p. 28.

[2]) Articolul intitulat, «Tabla mişeliilor», a fost publicat în «Conv.» an II, pp. 6-12.

[3]) «Musa romînească», Compuneri originale şi imitaţiĭ din autoriĭ Europeĭ de Cavalerul Const. Stamati». Iaşi 1868.

D-l Maiorescu cu studiile sale serioase și interesante; D-nii Pogor, Corne, Scheletti, Pruncu, Șerbănescu, etc. cu plăcutele lor cercări poetice; d-l Leon Negruzzi cu talentul său de romanțier, d-l Ianov cu spiritualele sale cînticele și D-voastre cu ingenioasele proverburi teatrale și cu gingașele versuri ce ați publicat în foaia Convorbirilor... formați o pleiadă nouă căreia nu-i lipsește nici inspirarea, nici armonia, nici știința, nici avantajul de a videa în rîndul D-voastre o tînără musă, D-ra Matilda Cugler, care cîntă cu multă fragezime.

Eu, pustnicul din Mircești, mă simt fericit de-a vă privi călcînd cu pasuri atît de repezi pe calea înflorită și roditoare ce a-ți apucat. Sînteți în *dulcea lună Maiu*[2]) (o poesie pe care o cetesc ades); lăsați dar inimilor voie să-și ieà sborul spre țermurile lumei ideale și feriți-le de crivățul vîrtejitor al patimilor politice.

Cît pentru poesiile D-luĭ Stamati, deși un critic posomorit ar putea găsi în ele oare-cari neglijări de rime, mărturisesc că eu le-am cetit cu mult interes. E lucru rar de a auzi glasuri romîne resunînd dincolo de Prut și esprimînd simțiri patriotice; meritul bătrînuluĭ bard basarabean este mare că a avut curagiul a cînta în umbra fioroasă a pajureĭ rusești și noi care ne-am bucurat de lumină și de libertate trebue să ținem seamă de singurătatea sărmanuluĭ cîntăreț.

Lesne-i de-a se descuragia și de a muți cînd se vede cine-va departe de ai săi, condemnat a trăi între străini apăsători; prin urmare eu admir pe d-l Stamati că și-a păstrat sufletul ne-atins de rugina muscălească, și sînt dispus a descoperi multe frumusețĭ în poesiile sale.

Așa de pildă, în *Fiica luĭ Decebal*, îmĭ plac tablourile cuprinse în aceste strofe:

Decĭ pe-a noapteĭ frunte
Cînd discul de aur al luneĭ plutia
Ș-a laculuĭ unde
Dulcele eĭ raze tremurînd clătia
De pe deal cetate
Pe mal copacĭ deșĭ
Umbre culca noaptea
Pe luciul apeĭ ca marĭ urieșĭ
. . . . . .

[1]) «In dulcea lună Maĭ», poezia D-luĭ I. Negruzzi. V. «Conv. Lit.» I, p 193

A murit Minvana
Decì cînd pe văĭ, ape, negura cădea
Şi ca prin fum toamna
Luna făr de raze roşie plutea
Atuncĭ gemănate
Două umbre vin
Saltă 'ntrulocate...
Stejarul se mişcă, afară sună lin.

Nu maĭ puţin îmĭ pare frumoasă această strofă din *Sentinelœ taberiĭ dela* Copu:

In a sa vînoasă mînă greŭ buzdugan resucia
A luĭ coapsă era 'ncinsă cu pala urieşească
Ear pe cap el purta coiful peste care strălucia
Doĭ leĭ ţiind cap de zimbru sub o corcană domnească.

Asemine alergarea caluluĭ din Ciubăr Vodă este descrisă cu peană măiastră:

Ear în vîrtejul de colb
Ale luĭ picioare iuţĭ
Se văd numaĭ fluturînd
Ca patru albe aripĭ
Şi toate în urma sa
Se tupilă prea încet
Ca o dungă înegrind
Departe în orizon etc.

Pe lîngă aceste şi altele maĭ adaug frumosul articol în prosă, *Suceava* şi *Alexandru cel Bun* şi zic că bardul basarabean a bine-meritat de la patrie — dar mă opresc, căcĭ nu-mĭ rămîne loc decît să te îmbrăţişez.

V. Alexandri.

XX.

Mirceştĭ, 20 Martie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Am primit chiar acum scrisoarea D-Voastre din $^{15}/_{27}$ a luneĭ şi vă mulţumesc înainte de toate pentru asigurarea ce-mĭ daţĭ că părintele D-Voastre merge spre bine. Dacă drumurile nu ar fi nepracticabile precum sînt, m'aş repezi înadins la Iaşĭ ca să văd pe vechiul meŭ amic şi să-ĭ spun din gură ceea ce simt în inimă. In neputinţa în care mă aflu însă de-a mă urni din Mirceştĭ, vă rog să-ĭ arătaţĭ din parte-mĭ frăţeştile mele

amicii și să-ĭ spuneți că am însărcinat pe o bătrînă vrăjitoare ca să-ĭ facă de leac prin discîntice. Sper că la venirea mea în Iași îl voĭ găsi sănătos.

Am cetit cu multă plăcere poesioarele lirice cuprinse în scrisoarea D-Voastre și nu pot să vă zic maĭ bine, decît să urmați înainte pe calea poetică în care ați intrat; să cultivați balada ca una ce se ține de familia poemelor și... *să îngrijiți de rimă*, ca să fie naturală și bogată. Imĭ permit acest consiliŭ în calitatea mea de om cu părul alb.

Veștile ce-mĭ dați despre viitorul «Convorbirilor literare» m'aŭ bucurat. Fiți perseverent, și dacă în adevăr concursul meŭ vă este necesar, vi-l promit din toată inima.

D-l Maiorescu va face un mare serviciŭ limbeĭ și literatureĭ noastre, combătînd tendința transilvană de a le poci sub cuvînt de-a le latinisa orbește, saŭ maĭ bine zicînd, de-a le brașoveni. D-luĭ care este înzestrat cu un spirit analitic și ajutat de cunoștințe variate, ar nimeri foarte mult, dacă ar cerceta asemine lucrările literare din Bucureștĭ, care mi se par cam *hop de-o parte*, după cum zice Romînul.

V'am trimis prin poștă un nemol de poesiĭ, — le-ațĭ primit?

Al D-Voastră amic: **V. Alecsandri.**

P. S. Intr'un cuvînt ținut de D-l Hăjdăŭ în camera deputaților asupra teatruluĭ, oratorul a pretins că în Comedia mea *Concina*,[1]) aș fi *poetisat aadulterul* — adevărat să fie? Care-ĭ opinia D-Voastre? Bătrîna princesă povestește Doctoruluĭ că a făcut o plimbare noaptea pe mare cu un necunoscut și către urmă nu l'aŭ maĭ văzut. Putea oare să comită ea un adulter într'o barcă îngustă și legănată pe valurile mareĭ? Nu s'ar fi expus a răsturna barca în delirul voluptățeĭ? etc. Cu toate aceste D-l Hăjdăŭ găsește în acea situație periculoasă un pericol pentru morala publică... *inde irae!*

XXI

Mircești, 10 Aprilie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Viŭ să vă mulțumesc pentru grabnica ospeție ce aŭ primit *Pastelurile* în Convorbirile Literare. Această grațiositate este de natură a mă îndemna ca să vă comunic o nouă serie de aceleași poesiĭ, însă nu oĭ cădea în acest

[1]) Publ. în «Revista contimporană» a. II. (1874) t. I. pp. 165-182. Discursul luĭ Hajdeŭ în *Monitorul Oficial*, 1868 p. 127—72.

păcat, până ce nu m'oĭ încredința de impresia ce aŭ produs *ernaticele* [1]) mele din numărul III. Mă tem să nu fi insuflat fiorĭ, acelor care le-aŭ cetit, de și li s'aŭ acordat locul de onor în foaea D-voastră.

Orĭ cum să fie, ca părinte îmĭ este permisă îngrijirea pentru copiiĭ meĭ, prin urmare vă semnalez două greșelĭ de tipar în poesia *Primă-vara:* Versul care începe strofa a doua trebue îndreptat ast-fel: «El vine, se înalță, în *cercurĭ* line sboară!» Versul al doilea din strofa a treia zice: «Pe crengile pădureĭ un *raiŭ* de păsărele». Eŭ scrisesem *roiŭ* în loc de raiŭ, însă dacă vi se pare că raiul presintă o imagină maĭ expresivă nu-l strămutați din locul săŭ.

Cetit-aț în Foaia societățeĭ din Bucovina începutul voiajuluĭ meŭ la Maroc [2])? Acolo greșelile de tipar foesc ca un furnicar, dar nu numaĭ atîta, chiar limba, chiar stilul articoluluĭ este schimonosit. Redactorul Foaeĭ a găsit de cuviință a mă face cu de-a sila adeptul *țiunilor* și a *ciunilor,* atribuindu-mĭ cuvintele *împresiune, confusiune, variaciune, onoare* în loc de *onor,* etc. Această bună-voință din partea *redacțiuneĭ* bucovinene m'aŭ făcut a lua *decisiunea* de a mă feri în viitor de *inserțiunea elucubrăciunilor* mele în columnele Foaeĭ Societățeĭ. — Pentru mine, o foaie menită a răspîndi gustul literatureĭ și care comite cacofoniĭ în soiul *Fundăciuneĭ Pumnuliane* este o foaie condemnată.

Ardeleniĭ nu produc nimic frumos și poetic pentru-că spiritul lor s'a inciunit și nu poate lua sborul maĭ pre sus de cît aberăciunele gramaticale. Mă tem că și Bucovineniĭ vor cădea în aceeaș meteahnă.

Tot Moldova, sărmana, păstrează simțul bun și gustul estetic în privirea literatureĭ. De aceea am o adevărată plăcere să scriŭ pentru Convorbirile noastre, și să strîng mîna frățește Redactoruluĭ.

Al tăŭ amic: **V. Alecsandri.**

Amiciĭ vechiuluĭ meŭ confrate, căcĭ sper că acum este ridicat de pe boală.

XXII

Mircești 18 Aprilie 1868.

Iubite confrate, Orașele se ocup de politică, ear noĭ țăraniĭ am început munca de primăvară. Plugariĭ brăzduesc, sămănătoriĭ arunc sămînța în pămînt și natura întinerește, văzînd-o cu ochiĭ.

---

[1]) Pastelurile acestea («Conv.» II, pp. 33—36) sînt intitulate «Sfîrșitul de toamnă, Earna, Viscolul, La gura sobeĭ, Sania, Sfîrșitul ierneĭ, Primă-vara».

[2]) Publicat sub titlul: «*Jurnalul meŭ de călătoriĭ*», V. «*Foaia soț. din Bucovina*» 1868, p. 86, 109.

In *consecință* (sic?) îți trimet o nouă baniță de versuri, adică urmarea *Pastelurilor*[1]) ca poesii *de circonstance*. După aceasta promit să te las în pace până cînd voiu afla opinia adevăraților cunoscători asupra galeriei mele.

Cum merge părintele D-tale? Bine-voește, te rog, a mă înștiința îndată; veĭ îndatora mult pe al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XXIII

Mircești, 24 Aprilie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Scrisoarea D-tale din 14 a lunei m'aŭ mîhnit mult prin vestea ce-mĭ daĭ de boala părinteluĭ d-tale. Vechiul meŭ amic a trecut prin grele încercărĭ, însă curajul ce a arătat în tot cursul boaleĭ, denotă o putere morală care va înrîurĭ asupra organizăreĭ sale și-l va face a trece criza cea periculoasă. Eŭ îĭ doresc din suflet să poată merge la băĭ, pentru ca să urmeze o cură radicală și favorabilă sănătățeĭ sale și am buna sperare că Dumnezeŭ ne va păstra, D-tale un scump părinte și mie un amic prețios. In curînd voĭ veni însu-mĭ la Iași ca să-l văd și să-l maĭ îmbărbătez dacă va fi trebuință.

Mă întrebĭ cum îmĭ pare începutul anuluĭ II al Convorbirilor? El promite o frumoasă roadă literară și cred că importanța acesteĭ publicărĭ va merge tot crescînd, însă evitează pe cît veĭ putea de-a te face editorul unor articole confuse ca acel al D-luĭ Eraclid [2]), căcĭ asemine scrierĭ serĭoase pot să fie mult aprețuite de un public luminat ca acel din Germania saŭ din Franța, unde filosofia este o stiință pricepută, dar în țările noastre ele nu sunt nicĭ înțelese, nicĭ gustate. — Scopul foaeĭ D-tale este de a răspîndi iubirea de cetire ș'a desvolta literatura; și prin urmare trebue să daĭ publiculuĭ nostru materiĭ pe care să le mistue ușor și cu plăcere.

Articolul D-tale intitulat *Primblărĭ* [3]) răspunde foarte nimerit aceluĭ scop, căcĭ este spiritual și potrivit cu natura noastră glumeață. Eŭ am avut mare plăcere a-l ceti și doresc să urmezĭ înainte, cacĭ nimic nu-mĭ pare maĭ interesant de cît descrierile de voiajurĭ cînd ele sunt făcute de un om *du monde*. Primblările D-tale formează, ceea-ce Francezii numesc une *agréable causerie* și zăŭ,

---

[1]) V. «Conv. Lit.» an. II, pp. 81—84.

[2]) Articolul intitulat «Reflecțiunĭ asupra prelecțiunilor D-luĭ C. Maiorescu» de C. Eraclide, a fost publ. în «Conv.» II, pp. 27, 36, 85.

[3]) «Primblărĭ» de I. Negruzzi, ibidem, pp. 49, 65, 84, 105, 119, 129, 149, 169.

o asemine convorbire e lucru rar la noĭ, de cînd politica aŭ strechiet lumea şi ne-aŭ înzestrat cu o mulţime de palavragiĭ serioşĭ şi uricioşĭ.

Te felicitez dar pentru soiul plăcut ce aĭ adoptat în descrierea primblărilor D-tale şi sunt încredinţat că va fi bine-venit de cetitoriĭ foaeĭ. — Asemenea îţĭ fac complimente pentru *Ultima lacrimă*[1]), o poesie bine simţită şi armonios exprimată. Permite-mĭ o singură observare : Versul al doilea din strofa de pe urmă ar trebui schimbat, căcĭ cetindu-l repede el produce o frază confusă : *Grabnic lacrima va trece pe cer cum trece un nor.* Urechia aude trecînd lacrima pe cer şi mintea nu se dumereşte îndată în presenţa uneĭ asemine imagine.

Fiind că mi-am permis o primă observare, voĭ continua întrebîndu-te dacă d-ta care simţĭ cu atîta căldură armonia limbeĭ, aĭ îndrăzni a întrebuinţa în poesie *terminaţiune* în *iune*. Nu cred şi am dovadă la aceasta că în toate versurile ce aĭ scris pănă acum, te-aĭ ferit de acest păcat. Apoĭ dar pentru ce mă facĭ să'mĭ ţiue urechia amestecînd în stilul D-tale uşor şi elegant *ţiunĭ,* care le-aĭ putea da lesnę draculuĭ pomană. Lasă pe Beoţieniĭ-Ardelenĭ să creadă că aŭ descoperit cuadratura cercului, fiind-că unul din eĭ, într'o oră de *aberăciune* a suferit de facere în *elucubrăciunea ciunelui* şi a hultuit pe biata limbă romînă cu această monstruositate. Beoţieniĭ nu aŭ produs nimica în domeniul adevărateĭ literaturĭ şi nu aŭ nicĭ cel maĭ mic drept de-a se constitui legislatoriĭ limbeĭ romîne ; eĭ sunt condemnaţĭ a pătimi de *ciune* şi de *ţiune* ca de boale fără leac, dar d-ta, dar D-l Maiorescu, dar Junimea să cadă în hăugaşul beoţian — aceasta nu vine ţăriĭ la socoteală. Eliad nu admite pe *ciune* nicĭ pe *ţiune* şi Eliade are maĭ multe drepturĭ a fi ascultat de cît Cipariu-Pumnul-Barnuţ şi Laurian.

Va fi o zi frumoasă pentru mine, cînd oĭ vedea că te-aĭ lepădat de Satana ardelean şi că *Junimea* noastră are destulă independenţă pentru a se ridica de sbîrciturile Ciuniştilor de peste Carpaţĭ.

Vă mulţumesc la toţĭ pentru complimentele ce'mĭ adresaţĭ apropo de *Pastelurĭ* şi vă trimet din parte-mĭ cele maĭ sincere îmbrăţişărĭ.

V. Alecsandri.

---

[1]) V. «Conv.» II, p. 79.

Te felicitez că în *Primblări* aĭ întrebuințat cuvîntul *războiŭ* în loc de *rezbel*. Mult aș dori să adoptezĭ și cuvîntul *onor* în loc de *onoare*, fiind maĭ sonor, maĭ bărbătesc.

Nu s'ar putea întocmi poesiile populare ce aț̦ĭ primit din Bucovina? Poate că cercetînd bine s'ar găsi ceva frumos în colecț̦ia de care mi-aĭ vorbit. Aș dori să o văd.

XXIV [1])

Mirceș̦tĭ, 21 August.

Iubite Domnule Negruzzi, Vă scriŭ în grabă pentru ca să vă întreb cum se află părintele D-Voastre?

Nu am primit încă numărul Convorbirilor din 15 August. Sper că numaĭ poș̦ta e de vină, căcĭ ea ne joacă ades feste de soiul acesta.

Ce maĭ face societatea Junimea? Iț̦ĭ trimet multe amicĭĭ.

Al d-voastră devotat amic **V. Alecsandri.**

Nu aĭ de gînd să tragĭ o raită pe malurile Siretuluĭ?

XXV.

Mirceș̦tĭ, Septembrie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Cînd am văzut pentru ultima oară pe părintele D-tale, am rămas sub o impresie foarte amară. Vechiul meŭ amic era într'o stare desperată asupra căreia nu-mĭ puteam face nicĭ o ilusie. Și însă cînd am aflat că s'aŭ săvîrș̦it din viaț̦ă, am fost cuprins de o tristeț̦ă adîncă, căcĭ e trist de-a vedea restrîngîndu-se cercul contimporanilor săĭ. E dureros dea-ț̦ĭ perde amicĭĭ cu care aĭ petrecut în tinereț̦e, aĭ lucrat la renaș̦terea uneĭ ț̦ărĭ iubite și te-aĭ deprins a-ĭ preț̦ui. Costaki Negruzzi este un nume scump Romînieĭ și va rămînea în pleiada pionerilor intelectualĭ aĭ neamuluĭ nostru; el și cu Hrisoverghi aŭ fost ceĭ dintîĭ în Moldova care aŭ dat semne de independenț̦ă literară, ferindu-se de formele stiluluĭ mitologic, plin de Afrodite, de Apolonĭ, etc., adoptînd drapelul ș̦coaleĭ romantice. Scrierile sale, deș̦i nu multe, aŭ însă un caracter noŭ în literatura noastră, deosebindu-se prin eleganț̦ă, limpezire de stil, energie și adevărat romînism. *Alexandru Lăpuș̦neanu* este un model neimitat pînă astăzĭ și stă în fruntea literatureĭ noastre.

---

[1]) Autograf inedit.

Eŭ aplaud cu bucurie hotărîrea ce aĭ luat de a aduna toate operiile părinteluĭ D-tale spre a le publica într'o ediție complectă, și în curînd ți-oĭ comunica un manuscript al sĕŭ, care acum se află la Cernăuțĭ și care cuprinde un catalog botanic.[1]) Flora romînă se arată în el cu vestmintele sale naționale, și este o adevărată comoară de numirĭ poetice ale plantelor noastre.

Eată cum se află acest manuscript în mîinele mele. De cîte orĭ mă întîlneam cu părintele d-tale, îl certam că nu maĭ scrie nimic de mulțĭ anĭ; el îmĭ răspundea, rîzînd:

Cucul cîntă sus pe nuc,
Și tu vreĭ să mă apuc
Ca să scriŭ de florĭ de cuc!

Adevărul este că sub regimul de politică seacă care domnește în țară de la 1848 încoace, bieții literatorĭ eraŭ ca niște cucĭ rătăciți. Cu toate aceste, într'o zi, i-am dus acasă un caĭet de hîrtie albă și liniată și l-am amenințat de a nu-ĭ da răgaz pînă ce nu mi a umplea caĭetul cu cerneală. Peste o săptămînă, ca să scape de mine, amicul meŭ mi-a trimis Flora romînă. Acest manuscript îl voĭ pune în curînd la dispoziția d-tale, însă cu condiție ca să mi-l înapoiezĭ după ce veĭ scoate o copie, căcĭ țiŭ foarte mult a-l păstra ca un autograf prețios și ca un suvenir iubit.

In scrisoarea D-tale am surprins oare care simptome de descurajare pentru viitorul Convorbirilor literare. Lipsa de colaboratorĭ și preocupările D-tale casnice sunt într'adevăr motive serioase de îngrijire, însă nu trebue să te laș ĭ învins de o greutate momentană. *Junimea,* distrasă de plăcerile vereĭ, va reveni cu earna la ocupărĭ maĭ serioase și va da ĭar semne de viață; cît pentru mine, care am de gînd a nu părăsi Mircești pînă în primăvara viitoare, îțĭ promit tot concursul meŭ. Doresc ca reușirea victorioasă a Convorbirilor să fie cel maĭ bun răspuns atît la atacurile ardelene, cît și la tăcerea bucureșteană.

Am citit *macsimele* și *ideile* în versurĭ[2]) ce mĭ-aĭ trimis și mĭ-aŭ plăcut. Urmează înainte și răspunde prin forma epigramatică celor care ar bănui. Lucrul noŭ, neusitat, deșteaptă totdeauna răutatea spiritelor micĭ. — Adio. Te îmbrățișez frățește.

V. Alexandri.

---

[1]) Catalogul s'a publicat în «Conv. Lit.» III (1869,) pp. 97-100

[2]) «Ideĭ și Maxime» de I Negruzzi. «Conv. Lit.» II, pp. 313, 378. p. 219-21.

XXVI.[1])

Mircești, 1 Noembrie 1868.

Iubite amice, Aducătorul acestuĭ răvaș este un tînăr cetățean din cetatea Mircești care ar dori să dobîndească luminele academice pentru a se face profesor (și a scăpa ast-fel de serviciul militar.)

Cum să fie admis între externiĭ Academieĭ? Cătră cine să se adreseze? *That is the questiou.*

Am gîndit să'l recomand D-tale cu rugăminte ca să facĭ ce veĭ găsi de cuviință spre a înduioșa pe Directorul Academieĭ. Cine știe, dacă îndeplinind această cerere a mea, nu veĭ avea norocul de a pregăti pentru patrie un *futur* mare profesor de Universitate, împiedecîndu-l de a se face astăzĭ un prost soldat?

Orĭ cum să fie, te rog să te interesezĭ de recomandatul meŭ, și crede că veĭ îndatora mult pe al D-tale amic:

V. Alexandri.

Iți trimit scenele din *Femmes savantes.*

XXVII.

Mircești, 25 Novembrie 1868.

Iubite Domnul Negruzzi, (Cum am primit răvașul D-tale am și scris luĭ Cogălniceanu, luĭ A. Golescu și luĭ M. Iora (doĭ miniștri și un deputat) spre a le recomanda cu căldură cererea respectabileĭ D-tale maice. Am bună sperare că dorința sa va fi realisată fără nicĭ o greutate, căcĭ fie cît de politică, Camera e ținută de-a fi și politicoasă către persoanele care merită respect și considerațiune[2]).

Acum viŭ și răspund la amanul ce mi-aĭ adresat atît prin glasul elocuent al luĭ Carp cît și prin scrisoarea d-tale. Am vrut îndată să mă arăt bun platnic și să mă achitez de o datorie contractată, *însă* ... *însă* ... cînd am cercetat buzunarul literar, nu am găsit nimica în el!! Adevărul e că de la începutul erniĭ mă simt cuprins de o sfîntă de lene care mă face a privi condeiul ca un instrument falcoiănesc.

Cu toate aceste, tot am de gînd a îndeplini promiterea ce

---

[1]) Autograf inedit.

[2]) Pasajul din paranteze lipsește în «Conv.»

ţi-am dat şi de voĭ maĭ găsi vre-o scîntee în cenuşa închipuirii mele, voĭ da zor *Ciocoilor*, a cărora cele întîĭ două acturĭ sînt gata.

Imĭ vine să ţi le trimit pentru ca astfel să fiŭ obligat a scrie cele-lalte treĭ, carĭ vor complecta comedia.

Cît pentru pasteluri . . . Mi-aŭ îngheţat penelul şi colorile s'aŭ sleit pe paletă. Dacă aş fi maĭ tînăr, le-aş apropie de focul ochilor a vre uneĭ copile . . . dar ştiĭ proverbul luĭ Ioan :

— Dragĭ îţĭ sînt fetele ?

— Dragĭ

— Dar tu lor ?

— Şi ele mie !

M'am bucurat de propunerea ce ţi s'aŭ făcut a trimite Convorbirile în Basarabia. Fraţiĭ noştri de peste Prut vor considera această foae ca o mană de care va profita simţul Romînismuluĭ ce aŭ început a se deştepta în vecinătatea Moldoveĭ[1]).

Popoarele tinere primesc maĭ lesne impresia frumosuluĭ şi a renaşstereĭ prin glasul armonios a poesieĭ decît prin acel răguşit a politiceĭ. Copilul e legănat cu cîntice nu cu discursurĭ străchiete.

Am cetit începutul *Evreiceĭ*[2]) şi aştept cu nerăbdare urma noveleĭ, care promite de-a fi interesantă. Ziua de dimineaţă se cunoaşte.

Al D-tale amic : **V. Alecsandri.**

Te rog să binevoeştĭ a-mĭ traduce alăturatul răvaş şi a-mĭ trimite îndată traducerea. Mă veĭ obliga foarte mult[3]).

---

[1]) «Incercarea de a trimite «*Convorbirile*» abonaţilor romînĭ din Basarabia (venise o listă de abonaţi de pe la Chişinău, Bălţĭ, Hotin, Orheiu, etc.) n'a isbutit. Deşi prin mijlocirea Consululuĭ general din Iaşi, d. *de Lex*, obţinusem de la guvernatorul din Odesa autorisarea de a introduce *Convorbirile* în Rusia, toate numerile expediate mi-aŭ fost înapoiate din Sculeni, pe motiv că trebuiaŭ maĭ întîĭ supuse censuriĭ. Tot-odată am fost înştiinţat că censorĭ pentru limba romînă se găsesc numaĭ la Petersburg şi Varşovia. Am trimes atuncĭ tot pachetul cu numerele *Convorbirilor* la Varşovia, însă peste cîte-va lunĭ mi s'a înapoiat, cu indicarea că censorul, care ştia romîneşte, ar fi murit. N'am pierdut curajul, ci am trimes broşurile la Petersburg. De acolo însă nu mĭ-a venit nicĭ-odată vre-un răspuns». Nota D-luĭ I. N. din Conv.

[2]) «Evreica» nuvelă de Leon Negruzzi, «Conv. Lit.» II, pp. 285, 307, 317, 341, 349.

[3]) *Post-scriptum*-ul lipseşte în «Convorbirĭ».

XXVIII.

Mircești, 21 Decembrie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi, Trimit Junimeĭ, de anul noŭ, o nouă serie de Pasteluriĭ[1]) și îĭ doresc toate fericirile și succesele, atît literare, cît și amoroase. Eŭ îmĭ voĭ petrece sărbătorile la țeară, regretînd de-a nu mă putea găsi în mijlocul veseleĭ Junimĭ, și maĭ cu seamă regretînd juniea ce sboară atît de repede pe aripele anilor carĭ trec.

Adio și sincere amicilĭ familieĭ D-tale, precum și D-lor Maiorescu, Pogor, Corne, etc.

V. Alecsandri.

Pentru anul al treile a Convorbirilor, adică de la 1 Martie 1869, vă promit urmarea Pastelurilor și un roman intitulat *Dridri*[2]).

XXIX.

Mircești, 20 Genar 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Ți-am promis un roman pentru începutul anuluĭ III a Convorbirilor. Iată partea I. Pentru ca să urmez maĭ înainte aștept ca să o citeștĭ și să-mĭ spuĭ cu francheță dacă ți se pare potrivită cu spiritul și tendințele foaeĭ Junimeĭ. In casul acesta te-aș ruga să mĭ facĭ cunoscut dacă fiecare capitol poate să intre într'un număr a foaeĭ și pentru cîte numere crezĭ că aĭ găsi materie în manuscriptul ce-ți trimit?

Orĭ cum să fie, eŭ sînt decis să scriŭ înainte *istoria adevărată* ce am început, pentru ca să o public în volum. Partea II va cuprinde descrierea unor evenimente din 1848[3]).

Ți-am vorbit, mi se pare, de un proiect ce am de a publica întregul meŭ repertoriŭ dramatic. Caut pentru aceasta un editor

---

[1]) Publicate în «Conv.» an II, p. 365-67.

[2]) Romanul, probabil, nu a fost scris în întregime și nicĭ n'a fost publicat în «Conv.» Partea I, intitulată «*Dridri*», a apărut în «*Revista contimporană*» (Buc. 1873) pp. 189, 287. Partea II-a în «Conv.» 1869, însă cu totul independentă de roman. Intre manuscrise s'aŭ maĭ găsit două scrisorĭ care ar fi ținut de partea III-a.

Tot ce s'a găsit — editat și inedit, se află în vol. «Alexandri. *Proză.*» (Ed. Minerva Buc. 1904) sub titlul «Dridri» pp. 125-174.

[3]) Această parte a II-a, nu întreagă însă, a fost publ. în «*Conv. Lit.*» III, (1869), sub titlul: «*Un episod din 1848*», ca o pagină de amintirĭ.

căruĭ aș lăsa tot beneficiul vînzăreĭ dar tot odată și toată cheltuiala și osteneala tipăririi. Nu aĭ putea să-mĭ găsești un asemine giuvaer?

Trimite-mĭ, te rog, un exemplar din Calendarul Scrînciobuluĭ. La țeară, viața fără călindar e ca nunta fără lăutarĭ.

Cetit-aĭ Traianida luĭ Bolintineanu? Ce ziceți la Junimea despre dînsa? Multe amiciĭ la toțĭ. Al D-tale amic.

V. Alecsandri.

XXX.

Mircești, 6 Februarie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Țĭ-am trimis partea I a romanuluĭ intitulat Dridri, cu o scrisoare la care aștept răspunsul, avînd nevoie de unele informărĭ. Nu știŭ dacă aĭ primit manuscriptul meŭ, căcĭ regularitatea postală a Romînieĭ nu-mĭ pare să fi ajuns la acel grad de perfecție, care este visul oamenilor noștri de stat. Cu toate aceste să sperăm că manuscrisul nu a avut aceĭaș soartă ca baniĭ ce aŭ motivat ilustrarea zelosuluĭ Fălcoianu de schingiuitoare pomenire.

Am primit No. 23 a Convorbirilor și am constatat în Pasteluri cîte-va greșelĭ de tipar care sînt de natură a schimba chiar înțelesul unor versurĭ, de exemplu: In portretul sub No. XXI [1]) la începutul ultimeĭ strofe, versul întîĭ nu rimează cu cel al doile, fiindcă în loc de el ar fi trebuit să se tipărească după manuscript:

«Nicĭ o mîndrie mare, nu'ntrece — a ta mîndri*re.*

Asemine în portretul sub No. XXII [2]), versul al doilea din ultima strofă e greșit, căcĭ în loc de:

«Că-țĭ *vede* veselia ș'amorul dulce'n față»

ar fi trebuit să fie:

«Că-țĭ *rîde* veselia ș'amorul dulce'n față.»

Cuvîntul *rîde*, precît îmĭ pare, produce o imagină maĭ vie și este chiar o expresie romînească din cele maĭ nimerite. Adeseorĭ am auzit zicînd: *îĭ rîd ochiĭ de bucurie; îĭ rîde veselia în față*, etc.

Am observat chiar în ideile și macsimile D-tale cîteva greșelĭ de tipar, care ar trebui îndreptate și de aceea cred că ar fi bine să adoptezĭ în foaĭa Convorbirilor un colț destinat pentru *errata.*

Acum mă presint ĭar cu o mînă plină de Pasteluri, care aș

---

[1]) «Conv. Lit.» a. II, p. 367, întitulat: «Portret.»

[2]) Ibidem; cu acelașĭ titlu.

dori să figureze la începutul anului al treilea, adecă în numărul de la 1 Martie [1]) Este cam indiscret din parte-mĭ a vă năvăli astfel cu poesiĭ, însă n'am ce face, căcĭ am promis D-neĭ M. Docan, că se va publica *Buchetul* la acea dată.

Un proverb francez, zice: *Faut dela vertu, pas trop n'en faut*, asemine am putea zice: *Faut dela poésie, pas trop n'en faut — ;* de aceea promit să vă maĭ slăbesc cu versurile până maĭ încolo în vară, pe timpul secerișuluĭ.

Te rog să arățĭ amiciile mele fratelui D-tale și tuturor membrilor Junimeĭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XXXI.

Mircești. 10 Februarie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Christof Columb a descoperit America, d-ta aĭ făcut o descoperire și maĭ rară și maĭ neașteptată. Aĭ descoperit un editor de opere literare. Glorie d-tale și glorie Junimeĭ, care primește a edita scrierile mele. Eŭ din parte-mĭ mă învoesc bucuros cu condițiile enumerate în scrisoarea d-tale și cum voĭ veni la Iașĭ, vom regula împreună modul acesteĭ publicărĭ. Deocamdată socot că ar fi bine a se face în foaĭa Convorbirilor un mic anunțiŭ despre viitoarea întreprindere tipografică spre a incunoștința publiculuĭ ce se interesează de literatura noastră.

Ediția Charpentier este nimerită și îmĭ convine foarte bine; operele mele, atît poesie, prosă, cît și piese dramatice poate să formeze vr'o 6 volumurĭ, afară de acele ce cu ajutorul sfinteĭ lene voĭ maĭ produce în viitor. Scopul meŭ fiind de-a publica toate scrierile mele într'o singură și aceeaș ediție, Junimea va avea preferință fără nicĭ o contestare pentru editarea operelor mele viitoare.

Numărul Pastelurilor se va sui până la 40. Avînd vre-o 35 gata, îmĭ rămîne încă un număr mic de compus pentru a completa volumul acestor poesiĭ ușoare.

Incît privește romanul Dridri, recunosc că fiind prea lung nu poate apărea într'un șir de numere prea disproporționat cu soiul publicărilor obicĭnuite până acum în foaĭa Convorbirilor. Interesul romanuluĭ s'ar perde cu vreme și lectoriĭ s'ar osteni. Prin urmare

---

[1]) Aŭ și fost publicate in «Conv.» an III, pp. 10-12.

găsesc mai nimerit a-l publica în deosebi, şi dar te rog să-mi înapoiezi manuscriptul.

Ţi-oi trimite în locu-i un *proverb* şi un *episod interesant* extras din romanul Dridri — care nu va reclama mult spaţiu în foaie. Înţeleg că pentru o foaie ce ese numai de două ori pe lună, şi care nu scoate decît 2 coale la fiecare 15 zile, articolele trebue să fie scurte, căci altminteri ele devin ostenitoare.

Mulţumindu-ţi pentru bunavoinţa ce mi-ai arătat întru căutarea şi descoperirea juvaerului, te îmbrăţişez şi tot păstrez sperarea de-a te vedea într'o zi la Mircesti.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Vestea ce mi-ai dat despre moartea copiluluĭ D-luĭ Pogor[1]) m'a întristat. Te rog să-ĭ arăţi din parte-mi că mă asociez din suflet la durerea ce simte. Amicii fratelui D-tale şi întregei Junimi.

XXXII.

Mircesti, 8 Martie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Am primit volumul Convorbirile literare pe anul II, şi mă grăbesc aţi scrie pentru aţi trimite mulţumirile mele. Acest volum, împreună cu fratele lui mai mare: No. I, aŭ luat loc în biblioteca mea, alături cu *Romînia literară*, şi aşteaptă pe ceĭlalţi fraţi care se vor naşte în viitor.

Am primit totodată şi No. I din volumul III, purtînd pe Decebal în frunte[2]). Am cetit cu luare aminte această producere eşită din pana D-luĭ Florentin şi am avut o impresie... curioasă, pe care ţi-oi comunica-o după ce voiŭ lua cunoştinţă de urmarea articoluluĭ. Cît pentru *Poeticalele* D-tale te complimentez cu sinceritate; e o critică serioasă şi spirituală a manieĭ versificăreĭ ce domneşte la noi, şi mai cu seamă a uşurinţeĭ cu care ne credem poeţi şi intreprindem opere *à la vapeur*, mai pre sus de putinţele

---

[1]) D-l V. Pogor, membru al *Junimeĭ*.

[2]) Numărul I, din anul III-a al «*Con.*» (1869-70), începea cu nuvela «Decebal», de S. P. Florantin.

[3]) «Poeticale», de I. Negruzzi, publ. în «*Conv.*» III (1869, pp. 13—18; articol în care se ridiculizează încercările de reformă a limbeĭ, ale Bucovinenilor, a luĭ Heliade-Rădulescu, etc. *Invocaţiune la destin*, e o poezie scrisă în limba etimologiştilor, iar «*Romînia, trecutul, presentul şi viitorul* eĭ, Poemă epică, istorică, religioasă, morală şi comerciala», e o parodie a poemeĭ luĭ Bolintineanu: *Traianida*.

noastre. *Invocarea la Destin* e o parodie plină de umor și începutul poemului *Romînia* e o imitare nimerită *Traianideï*; îmĭ pare rău pentru nasul amiculuĭ meŭ Bolintineanu, însă sfîrla e bine aplicată. Asemine lecțiĭ sînt bune de dat literatorilor cu duzina, pe care părintele D-tale îĭ numea lătrătorĭ, cu toate că nu cred să producă vre-un efect salutar asupra lor, fiind ajunșĭ în acel grad de presumție, unde orĭ ce critică cît de justă li se pare pornită din invidie.

Ți-am promis urmarea Pastelurilor; o veĭ avea pentru numărul de 1 Maiŭ. In curînd ți-oĭ trimite un articol intitulat: un epizod din 1848 și apoĭ un proverb... toate aceste pănă a nu pleca la Bucureștĭ.

Apropo de Bucureștĭ, îțĭ mărturisesc că am cedat propunereĭ făcute mie de Cogălniceanu, ca să primesc mandatul de deputat. Sînt curios să maĭ văd o adunare romînă, pentru ca să fac oare-care studiĭ de care am trebuință pentru... Voĭ merge dar ca să asist la deschiderea Camereĭ și voĭ ședea în Capitală vr'o 15 zile (zile de primăvară), ĭar cît pentru sesia din ĭarna 1869—1870, mă voĭ închina cu plecăciune, avînd de gînd a mă duce în Eghipet ca să mă prăjesc la soare.

Mă întrebĭ dacă știŭ cînd și de cine s'aŭ jucat pe teatru scenele din *Femmes savantes*, traduse de părintele D-tale?[1]) Nu-mĭ aduc nicĭ decum aminte, dar te poțĭ adresa la d-l T. Codrescu, saŭ la Lukian, care poate să aĭbă maĭ bună memorie.

In *Dacia literară* s'a tipărit un voiaj la Borsek, a luĭ Daniel Scavinski, cu o prefață biografică scrisă de părintele D-tale. Această mică biografie e foarte interesantă și humoristică. Cred că ea se găsește și în *Păcatele tinereților*[2]).

Veĭ găsi în *Lumina*[3]) publicată de D. Hajdeŭ un articol asupra teatruluĭ național, tot de părintele D-tale.

Aștept să-mĭ trimită Hurmuzaki *Flora romînă* pentru ca să ți-o comunic.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

---

[1]) Aŭ fost publicate în «*Conv.*» III (1869), pp. 46-51, sub titlul: «Scene din actul III din «Les femmes savantes» de Molière,» trad. de C. Negruzzi.

[2]) Voiajul luĭ Scavinschi lipsește din *Dacia literară*. Biografia luĭ Scairuski e publicată în «*Păcatele tinereților*,» vol. I. p. 205-9.

[3]) In «Lumina», C. Negruzzi, nu are nicĭ un articol.

XXXIII.

Mircești, 12 Martie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Ingrozitoarea perspectivă a potopului, care de trei săptămîni a intreprins peirea lumei, mă grăbește a mă plăti de o datorie contractată către D-ta. Iți trimit episodul din 1848 promis, impreună cu un Dicționar de cuvinte bălțate [1]), ce s'aŭ furișat în limba noastră ca trîntorii în stup. Acolo veĭ întîlni și o mică disertare asupra luĭ *țiune,* mult iubitul *țiune* a Junimeĭ; îmĭ place însă a crede că nu va fi expus la *ostracism,* căcĭ o asemenea aspră măsură ar fi contrară chiar titlului de *Convorbirĭ literare* a foeĭ.

A lovi fără cruțare în ceata chiloasă a pedanților, este a face un act creștinesc: *C'est chasser les vendeurs du temple.* Te îndemn dar foarte mult să mă ajuți aĭ biciui prin seria de copii de pe natură ce aĭ început a publica și a căreĭ început mi-a plăcut.

Neștiind cînd și dacă voiŭ putea să viŭ la Iași, te rog să încredințezĭ feciorului meŭ manuscriptul *Dridri.*

Adio. Multe amicii Junimiĭ: **V. Alecsandri.**

XXXIV[2]).

Mircești, Martie 1869.

Iubite Domnul Negruzzi. De o bucată de vreme eștĭ bombardat de scrisorile mele; mă iartă de această bombardare ce-mĭ produce mare mulțumire. Acum însă îțĭ scriŭ numaĭ cîte-va rînduri pentru ca să te rog a omite din dicționarul grotesc notița asupra cuvîntuluĭ *partid,* la cas cînd acest dicționar ar fi a se republica în Convorbirĭ.

Voiesc să daŭ întîĭ desvoltare acestuĭ *cuvînt,* ce va figura în partea viitoare a dicționaruluĭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XXXV.

Mircești, 20 Martie 1868.

Iubite Domnule Negruzzi. Primind în fine de la A. Hurmuzaki manuscriptul părinteluĭ D-tale, *Flora romînă,* mă grăbesc a ți-l trimite pentru ca să tragĭ o copie de pe dînsul. Te rog însă foarte mult ca să mi-l păstrezĭ, pentru că țiŭ mult la el ca la un suvenir de mare preț pentru mine.

---

[1]) Publ. sub titlul de «*Dicționar grotesc*», în «*Conv.*» III, (1869), pp. 173, 305.
[2]) Autograf inedit.

Nu ştiŭ cum ţi-aŭ părut *Dicţionarul meŭ grotesc;* cred că l-aĭ cetit Junimeĭ; aş dori să cunosc opinia eĭ şi a d-tale.

Până a nu pleca la Bucureştĭ ţi-oĭ trimite urma Pastelurilor în care figurează: *Coasa*, *Secerişul*, etc. şi pe care aşĭ fi mulţumit să le văd publicate în numărul de 1 Maĭ a *Convorbirilor*[1]).

După întoarcerea mea din Bucureştĭ, poate că oĭ maĭ prinde de coadă vre-o inspirare, şi cum oĭ face acel vînat, l-oĭ trimite cuĭ se cuvine.

Adio — să ne vedem sănătoşĭ. Amiciĭ Junimeĭ.

V. Alexandri.

XXXVI.

Mircești, Aprilie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi. Pentru ca să scap de-o grijă, vă trimit urma pastelurilor până la No. XXXVIII, care vor fi publicate în luna luĭ Maiŭ; cît pentru restul acestor poeziĭ le vom păstra pe earna viitoare, căcĭ v'am prea inundat cu versurĭ de-o bucată de vreme şi simt că este nevoie de ĭezătură în contra uneĭ asemine inundărĭ.

Revenind decĭ la prosă, fiindcă v'aţĭ decis a publica episodul din 1848, precum şi *dicţionarul grotesc*, vă rog să binevoiţĭ a omite din articolul *Onoare* micul dialog în care un june Don Juan Bucureştean se jura pe *onoare* că a sedus o fată după ce i-a promis să o ĭa de nevastă. Acest *pasaj romîn* îmĭ pare cam... nepotrivit cu estetica şi cam riscat, aşa dar lipsască din foaia *Convorbirilor*.

Asemenea aş dori să nu tipăreştĭ articolul *partid*, fiindcă vreaŭ să-ĭ daŭ o maĭ mare desvoltare în numărul viitor al Dicţionaruluĭ.

Am cetit cu multă plăcere protretul Părinteluĭ Gavril[2]) şi l-am găsit depins de mîna de artist. Urmaţĭ înainte cu galeria ce aţĭ început, căcĭ îmĭ pare foarte interesantă şi meritā a deveni un album de preţ. Generaţiile viitoare vor fi curioase de a cunoaşte tipurile societăţiĭ actuale şi *copiile de pe natură* a d-voastre vor fi un isvor important pentru lucrările literare a urmaşilor noştri.

---

[1]) Dorinţa poetuluĭ s'a îndeplinit; pastelurile aŭ fost publ. în «*Conv.*» (1869 III, pp 73—75 număru de 1 Maĭ.

[2]) *V. Părintele Gavril. Conv. Lit.* III. (1869-70) p 41-45, în seria «*Copiĭ de pe natură*» de I. Negruzzi.

Am de gînd a pleca la Bucureștĭ la începutul luĭ Maĭ. Adio poesie. Politica mă așteaptă ca să mă desguste pentru maĭ mulțĭ anĭ.[1]) O știŭ dinainte, însă n'am ce face. Am cedat unuĭ apel călduros ce mi s'aŭ făcut din maĭ multe părțĭ și m'am decis la acest ultim sacrificiŭ.

Biata luncă de la Mircești! Are să rămîie în urmă-mĭ cu toate încîntările sale de primă-vară! A revedere peste două lunĭ.

Al D-tale amic. **V. Alecsandri.**

XXXVII.

Mircești, 26 Aprilie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi. Profitez de trecerea luĭ Cocrița [2]) pe aice pentru ca să vă scriŭ aceste rînduri. Am primit scrisoarea D-voastre împreună cu frumoasa poesie ce mi-așĭ dedicat și pe care aș avea de mare mulțumire a o videa reprodusă în foaea Convorbirilor [3]).

Fără nicĭ o părțialitate vă declar că așĭ avut o frumoasă inspirare cînd așĭ scris versurile ce mi-așĭ trimis și care cuprind atît imaginĭ cît și ideĭ de o natură cu totul poetică. Sînt mîndru că eŭ am fost causa aceleĭ inspirărĭ și vă mulțumesc acest plăcut suvenir.

Voiŭ căta să răspund în versurĭ până a nu pleca la Bucureștĭ, dacă până atuncea vre-o rază poetică îmĭ va pătrunde sufletul.

Vă mulțumesc asemine pentru portretul d-voastre, pe care l-am așezat alături cu acel a părinteluĭ D-voastre; aș dori să am și pe al luĭ Leon, pentru ca să complectez familia iubită a luĭ C. Negruzzi.

A revedere pentru o lună, căcĭ nu cred să se prelungească maĭ mult de o lună osînda ședereĭ noastre în Bucureștĭ. In luna luĭ Iunie sper că vețĭ veni pe-o zi două ca să gustațĭ desfătările lunceĭ de pe malul Siretuluĭ.

Al D-voastre amic: **V. Alexandri.**

Complimente familieĭ D-voastre și Junimeĭ.

---

[1]) Alecsandri fusese ales deputat al Colegiuluĭ al treilea de Iașĭ, împreună cu Cogălniceanu, N. Ceaur, Aslan și C. Constantinescu. *Monitorul Oficial* 1869 No. 70.

[2]) Const. Cazimir. (Nota din «Convorbirĭ»).

[3]) A fost tipărită în «Conv.» III (1869), p. 89, sub titlul «Luĭ Alexandri»

XXXVIII.

Mircești, 25 Octombrie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Ziua plecăreĭ mele în străinătate apropiindu-se, nu vreaŭ să mă despart de Junimea, fără a-ĭ trimite cele maĭ amicale salutărĭ.

Astăzĭ este ziua destinată pentru serbarea aniversăreĭ a Societățeĭ ce ațĭ fundat. Neertîndu-mĭ împrejurările a mă repezi la Iașĭ, pentru ca să ĭaŭ parte la acea veselă serbare, profit de venirea D-luĭ C. Catargiu ca să vă trimit urmarea *Dicționaruluĭ grotesc.*

Binevoițĭ a crede că îmĭ pare foarte răŭ că sînt obligat a face zîmbre, departe de festinul amicilor meĭ. Înțeleg ce a trebuit să sufere bietul Tantalescu, zic Tantalescu, pentru că sîntem într'o epocă de romanizare.

C. Bolliac a descoperit că Teodoros, regele Abisinieĭ, era romîn din satul Voevoda, în districtul Teleorman, și că se rudia cu Tudor Vladimirescu.

H. Grandea a probat în *Monitor* că este nepot luĭ Lord Byron, fiind ca Lord Byron era fiul luĭ Haralamb Gheorghiu, care era fiul luĭ Gheorghiu Byron, care era fiul frumoaseĭ Janta, nevasta luĭ Haralamb Grandea, a căruĭ oseminte zac în cimitirul bisericeĭ Vergo. (Vezĭ în *Monitor* articolul intitulat: Lord Byron[1]).

După aceasta nu maĭ este nimic de zis. Sfîrșesc dar, îmbrățișînd *Junimea* în persoana D-tale.

V. Alecsandri.

XXXIX.

Mircești, 1 Noembrie 1869.

Iubite Domnule Negruzzi, Grație viscoluluĭ ce s'aŭ ridicat de vr'o treĭ zile, mă aflu încă tot pe loc și drept mîngăere am avut mulțumirea de-a primi scrisoarea d-tale din 29 Oct. Descrierea ce-mĭ faceți despre banchetul Junimeĭ aŭ mărit părerea mea de răŭ *(regresul)* că nu am putut merge la Iașĭ ca să ĭaŭ parte la veselia amicilor meĭ. Știĭ cît mă interesez la existența acesteĭ societățĭ; rolul la care ea este chemată pe scena literară va lua cu timpul o importanță, care se și presimte de pe acum. Ea va realisa adevărata Academie în privirea gustuluĭ, în privirea armo-

[1]) Art. luĭ Gr. H. Grandea, a fost publicat în *Monitorul oficial* 1869, No. 208, 238 sub titlul. «Lord Byron». In acel articol, el afirmă că tatăl luĭ Grandea, Haralamb, a fost fiul luĭ Lord Byron și al frumoaseĭ Janta voscopoleana.

XLI.

Paris, 1 Iunie 1870.

Iubite Domnule Negruzzi, Scrisoarea D-tale m'a bucurat foarte mult prin ştirile ce cuprinde despre mişcarea literară din Moldova. Deşi *Junimea* a perdut cîţi-va din membriĭ săĭ, totuşĭ văd cu mulţumire că foaia *Convorbirilor* îşĭ urmează calea cu o perseverenţă care va fi apreciată la timp. Nu te îndoi că va veni o zi cînd meritul adevărat se va recunoaşte de toţĭ şi atuncĭ lucrarea folositoare a *Junimeĭ* va dobîndi aplausele oamenilor de conştiinţă şi de bun simţ.

Nebunia politică a smintit la noĭ ceĭ maĭ mulţĭ creerĭ, epidemia e generală. Cînd dar în mijlocul uneĭ asemine epidemiĭ se găsesc tinerĭ feriţi de dînsa şi carĭ conlucrează serios la o operă de regenerare a minţilor, aceĭ tinerĭ păşesc pe adevărata cale, ce duce la un viitor ferice şi glorios pentru eĭ şi pentru ţeara lor.

Curaj dar şi noroc bun.

Sînt foarte doritor de-a cunoaşte idila ce aĭ compus şi sînt încredinţat că este bună, de vreme ce este rodul uneĭ inspirărĭ poetice şi a suvenirilor din copilărie. Te rog să-mĭ trimiţĭ aicĭ măcar numerele ce vor eşi în timp de-o lună, căcĭ am de gînd a maĭ întîrzia în Franţa până la finele luĭ Iunie. Adresa mea este *Hôtel du Pavillon de Rohan,* rue de Rivoli. 172. Paris.

Mă înştiinţezĭ că aĭ primit din partea Mareşaluluĭ Curţiĭ o poesie a mea: *Bărăganul*[1]), dedicată Domnitoruluĭ. Eată în cîteva cuvinte istoria acestuĭ pastel:

Găsindu-mă la Bucureştĭ, Măria sa a binevoit a-mĭ oferi o frumoasă fotografie ce represintă cîmpiile Valahieĭ. La această graţiositate am răspuns prin promiterea de-a face în versurĭ descrierea aceluĭ tabloŭ şi de-a o *presenta* Mărieĭ Sale. In adevăr am întîrziat cam mult de-a'mĭ împlini făgăduinţa, însă la Nisa am avut o oră de bună dispunere şi am scris *Bărăganul.* Am trimis acea poesie Domnitoruluĭ cu o scrisoare, însă *fără nicĭ o dedicaţie* (alăturez aicĭ copia aceleĭ scrisorĭ pentru curiositate). Aceasta a fost din parte-mĭ un act de curtuasie către Măria Sa, care s'a arătat totdeauna către mine de-o amabilitate foarte graţioasă. Cu toate aceste *Columna Traianuluĭ,* redigeată de Hajdeŭ, atribue

---

[1]) *Conv. Lit.,* IV 1870), pp. 65-66.

purtarea mea unei simțiri de lingușire[1]). Fie-i columna ușoară!.. Cît pe ce era să scriu calomnia în loc de columna!

Aceste le înșir aicî numaî și numaî pentru ca să vezî că oamenii de litere, chiar ceî maî independenți, sînt supuși a fi muscați de năpîrcî, însă eî trebue să răspundă cu dispreț la ceî ce se încearcă a-î stropi cu veninul lor.

Adio, te îmbrățișez: **V. Alecsandri.**

Multe amicii fratelui D-tale și D-lor Maiorescu, Pogor, etc.

XLII[2]).

Mircești, 4 Maiu 1871.

Iubite Domnule Negruzzi. Aflu din jurnale și din scrisorî particulare că Bolintineanu se găsește în cea maî tristă stare a sănătățeî și în cea maî completă miserie. Din causa lipseî, poetul cel maî poet din Valahia este amenințat a-și închide ochiî la spital. Ar fi o rușine pentru noî să lăsăm a fi pradă miserieî un om care a vărsat pe altarul patrieî sale toate comorile sufletuluî, intelegențeî și geniuluî său.

D-l Iorgu Sion a deschis o loterie în favorul nenorocituluî nostru confrate. El mî-a trimis un număr de bilete, cu rugăminte de a le împarte cît maî curînd, căcî gradul de sărăcie al luî Bolintineanu nu îngăduie întîrziere. Insă cum pot răspunde la apelul său cînd mă găsesc în singurătate? Am trimis D-luî Zanne, care găzduește pe Bolintineanu 30 # pentru înlesnirea celor maî neapărate cheltuielî și cît pentru biletele de loterie am crezut că fac bine trimițîndu-le *Junimeî*, care maî bine decît orî cine va ști să aprețuiască datoria ce aŭ toți Romînii către Bolintineanu.

Trebue numaî decît ca aceste 99 de bilete să fie împărțite și baniî adunați cît maî curînd espeduiți d-luî Zanne. Acest ajutor amical va ușura suferințele unuî om care prin lucrările sale a meritat o soartă maî bună în lume și este în drept de-a aștepta din partea compatrioților sărî adevărate probe de simpatie și de recunoștință.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Eŭ voîŭ sosi în curînd la Iași și voîŭ da tot ajutorul pentru plasarea biletelor.

---

[1]) Vezî nota din «Columna» de la 23 Aprilie 1870 p. 4, coloana 3 și 4 și *Notița* cu răspunsul din «Convorbirî» IV (1870) pag. 120.

[2]) Publ. independent de celelalte scrisorî, în *Convorbirî* XXV p. 898.

XLIII.

Mircești, 8 Ghenar 1872.

Iubite Domnule Negruzzi, Intorcîndu-mă de la Iași la Mircești, am găsit scrisoarea D-tale din 26 Decembrie, anul trecut, prin care îmĭ facĭ cunoscută deciderea ce aţĭ luat a vă întruni cîţĭ-va membri aĭ Junimeĭ, pentru regularea unor dificultăţĭ ortografice[1]). Neputînd să mă maĭ reped la Iașĭ pînă după întoarcerea mea dela Bucureștĭ, unde am să plec în curînd, voesc a vă espune opinia mea asupra punctelor nelămurite încă.

Inainte de toate, sînt de părere a se adopta o ortografie simplă, pe care să o poată învăţa și deprinde lesne atît Romînii cît și străinii. Aș dori ceva care să se fixeze în minte a *prima vista*, pentru a evita astfel elevilor o perdere de timp preţios, perdere regretabilă și recunoscută de toţĭ filologiĭ grecĭ și francezĭ. Cine a fost osîndit a studia limba elenă, știe cîtă bătaie de cap a suferit pentru ca să (se) familiariseze cu regulele ortografieĭ aceleĭ limbĭ. Asemine și acel ce a învăţat limba franceză a blăstămat de o mie de orĭ încurcătura ortografieĭ care l'a făcut a perde anĭ întregĭ în labirintul eĭ.

Ortografia trebuie să fie un mecanism inteligent pentru scrierea uneĭ limbĭ, ear nu o știință adîncă, încîlcită, nesuferită, ce absoarbe o mare parte din capitalul inteligenţiĭ și întîrzie studiile serioase și folositoare. Asemine știință, la care s'aŭ dedat maĭ cu deosebire fraţiĭ noștri din Transilvania, e de natură a face chiar din Apolon un pedant grotesc și *anost*, cum zic la Bucureștĭ.

Să ne ferim dar de mania celor ce voiesc a împodobi limba romînă cu un văl de pedantism și (să) ne gîndim că trăim într'un secol, unde avem multe de învăţat, într'un secol de activitate producătoare pentru binele comun al omenirii, ear nu în acel timp de trîndăvie în care filosofiĭ din Byzanţ se cufundaŭ în certe asupra ortografieĭ, pe cînd Otomaniĭ eraŭ sub zidurile oraşuluĭ.

La 1848 și cu cîţĭ-va anĭ maĭ înainte era nevoie de-a combate notele din Petersburg, care ne atribuiaŭ o origine slavă; atuncĭ orĭ-ce armă a fost bună: Istorie, geografie, etnografie, poesie poporală, datine strămoșeștĭ, limba maĭ ales, limba purificată de slavonisare, de slove, și chiar ortografia cît de latinisată, cît de încurcată... toate aŭ fost întrebuinţate cu succes pentru a proba că sîntem de neam latin, că ne coborîm din Traian. Și lumea în fine ne-a crezut.

---

[1]) «Ortografia *Junimeĭ* este din 1865. In 1872, de cînd e această scrisoare, directorul *Convorbirilvr* propuse o revizuire parţială a regulelor stabilite în 1865». (Nota din *Conv.*)

Acum însă că am dobîndit diplomul nostru de naționalitate, acum dar cînd toată Europa ne numește Romînĭ și țara noastră Romînia, e timp să ne maĭ discărcăm de atîtea arme apăsătoare, să ne maĭ ușurăm umerele, pentru ca să pășim cu pas maĭ grabnic pe valea deschisă.

Am cîștigat procesul nostru în lume, am redobîndit numele nostru adevărat de Romînĭ, să probăm acum că sîntem Romînĭ înțelepțĭ, practicĭ, spirituoșĭ, ear nu greĭ de minte, pedanțĭ, uricĭoșĭ.

— Plecînd de la acest punct de vedere, eŭ sînt de părere să respectăm armonia limbeĭ, să ne conducem de notele eĭ melodioase, și să ne ferim de tot ce ar produce cacofoniĭ în concertul eĭ. Așa, trebue să lepădăm pe *ciune* și *țiune*, ca niște sunete disgrațioase care înmulțindu-se, prefac armonia limbeĭ noastre într'o țiuitură chinezească.

Sînt de părere să înlăturăm pe *qu* și să lăsăm pe *c* în cuvîntul *cerere* ... (să-l păstrăm însă în nume propriĭ saŭ technicĭ: *Sixt quint*). Cît pentru ofticosul *ph* să-l trimetem la *Eaux bonnes*.

a) Cuvîntul *care* nu trebue modificat la declinare; el este nevariabil ca și cuvîntul *qui* în limba franceză. *Carĭ*, pl. de la *care*, dacă s'ar adopta, ar da loc la culamburĭ (sic), de care negreșit că ar profita D-l Paicu; *carĭ* este și pl. de la *car*, verme; *carĭ* este și un timp al verbuluĭ a *căra*.

b) — *x* — să se scrie *cs* ... *Alecsandri*, căcĭ litera *x* e formată de un *s* și un *c* lipite de spinare și cu dreptul ar trebui să se pronunțe *sc*, *scaun*,

c) *ḍ* și *z* după cuvînt: *ḍioa*, *Zoe*, ḍic, zadar, ḍece, așeḍămînt, magazie.

d) Duplicarea consoanelor trebue respinsă, ca una ce aduce confuzie în mintea elevuluĭ și produce ades monstruositățĭ ridicole pe hîrtie. Am văzut scris astfel cuvintul *addăppătturră*.

e) — La imperfectul conjug. 4 să se scrie *gîndiam* pentru că verbul este în *i*, a gîndi, — însă la subjonctiv să se scrie *socotească*, pentru că derivă din *socotesc*.

f) Apostroful nefiind întrebuințat decît spre a ținea locul uneĭ vocale eliminate, găsesc că e maĭ rațional a se scrie: *gîndit-aĭ*, decît *gîndiĭ'aĭ*, *datu-mi-s'a* de cît *datu'mis'a*, etc.

g) Cît pentru *ŭ*, știĭ că i-am fost totdeauna dușman neîmpăcat[1]), căcĭ l'am considerat ca pe un parazit ce a înlocuit pe slavonescul ъ, adăogat de părinții noștri la finitul cuvintelor. Il admit numaĭ ca semn de plural la verburĭ . . . eŭ *merg*, eĭ *mergŭ*

[1]) Vezĭ *Romînia literară* 1855 p. 56.

și — *eŭ făceam, noĭ făceamŭ*; iar cît pentru substantive, îl declar o aninatură grotescă, ca și cînd un Romîn și-ar anina cozĭ de frac la mintean; asemine pentru adverbe, adăogirea luĭ este o insultă pentru inteligența Romînuluĭ. Orĭ-care strănepot al luĭ Traĭan este înzestrat cu destulă isteție de spirit pentru ca să priceapă că *un om perfect* se bucură de un *adjectiv* măgulitor și că *lucrînd perfect*, el produce un adverb demn de un perfect. Nu are nevoe Romînul ca să-ĭ băgăm pe *ŭ* în ochĭ, pentru ca să înțeleagă sensul unuĭ adjectiv și al unuĭ adverb, și prin urmare e de prisos a-l lănțui în regule ortografice, pe cît complicate, pe atît sterile. — După părerea mea, năvălirea luĭ *ŭ* în scriere este fatală în. maĭ multe priviriĭ: el oprește repegiunea scrisuluĭ și a tiparuluĭ; dă paginilor scrise saŭ tipărite un aspect uricios în care domnește un ŭ, ŭ, ŭ, ŭ, ŭ nesfîrșit, ca un urlet de răŭ augur; face pe Romîn a nu ști cum să citească, căcĭ el în vorbă zice ades *omu cela,* în loc de *omul cela,* și cînd citește *unu omu,* îĭ vine să pronunțe toate literele; în fine *ŭ* produce și o dificultate regretabilă pentru cetirea versurilor. De pildă.

M'amu dusu să vădu pe cîmpu unu calu. Iată un vers pe care declar că eŭ însu-mĭ, cu toată deprinderea ce am de a ceti versurĭ, mi-e greŭ *a prima vista* să-ĭ ghicesc armonia, cînd, de ar fi scris ast-fel:

M'am dus să văd pe cîmp un cal, nu aș simți nicĭ o sfială ca să-l rostesc.

Prin urmare sînt de părere a se scrie: *un om perfect, lucrează perfect — Recunoscînd—făcut* și *făcutu-l'aĭ, văzutu-l'aĭ—dîndu-i-se.*

Pentru ce acest *ŭ* în făcutu-l'aĭ?

Pentru că romînul are urechie armonioasă și îĭ sună maĭ bine așa, de cît *făcut-l'aĭ,* precum îĭ sună maĭ bine *calul,* de cît cal'l. — După socotința mea, adevăratul articol bărbătesc—nu este *lu* ci *ul*—corumpere de *il* italienesc și *el* spaniol... Așa, cînd romînul zice *calul,* el pronunță *cal* (fără *ŭ*) și adaogă articolul *ul.*

Ergo... Vade retro *ŭ.*

h) De vreme ce scriŭ *nasc,* e logic să scriu *nascĭ,* însă romînul ce posedă armonia în ureche și pe vîrful limbeĭ, va pronunța *naștĭ,* fiind maĭ puțin aspru la auz.

i)—Pentru ѧ și ѣ, trebuesc păstrate semnele *î, ă,* pentru-că sînt unele cuvinte imitative precum *vîjîe, fîlfîe,* care sînt de o mare importanță pentru poesia descriptivă.

Aceste sînt ideile mele nestrămutate asupra punctelor de

ortografie ce mĭ-aĭ expus în scrisoarea D-tale. Acum faceţĭ, hotărîţĭ, cum vă va lumina simţul bun şi armonia.

Articolul părinteluĭ D-tale despre literatură, cred că-l puteţĭ publica în *Convorbirĭ* [1]), căcĭ maĭ nimenĭ nu-l cunoaşte. *Lumina* luĭ Hajdeŭ, a avut un număr foarte restrîns de abonaţĭ şi de cetitorĭ. Acel articol este maĭ cu seamă interesant prin notiţele sale despre începutul teatruluĭ nostru Naţional şi sînt încredinţat că ar produce plăcere.

Cît despre foaia *Convorbirilor,* planul de a o publica odată pe lună este bun, însă numărul coalelor îmĭ pare puţin pentru o publicare mensuală. Bine ar fi, dacă fiecare număr ar avea măcar şepte coale, fiind-că astfel ar cuprinde materiĭ maĭ desvoltate şi maĭ variate. Nu daŭ însă nicĭ un sfat, căcĭ multe condiţiĭ sînt necesare pentru o publicare voluminoasă şi la noĭ acele condiţiĭ cu greŭ se pot împlini. Orĭ cum să fie, iubite Negruzzi, poţĭ conta pe concursul meŭ, chiar dacă nu ţĭ-aş da pe Dridri.

După întoarcerea mea din Bucureştĭ sper să mă apuc de condeĭ cu amîndouă mîinile, ear până atuncĭ voĭ căta a termina *prefaţa*[1]) şi a ţĭ-o trimite drept mulţumire la urările amicale ce mi-aĭ adus de anul noŭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XLIV.

Mirceştĭ, 12 Ghenar 1872.

Iubite Negruzzi, Eată prefaţa promisă pentru volumul operelor părinteluĭ D-tale. Am descris în ea timpul de acum 30 de anĭ în care C. Negruzzi a compus cele maĭ frumoase din *Păcatele tinereţilor,* timp de *hasmodie* şi de sterilitate literară.

Operele create în asemine epohă aŭ un merit mult maĭ strălucit decît acele ce se nasc în mijlocul uneĭ societăţĭ desvoltate. Gloria luĭ C. Negruzzi este dar maĭ bine dobîndită.

Sînt unele notiţe biografice care mi-aŭ lipsit şi pe care le-am negligeat. Ar fi decĭ nimerit ca D-ta să adaugĭ cîte-va note complectătoare în privirea anuluĭ naştereĭ şi a morţeĭ amiculuĭ meŭ. Asemine în privirea diverselor esiluri ce a suferit sub domnia luĭ A. Sturdza.

A revedere după întoarcerea mea din Bucureştĭ.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

---

[1]) E vorba de prefaţa la operele luĭ C. Negruzzi. S'a publicat în *Convorbirĭ,* (1872), pp. 1-15, sub titlul: «Introducere la scrierile luĭ Constantin Negruzzi».

XLV.

Mircești, 14 Ghenar 1872.

Iubite Negruzzi, Am profitat de întîrzierea plecăreĭ mele la Bucureștĭ pentru ca să resfoesc *Povestea vorbiĭ* a luĭ Anton Pann, și am început a face o culegere maĭ sumară din toate proverbile publicate de el.

De voieștĭ să te folosești de acest articol pentru a umplea ultimele două numere a *Convorbirilor,* îțĭ trimit jumătate din lucrarea mea, promițîndu-țĭ să-țĭ trimit în curînd și cealaltă jumătate.

De socoțĭ însă să păstrezĭ întregul articol pentru anul VI, pune-l deoparte și-l veĭ publica la timp. Cît pentru prefață aș dori mult ca să se publice neîntreruptă, prin urmare te rog să o publicĭ în No. I al anuluĭ VI.

Am văzut reformele ce ațĭ făcut în ortografie și mă împac destul cu ele. Să ne ținem de simplitate, e lucru cel maĭ nimerit.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Respunde-mĭ îndată ce aĭ decis în privirea articoluluĭ asupra luĭ Anton Pann[1]). Urmarea articoluluĭ aicĭ alăturat va fi tot așa de lungă ca și partea ce vă trimit acum.

XLVI

Mircești, 26 Ghenar 1872.

Iubite Negruzzi, Eată și restul articoluluĭ asupra *Povestiĭ vorbiĭ* luĭ Anton Pann. Am ales proverburile cele maĭ caracteristice și drept să spun, de și lucrul a fost cam negaios, el mĭ-a produs o mare mulțumire, arătîndu-mĭ ca o panoramă morală acel diamant cu multe fețe, cuminția Romînuluĭ. — Cred că e o materie destul de interesantă pentru ultimele numere ale anuluĭ V din Convorbirĭ; și totodată destul de bogată pentru ca să ocupe coloanele acelor numere. Fă însă cum țĭ-a veni maĭ la socoteală, numaĭ să chibzuești ca prefața scrisă pentru operele părinteluĭ D-tale să apară în întregul eĭ, cu începutul anuluĭ VI.

Anton Pann nu a fost pînă acum prețuit la adevărata luĭ valoare, ba încă în Valahia meritele sale sînt chiar disprețuite de majoritatea *literaților moderni.* Eŭ unul doresc ca foaia ce redigĭ

---

[1]) «Conv.» V, (1872), pp. 361, 377.

să facă parte dreaptă aceluĭ autor, care a consacrat mulți anĭ pentru scăparea de uĭtare a proverbelor noastre. *Povestea vorbiĭ* e un monument național, o carte prețioasă pe care fie care din noĭ trebue să o avem în bibliotecă și pe care adese-orĭ vom avea nevoĭe a o consulta. In ea întîlnim spiritul și înțelepciunea Romînuluĭ, două ființe cu care mulțĭ din autoriĭ noștri n'am făcut cunoștință. — Aceste zise, te îmbrățișez și adaug să ne videm sănătoșĭ și s'auzim de bine.

Al D-tale amic. **V. Alecsandri.**

Am găsit în bibliotecă o mică broșură scrisă de părintele D-tale. Ți-o trimit, deși negreșit, o cunoștĭ și o aĭ. — Un mare adevăr e cuprins în acea scriere.

XLVII

Mircești, 19 Februarie 1872.

Iubite D-le Negruzzi, N'am putut pleca la Bucureștĭ pînă acum, și nu cred să plec înainte de opt zile. Te rog să-mĭ facĭ cunoscut dacă adunările Junimeĭ se fac tot Vinerea la Dl Pogor, căcĭ aș dori să mă reped pe o zi la Iașĭ, pentru ca să vă citesc un mic poem: *Dumbrava Roșie*[1]), pe care l'am scris în zilele aceste.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

XLVIII

Mircetși, 1 Aprilie 1872.

Iubite Negruzzi, De-abia aseară am primit răvașul ce mi-aĭ scris în privirea poemuluĭ: *Dumbrava Roșie*; o probă maĭ mult de esactitudinea posteĭ romîne. Iți trimit astăzĭ acel poem corectat din fugă, pentru ca să apară după dorința D-tale în numărul de 1 Maiŭ al Convorbirilor... însă îmĭ reserv dreptul de-a face ultima corectură pînă a nu se pune sub teasc. Veĭ avea dar bunătatea a regula ca să mi se trimită aicĭ paginele zețuite și corectate, pentru ca să le examinez înainte de-a fi scoase la lumină.

Imĭ pare cu atît maĭ rău că plec la Bucureștĭ în curînd, că n'oĭ avea mulțumire de-a te avea față cu mine în ziua conferenței

---

[1]) «*Dumbrava Roșie,* poem istoric», în «*Conv.*» VI (1872) pp. 50—60

mele. Acea conferență era să o fac Miercuri, însă din causa unuĭ aces de friguri catarale și a uneĭ tuse cu urechile lungĭ care îmĭ sdrobește peptul decînd am plecat din Iași, sînt silit a întîrzia conferența mea pe Duminica viitoare. Pănă atuncĭ poate că m'oĭ însănătoșa îndestul ca să pot face lectura promisă, fără a a fi hăcuită de tusă.

Nu aĭ găsi mijloc de-aț amîna plecarea peste Milcov pănă la 10 Aprilie? Mulțumirea mea ar fi mare.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

Fiind-că plecĭ la Bucureștĭ, te rog să daĭ în primire D-luĭ Gradovicĭ alăturatul răvaș și alăturatul pachet ce cuprinde treĭ ștergare dela munte.

Te rog asemine să binevoiești a trimite luĭ Negri, la Ocna, un exemplar din Convorbirĭ, anul V, cît pentru anul VI, cred că veĭ fi regulat trimiterea numerelor la adresa amiculuĭ meŭ.

Binevoițĭ a întreba pe dl Socecŭ din parte-mĭ pentru ce nu s'a ținut de cuprinsul contractuluĭ încheiat între noĭ; pentru ce pănă acum nu a început publicarea scrierilor mele, cînd eŭ de mult i-am trimis materia pentru volumul I.

XLIX.

Mircești, 3/15 Iunie 1872.

Iubite Negruzzi, In momentul de-a pleca în străinătate, doresc a lăsa un suvenir Convorbirilor literare și îț trimit pe Statu-palmă[1]), ca să-țĭ aducă un amical a revedere din parte-mĭ.

Te rog să îngrijești de tipărirea și corectarea luĭ, pentru-că măcar de sub presă să iasă maĭ puțin diform decît a eșit din imaginația poporuluĭ.

Veĭ observa că unele perioade sînt despărțite prin liniĭ maĭ largĭ. Aș dori ca să se urmeze tot ast-fel și cu zețuirea. Dacă mi s'ar întîmpla să scriŭ ceva în voiaj, țĭ-oĭ trimite productul vagabondajuluĭ meŭ. Pănă atuncĭ însă îțĭ trimit o strîngere de mînă frățească.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

---

[1]) «Răsbunarea luĭ Statu-Palmă», legendă, în «*Conv.*» III, (1872), pp. 137—138.

L.

Mircești, Martie 1873.

Iubite Domnule Negruzzi, Eram să viŭ de mult la Iași pentru ca să vă citesc comedia mea: Ciocoiĭ[1]), dar am fost împedicat prin deosebite visite ce am primit și care mi-aŭ luat tot timpul. Lucrările mele aŭ fost astfel întrerupte. Prin urmare nu am putut termina prefața (? Edit.) la scrierile mele, ce ți-am promis pentru unul din numerele Convorbirilor.

Acum sînt liber și îmĭ propun să viŭ la Iași ca să vă daŭ lectura comedieĭ Sîmbătă. Aș dori să fie adunați membri Junimeĭ cît maĭ de vreme, căcĭ piesa fiind în 5 acte, va reclama maĭ multe ore de lectură. Nu s'ar putea să înviți și pe d-l Ianov, ca să asiste la acea întrunire? Cine știe? ar găsi vre-un sujet de cantonetă comică între numeroșiĭ personajiĭ a comedieĭ mele.

Fiind-că o operă dramatică este menită a fi representată, am de gînd a o încredința luĭ Aslan; de aceea mi-am luat voie a-l învita pe Sîmbătă la D-ta, ca să asculte comedia Ciocoilor în calitatea sa de director (al) teatruluĭ național.

Mĭ-aĭ spus că aĭ fi mulțumit să publicĭ piesa mea în Convorbirĭ.., însă cum îĭ face ca să tipăreștĭ *5 acturĭ* în puținele numere ce maĭ rămîn pănă la 1 Martie viitor? Nu crezĭ că ar fi o măsură nimerită de-a publica Ciocoiĭ sub forma de suplement, ast-fel ca în numerele de la Decembre, Ghenar și Fevruar să apară piesa întreagă? Foile fiind imprimate deosebit, ar forma la sfîrșitul anuluĭ o broșură. Gîndește-te la aceasta și-mĭ daĭ opinia D-tale Sîmbătă.

Imĭ pare răŭ că nu oiŭ să am printre ascultătorĭ pe Pogor și Maiorescu. Aș fi fost bucuros să aud observările lor ... fie cît de aspre. Acum nu-mĭ rămîne decît să te îndemn ca să te rogĭ la Dumnezeŭ pentru continuarea timpuluĭ frumos ... căcĭ dacă nu maĭ sînt răŭ de muscă ... hélas!.. sînt foarte răŭ de frig.

Al D-tale devotat amic: **V. Alecsandri.**

Sper că ocupațiile fratelui D-tale Leon, îĭ vor permite să vie Sîmbătă.

---

[1]) Pentru genesa pieseĭ *Ciocoiĭ* vezĭ și scrisorile către I. Ghica, citate la Ollănescu, Discurs p. 58. —

LI.

Mircești, 4 Octombrie 1873.

Iubite Domnule Negruzzi, Intorcîndu-mă din străinătate am găsit pe biuroul meŭ numerile Convorbirilor, sosite în lipsa mea și am cetit anunțul publicăreĭ scrierilor părinteluĭ D-tale, precum și a uneĭ colecțiĭ de poesiĭ a D-tale. Ambele uvrajurĭ aŭ și apărut. Aș dori să le am. Viŭ dar a te ruga ca să binevoiești a mi le procura, trimițîndu-le prin poștă la Mircești, și cînd voĭ veni la Iași voĭŭ mulțemi din viŭ graiŭ pentru această amabilitate. Am fost bolnav de friguri în Franța și m'am întors acasă cam slab. Aștept să mă întăresc puțin și îndată voĭ veni să vă daŭ o frățească strîngere de mînă. Multe amiciĭ Junimeĭ și complimente respectoase D-neĭ Negruzzi.

Al D-tale devotat amic: **V. Alecsandri.**

LII.

Mircești, 17 Ghenar 1874.

Iubite Negruzzi, Cetind maĭ cu luare aminte cele întîĭ două acte ale pieseĭ mele [1]) din Convorbirĭ, am început a face triste reflecțiĭ asupra graduluĭ de înapoiare la care se află in Iașĭ arta tipografică; pe urmă, după obiceiul meŭ, am rîs de natura greșelilor răspîndite în No. 10; negligența corectoruluĭ a fost asta-dată la înălțimea nemerniciеĭ zețaruluĭ.

Înțeleg acuma, frate, cît necaz și osteneală trebue să-țĭ daĭ pentru ca să publicĭ foaia Convorbirilor.

Fiind însă că răul este comis, ceea-ce putem face maĭ cuminte, este să-l îndreptăm pe cît se poate și dar te rog să publicĭ în No. 11 alăturatul pomelnic de *errata*, pentru ca frațiĭ noștri de peste Milcov să nu rîdă de noĭ.

Apropo de acești frațĭ, știŭ că nu ne prea iubesc pe noĭ. Eĭ se agită ca niște umbre chineze pe o scenă politică imaginară și se iaŭ în serios... pretenție ce îĭ acopăr de un ridicol vederat. Prin urmare nebunia lor naivă îĭ depărtează din ce în ce maĭ mult de domeniul literatureĭ. Nu mă mir dar nicĭ decum de onorul ce-mĭ fac de-a mă pun în rînd cu [M.] Zamfirescul. Le mulțumesc că bine-voiesc încalte a nu mă coborî și maĭ jos.

Noĭ, după vorba Romînuluĭ, să ne cătăm de treabă. Să ne

---

[1]) Comedia «Boerĭ și Ciocoĭ».

urmăm drumul înainte, liniștiți, gustînd mulțumirile vieții intelectuale și ferindu-ne de meschinele patimi zise politice, care a devenit o tristă monomanie dincolo de Milcov.

Mă întrebi de am vre-o poesie nouă în portofoliu? Nu, căci mă ocup să completez diverse scrieri în prosă începute și neterminate. Acum sfîrșesc relația călătoriei mele în Africa și apoi am de gînd a descrie voiajul meu în Crim pe timpul războiului.

Săvîrșind și acest articol, voiu căta să mîntuesc romanul Dridri, pentru-ca d-l Socec să nu mă poată acuza că nu i-am dat material la timp, cînd va ajunge cu tipărirea la volumul consacrat prozei.

D-l Socec are mare dreptate să-i fie rușine, căci negligența d-sale de editor e cel puțin pe aceeaș linie ca negligența corectoruluĭ pe care l'aŭ lăsat în locul d-tale, cînd aĭ plecat la Bucureștĭ. Imĭ vine să rup contractul încheiat între noĭ și să opresc continuarea ediției operelor mele. Vom vedea.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

(Urmează o lungă erată la «Boerĭ și Ciocoĭ».

LIII.

Mircești, 25 Febr. 1874.

Iubite Negruzzi, Cred că zețuirea ultimelor două acte din piesa «Boerĭ și Ciocoĭ» este acum terminată. Te rog dar să binevoești a remite manuscriptul în mînile nepotuluĭ meŭ George Duca.

De cînd am fost la Iași ca să asist la repetiția generală a Comedieĭ mele, am căpătat un guturaiŭ tătăresc care m'a obligat să șed la căldură și ast-fel să lipsesc de la representațiile ce s'aŭ dat în șir, de treĭ orĭ. Această succedare neîntreruptă mă autorizâ a crede că piesa a avut oare-care succes. Insă sînt curios a ști ce impresie ea a produs asupra persoanelor inteligente, atît ca studiŭ al uneĭ epoce trecute, cît și ca operă dramatică. Ca autor care nicĭ odată n'am fost orbit de meritele producerilor mele, doresc să aflu adevărul *adevărat*, fie cît de aspru. Care este natura criticelor în diversele grupe a Societății? Care sînt defectele ce reclamă o corectare neapărată? Fiind-că această comedie are să facă parte din repertoriul meŭ dramatic care chiar acum se publică la Bucureștĭ, aș dori să-ĭ daŭ cea maĭ de pe urmă poleială.

Eată pentru ce te rog să-mĭ scriĭ, cînd îĭ avea timp, și să-mĭ

comunicĭ impresiile D-tale şi ale amicilor noştri, precum şi cancanurile la care a trebuit negreşit să dea loc o comedie locală ca a mea.

Pănă acum am primit o scrisoare anonimă plină de înjurii, care m'a făcut sa rîd cu hohot şi mă aştept şi la altele, care toate vor avea aceeaş soartă, convingîndu-mă că persoanele ce le scriu 'şĭ-aŭ văzut portretele pe scenă. — Curios lucru, cît de nătîngă e prostia omenească! — In piesa mea sînt două categoriĭ de caractere: *Ciocoiĭ*, adică *canaliile mizerabile* şi *boeriĭ cum se cade*. Cum se face dar că, avînd a alege între aceste două categoriĭ, sînt oameni care prefer a se pune în rîndul ciocoilor şi prin urmare a se mîniea foc în contra autoruluĭ? Nime nu i-a oprit de-a trece în clasa boerilor oneştĭ şi patrioţĭ.

Eată un noŭ subiect de piesă şi zăŭ îmĭ vine să o şi compun, sub titlul: *Critica piesiĭ Boeriĭ şi Ciocoĭ* saŭ *Ciocoiĭ paraponisiţĭ*. Vom vedea cum mĭ-a merge gutunarul. De-oĭ scăpa în curînd de el, Ciocoiĭ adevăraţĭ n'or scăpa de mine. Aşteptîndu-ţĭ răspunsul, te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

Te rog să publicĭ în «Curierul de Iaşĭ» alăturata notiţă.

LIV.

Mirceştĭ, 12 Mart. 1874.

Iubite Negruzzi, Aĭ dreptate de-a te plînge de puţinul concurs ce-ţĭ dă Junimea pentru susţinerea foaeĭ Convorbirilor. Fenomenul e curios şi demn de observat. Cum? O societate romînească de oameni inteligenţĭ, profesorĭ, juriştĭ, poeţĭ, etc., se adună regulat în fiecare săptămînă, fumează, ie dulceţĭ, bea ceaĭ saŭ cafe cu lapte, critică orĭ ce product intelectual cu destulă justeţă, ades şi totdeauna cu puţină indulgenţă . . . şi ce produce? . . Să esaminăm tabla de materiĭ a anuluĭ trecut: Cîte-va poezioare de amor, tot de amor şi iar de amor! Cîte-va traducerĭ din poeţĭ francezĭ şi germanĭ . . . cîte-va articole de critică şi iar critică şi tot critică, un roman, o novelă, o piesă de teatru şi un cîntecel comic. Eată tot! Eată productul unuĭ an întreg de mişcare literară! E puţin, prea puţin pentru o societate numeroasă ce poartă numele de *Junime* şi care se adună regulat de 52 de orĭ pe an ca să fumeze, să ie dulceţĭ să bea ceaĭ, etc. Mi se va întîmpina, o ştiŭ, că ceĭ maĭ mulţĭ nu pot să dispună de timpul lor, fiind acel timp ocupat cu lupta în contra nevoeĭ, cu căştigarea mijloacelor de vieţuire, cu îndeplinirea datoriilor de servitorĭ aĭ statuluĭ. . . Cum se face însă că în Ger-

mania și în Franța, unde traiul e cu mult mai dificil ca la noi. Junimele produc necontenit și cu abondență?

Le lipsește *tandurul!*.. eată cheia problemului... tandurul, adeca lenea, această drăgălașă divinitate, nu romană dar romînească.

Iți mărturisesc, că cu multă părere de rău constat slăbiciunea mișcăreĭ noastre literare, slăbiciune care merge crescînd și ie treptat caracterul de neputință. Am observat că unii din membriĭ Junimeĭ din Iași, carĭ au debutat cu entusiasm și cu foc, acum s'au condamnat la o tăcere comodă și par indiferenți de soarta copiluluĭ născut, de biata foaie a Convorbirilor. Care să fie causa uneĭ asemine triste amuțiriĭ?... Politica... Afacerile? etc. Nu admit aceste scuze și le consider numaĭ ca pretexturĭ.

Tandurul, tandurul... saŭ *secarea isvoruluĭ.*

Te felicit dar, iubite Negruzzi, de curajul și perseverența ce aĭ de a continua publicarea *foieĭ Junimeĭ*, și cît pentru mine, nu oĭ înceta de ați da mînă de ajutor... de și această mînă e lipsită acum de juneță. Mergĭ înainte cu lucrul și fă ca al 8-le an în care intră foaĭea, să fie urmat de alți doă-zecĭ. O nouă generație crește; să sperăm că din sînul eĭ va eși o nouă junime maĭ harnică și maĭ puțin tandurie.

Iți mulțumesc pentru volumul anuluĭ VII, ce mi-l păstrezĭ, și te rog să mi-l trimiți la țeară împreună cu manuscriptul *Boerĭ* și *Ciocoĭ*. Apropo de această piesă, oiŭ ținea cont de observările ce mĭ-aĭ făcut. In adevăr sînt unele pasagiurĭ cam lungĭ, dar lungimea lor se lungește încă maĭ răŭ în bafta actorilor răĭ. Pe scenă talentul unuĭ artist schimbă chiar defectele în calități și vice-versa, cînd artistul e un păpușer.

Iorgu Liteanu nu a venit pe aicĭ; regret că nu s'a abătut pe la Mircești, căcĭ e foarte inteligent și-mĭ place să convorbesc cu el. Cînd l-am întîlnit la Iași mĭ-a spus că a compus ceva pentru Convorbirĭ; cred că în curînd va părea scrierea luĭ în coloanele foaieĭ.—Aș dori să am o idee despre conferința d-luĭ Panu asupra poezieĭ poporale. — Pentru ce nu vă decideți a publica în Convorbirĭ prelegerile ce faceți cu atîta succes la Universitate? Publicul ar căștiga mult, și aceĭ care, ca mine, staŭ departe de Iași, nu ar perde nimic.

Pănă a nu termina această lungă scrisoare vreŭ să-ți atrag luare-aminte asupra corecturеĭ foaeĭ Convorbirilor. Ea este deplorabilă, și atît de deplorabilă încît se taie gustul de-a publica ceva în Iași. Te rog dar să admiți ca să fac eŭ însu-mĭ ultima corec-

tură a articolelor mele. Trimiţîndu-mĭ coala prin poştă, îţĭ promit că chiar a doua zi o veĭ primi corigeată.

Am primit volumul: *Mihaĭ Vereanu* [1]), îl voiŭ ceti *à loisir*, şi-ţĭ voiŭ da opinia mea asupra acestuĭ roman.

Al d-tale amic: **V. Alecsandri.**

LV.

Mircești, 27 Maĭ 1874.

Iubite D-le Negruzzi, Cu poşta de astăzĭ îţĭ maĭ trimit 5 exemplare din comedia *Boerĭ şi Ciocoĭ*, destinate pentru D-niĭ Xenopol, Panu, Lambior, Bodnărescu şi Bengescu. Necunoscînd adresele D-lor, te rog să binevoeştĭ a le împărţi broşurele la cea întîĭ întîlnire a D-voastre.

Am primit răvaşul ce mi-aĭ scris şi te-am admirat că aĭ refuzat postul ce ţi s'a oferit la Curtea de Casaţie, numaĭ ca să nu fi astfel obligat de-a părăsi foaia Convorbirilor pe mînĭ străine. E rar de a găsi în ţările noastre asemenea frumoasă abnegare şi eŭ unul sînt fericit de-a videa pe fiul luĭ C. Negruzzi, preferînd cîmpul deschis şi înflorit al literaturiĭ la visunia labirintică a justiţieĭ. Fiĭ dar sigur de concursul meŭ şi pe viitor. Cît pentru present cerneala mi s'a uscat în calimare. Nu sînt de părerea luĭ Heine în privirea efectuluĭ produs de căldura veriĭ asupra scrierilor. In loc de-aĭ înferbînta, îĭ topeşte.

Nu zic însă că nu voiŭ scrie nimic în cursul veriĭ acestia. Sper să mîntuiŭ legenda luĭ *Becri Mustafa* [2]), care e gata pe o jumătate şi cum oiŭ sfîrşi-o, ţi-oiŭ trimite-o bucuros.

Iorgu Liteanu a fost erĭ la mine şĭ mi-a vorbit de satira ce aĭ compus în cinstea luĭ Haşdeŭ [3]), încredinţîndu-mă că e foarte bună şi ascuţită. Nu mă îndoesc, căcĭ aĭ talentul satireĭ şi de mult te-am îndemnat să-l cultivezĭ maĭ cu deosebire. Sînt curios să o citesc. Haşdeŭ are negreşit să răspundă şi prin urmare întrevăd o luptă care o se ţie cît campania de şapte anĭ din Germania. Nu negligia însă Academia braşovenească din Bucureştĭ, acea fabrică de braşoave limbistice, condusă de Laurian şi Maxim. Ascuteţĭ condeiul şi-l prefă în stremurare pentru pedanţiĭ greceşti, care precît sînt înflăcăraţĭ de nulitatea lor literară, pe atît sînt de

[1]) Mihaĭ Vereanu, roman de Iacob Negruzzi, Iaşĭ, Tip. naţ. 1873.

[2]) A fost publ. cu mult maĭ tîrziu, în «Conv.» an. XI (1877) pp. 1—6.

[3]) Conv. VIII, (1874) p. 118.

ridicolĭ ca persoane. Dă-le banĭ pe miere, deşi eĭ nu sînt decît niște trîntorĭ, ce să hrănesc din stupul răposatuluĭ Zappa.

Poate voĭ veni în săptămîna aceasta la Iaşĭ, ca să-ţĭ zic adio până a nu pleca în străinătate.

Te îmbrăţişez şi te rog să presinţĭ complimentele mele D-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

LVI.

Mircești, 10 Octomvrie 1874.

Iubite Negruzzi, Am primit un pachet de cărţĭ, zise didactice, pe carĭ mi le-aĭ trimis ca să le citesc, ca unul ce sînt membru al societăţeĭ examinătoare de asemine scrierĭ[1]). Mi-am făcut datoria şi le-am deschis, . . . însă dînd de ortografia D-lor Eliad şi Maxim, le-am închis pe loc, găsind că trebue ferită tinerimea romînă de ast-fel de bazaconiĭ, menite a le tulbura crierii. — Ţelul autorilor acelor opere nu a fost de-a contribuĭ la adevărata educare a generaţieĭ noŭă, ci sub un pretext didactic, a respîndi în public limba pocită şi ortografia burlescă a sapienţilor Ardelenĭ în Academie . . . Prin urmare, eŭ unul le daŭ în lăturĭ şi le declar mai mult vătămătoare decît folositoare copiilor.

Pachetul e mare şi indigest, noroc însă că în el am găsit volumul D-tale: Copiĭ de pe natură; şi astfel m-am mîngîiat. Această colecţie de tipurĭ originale şi bine fotografiate, e de natură a place nu numaĭ compatrioţilor noştri, dar şi străinilor, dacă s'ar traduce, precum a plăcut cartea luĭ Turghenief *Les recits d'un chasseur*. Aĭ reuşit a produce pe nesimţite un volum întreg, care va ocupa loc bun în biblioteca oamenilor de gust şi de apreciere sănătoasă. Primeşte complimentele mele cele maĭ sincere şi mă lasă aţĭ maĭ repeta, că aĭ descoperit vîna literară pe care eştĭ chemat a o exploata cu succes, vîna *satiro-umoristică*. Mergĭ înnainte că bine aĭ apucat-o.

Iţĭ mulţumesc că nu aĭ publicat în Convorbirĭ biografia mea cea ungurească. E prea prea *moghior basama terentetem*. Primit-aĭ partea I a legendeĭ orientale Becri-Mustafa? Cum îţĭ place?

Te îmbrăţişez. **V. Alecsandri.**

---

[1]) Vezĭ nota din *Convorbirĭ* XXIX p. 582.

LVII.

Mircești, 16 Octombrie 1874.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare bine căţĭ place Becri-Mustafa şi găsesc că aĭ dreptate de-a voi să publicĭ legenda întreagă, spre a-ĭ conserva interesul şi înţelesul deplin. Iţĭ voiŭ trimite negreşit partea a doua în una din zile, însă înainte cat să sfîrşesc un poem intitulat: *Dan Căpitan de plaiŭ,* care s'a legat de mine ca scaiul şi nu-mĭ dă răgaz. Acest poem va fi lung de vr'o 300 de versurĭ şi lucrezĭ la el cu plăcere... îmĭ rămîne numaĭ descrierea uneĭ lupte cu tătariĭ şi cum oĭ scăpa de el, m'oĭ apuca de alte batzaconiĭ. Se poate dar întîmpla ca să publicĭ pe Dan[1]) înaintea luĭ Becri, ceea-ce nu cred că va supăra pe vestitul beţiv din Analele orientale.

A fost Negri în zilele aceste la Mircești şi am citit împreună maĭ multe paginĭ din volumul *Copiĭ de pe natură.* Am rămas încîntaţĭ amîndoĭ, căcĭ în adevăr acele copiĭ, saŭ aceĭ copiĭ, sînt foarte drăgălaşĭ. Bine aĭ face să trimiţĭ un exemplar vechiuluĭ meŭ amic din tîrgul Ocneĭ; i-aĭ produce o mare mulţemire.

Mă întrebĭ ce s'a întîmplat cu representarea pieseĭ mele *Boerĭ şi Ciocoĭ?* Succes mare; s'a jucat de patru orĭ de-a rîndul într'aceeaş săptămînă şi a produs adîncă impresie, după ştirea ce-mĭ dă Millo. Mulţiĭ Ciocoĭ însă s'aŭ cam paraponisit şi Evreiĭ saŭ jurat să nu maĭ calce la teatru romînesc. Cred însă că dacă li s'ar acorda intrarea fără parale... şi ar călca jurămîntul fără nicĭ o dificultate. Am promis să scriŭ o farsă pentru beneficiul luĭ Millo: *Cocoana Chiriţa în Balon...* Cum voiŭ eşi din ghiarele luĭ Dan şi luĭ Becri, m'oĭ lega ear de Chiriţa.

Imĭ scriĭ despre un raport ce-ar trebui să fac în privinţa cărţilor didactice ce mĭ-aĭ trimis; te rog însă, dragă Negruzzi, să mă scapĭ de această lucrare supărătoare şi să redactezĭ raportul în locul meŭ, după ce ne vom întîlni la Iaşĭ, adică Duminică saŭ Sîmbătă, şi după ce vom preschimba ideile noastre asupra acelor broşurĭ grele de mistuit. Mĭ-ĭ îndatora foarte mult, căcĭ acum sînt împlîntat în versurĭ pînă în gît şi simt că'mĭ e cu neputinţă să abordez prosa pe cît de ne-însemnată.

In încredinţare că mi-ĭ împlini cererea, te îmbrăţişez frăţeşte.

V. Alecsandri.

---

[1]) «Dan, căpitan de plaĭ», a fost publ. în «*Conv.*» VIII, (1874), pp. 377—382.

Manuscrisul biografieĭ mele ungurești l-am dat luĭ Negri ca o curiositate literară din cele maĭ comice.

LVIII.

Mircești, Noembrie 1874.

Iubite Negruzzi, Ți-am trimis prin poștă pe *Dan Căpitan*; te rog să mă înștiințezĭ de l-aĭ primit. Aș fi venit eŭ însu-mĭ să-l aduc, însă am pățit ca jidanul, care a vroit să se pue la drum și s'a întîmplat Sîmbăta. M'am îmbolnăvit, nu de vre-o boală serioasă, dar cît trebuia pentru ca să mă oprească de-a eși din casă. Acum îmĭ-e maĭ bine mult, și sper să vin la Iași pe Sîmbăta viitoare, ca să-ți aduc *Legenda rîndunicelĭ* și celelalte bazaconiĭ, ce am scris în zilele din urmă.

Aprobez ideia Junimeĭ de-a scoate o carte de cetire pentru licee și sînt încredințat că ea va întruni toate condițiile cerute. La lucru dar și Doamne ajută!

Te îmbrățișez: **V. Alecsandri.**

PS. Aș dori mult să fac însu-mĭ ultima corectură a luĭ Dan. Te rog dar să-mĭ trimiți foaia pîn a nu se pune definitiv sub tipar, pentru ca să o esaminez. Fiĭ încredințat că ți-oĭ întoarce-o cu viitorul curier.

LIX.

Mircești, 10 Ghenar 1875.

Iubite Negruzzi, Primind scrisoarea D-tale din Bucureștĭ, vin ațĭ mulțumi pentru urările de anul noŭ și ațĭ promite un șir de legende, etc., pentru Convorbirĭ, încît sănătatea m'a ajuta să țiŭ condeiul în mînă, fără a simți greutatea luĭ.

Pentru începutul volumuluĭ IX ți-oĭ trimete *Legenda Rîndunicăĭ*[1]), sperînd că ne va aduce primăvara pe aripele sale.

Prin poștă îțĭ espediuesc 15 broșurĭ de ale luĭ Rîureanu pentru ca să le esaminezĭ și să facĭ raportul obligat asupra lor. Sper însă că veĭ fi îndulgent în privirea lor, căcĭ Rîureanu pare a fi un om animat de multă bună-voință. — Imĭ pare bine că aĭ convins pe Zizin[2]) de a schimba stilul și ortografia Monitoruluĭ.

---

[1]) «Legenda rîndunicăĭ» a fost însă publicată în *Revista Contimp.* an. III (1875), pp. 289—295.

[2]) I. A. Cantacuzino, traducătorul luĭ Schopenhauer în franțuzește, pe atunci Directorul Monitoruluĭ-Oficial. (Nota D-luĭ Negruzzi).

Această foaie oficială, apărînd sub o nouă formă, va avea o mare influență asupra claseĭ impiegaților și-ĭ va îndemna a imita atît stilul cît și ortografia, întrebuințată în cancelariĭ, și unĭĭ din membriĭ Academieĭ vor prinde gălbinare de ciudă.

Am aflat că aĭ să facĭ o conferință asupra influenței franceze în Romînia. Sarcina e foarte delicată și spinoasă. Cunoscînd însă bunul simț și dreapta judecată ce posedezĭ, am buna încredere că veĭ lăsa de o parte orĭ-ce prevenție *germană* în contra Franciei, și că veĭ da luĭ Cesar ce e a luĭ Cesar. — Pentru noĭ Romînĭĭ, verĭ primarĭ cu francezĭĭ, ar fi o necuviință și o îngratitudine de-a stupi în fîntîna din care am băut apă și ne-am potolit setea. — Eŭ plec peste zece zile la Bucureștĭ și socot să fiŭ întors în vizunia mea pe la începtul luĭ Fevruar.

Te îmbrățișez. **V. Alecsandri.**

LX.

Mircești, 28 Martie 1875.

Iubite Negruzzi, Scrisoarea D-tale din 10 Martie am primit-o în Bucureștĭ, tocmaĭ pe cînd îmĭ făceam pregătirile de plecare. Aĭ aflat negreșit din svon public și Pogor îțĭ va povesti cu de-a mănuntul cum am fost noĭ Moldovenĭĭ blocați în Capitală de asprimea ernĭĭ, timp de patru săptămînĭ. Eŭ care mă dusesem în acel oraș șugubeț pentru 12 zile, am șezut pe loc 50, din causa întreruperei comunicațiilor. După ce am fost blocat în Bucureștĭ prin troean, am fost blocat în otel prin disgheț, căcĭ stradele deveniseră spăimîntătoare... In sfîrșit mi-am luat inima în dințĭ și am plecat... însă am ajuns bolnav acasă... răcit, gutunărit... și acum de patru zile sînt robul nasuluĭ meŭ. Sper însă că în curînd voiŭ scăpa de această nouă sclăvie.

Aveam de gînd să viŭ îndată la Iașĭ, dar nu cred că voiŭ putea să mă pun la drum înainte de sosirea cocostîrcilor... adică a primăvereĭ și pănă atuncĭ, fiind că mă gîndesc la Convorbirile noastre și la statua luĭ Ștefan cel Mare, îțĭ trimet pentru foaie o mică legendă, ĭar în aceea ce privește statua, o scrisoare a luĭ Got, pe care te rog s'o citeștĭ prințuluĭ G. Sturdza și comitetuluĭ.

Aĭ făcut bine să menționĭ formatul Convorbirilor și te îndemn să nu-l schimbĭ nicĭ după ce se vor împlini 10 anĭ de publicare, căcĭ judecînd după celelalte publicațiĭ literare, formatul în 8⁰ nu este cu noroc.

Voiŭ trimite în curînd maĭ multe exemplare din repertoriul meŭ dramatic. Aștept un mare transport de la Socecŭ și îndată voĭ îndeplini dorința ce mi-aĭ manifestat. Te rog să bine-voeștĭ a trece pe la librăria luĭ Levandovski și să-l întrebĭ, dacă primește ca să scriŭ luĭ Socecŭ, săĭ adreseze de-a dreptul *200* de exemplare? D-luĭ mi-a propus să fie debitantul operelor mele și ne-am înțeles oare-cum despre asta. Eŭ cred că ar face bine să tipărească afișă mare, pe care să o lipească la fereastra magazieĭ luĭ, anunțînd publicarea teatruluĭ meŭ.

Articolul ce aĭ scris apropo de serbarea nemțo-jidovească din Cernăuțĭ a produs efect și în Bucureștĭ [1]). Eŭ am promis luĭ Pogor să fac o poesie asupra serbăriĭ funebre, ce este a se celebra în Iașĭ... însă nu știŭ dacă *zaifiicul* meŭ îmĭ va permite să produc ceva bun. *Speramo.*

Cumnatele D-tale țĭ-aŭ scris despre conferența mea lucrurĭ foarte măgulitoare pentru mine. Știĭ pentru ce? Pentru că tustrele sunt foarte amabile și grațioase.

A revedere — complimente respectuoase D-neĭ Negruzzi și amicilĭ *Junimeĭ.*

LXI

Mircești, 20 Aprilie 1875.

Iubite Negruzzi, Recunosc păcatul ce am comis în privirea Convorbirilor și pentru ca să mă spăl de dînsul am compus în grabă o nouă legendă: *Grui-Sînger,* [2]) destinată de-a părea în numărul de Iunie. — Cetește-o cu luare aminte și te rog să-mĭ comunicĭ atît impresia cît și observările D-tale. — Lucrarea e făcută în fugă și poate să maĭ aibă nevoie de a fi trecută sub gialăŭ. In acest cas, mi-ĭ înapoia manuscrisul, pentru ca să-l las a se maĭ odihni în saltar după obiceiŭ și apoĭ să-l ieŭ la depănat.

Am trimis chiar astăzĭ luĭ Pogor poesia făcută pentru ziua de 11 Maiŭ. Cetițĭ-o la viitoarea seanță a Junimeĭ și îmĭ comunică impresia generală. Maĭ avem încă 20 de zile pînă în ziua serbăreĭ; prin urmare este tot timpul necesar pentru corecturĭ saŭ schimbărĭ.

Negreșit mă voiŭ afla cu D-voastră la 11 Maiŭ, și tot cam pe atuncea voiŭ ține conferința în folosul fonduluĭ menit pentru

---

[1]) Articolul este întitulat «Serbarea din Bucovina, îndreptată contra Romînilor» și a fost tipărit în «*Conv.*» VIII (1875) pp. 446—48.

[2]) V. «Conv.» IX (1875) pp. 81—85.

statua luĭ Ştefan. Pănă atuncĭ însă vreŭ să asist la înfrunzirea lunciĭ din Mircești şi să termin pe *Becri-Mustafa* şi poate chiar să scriŭ şi legenda *Ciocîrlieĭ,* care de mult îmĭ ciripeşte prin minte. — Văzînd şi făcînd, — sănătate să fie, lucrul va merge strună, căcĭ în publicarea poeziilor mele, aş dori să iasă patru volume; 1. Doine şi lacrămioare; 2. Mărgăritărele; 3. Pasteluri; 4. Legende.

Ast-fel operele mele complete vor forma un total de 10 volume, cu prosă cu tot, încît, de mi-a ajuta D-zeŭ să maĭ găsesc în mine o materie de 2 volume, voiŭ îndeplini o duzină. Atuncĭ voiŭ avea dreptul a mă odihni, culcîndu-mă, de nu pe laurĭ, dar cel puțin pe un pat de hîrtie moale şi inspiratoare de visurĭ poznase. Aştept răspunsul D-tale şi te îmbrățişez.

V. Alecsandri.

PS. D. Petrino a publicat în Czernăuți un mic poem *Raul,* care coprinde pasagiurĭ frumoase, de esemplu: strofa de la finele paginei 15 şi versurile carĭ la pag. 20 încep astfel:

Cînd de pe tronu-ĭ splendid al lumeĭ născător

Cred că foaia Convorbirilor ar trebui să-ĭ consacre o critică încuragiatoare, pe care Petrino o merită ca primul şi singurul poet al Bucovineĭ.

Apropo de serbarea dela 11 Maiŭ, eată un fragment de cîntec poporal ce am găsit între hîrtilele mele. E cînticul Bucovineĭ. Cred că l-aĭ putea pune în numărul Convorbirilor ce are să iasă.

Plină'ĭ plină de străinĭ
Ca cel cîmp de mărăcinĭ,
Plină'ĭ plină de duşmanĭ
Ca Putna de bolovanĭ.
Decînd sora[1]) m'a lăsat
Multe lacrămĭ am vărsat,
S'aŭ făcut fîntînă 'n sat
Pe duşmanĭ de adăpat!
etc. etc.

LXII.

Mircești, 2 Maiŭ 1875.

Iubite Negruzzi, Ți-am trimis legenda luĭ Grui-Sînger, asemenea am trimis luĭ Pogor o poezie intitulată: 11 Maiŭ 1875, însă neprimind nicĭ un răspuns, nu ştiŭ dacă pacheturile mele aŭ

[1]) Moldova. (Al.)

ajuns la adresele lor. Orĭ cum să fie, eŭ am de gînd să viŭ la Iaşĭ Vinerĭ, 9 Maiŭ, pentru că să asist la serbarea de Duminică[1]). Şi fiindcă nu voiŭ putea să şed maĭ mult de trei zile, adică pănă Lunĭ, aş dori să-mĭ fac conferinţa Sîmbătă 10 Maiŭ. Vă rog să binevoiţĭ a organiza cele necesare împreună cu Beizade Grigori[2]), pentru ca receta să poată fi cît maĭ fructuoasă, fiind destinată a contribui la edificarea monumentuluĭ luĭ Ştefan cel Mare. Cred că nu e timp de perdut, aşa dar faceţĭ anunciurĭ şi împărţiţĭ bilete, ca niştе demnĭ strănepoţĭ aĭ mareluĭ Domn.

Te îmbrăţişez: **V. Alecsandri.**

Am scris legenda Ciocîrlieĭ[3]), şi voiŭ aduce-o cu mine.

LXIII.

Mirceştĭ, 21 Maiŭ 1875.

Iubite Negruzzi, Becri Mustafa nu s'a deşteptat încă din beţia luĭ şi nicĭ cred că se va deştepta cît va ţinea timpul frumos. Prin urmare el nu va face parte din seria poeziilor care se publică acum, ci din viitoarele scrierĭ a mele . . . dacă D-zeŭ mi-a lungi viaţa şi'mĭ va păstra facultăţile în starea lor de astăzĭ.

Ştiĭ saŭ nu ştiĭ, că pe lîngă florile primăverĭĭ este una care pentru mine se deschide *con amore:* floarea lenĭĭ! O cultivez toată vara şi o parte din toamnă.

Cum sosеşte drăgălaşa luna Maiŭ, eŭ închid dughiana şi nu mă maĭ apropiŭ de tarabă . . . vreŭ să zic de biuroŭ. Răsturnat pe un jilţ american în verandă, gust de dimineaţă pănă'n seară acea dulce şi fericită îndobitocire care se rudeşte cu cheful oriental; şi mă ghiftuĭ de verdeaţa cîmpuluĭ.

Je me mets au vert saŭ pe romînеşte: mă daŭ la imaş.

Mare minune ar fi să maĭ compun ceva pănă la earnă, căcĭ uit cu totul meşteşugul de-a face versurĭ.

Te rog să-mĭ trimiţĭ ultimul volum al Convorbirilor şi coalele care cuprind pe Grui-Sînger şi Legenda Ciocîrlieĭ, pentru ca să le examinez şi să anotez prin erată greşelile de tipar, ce s'ar fi strecurat în ele.

---

[1]) Se organizase o serbare publică, pentru a aduna fonduri, din care să se ridice o statuie luĭ Ştefan cel Mare la Iaşĭ. Scopul, precum se ştie, a fost atins.

[2]) Prinţul Gr. M. Sturdza.

[3]) S'a tipărit în «Conv.» IX, (1875) p. 84—88.

Nu mă trage inima nicĭ decum să mă duc la Bucureștĭ. Ear D-ta n'aĭ de gînd să tragĭ o raită la Mircești?..

Aĭ putea veni dimineața la 11 ore și să te întorcĭ seara acasă. Complimente D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrățișez: **V. Alecsandri.**

LXIV.

Mircești, 7 Sept. 1875.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare bine că aĭ făcut un frumos voiaj în Francia și în Svițera, unde negreșit că aĭ undit inspirațiĭ, ce se vor traduce la earnă în articolĭ interesanțĭ pentru foaia Convorbirilor. Nu maĭ puțin mă bucur că în interesul acesteĭ foĭ te-aĭ întors în *cara patria*, deși aice te așteaptă deplăcerile baroului și neajunsurile redacțieĭ. Este, zeŭ, de îngrijit cum se leapădă de ușor de literatură, ca de satana, oamenii ce aŭ dat probă de iubire pentru litere; și dar meritul unui redactor crește cu cît cercul de isolare se lărgește împrejurul luĭ, merit plătit înadevăr cu multe necazurĭ și lupte. Orĭ cum să fie, te îndemn să mergĭ înainte, pășind cu energie peste dificultățĭ, căcĭ ar fi de jălit de-a videa foaia Convorbirilor apucînd pe urmele bieteĭ răposate *Revista Contimporană.*

Dar imĭ veĭ zice cu drept cuvînt: In locul acestor mîngăieriĭ banale, maĭ de folos mi-ar fi un articol, o legendă, o descriere de călătoriĭ, ceva însfîrșit care să umple golul coloanelor Convorbirilor. Așa este, o recunosc, însă... Nu posed nimic gata, căcĭ, precum știĭ, nu lucrez nimic vara, nicĭ de frică, ci numaĭ iarna cînd viscolește pe afară, mă așez la biroŭ și iaŭ pana în mînă. Acum nu cred să se găsească nicĭ măcar destulă cerneală în călimară pentru ca să pot termina această scrisoare. Tot așa se întîmplă și cu ideile în capul meŭ... Secetă grozavă.

Iată ce m'am gîndit spre a te scăpa de numărul din Octombrie. Fiind-că la 4 aceleĭ lunĭ are să aibă loc serbarea jidovească din Bucovina, ar fi foarte natural ca să publicĭ un vechiŭ articol al luĭ Kogălniceanu întitulat: *Treĭ zile din Istoria Moldoviĭ*[1]), în care este descrisă chiar moartea luĭ Ghica Vodă. Acel articol istoric, de mare interes actual, se găsește în *foaia Științifică și literară.*

---

[1]) Nu s'a reprodus.

Tot în numărul din Oct. aĭ putea publica și o poesie a mea *Răpirea Bucovineĭ*, trimisă de mult luĭ Pogor, dar pe care am remaniat-o și ți-oiŭ trimite-o în curînd[1]).

Pe urmă, în privirea numerelor viitoare, te sfătuesc să cerĭ dela Maiorescu două volume ale luĭ Guillaume Kotzebue, date de mine, care cuprind în limba germană diverse schițe naționale, pe care aĭ putea pune pe cineva să le traducă[2]). Acele tablouri, scrise acum 30 (?) de anĭ aŭ meritul de-a presenta obiceĭurile de la acea epocă și cred că lectoriĭ din ziua de astăzĭ s'ar interesa de-a le ceti. — Eată dar un isvor bogat de unde Convorbirile s'ar putea adăpa la timp de lipsă și ast-fel sarcina D-tale s'ar maĭ ușura, însă îțĭ trebue un traducător bun și cu stil ușor.

Acum, în sperare de-a mĭ pune pe lucru pentru ca să'țĭ îndeplinesc dorința, te înștiințez că în adevăr poeziile mele aŭ văzut lumina și că în curînd voiŭ avea mulțumirea de-a ți le trimite. Aștept numaĭ un ocasion sigur.

Cît despre Dl Cihac, este fiul bătrînuluĭ Doctor Cihac și tot odată autorul: *Elementelor străine a limbeĭ romîne*[3]), și acum locuește la Mayence. Prin scrisoarea ce mi-aĭ trimis îmĭ cere să-ĭ trimit operele mele.

Am de gînd să plec la Paris pe la sfîrșitul luneĭ și mă întorc îndărăt pe la sfîrșitul luĭ Noembre, însă sper a te videa înainte de plecare.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

Dacă tot avețĭ de gînd a organisa ceremonia funebră pentru moartea luĭ Ghica Vodă, te rog să publicĭ și în foĭ volante poesia mea *Răpirea Bucovineĭ*, așa cum am remaniat-o.

LXV.

Mircești, 15 Sept. 1875.

Iubite Negruzzi, Iată poezia destinată a se publica cu ocasia serbăreĭ jidovești din Cernăuțĭ. Veĭ constata o deosebire între ea cum este acum și manuscriptul ce l-am trimis de mult luĭ Pogor... Doresc însă, că dacă este a se pune sub tipar, să apară astfel cum am prelucrat-o.

---

[1]) Poezia întitulată «Răpirea Bucovineĭ», a fost tipărită în «Conv.» IX, (1875), pp. 280 sub pseudonimul *Ștefan Molna*.

[2]) Această carte s'a și tradus în Romînește de d-na Ana Maiorescu și s'a publicat în vol. XVI Conv. Lit.; maĭ tîrziŭ a apărut în volum (Nota luĭ I. N.).

[3]) Dictionaire d'etymolgie Daco-roumain (Nota luĭ Al.).

Ce ştiĭ despre serbarea centenaruluĭ *răpireĭ-Bucovineĭ?* Va avea loc saŭ ba? Jidaniĭ vor avea curajul a ecsecuta planul lor de răsbunare în contra Romînilor?

In scrisoarea luĭ Cihac nu am găsit adresa luĭ detailată, ci numele oraşuluĭ *Mayence.* Se vede că acea adresă e cunoscută la poştă. Eată numele luĭ: A. de Cihac.

Recetind scrisoarea D-tale, m'am mirat de procedeul luĭ Maiorescu în privirca foaeĭ Convorbirilor şi maĭ cu seamă de ideea ficsă ce aŭ avut de-a trimite la Paris pe Panu, Lambrior şi Slavicĭ, cînd noĭ avem nevoie de oamenĭ care să cunoască limba slavă. Atîtea documente staŭ ascunse şi neecsaminate în bibliotecile din Polonia şi Rosia. Chiar în Moscova şi la Kiew se găsesc o mulţime, foarte importante pentru noĭ şi pe care guvernul Rosieĭ ar învoi să le consultăm... şi cu toate astea un singur literat avem în toată ţara, care să cunoască limbă slavă... Hajdeŭ.,. şi Hajdeŭ nu poate să pună piciorul în Rosia de frica de-a nu merge maĭ departe. Păcat de timpul perdut şi de lucrare zădarnică pentru bieţiĭ bursieriĭ. Cînd m'oĭ întîlni cu Maiorescu am să-ĭ fac observările mele.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

In ediţia poeziilor am rugat pe Socecŭ să tragă 50 exemplare pe hîrtie maĭ groasă; astfel uvrajul a eşit în treĭ volume: 1. Doine şi Lăcrămioare. 2. Mărgăritarele. 3. Pasteluri şi Legende, iar din acest de pe urmă lesne se pot face două tomuri, unul intitulat Pasteluri şi celalalt Legende.

Eŭ am urmat ast-fel cu legatul lor şi am obţinut 4 volume de poeziĭ, potrivit la proporţie. Aştept un prilej sigur ca să'ţĭ trimit un gros pachet de acele poeziĭ, un exemplar pentru D-ta, al doilea pentru N. Gane, al treilea pentru Pogor şi al 4-le pentru Bibliotecă. Nu ştiŭ dacă Petrino posedă uvrajul?

Am fost la Iaşĭ şi m'am dus la tipografie ca să fac o înserare de anunciurĭ în *Curier* pentru vînzarea pădureĭ mele din Pătrăşcanĭ. Am şi plătit ce a trebuit, însă am spus D-luĭ... ca să nu publice acel anunciŭ, pînă a nu-ĭ da eŭ de ştire. Acum fiind-că doresc ca să apară, te rog să-ĭ spuĭ din partea mea D-luĭ... ca să însere în numerele viitoare a *Curierului* rîndurile ce i-am lăsat scrise de mine.

Dacă se inseră poezia alăturată, doresc ca să fac însu-mĭ ultima corectură.

NB. Cum socoţĭ că e maĭ bine de zis:

«Prin fraudă *infamă* şi-a Turculuĭ vînzare»

saŭ:

«Prin fraudă *vicleană* şi-a Turculuĭ vînzare.»

Cum îţĭ pare versul de pe la sfîrşit:

De clopote, de imnurĭ, de crîncenă serbare

Nu crezĭ c'ar fi maĭ nimerit a se zice:

De clopote, de imnurĭ, de lungă detunare.

LXVI.

Mirceştĭ, 20 Septembrie 1875.

Iubite Negruzzi, Îţĭ scriŭ în grabă căcĭ plec chiar în moment ca să merg la Tupilaţĭ. In privirea serbăreĭ din Cernăuţĭ, eată programul afişat în Monitorul Bucovineĭ. Neştiind nemţeşte nu pot înţelege cuprinsul luĭ. Dar D-ta veĭ afla ce aŭ de gînd să facă Jidovii în ziua de 4 Oct.

Cugetările D-tale asupra caracteruluĭ romîn *(foc de pae)* sînt foarte exacte. Trebue dar stimulată molătatea ce urmează după entusiasm în apucăturile Romînuluĭ. Gane[1]) s'a legat a organiza o ceremonie funebră în memoria luĭ Ghica; trebue să se ţie de cuvînt. Cît despre discurs, îl rog să mă scuteascĭ, căcĭ nu sînt orator şi urăsc de-a vorbi în public.

Nu ştiam că Nemţiĭ aŭ aruncat anatemă asupra broşureĭ intitulată *Răpirea Bucovineĭ*. Prin urmare, în interesul Convorbirilor. aĭ putea intitula poezia mea *1 Oct. 1775*, saŭ *Moartea luĭ Ghica-Vodă*. Doresc însă, pentru resoane ce 'ţĭ-oĭ comunica din viŭ graiŭ, ca acea poezie să apară sub numele luĭ *Ştefan Molna. Numele meŭ rămîne de-o-camdată înlăturat;* aceasta o pretind, precum şi în privirea manuscriptuluĭ meŭ, te rog să'l păstrezĭ la D-ta.

Găsit-aĭ articolul luĭ Cogălniceanu: treĭ zile *din Istoria Moldoveĭ?* Eŭ ţi-oĭ trimite în curînd un noŭ articol intitulat *Albumul unuĭ bibliofil*, care se poate prelungi în maĭ multe articole.

In curînd voiŭ sosi la Iaşĭ şi îţĭ voiŭ aduce poeziile mele.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

P. S. Poezia mea se va publica sub simplele iniţiale: S. M.

---

[1]) Pe atuncĭ primar al Iaşilor.

LXVII.

Mircești. 10 Octombrie 1875.

Iubite Negruzzi, D-ra Matilda Cugler mi-a trimis volumul poeziilor sale; aș dori să răspund la această amabilitate prin o politeță usitată între autorĭ; nu cunosc însă adresa D-sale. Vă rog dar să-mĭ indicaţĭ chipul cel maĭ sigur de-aĭ trimite colecția mea de poeziĭ.

Mi-a părut foarte răŭ că n'am putut asista la ceremonia funebră din 1 Oct.[1]); însă am fost cam bolnav, precum sînt și acum. Schimbarea timpuluĭ are asupra-mĭ o influență pernicioasă și fiindcă earna vine cu pas grabnic, nu cred să am curajul de-a mă pune la drum ca să merg la Paris. Mă simt mult maĭ dispus a sta lîngă sobă.

Trimit un articol: Albumul unuĭ bibliofil[2]). Faceţĭ cu el ce-ţĭ voi.

Al D-tale amic: **V. Alecsandri.**

LXVIII.

Mircești, 14 Octombrie 1875.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare bine că articolul meŭ a plăcut Junimeĭ; te rog dar să-l publicĭ așa cum este. Cît pentru urmare, va veni la timpul eĭ, adică nu știŭ cînd, căcĭ cugetările și notele ce se înscriŭ într'un album, se nasc din întîmplare, în urma uneĭ cetirĭ saŭ unuĭ incident. Iți promit să notez de-aci înainte diverse cugetărĭ ce-mĭ trec prin gînd la colțul sobeĭ, și să ți le comunic cînd vor forma o cîtime presentabilă. Pîn'atuncĭ mă voĭ ocupa cu descrierea călătorieĭ mele la Crim în timpul războiuluĭ de la 1854—1855 ... pentru coloanele Convorbirilor[3]).

Credeam că Revista Contimporană aŭ reposat de tot, dar știrea că ear a înviat mă bucură; căcĭ e de regretat de-a videa cum lincezește biata literatură a Capitaleĭ. Columna luĭ Traian[4]) s'a suspendat asemine, precum și Revista Junimeĭ. Se vede că a dat un soiŭ de Cholera-morbus în litere.

Politica, eată boala care seacă isvoarele imaginațieĭ și a

---

[1]) La 1 Octombrie 1875 a avut loc în laș ceremonia funebră pentru pomenirea Domnuluĭ Moldoveĭ, Grigore Ghica-Voevod, ucis de Turcĭ la 1 Oct. 1777.

[2]) Articolul: *Din albumul unuĭ bibliofil* a fost publicat în «*Conv.*» a. IX (1875—76) pp. 333, 420 și an. X, (1876—77) pp. 361, 188.

[3]) Descrierea aceasta nu a fost publicată.

[4]) «Columna luĭ Traian», revista D-luĭ Hașdeŭ și-a întrerupt apariția numaĭ de la 1878—81; iar Revista Junimeĭ a apărut numaĭ în 1875 (București).

bunuluĭ simţ în Bucureştĭ. Feriţi-vă măcar în Iaşĭ de-aşa cumplită epidemie. Eŭ voiŭ da tot ajutorul putincios pentru susţinerea Convorbirilor.

Apropo... sito de Convorbirĭ, cred de cuviinţă să-l primiţĭ pe D-l Petrino între colaboratorĭ şi să-ĭ faceţĭ o primire cît maĭ amicală ca unuĭ romîn care a venit să găsească ospeţire între noĭ şi ca unuĭ om ce are talent. Arătaţi-vă maĭ puţin aspri şi greoĭ în privirea lucrărilor sale; aş dori mult să afle în Junime încurajare şi amicie.

Sper să viŭ de sf. Dumitru la Iaşĭ şi atuncĭ voĭ aduce însu-mĭ poeziile mele pentru D-ra M. Cugler.

Amiciĭ sincere: **V. Alecsandri.**

LXIX.

Mirceştĭ, 30 Noembrie 1875.

Iubite Negruzzi, Eată legenda promisă pentru anul noŭ. Numele de *Briar* nu este închipuit. Am cunoscut pe la 1840, la Moşia unuĭ moş al meŭ în Munţĭ un bivolar numit Briarul, un soiŭ de uriaş care apuca bivoliĭ de coarne şi-ĭ răsturna la pămînt. Suvenirul acestuĭ om trăit departe de lume mi-a inspirat legenda aicĭ alăturată. Las filologilor să constate rudirea bivolaruluĭ meŭ cu *Briarul* (saŭ Egeon) din mitologie, unul din giganţiĭ ce aŭ atacat cerul şi care avea o sută de braţe şi cincĭ-zecĭ de capete. Eŭ mă mărginesc a face legenda, a le trimite foaeĭ Convorbirilor şi a îmbrăţişa pe radactorul eĭ.

V. Alecsandri.

Care titlu socoţĭ c'ar fi maĭ potrivit pentru această legendă? *Briar bivolarul* saŭ *Ghioaga luĭ Briar*[1])? Alege dintre amîndouă care ţi-a plăcea maĭ bine.

Sper să plec lunĭ 1 Decembrie dacă s'a domoli gerul. Dacă'ĭ vroi să-mĭ răspunzĭ, trimite scrisoarea la *Mirceştĭ.*

LXX.

Mirceştĭ, 10 Ghenar 1876.

Iubite Negruzzi, Te cred acum întors acasă din Capitala gheşefturilor; veĭ fi găsit decĭ pe biuroŭ o mică colecţie de cîntice

---

[1]) S'a tipărit sub titlul «*Ghioaga luĭ Briar*» «*Conv.*» IX (1875) p. 369—371.

populare de peste Olt ce ți-am trimis pentru Convorbiri[1]). Pe lîngă frumusețile poetice cuprinse în ele, ceea ce este de însemnat e asemănarea limbei din Valahia mică cu limba grăită la noi.

Iți trimit în acest plic de bună venire poezia intitulată: *Noaptea albă*[2]) pănă cînd voiu da colb lui *Becri-Mustafa* care trebue să se fi deșteptat din somnul beției, decînd șede culcat în portofoliul meu. In *Ghioaga lui Briar* s'au strecurat două greșeli destul de mari, pentru ca să reclam o errată în numărul ce este acum sub tipar, — în loc de: «se *pune* drept în cale-i, se prinse de-a lui coarne», trebue cetit: «se *puse* drept în cale-i» etc. Și în loc de «Căci *zioa* nu mai vine...» trebue cetit «Căci *zina* nu mai vine...»

Tot cu această ocasie te rog să faci o mică notă în privirea împrumuturile ce face *Curierul Bucureștilor,* din foaia D-tale, fără a-și da măcar osteneala de-a pomeni de ea. Astfel în unul din numerii săi, Curierul a publicat *Ghioaga lui Briar,* făr'a menționa că-i luată din Convorbiri, încît ar crede cineva că sînt unul din colaboratorii foaei Bucureștene... lucru ce nu-mi convine nici de cum.

Dă'i o sfîrlă bună lui D-l Haralamb Grandea, pentru ca să-l aducă pe calea bunei-cuviinți.

Iți doresc toate fericirile: **V. Alecsandri.**

LXXI.

Mircești, 22 Ianuarie 1876.

Iubite Negruzzi, Te felicitez, înainte de toate, că ai scăpat din București cu ochii ne-scoși, căci în acest oraș... vreau să zic în acest Cafarnaum de patimi, oamenii nu au mai activă ocupație decît aceea de-a și scoate ochii unii altora și văd că chiar bulgării de omăt s'au molepsit de acea tristă boală...[3]) In fine ai eșit de-acolo întreg... dă laudă lui D-zeu și nu te mai îngriji de accesul de friguri ce te-au așteptat la Iași, cînd te-ai întors acasă. Un dascăl grec ce-am avut în copilărie făcuse și el două versuri pe care le rostea pretutindeni, cît a trăit. Iată-le:

Frigurile vino, frigurile trec
Si eŭ tot boeri remuno si... grec!

---

[1]) S'au publicat în «Conv.» X, pp. 207—216.

[2]) V. «Conv. Lit.» IX, (1876) pp. 449.

[3]) Directorul Conv. Lit. fusese accidental lovit la ochi, printr'un bulgăre de omăt, mergînd în sanie. (Nota lui I. N.)

Nota bene: el era caftanit de Șuțo pe la 1820 și-ĭ zicea lumea: Caminaraki... să urmăm filosofia luĭ. — Eŭ însu-mĭ până maĭ dăunăzĭ am suferit de bronșită cîștigată la Bucureștĭ, și desvoltată în Tecuciŭ unde am stat închis patru zile din cauza viscoluluĭ și a troeanuluĭ care a ilustrat sărbătorile Crăciunuluĭ. Am tușit, am strănutat de credeam că-mĭ va sări capul de pe umerĭ și va servi de minge vestituluĭ Gogu, cățelul meŭ, dar în fine acea stare de lucrurĭ a încetat și acum m'am pus iar pe lucru... însă am perdut cîte-va săptămînĭ, ocupîndu-mă exclusiv de nasul meŭ, care în acest timp a făcut o mare consumație de basmale. Omenire ticăloasă!.. în zădar te făleștĭ că împărățeștĭ asupra lumeĭ, căcĭ adeseorĭ eștĭ umila sclavă a unuĭ mic sfîrc ce poartă titlul pompos de nas!

Sper că în curînd ți-oĭ maĭ trimite vre-o două legende. Nu știŭ pentru ce și cum am prins gust la acest soiŭ de poezie și maĭ cu seamă nu pot să-mĭ daŭ însu-mĭ seamă dacă nimeresc saŭ ba, să mă țin furcă de dînsa. M'aĭ îndatori mult dacă mi-aĭ comunica părerea D-tale în acest *predmet.*

In una din zilele nefaste, cînd eram îndemnat la strănutarea neîntreruptă de care ți-am vorbit, mi-a căzut la mînă cea de pe urmă broșură a luĭ Ion Ghica și am avut o mare mulțumire cetind descrierea Bucureștilor de-acum o sută de anĭ. Tabloul e viŭ, bine colorat, original, și, decĭ m'am gîndit că ar putea foarte bine figura în Convorbirĭ... dacă a-ĭ împărtăși ideea mea, m'aș însărcina să-ți trimit un estract din acea broșură întovărășit de-o mică introducere [1]).

Mă întrebĭ dacă am de gînd a mă întoarce la Bucureștĭ în earna aceasta? O nu, nu, nu, și de o mie de orĭ nu! M'am săturat și de tușit și de strănutat, prin urmare am și cerut un congediŭ. Doar să vie în discuție chestia Jidanilor, ca să mă decid a-mĭ părăsi cuibul pentru ca să redevin oaspele d-luĭ Brofft... Cameră pentru Cameră, prefer pe a mea și las pe acea din dealul Mitropolieĭ luĭ Agaricĭ [2]).

Aș fi dorit însă să asist la discuția proectuluĭ de instrucție publică prezentat de Maiorescu, dar îți mărturisesc că nu am curajul să mă expun la nouĭ viscolĭ și la nouă aventure de earnă. Proiectul va trece căcĭ majoritatea Camereĭ este guvernamentală,

---

[1]) Broșura amintită e: «*Convorbirĭ economice de Ion Ghica. Broșura No. 6*». București 1875. Extractul nu a fost însă publicat.

[2]) I. Agaricĭ, fost deputat de Roman și V.-președinte al Camereĭ. (Nota luĭ I. N.)

însă cred că poziția luĭ Maiorescu va deveni din ce în ce maĭ dificilă, față cu animozitățile ce a deșteptat în corpul profesoral. El însă este om de luptă și nu se va da cu una cu două, căcĭ îmĭ pare înzestrat cu destulă energie. Voĭ ceti în Monitor cuvintele luĭ cu plăcere, fiind-că vorbește bine și întrebuințează o limbă elegantă.

Aștept numărul din Fevruarie ca să citesc ultima satiră ce aĭ scris. Nu mă îndoesc de calitatea eĭ, căcĭ precum ți-am maĭ spus, acesta este filonul, saŭ pe romînește vîna ce eștĭ chemat a exploata cu un succes necontestabil. Aș dori tot-odată ca să nu părăsești de tot șirul copiilor de pe natură, care sunt foarte interesante.

Complimente D-neĭ Negruzzi și amicilor D-tale,

V. Alecsandri.

Imĭ lipsesc vol. VIII și IX din Convorbirĭ. Este cu putință să mi le procur pentru ca să-mĭ îndeplinesc colecția?

LXIX.

Mircești, 4 Februarie 1876.

Iubite Negruzzi, Unul din colegiĭ meĭ de la Cameră mi-a vorbit în privirea unuĭ manuscript de Istoria Romînilor pentru clasele primare, prelucrat de D-l profesor Alexandrescu Puiu, manuscript trimis de Ministerul Instrucțiuneĭ publice, comisieĭ de examinare din Iași. El m'a rugat ca să îndemn pe membriĭ acesteĭ comisiĭ ca să cerceteze acea lucrare și s'o înapoiască Ministeruluĭ cît maĭ îngrabă.

Precît îmĭ aduc aminte, mi se pare çă ți-am scris de la Bucureștĭ în această chestie, rugîndu-te ca să facĭ a se realiza cît maĭ curînd dorința colegului meŭ. Se vede însă că lucrul nu s'a putut face până acum, căcĭ am primit chiar astăzĭ o scrisoare din Bucureștĭ prin care mi se vorbește de zisul manuscript și mi se renoește cererea trimitereĭ luĭ la Bucureștĭ.

Te rog dar să binevoeștĭ a da zor lucrăreĭ comisieĭ examinătoare pentru ca Puiu să nu ajungă cocoș în timp deo prea lungă așteptare; și în sperare că veĭ lua în considerație intervenireă mea în favoarea sa, îțĭ vestesc că am terminat treĭ legende orientale: *Guardia saraiului*, a doua: *Vizirul luĭ Sultan Selim* [1]) și a treia

[1]) «*Conv.*» X (1876) pp. 1—4. Cea de-a doua are însă titlul: «*Hodja Murad Paşa, Vizirul Sultanului Ahmet.* 1604».

vestitul *Becri Mustafa*. Acum îmĭ rămîne a le lăsa să se odihnească cîte-va zile, apoĭ a le revedea, a le ciopli, a le gielui şi în fine a veni la Iaşĭ, ca să vi le citesc la Junimea. — In curînd sper să încep legenda *Deleanuluĭ*, pentru care aştept cîte-va notiţĭ de la Cneaz A. Cantacuzino. Sujetul îmĭ surîde, căcĭ caracterul Deleanuluĭ are o mărime cam sălbatică şi de o rară energie.

Te-am întrebat în ultima mea scrisoare, nu-mĭ maĭ aduc aminte ce; şi încă nu mi-aĭ răspuns; sper că nu frigurile te-aŭ oprit să-mĭ răspunzĭ, căcĭ prefer maĭ bine să fie cauza tăcereĭ provenită din lipsa de timp.

Nu ţi-ar veni la socoteală să facĭ începutul anuluĭ X-lea al Convorbirilor cu una din legendele mele? In cazul acesta, alege pe care ţĭ-a cuveni maĭ bine, judecînd după titlurĭ; şi eŭ ţi-oĭ prescrie pe curat.

Eşit-a numărul din Februarie al foaieĭ? Sînt foarte curios să-ţi citesc satira.

Ce zicĭ de catastrofa luĭ Maiorescu? Nu mă aşteptam să cadă atît de uşor. Ce înverşunare din partea profesorilor!

Tant de fiel entre-t-il dans l'âme des savants!

Ce are are de gînd să facă acum amicul nostru? Are să revie la Iaşĭ saŭ să şadă tot în Bucureştĭ?

Te salută frăţeşte, **V. Alecsandri.**

LXX.

Mirceştĭ, 18 Februarie 1876.

Iubite Negruzzi, Am primit de abea astă-zĭ scrisoarea D-tale şi m'am mirat de descurajarea ce zicĭ că te-a apucat în presenţa numeroşilor duşmanĭ a foaieĭ Convorbirilor. Aceea duşmănie ridicolă ce provine dintr'un exces de amor propriŭ atins al unor persoane pe carĭ critica nu i-a menajat, este o probă vederată de importanţa ce a luat şi ia pe fie-care an foaea ce redigezĭ. Pe cînd alte încercărĭ de publicaţiĭ literare făcute în aşa zisul centru intelectual al Romînieĭ (saŭ maĭ sadea în Bucureştĭ) aŭ trăit două zile şi aŭ murit a treia zi, Convorbirile aŭ ajuns la al 10-lea an al existenţeĭ sale; această vitalitate neobişinuită sub cerul Romînieĭ, escită turbarea neputincioşilor şi-ĭ îndeamnă a se asocia pentru a împedeca pe alţiĭ de-a face ceea-ce eĭ sunt incapabilĭ a

lucra. Să-i lăsăm dar să latre ca cîniĭ la vînt şi noĭ să ne cătăm de treabă, fără a ne tulbura de acel lătrat.

Eŭ unul nu mă descurajez pe cît văd că nu ne lipsesc elementele necesare pentru întreţinerea foiĭ şi îţĭ promit să-ţĭ trimet toate legendele ce am scris în anul acesta, fără ca să mă las a asculta propuneri ce mi s'ar face.

Am cetit un mic articol în Vocea Prahoveĭ întitulat *Al doilea rămăşag*, subscris de Hajdeŭ, în care dă pe faţă mistificarea ce a făcut foaeĭ Convorbirilor [1]). Insă găsesc că mistificatorul astădată e maĭ ridicol decît mistificatul, căcĭ în loc de-o glumă isteaţă, el a făcut o insultă mojicească... şi insultele de acest soiŭ cad totdauna pe obrazul nespălat al impertinentuluĭ, decĭ încă odată îţĭ zic: curaj! la copacul încărcat mulţĭ aruncă pietre.

Te îmbrăţişez şi 'ţĭ doresc sănătate, **V. Alecsandri.**

Nu înţeleg pentru care motiv Haşdeŭ mi-a dedicat mie articolul săŭ: Rămăşagul. Este oare un mijloc indirect de-a mă face părtaş la batjocurile adresate foaeĭ Convorbirilor? Se poate. Şi n'am *decît a rîde.*

LXXI.

Mirceştĭ, 10 Februarie 1876.

Iubite Negruzzi, Iţĭ scriŭ în grabă cîte-va rînduri ca să-ţĭ vestesc că am compus chiar acum o nouă bucată de poezie, intitulată *Vîntul de la Miază-zi*, care este urmarea legendeĭ *Noaptea-albă*. Acest vînt vine de scapă din închisoare primăvara ascunsă în fag şi tot-odată pune cap supliciuluĭ luĭ bietul *Statu-palmă-barbă-cot*. Aş dori ca această poezie să se publice odată cu *Noaptea-albă*, fiind-că una se completează prin cea-l'altă. Spune-mĭ dacă este chip dea le cuprinde pe amîndouă în acelaş număr, ca să-ţĭ trimit îndată manuscriptul [2]).

Graţie timpuluĭ care mă opreşte de-a eşi, am sfîrşit legenda luĭ Becri Mustafa! E lungă; are peste 400 de versurĭ şi multe note estrase din Cantemir. Căcĭ nu aĭ timp să te repezĭ pănă la Mircestĭ! Plecînd dimineaţa de la Iaşĭ aĭ sosi aice la 11 ore, te-aş hrăni bine, te-aş îndopa cu poeziĭ proaspete, din anul acesta, şi apoĭ te aş trimite ghiftuit înapoĭ cu trenul de 5 1/4 după amiazĭ.

---

[1]) Articolul a fost tipărit în loc de prefaţă, în *Rev. lit. şi ştiinţ.* 1876, p. 1.

[2]) Aŭ fost publicate împreună în *Conv.* IX, pp. 449—452.

Astfel aĭ ajunge acasă în aceeaș zi, strigînd aman, și cu chica topor!

Cum mergĭ cu frigurile?.. Sper că dacă ele te-aŭ chinuit și D-ta nu maĭ puțin le-aĭ *chinăit,* prin urmare cred că sunteți cît unul către altul. Am cetit ultima satiră ce aĭ scris[1]). E bună și cu atît maĭ bună că a apărut foarte la timp și ca un argument puternic adus în ajutor la cuvintele luĭ Maiorescu, adresate avocaților.

Salutare și sănătate, **V. Alecsandri.**

LXXII.

Mircești, 8 Martie 1876.

Iubite Negruzzi, Astăzĭ este aniversarul mișcărilĭ revoluționare de la 1848 și cu toate aceste îțĭ trimit două poeziĭ ce nu cuprind nicĭ umbră de idee politică. Pentru ce acest contrast? pentru-că lumea e plină de contrasturĭ.

Păn' a nu publica pe Becri Mustafa, găsesc nimerit a pune în numărul din Maiŭ ceva care să nu aibă nicĭ o asemănare cu legendele orientale... iarășĭ contrast precum vezĭ.

Scrie-mĭ cum găsești *Poeana fermecătoare* și *Prier?*[2]) Ele se resimt de vîntul primăvereĭ, și pentru mine aŭ meritul că m'aŭ odihnit de tablourile sîngeroase ce-mĭ inspirase istoria Turcieĭ. Fie ca și cetitoriĭ să zică ca mine!

N'am primit încă numărul I al revisteĭ din Bucureștĭ. M'aĭ îndatora împrumutîndu-mi-l pe cîte-va zile. Pentru o lună voĭ veni la Iași, iar pănă atuncĭ *vale!*

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

Iți trimit și povestea luĭ *Cal galben de sub soare*[3]). Insărcinează pe d-l Creangă să o prescrie și o publică. In curînd ți-oĭ comunica urmarea albumuluĭ unuĭ Bibliofil.

LXXIII.

Mircești, 11 Martie 1876.

Iubite Negruzzi, Fiind timpul de inundațiĭ, te inundez și eŭ cu poeziĭ și cu articole în proză. Eată urma *albumuluĭ unuĭ Bibliofil.* Ți-o trimit pentru lunile de vară pe care Franceziĭ le nu-

[1]) «Satira VI», de I. Negruzzi. *Conv.* IX, p. 409.

[2]) *Conv.* X (1876), pp. 45—48.

[3]) Vezĭ *Conv. Lit.* IX, (1875-76) p. 337.

mesc la *saison morte,* pe cînd condeile scriitorilor se usucă şi biata foaia Convorbirilor face zîmbre.

Graţie uneĭ dureri în şolduri, neprofitînd de timpul primăvăros care mă atrage în grădină, am fost obligat să staŭ liniştit în casă şi să-mĭ întrebuinţez oarele cu scrisul. Dacă şoldurile mele vor continua a mă ţinea la închisoare, poate voĭ maĭ produce ceva şi oĭ maĭ trimite umplutură coloanelor din Convorbirĭ; însă mărturisesc că mult aş dori să fiŭ pus în neputinţă de-a aşterne negru pe alb, adică să nu maĭ am nicĭ un pretext de-a şedea în casă.

Aĭ asistat la conferinţa luĭ Petrino, care a produs atît vuet înainte de-a avea loc? Poezia ce a cetit, merită atîta svon?

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

LXXIV.

Mirceştĭ, 14 Martie 1876.

Iubite Negruzzi, Am avut răbdarea să citesc din scoarţă în scoarţă faimoasa «Revistă ştiinţifică şi literară» No. 1, ce-a apărut în Bucureştĭ după atît sgomot, atîte fanfare, atîte anunciurĭ care promiteaŭ ceva extraordinar [1]). Şi am păţit ca la iarmaroace, dinaintea uneĭ barace de şarlatanĭ, care anunţă publiculuĭ minunĭ şi-ĭ arată cabazlîcurĭ. La Paris, în una din acele barace, se promitea: *Cel maĭ mare pitic din lume* şi cînd intraĭ, te găseaĭ faţă'n faţă cu însuş şarlatanul, ce era nalt ca toţĭ oamenĭĭ. Publicul înşelat rîdea şi eşia fără a spune altora mistificaţia ce păţise, pentru ca s'o păţiască şi alţĭĭ şi ast-fel Haşdeŭ francez făcea trebĭ bune.

Iţĭ trimit broşura înapoĭ, rîzînd eŭ însu-mĭ de *renghiul* bucureştian, dar tot-odată mirîndu-mă de bogata sărăcie de ideĭ şi de talente a Capitaleĭ. Totul se reduce la deviza: *ridiculus mus,* pe care ar trebui s'o adopteze societatea zisă literară şi ştiinţifică, ce s'a scremut o lună întreagă pentru ca să producă No. 1 al broşureĭ. Această opintire seacă trebue să încurajeze şi maĭ mult pe redactorul Convorbirilor literare, singura foaie care este serioasă şi producătoare. Ea se afirmă pe tot anul maĭ mult şi astăzĭ a dobîndit dreptul de împămîntenire în domeniul literilor.

---

[1]) «Revista literară şi ştiinţifică» a apărut în Bucureştĭ sub direcţia D-lor B. P. Hasdeŭ şi Dr. Brînză, la 15 Febr. 1876. De la No. 6 s'a contopit cu *Rev. contimporană,* luînd numele: «Revista contimp., literară şi ştiinţ».

Ea a devenit o putere de care se tem mulți din aceĭ care, încălecați pe condeiŭ, fac cabriole ridicule; dovadă este violența atacurilor acelor paiați de *litre,* care neputînd să nimicească foaia Convorbirilor pintr'un duel leal, se înarmează cu arma luĭ Don Basilio: *la Calumnia,* cercînd a atribui Junimeĭ din Iași tendințe monstruoase sub porecla de *direcție nouă.* Misterul acesteĭ campaniĭ bucureștene în contra Junimeĭ din Iași, este clar pentru cine cunoaște spiritul de postomanie ce animă pe frații de peste Milcov. Astă-zĭ se găsesc în Minister *patru Moldoveni,* adică patru Moldoveni ocupă patru posturĭ din cele maĭ importante a țăriĭ. Ergo, Moldovenii aŭ năvălit în Bucureștĭ și aŭ luat pînea din gura acelor care singurĭ se cred în drept de-a se hrăni din budget... *un drept de naștere.* De acolo ură, violență, calomnie și maĭ presus de toate rea credință.

In adevăr presa bucureșteană prezintă astă-zĭ spectacolul cel maĭ grotesc și tot-odată maĭ abject, căcĭ propagă un antagonism neîmpăcat între Iași și Bucureștĭ, o tendință vederată către separatism... Cum să le răspundem noĭ? Prin o indiferență disprețuitoare, prin lucrărĭ serioase și din timp în timp prin un hohot răsunător. Vîntul bate, cînĭĭ latră, însă oala ferbe în vatră.

Te rog să arăți complimentele mele D-neĭ Negruzzi și să primești afectuoasele mele salutărĭ.

V. Alecsandri.

LXXV.

Mircești, 17 Martie 1876

Iubite Negruzzi, Durerile mele tot continuă ca și frigurile D-tale, însă astă-dată fără a da rod. Aștept acum încetarea lor, pentru ca să scriŭ ceva despre D. Rallet, o personalitate, care nu a fost neînsemnată în luptele noastre pentru unire în contra luĭ Vogoride.

În privirea medalieĭ *Bene merenti,* tot ce știŭ este, că în una din zilele trecute am primit pe neașteptate din partea prințuluĭ Carol, o scrisoare foarte amabilă și afectuoasă împreună cu medalia. Maĭ pe urmă am cetit în Monitor numele persoanelor medaliate odată cu mine, însă nu am văzut trecut în listă pe d-l Cazeneuve[1]). Nu mă dumeresc de unde Balassan[2]) a luat această

[1]) Un prestidigitator cunoscut.

[2]) Proprietarul și directorul jurnaluluĭ *Curierul* din Iașĭ. Notele *Conv.*

ştire de a publicat-o în *Curierul* său, nicĭ cred că Domnitorul ar fi medaliat pe un prestidigitator, însă nu m'aş mira ca acesta să fi scamotat medalia.

Orĭ cum să fie însă, datoria mea a fost să răspund la o politeţă prin politeţă şi am răspuns Măriei Sale precum se cuvinea.

Broşura I a Revisteĭ luĭ Hajdeŭ-Brânză et C-nie ţi-am trimis-o; cred că acum trebuĭe să o fi primit. Dacă numerile viitoare vor semăna celuĭ d'întîĭ, darea de seamă ce va face foaia Convorbirilor, va fi negreşit de natură a produce între redactoriĭ Revisteĭ, efectul unuĭ bulgăre aruncat într'un cîrd de gîşte.

Sînt curios de-a ceti articolul luĭ Liteanu[1]), precum şi poemul luĭ Petrino. Despre cel d'întîĭ sînt încredinţat că e bine scris, orĭ care ar fi critica operelor mele; despre cel de-al doilea doresc să-l găsesc demn de laudele ce ĭi s'aŭ făcut în *Apărătorul legiĭ*.[2])

Cît pentru partea *smîntînită* a societăţeĭ Iaşuluĭ, după cum a poreclit-o Balassan, eŭ, dacă aş face parte din sexul frumos, mînia şi indignarea m'ar preface din smîntînă în lapte acru. Auzĭ poreclă! Se vede că redactorul Curieruluĭ are drept calimară o oală de scopt politica şi chişleagul.

Dacă veĭ priimi n-rul II al Revisteĭ din Bucureştĭ, te rog să mi-l trimiţĭ ca să-l citesc şi eŭ şi ţi l'oĭ înapoia îndată.

Afectuoase salutărĭ, **V. Alecsandri.**

LXXVI.

Mirceştĭ, 28 Martie 1876.

Iubite Negruzzi, Scrisoarea adresată de d-l Petrino ziaruluĭ *Romînul*[3]) m'a cuprins de mirare. Cum se poate ca un om inteligent să răspundă cu asemenea manieră, amabilităţilor cu care a fost întîmpinat la venirea sa în Iaşĭ de către societatea Junimeĭ? Şi el a căzut în capcana grosolană ce caută să întindă oameniĭ ostilĭ acesteĭ societăţĭ? Şi el crede în stafia Direcţieĭ nouă, inventată pentru spaima copiilor şi a idioţilor?.. Încă un molipsit de boală imaginară, un molipsit ajuns la gradul acel pernicios unde

---

[1]) Articolul luĭ G. Vîrnav-Liteanu: «Opere complecte de V. Alexandri», cercetare critică, tipărit în *Conv.* X, (1876—77), pp. 57, 98, 158,

[2]) V. *Apărătorul legiĭ*. Iaşĭ 1876, No. 15.

[3]) În scrisoarea aceasta, poetul Petrino declară că nu poate răbda nicĭ un moment *acuzaţiunea gravă* că ar fi membru al *Junimeĭ*, societate care — zice el — urmăreşte şi scopurĭ politice, ostile desvoltăreĭ noastre naţionale. V. *Romînul* an XX (1876), p. 258.

omul își perde până și regulele cele mai elementare ale bunei cuviinți. Dumnezeŭ să-l erte, că nu știe ce mai zice. Îmi pare rău însă că Carp s'a potrivit lui și s'a grăbit de-al destitui, făcînd astfel dintr'un rătăcit o *victimă politică*.

Să vezi acum cu ce mod dibaciŭ jurnalele aŭ să exploateze acest incident, mai cu seamă dacă alegerile senatoriale vor da o majoritate guvernului. Iar țipete, protestări, etc. și mai cu seamă batjocuri. Sînt curios să aflu cine a fost ales în Iași? Și dacă Mârzescu a isbutit a întruni majoritatea voturilor pentru ca să îndeplinească toate cîte a promis, adică să dee ministerul în judecată și să treacă chiar peste capetele miniștrilor... (sic!)

Te rog să-mi trimiți No. II al Revistei științifice și literare și cum oi ceti-o, ți-oi înapoia-o îmediat.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

LXXVII.

Mircești, 2 April 1876.

Iubite Negruzzi, Printre terfeloagele mele am mai găsit și o prescriere a scenelor reprezentate de Irozi în serbările Crăciunului. Manuscrisul e cam greŭ de descifrat, fiind scris cu slove... dar cred că d-l Lambrior, care se ocupă de obiceiurile Românilor, ar putea să-l studieze și să-l completeze în interesul *Convorbirilor*.

Ți-l trimit odată cu urările mele sincere de sfintele serbători care se apropie și care te vor găsi la țeară ca un om cuminte ce fuge de atmosfera ciumată a politicei.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

LXXVIII.

Mircești, 22 Oct. 1877.

Iubite Negruzzi, După o săptămînă de alergare prin țeară pentru a ține conferințe în ajutorul ostașilor noștri răniți (avînd mulțumire de-a produce o rețetă de 700 franci în orașul Piatra, una de 600 în Bacăŭ și alta de 1400 fr. în Bîrlad) m'am întors acasă spre odihnă și aice am găsit epistola d-tale.

Frumoasă este această epistolă, pornită din inimă și cu inimă scrisă. Ea m'a uimit prin tabloul ce arată de nălucirile entusiaste care aŭ legănat tinerețea veteranilor din generația mea; m'aŭ uimit adînc vorbindu-mi de acel prieten bun «ce'n grădinuța-

verde, plăcută, zîmbitoare, se stinse cum se stinge un blînd apus de soare». Tot odată m'am simțit pătruns de jale, cînd privind împrejurul meŭ am zărit un gol atît de mare. Incep a rămînea singur și nu știŭ pentru ce îmĭ trece prin inimă un fior de mîhnire.

Mulțumesc însă luĭ D-zeŭ că m'a învrednicit a vedea în apusul vieții mele, ceva ce din copilăria 'mĭ am dorit să văd: *Romînul în luptă de moarte*, saŭ maĭ bine zicînd: *Romînul intrat în nouă viață*. — Ah, dragul meŭ Iacob, mult mĭ-a bătut inima pînă a nu se începe lupta, mult m'am rugat luĭ D-zeŭ, eŭ, care nu's prea dus la biserică și în sfîrșit mi s'a împlinit dorul. Romînul lăsînd plugul în cîmp și apucînd arma ruginită de patru veacurĭ, a pășit sumeț în fața morțeĭ, a dat la dușman cu bărbăție și a șters rugina de pe armă în peptul ce-ĭ ațînea calea. Plugarul blînd s'a transfigurat într'o clipă și prin avîntul săŭ de vitejie a știut să schimbe porecla glumeață de curcan, într'un titlu glorios. Știam că de la sublim la ridicol e numaĭ un pas, însă pînă astăzĭ n'am știut că de la ridicol la sublim este tot aceeaș distanță. A trebuit să vină Romînașul nostru ca să creeze acest noŭ adevăr, precum a probat că armata teritorială poate să înlocuiască cu marĭ avantaje armata permanentă. — De-acum mă pot duce pe urma amicilor meĭ dispărutĭ; mi-am văzut visul cu ochiĭ; nu maĭ pot vedea nimic maĭ frumos.

Iți mulțumesc cu duioșie că te-aĭ gîndit la mine, cînd ți-aĭ vărsat focul inimeĭ în versurĭ [1]). Printre aceste versurĭ ce formează un tot bine cugetat și bine scris, sînt unele carĭ aŭ o frumoasă valoare literară...

Acum nu-mĭ maĭ rămîne decît să te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

Notă. O singură eroare s'a alunecat în epistola D-tale: *vitejĭ* (plur.) nu rimează cu *vîrtej* (sing.) — Ce păcat că nu vreĭ să scriĭ *onor* în loc de *onoare*!

---

[1]) Aluzie la poesia luĭ I. Negruzzi «Epistolă către Elisabeta Doamna», în care se vorbește și de lunca din Mircești și de cîntărețul eĭ. V. *Conv.* X. (1876). p. 289-90.

LXXIX.

Mircești, 1 Decembrie 1877.

Iubite Negruzzi, Iar m'am apucat de făcut stihurĭ . . . dovadă că a căzut omătul. Îți trimit legenda luĭ Peneș *Curcanul*[1]), pentru numărul de la 1 Ghenar. După Peneș vor maĭ urma, cred, și alțiĭ . . . precum și o mică comedie în versurĭ, întitulată: La *Turnu-Măgurele*[2]). Răspunde-mĭ dacă Peneș a fost bine primit de Junime.

Unde aĭ găsit că eŭ aș fi comis vre-o dată vr'un sistem limbistic cu infinitive? Sistemul meŭ a fost tot-d'auna de a mă feri de sisteme gramaticale și de-a mă conduce după armonia limbeĭ. Am admis finalul *ție*, dar am văzut că și finaliĭ *ere*, *ire*, și *are* aŭ drept la împământenire ca unele ce sînt maĭ armonioase. Nu mă împac cu *ciune*, cu *țiune*, cu *țione* și alte bazaconiĭ *ejusdem farinae*; dar cînd urechia mea nu țiue cînd aude vre-un cuvînt noŭ, îl admit fără greutățĭ; chiar pe *țiune* nu-l resping în cuvintele *noțiune*, *moțiune*, *rațiune*, fiind-că *noție*, *moție*, *rație* îmĭ par ridicole.

Așa dar te rog să nu mă puĭ în rîndul fabricanților de sisteme codașe, căcĭ frica mea cea maĭ mare a fost tot-d'auna de-a mă găsi pe aceeaș linie cu Pumnul, Laurian, Eliad și alțĭ cioplitorĭ cu barda în formele frumoase a limbeĭ noastre.

N'am scris nicĭ odată după regule statornicite de *sapienți*, de gramaticĭ, de academicĭ, am scris după cum m'a călăuzit inspirația și urechia... (nu Vasile Urechiă). Aceste zise,

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

NB. Cum găsești, în legenda luĭ Peneș că ar fi maĭ bine zis:

Iar căpitanul admirînd
Stindardu'n *fîlfîire*

saŭ:

Iar căpitanul admirînd
Stindardu'n *strălucire*.

LXXX.

Mircești, 9 Decembrie 1877.

Iubite Negruzzi, Cumnata D-tale, D-na Săvescu mi-a scris pentru ca să mă înștiințeze că se organizează în Bucureștĭ o reprezentație în folosul văduvelor și al orfanilor de soldați morțĭ pe cîmpul războiuluĭ. Tot-odată m'a rugat să improvizez ceva pentru această ocazie. Am improvizat decĭ alăturata mică comedie în

[1]) V. *Conv. Lit.* XI (1877), p. 352.

[2]) A fost publicat în broșura «Ostașiĭ noștri». Buc. 1878.

versurĭ, pe care ți-o trimit să o citeștĭ împreună cu D-na Negruzzi, și apoĭ să-mĭ comunicĭ impresia D-voastre. Francezii numesc *bluettes* asemenea compuneriĭ, și în adevăr nicĭ că am avut timp a produce alt-ceva decît o *bluetă*, fiind-că mi s'a acordat un timp foarte scurt. În patru zile am trebuit să învent sujetul, să-l aștern pe hîrtie, să compun versurile, să copiez manuscriptul și să-l expediez la Bucureștĭ, pentru ca D-na Săvescu să aibă vreme de a învăța rolul, etc. Te rog să-mĭ înapoiezĭ manuscriptul după ce îl veĭ ceti, căcĭ nu am altul.

Te îmbrățișez și trimet afecționate complimente D-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

LXXXI.

Mircești, 14 Dec. 1877.

Iubite Negruzzi, Cred că te-ĭ fi speriat de numărul scrisorilor mele, dar nu aĭ fi fost expus la un asemenea potop epistolar, dacă mĭ-aĭ fi trimis corecturile. Am maĭ descoperit un *lapsus calami* în legenda sergentuluĭ și doresc să-l îndrept numaĭ decît. Cetind pe *Peneș Curcanul* și pe *Sergentul* [1]), aĭ observat negreșit, că amîndoĭ se laudă că aŭ înfipt steagul pe reduta Griviteĭ. — Faptul se complică astfel într'un mod care ar da loc oare-căreĭ îndoelĭ asupra veracitățeĭ luĭ. Amîndoĭ ... fălindu-se de acelaș act eroic ... ar da să creadă cetitoruluĭ, că eĭ sînt niște gasconĭ saŭ pe romînește niște muntenĭ.

Pentru a face dar parte dreaptă fiecăruĭ, am gîndit să las luĭ Peneș gloria de-a fi pus steagul pe reduta Griviteĭ, iar sergentuluĭ să-ĭ daŭ un alt rol, acela de-a fi luat steagul turcesc din redută. *Așa dar și prin urmare celor maĭ sus pomenite*, sergentul în loc de-a zice:

«Știŭ eŭ? Ci-că drept plată
«Că am înfipt eŭ steagul pe Grivița luată
«... Știŭ eŭ? Ci-că drept plată
Că am luat eŭ steagul reduteĭ, și pe dată
Cu el, rănit de moarte, m'am prăbușit în șanț!»

va zice:

Te rog foarte mult, iubite Negruzzi, să nu laș a se publica poeziile mele fără îndreptările ce ți-am însemnat în numeroasele mele scrisorĭ ... și astfel muza mea, care în rîndul acesta a comis maĭ multe necuviințĭ, îțĭ va da o dulce sărutare.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) V. *Conv. Lit.*—XI, (1877) pp. 353-355.

LXXXII.

Mircești, 15 Dec. 1877.

Iubite Negruzzi, Incă o scrisoare!! — Am primit manuscrisul meŭ și am făcut îndreptările ce mĭ-aĭ indicat. — Iată ce vrea să zică de-a scrie în fugă și de-a nu avea vreme să-ți gelueștĭ lucrul. Iată cauza pentru care mulțime de scrierĭ ies în public strîmbe, oloage, ciunte și pline de pete. Obiceiul meŭ este de a lăsa în saltar să zacă timp de o săptămînă tot ce-mĭ iese din condei, și apoĭ să revăd embrionul și să-l îndrept dacă merită să fie îndreptat saŭ să-l arunc în foc.

Piesa mea este o simplă scenetă de *circonstance*, fără nicĭ o pretenție de artă dramatică saŭ de literatură; cu toate acestea, dacă îțĭ convine, ți-oĭ trimite-o pentru unul din numeriĭ Convorbirilor.

Am maĭ scris cîte-va poeziĭ pe care promit să ți le trimit precum doreștĭ, însă cu condiția ca acele destinate a părea în numărul de la 1 Ghenar, să fie îndreptate după indicările ce ți-am însemnat, astfel nu ar maĭ fi trebuință de a-mĭ trimite coala întîĭ pentru ca să fac însumĭ corecturile necesare. — Țin foarte mult la ele și prefer maĭ bine să public maĭ tîrziŭ *Oda*[1]) și *Sergentul*, de cît să apară acum cu defectul lor. Ce vreĭ? nu pot mistui *inima plăpîndă* într'o odă marțială și maĭ puțin transformarea aceleĭ inimĭ în... Unde, dracu, mă gîndiam cînd mi-a scăpat o bazaconie ca asta din peană?

La tipografie se poate lesne preface o coală începută și chiar pusă sub presă? In vreme ce se urmează cu tipărirea celorlalte coale, se reîncepe la nevoe zețuirea părțeĭ defectuoase și condemnată de autor. E o simplă chestie de timp, de silință și de plată... Treĭ lucrurĭ care sînt la dispoziția omuluĭ.

Așa dar, încă o dată, te rog să facĭ d-ta însu-ți îndreptările ce ți-am indicat într'una din numeroasele mele scrisorĭ și crede, mĭ-ĭ îndatora foarte mult.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

Nu mă îndoesc că nuvela luĭ Gane[2]) trebue să fie frumoasă, pentru că Gane are gust și tact în compunerile luĭ. Sînt foarte nerăbdător a o ceti.

---

[1]) Oda: «Ostașilor romînĭ.» *Conv.* XI, (1877) p. 349.

[2]) Nuvela este intitulată «Andreĭ Florea Curcanul» și a fost publ. în *Conv. Lit.* vol. XIII, p. 365 sq.» Nota luĭ I. N. în *Conv.*

LXXXIII.

Mircești, Decembre 1877.

Iubite Negruzzi, Sînt foarte mulțumit că te-a înduioșat *Peneș Curcanul* și mai cu seamă că D-na Negruzzi voiește să declame această poezie în seara reprezentației ce se organizează. Nu mai puțin sînt încîntat că Sergentul v'a plăcut. Fiind-că aceste două încercări poetice a mele după un lung timp de tăcere ți-au părut bune, mă grăbesc a-ți trimite alte două care sînt în rudire cu celè d'întîi și cer a fi publicate împreună. Mi-ar părea (bine) să le văd pe toate la un loc în numărul de la 1 Ghenar, căci ele ar fi avangarda ce anunță grosul armatei.

Mi-ai promis să-mi trimiți corecturile. Primesc și îți promit să ți le înapoiez fără cea mai mică întîrziere.

Scrisorile ce publicî în Convorbiri[1]) vor avea un rezultat folositor, căci ele sînt bine rezonate și limpede scrise. Urmează înainte, însă cînd îi trata cuvîntul *onor, fă-mi hatîrul dacă mă iubești,* să combați pe *onoare* și să admiți pe bărbatul ei *onorul.* Cu toată deferența cuvenită secsului frumos, sunt împrejurări unde trebue să-i facem infidelități.

Sănătate și voie bună, **V. Alecsandri.**

LXXXIV.

(fără dată).

Iubite Negruzzi, Recetind pe «Peneș Curcanul», am observat că versul «*spre crîncena redută*» e repetat de două ori. Te rog dar, dacă este încă timp, să se tipărească începutul strofei următoare în modul acesta:

Făcînd trei cruci, noi am răspuns
Amin! și Doamne-ajută!
Apoi la fugă am împuns
Spre a Turcilor redută.

Sănătate și voe bună: **V. Alecsandri.**

Nu-mi aduc bine aminte dacă în *Sergentul* am scris:

Se 'ntoarce, strigă-un ordin, pe loc tot regimentul, etc.

Dacă găsești că *strigă un ordin* nu e tocmai corect, înlocuește cuvîntul *strigă* cu *dă.*

---

[1]) V. «Scrisori» de I. Negruzzi. *Conv. Lit.* XI, pp. 17, 77, 241, 313, 405.

LXXXV.

Mircești, 20 Decembrie 1877.

Iubite Negruzzi, Fie 'n voia ta, fie în împărăția ta!

Imĭ pare foarte rău că prin cererile mele, te-am făcut să capeți o migrenă de cele tătărești... dar nu te mira de acea stăruință din parte-mĭ, căcĭ la oare-care vrîstă, omul are *filotimia* de-a face copiĭ nedefectuoșĭ. Fiind da rcă timpul e scurt până la 1 Ianuarie, fiind-că tipografiile noastre sunt păcătoase, fiind-că este lipsă de hîrtie în Iași... etc. și mai cu seamă dorind a te scăpa de supărare și migrenă, admit fără dificultate modul lipireĭ hîrtiuțelor ca niște bandaje salutare pe *inima plăpîndă*... Dar dacă aĭ vroi să-mĭ facĭ o mare mulțumire, tot asemine aĭ lipi un bandaj pe rănile *sergentului*, un bandaj ce ar purta versurile următoare:

«Că am luat eu steagul reduteĭ... și pe dată
Cu el, străpunșĭ de glonțurĭ, ne-am prăbușit în șanț.

Cît pentru republicarea odeĭ în numărul de 1 Februarie, nu o pretind nicĭdecum, fiind-că am trimis oda luĭ Vodă, îndreptată și completată, și nu mă îndoesc că va apărea în jurnalele din București, cu toate ale eĭ.

Mi s'a cerut din maĭ multe părți voie de-a publica pe *Sergentul, Peneș* și *Oda,* însă am refuzat înainte de eșirea la lumină a număruluĭ din Convorbirĭ, care cuprinde acele bucățĭ; cît pentru odă am dorit să fac o gratiozitate luĭ Vodă înainte de sărbătorĭ, în urma unuĭ telegram foarte amabil ce Măria Sa mi-a trimis la Mircești și cred, prin urmare, că Domnitorul va da-o publicităței. In zilele aceste are a se întoarce regimentul 5 de dorobanți și aș dori ca să fie întîmpinați de oda ce le este și lor adresată ca la toțĭ ceĭ-l'alțĭ ostași.

Iți trimit singurul portret ce-mĭ maĭ rămîne și pe lîngă el îți comunic o horă ce am compus în stil de *curcan:* hora de la Plevna... Cetește-o de curiositate și dacă cunoștĭ pe cine-va care să fie în stare de a-ĭ face arie, încredințați-o.

Se înțelege că această bucată nu poate să intre în coloanele Convorbirilor[1]). In curînd ți-oĭ comunica pentru numărul din Fevruarie următoarele piese: 1. Legenda celor 2 frați vînătorĭ[2]); 2. Căpitanul Romano; 3. Soare de earnă; 4. Hora de la Grivița[3]).

[1]) A fost totuși tipărită în *Conv.* XI, p. (1878), p. 404.
[2]) I-a schimbat titlul în «Frații Jderĭ».
[3]) *Conv.* XI, (1877—78) pp. 402, 405.

Sărbătorile se apropie... Eŭ nu cred să pot veni la Iași înainte de 16 Ghenar... Primește dar de pe acum felicitările mele cele maĭ sincere.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

LXXXVI.

Mircești 29 Decembrie 1877.

Iubite Negruzzi, Una din calamitățile vieței este tagma *importunilor,* a acelor oamenĭ cărora, fiindu-le urît de dînșiĭ, cad năpaste în traiul altora cu toată nulitatea lor, cu toate defectele supărăcioase de care sînt înzestrațĭ. Aceĭ trîntorĭ îțĭ fură timpul cel maĭ prețios, cătînd petrecere, fără a aduce nicĭ o compensare și nu pot să înțeleagă că prezența lor e păgubitoare pentru omul ocupat și iubitor de liniște.

De o lună frate, sînt victima unor asemena importunĭ, carĭ mă împiedică de a lucra și care ameținându-mă prin prostiile lor, mă fac a comite mulțime de greșelĭ în scrierile ce compun pe furiș și în ascuns.

Dar, mi se va zice: pentru ce nu le închid ușa?

Am gîndit să o fac, însă nu e cu putință la țară, maĭ cu seamă cu trenurile ce îmĭ leapădă în treacăt musafirĭ și fug cu repeziciune.

Le flot qui l'emporte senfuit l'pouvanté.

De nu m'aș fi găsit expus la o asemene calamitate, nu ți-aș fi cauzat atîta necaz cu modificările mele în poeziile ce ți-am trimis pentru numărul de 1 Ghenarie. Nu te mira decĭ, că și în legenda *Fraților Jderĭ* am făcut cîte-va schimbărĭ, precum te veĭ convinge din copia alăturată.

Dacă voeștĭ să publicĭ *Hora de la Plevna,* publică tot odată și *Hora de la Griviția* sub numele de Mircea Moldovanul, pentru ca numerile *Convorbirilor* să conție tot soiul de bucățĭ după timpul războiuluĭ. In curînd poate ți-oĭ trimite și balada Griviteĭ. Pănă atuncĭ însă te îmbrățișez și îțĭ doresc toate fericirile în cursul anuluĭ ce vine.

V. Alecsandri.

LXXXVII.

Mircești, 3 Ghenarie 1878.

Iubite Negruzzi, Iți trimet legenda *Frații Jderi*, puțin modificată, însă fii liniștit, alte modificări nu va mai primi. Poți dar să o dai la tipar, așa cum este acum. Cît pentru *Hora de la Plevna* și aceea *de la Grivița*, de vreme de le găsești bune de a-și arăta nasul in coloanele *Convorbirilor*, publică-le sub numele meu.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

NB. *A grăi pe un om*, fie mort saŭ viŭ, însemnează a pomeni de calitațile saŭ de defectele luĭ. *Le-aŭ grăit lumea, le grăește lumea*, expresiĭ poporale.

LXXXVIII.

Mircești, 21 Ianuarie 1878.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare foarte răŭ că nu am putut asista la reprezentația pieseĭ d-tale [1]). Intîrziesem înadins plecarea mea din Iașĭ pănă Vineri, cu gînd de a merge Joi seara la teatru, însă peste zi soția mea s'a îmbolnăvit și am fost obligat să staŭ acasă.

Spune-mĭ cum aĭ fost mulțumit de actorĭ și de public?

Intorcîndu-mă la Mircești, am dat peste o veste dureroasă: Rolla [2]) cumnatul meŭ, a murit după maĭ mulțĭ anĭ de suferințe, la moșia luĭ Lupu Bogdan, la Gădințĭ.

Incă unul din luptătoriĭ de la 1840—1859, ce se duce să găsească pe ceĭ pribegițĭ din lume! Rolla a avut o mare influență asupra societățiĭ Iașuluĭ, pe cînd s'a întors el de la Münich, dînd mîna cu toțĭ tineriĭ din acea epocă pentru introducerea marelor reforme sociale și maĭ cu seamă pentru redeșteptarea simțuluĭ de demnitate personală. El a fost unul din aceĭ porecliți *duelgiĭ*, care a contribuit prin spaima ce insufla, de a deprinde pe junĭ și chiar pe bătrînĭ, a se respecta pe sine și a respecta pe alțiĭ [3]). Am improvizat dar strofele aicĭ alăturate și te rog să bine-voeștĭ

---

[1]) Comedia «O alegere la Senat», reprezentată pentru întîia oară în Teatrul național din Iași, în 19 Ianuarie 1878. Nota *Conv.*

[2]) Constantin Rolla, a fost ministru, fost 1-iul president al Curțeĭ de apel, etc. Nota *Conv.*

[3]) Fiind student la Münich, Rolla ucisese în duel pe un conte german. N. *Conv.*

a le da publicității în *Curierul din Iași* [1]), pentru ca strofele să apară odată cu anunciul morței lui Rolla.

Fiind o poezie de ocazie, nu o pot rezerva pentru *Convorbiri*, dar îți promit de a-ți trimete în curînd alt-ceva pentru foaea *Convorbirilor*.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

LXXXIX.

Mircești, 8 Faur [2]) 1878.

Iubite Negruzzi, Primind scrisoarea d-tale, m'am pus a răscoli sertarul biurouluĭ meŭ și am găsit un început de voiaj la Constantinopole, pe care ți-l trimit. Această scrisoare I, va fi urmată de altele care, de vroești, vor fi publicate în numeriĭ succesivĭ aĭ *Convorbirilor* [3]) Tot odată îți trimet un *răspuns generalului Florescu* care va apărea negreșit în curînd în unele jurnale din București [4]). Acest răspuns îmĭ amintește frumoasa epistolă ce mi-aĭ adresat și la care începusem a răspunde cînd . . . de-o-dată m'am îmbolnăvit . . . Căcĭ sunt bolnav de vr'o două săptămînĭ de răceala ce mă amenință a se schimba în friguri rele, dacă nu le-aș fi trîntit sub un nomol de quinină.

Acum merg spre bine, dar mă simt încă slab în balamale și capul nu mi-e dispus la lucru.

Maĭ multe bucățĭ începute staŭ baltă din causa indispoziției mele și între altele *Eroiĭ de la Plevna.*

Cît pentru partea din istoria misiilor mele politice, privitoare la Victor Emanoil, Cavur, etc., oĭ căuta azĭ saŭ mîine să o copiez, de voĭ putea, și ți-oĭ trimete-o numaĭ decît, pentru ca să apară în numărul de la 1 Martie, fiind *aproposito,* cum zic pedanții [5]).

Decĭ te îmbrățișez și mă opresc aicĭ, fiind amețit de doza de sulfat ce am înghițit maĭ dinioarea.

V. Alecsandri.

---

[1]) A fost totuși publicată în *Conv.* XI, (1878) p. 461 sub titlul: «Strofe improvizate la moartea luĭ C. Rolla».

[2]) In «Convorbiri» s'a tipărit data greșită.

[3]) Nu se știe din ce motive, această scrisoare nu a fost publicată.

[4]) A apărut apoĭ și separat, tipărit în foĭ volante.

[5]) *Conv.* XI (1878), pp. 429—434.

XC.

Fără dată.

Iubite Negruzzi, Cu chiŭ, cu vaĭ, am reușit a copia estractul din suvenirele misiilor mele politice, privitor la Victor Emanoil, Cavur și Lamarmora. Bolnav cum sînt, această lucrare este *un vrai tour de force.*

Te rog să mi-l plătești, trimițîndu-mĭ poezia mea *Balcanul* și *Carpatul,* care a apărut, mi se pare, în maĭ multe ziare; eŭ nu o maĭ posed și am trebuință de ea.

Cum găsești epistola către Florescu? Cum găsești tot-odată invalidarea alegereĭ luĭ Maiorescu? Ce adunătură de slugĭ și de creaturĭ servile e camera de astă-zĭ! *Elle est toute à l'image* du *Rosetaki.*

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

XCI.

Mircești, 17 Februarie 1878.

Iubite Negruzzi, Cînd ți-am trimes estractul din istoria misiilor mele politice, privitor la audiența ce am avut de la fostul rege Victor Emanoil, te-am rugat să-mĭ trimeți o copie de pe poezia mea *Balcanul și Carpatul,* care îmĭ lipsește și de care am mare trebuință. Nu am primit nicĭ un răspuns pănă acum; viŭ dar să-mĭ reînoesc cererea.

Ce zicĭ de Basarabia? Dibăcia oamenilor noștri de *stat*... *politic,* aŭ adus trebile la cel frumos sfîrșit!

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

XCII

Mircești, 22 Februarie 1878.

Iubite Negruzzi, Iți mulțumesc pentru osteneala ce ți-aĭ dat de a-mĭ găsi *Balcanul și Carpatul,* acești copiĭ care dispăruseră din casa părintească. I-am revăzut cu bucurie, însă le-am găsit un defect pe care m'am grăbit a-l îndrepta pe loc. *Balcan* la plural devine *Balcanĭ* și nu *Balcanurĭ.*

Am fost deșteptat la aceasta de către profesorul satuluĭ care într'o zi a venit înnadins să mă întrebe dacă trebue să învețe pe copiĭ a zice: Carpaturĭ, Alpurĭ, precum am zis eŭ Balcanurĭ?.. Și i-am răspuns că am comis o greșală mare și voluminoasă cît aceĭ munți, cînd m'am alunecat a le da o terminație nepotrivită lor.

Acum să vorbim puțină politică, de și nu este obiceiul nostru. Te temĭ că ni se va lua Basarabia? Și eŭ mă *cam* tem. Te temĭ că în urmă, Carol va abdica? Nu cred, căcĭ țara s'ar opune printr'un plebiscit *ad-hoc*. Te temĭ că în urma urmeĭ Bratiano saŭ Rosetaki va deveni Domn? Fiĭ în pace... Cînd e o alegere de Domn, candidațiĭ puși la iveală nu es nicĭ odată din urnă și apoĭ *Br. et Ros. ne sont pas du bois on fait des premiers*.

Inlăturînd dar aceste două temerĭ, adică: abdicarea luĭ Carol și suirea pe tron al unuĭ *fruit sec* ca Bratiano saŭ a unuĭ *vieux macaque* ca Rosetaki, să vedem dacă temerea privitoare la pierderea Basarabieĭ este întemeiată.

Rusia are un țap politic care îĭ reușează tot-deauna: țapul de a cere o sută, cînd nu cată a căpăta decît zece. Ast-fel a urmat în chestia tratatuluĭ de la Balta-Liman, ast-fel îmĭ pare că urmează și astă-zĭ. Cînd cu acel tractat, generalul Grabe, cumnatul luĭ Rolla, trecînd prin Iași, i-a dat la Constantinopoli o misie extraordinară.

Misia luĭ consista *numaĭ* de a face pe Divan ca să admită și să iscălească condițiile tractatuluĭ de la Balta-Liman, în contra căruĭ Turciĭ făceaŭ marĭ obiecțiĭ, consiliațĭ fiind de ambasadoriĭ marilor puterĭ. Grabe, spre a-și veni la scop începe a cere în numele împăratuluĭ Nicolae... *a)* Dreptul pentru Rusia de a întinde protecția sa ortodoxă asupra tuturor creștinilor din Orient; *b)* Dreptul de a cumpăra flota vice-regală din Egipt; *c)* Dreptul pentru corăbiile de răsboiŭ ruseștĭ de a trece liber și orĭ-cînd prin Bosfor și Dardanele, etc.

Turciĭ se sparie, se adresează la ambasadoriĭ din Constantinopol și, povățuițĭ de aceștia, răspund luĭ Grabe prin un refuz absolut. Grabe amenință Divanul cu trecerea imediat a Prutuluĭ, de către armatele puterniculuĭ Țar Nicolae, însă spre a proba un mare spirit de conciliare, reduce cererile lor la simpla chestie a tratatuluĭ de la Balta-Liman, pentru *ca să nu se prezinte cu mîna goală la Petersburg*. Divanul, sub îndemnul ambasadoruluĭ, primește și ratifică tratatul, *séance tenante*, crezînd că joacă renghiul Rușilor. A doua zi curieriĭ ambasadelor se dirigiaŭ în grabă spre cabinetele europene, ducînd vestea de marea victorie repurtată de către politica Stambululuĭ asupra politiceĭ Petersburguluĭ, iar generalul Grabe, *riant dans sa barbe*, se întorcea liniștit în Rusia cu trafatul subsuoară.

Astfel cred că se joacă maimuțele și cu Basarabia. Pînă în

sfîrșit Rusia *va face sacrificiul de a se desista de această pretenție* **legitimă,** spre a proba Europeĭ spiritul eĭ conciliant și maĭ cu seamă spre a rămînea în relațiĭ de bună-vecinătate cu Austria, care se interesează maĭ cu deosebire de gurile Dunăriĭ... Și cu chipul acesta, Europa ar încuviința maĭ cu înlesnire celelalte condițiĭ ale păceĭ încheiate la San-Stefano.

E cu putință și chiar probabil să mă înșel... dar așa îmĭ miroase, ca să nu zic un alt cuvînt maĭ potrivit.

Prin urmare îngrijirea afectată de miniștriĭ noștri îmĭ pare o comedie: *ils veulent nous faire accroire qu'ils font de grands efforts pour sauver la Bessarabie, afin de mériter plus tard le titre de sauveurs de la Patrie.*

Precît știŭ, Vodă și Doamna sînt foarte liniștiți.

Pentru ce dar atîta agitație în sufletul miniștrilor?

Pure comédie et voilà tout.

Să dea Dumnezeŭ să trăim și vom vedea.

Pănă atuncĭ, noĭ ne căutăm de treabă.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

Mulțumesc Junimeĭ că nu a permis să se citească în sînul eĭ diatriba surduluĭ [1]).

XCIII.

Mircești, 24 Martie 1878.

Iubite Negruzzi, Pentru numărul viitor al *Convorbirilor* îți trimit continuarea istorieĭ misiilor mele politice. Te veĭ convinge din cuprinsul cuvintelor rostite de Napoleon, că dacă noĭ Romînii am fi urmat povățuirilor sale, nu ne-am găsi azĭ în tăul din care nu știŭ cum vom eși. Te rog să-mĭ înapoezĭ din manuscrisul meŭ coalele ce cuprind paginile 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, care fac parte dintr'un total ce vroesc a păstra. Totodată, fiindcă se strecoară necontenit greșelĭ de tipar în articolele mele, doresc a face însu-mĭ ultima corectură. Iată de exemplu cîte-va errata, de publicat în numărul viitor [2])...

Ce maĭ faceți pe la Iași? Petreceți bine, după cum'am auzit.

---

[1]) Poetul Dim. Petrino, care era aproape de tot surd. El scrisese o epistolă ziarelor, în versurĭ, contra luĭ Alexandri. Nota *Conv.*

[2]) Urmează o pagină de rectificărĭ.

Aveţi serate cu şarade, teatru, tifos[1]), şi alte plăceri. Aicea de-abia am scăpat de zăpadă şi ne-am bucurat de sosirea cocostîrcilor.

Eŭ am gojit în timp de mai bine de două luni, dar sper că toanele primăverei vor fi pentru mine un doctor mai folositor de cît aceĭ eşiţi din facultăţile Franţeĭ şi aĭ Germanieĭ.

Nu aĭ de gînd să tragĭ o raită pe aicĭ? Plecînd dimineaţa din Iaşĭ, aĭ sosi aicĭ la 11, aĭ şedea cu mine pănă la 5 1/2 şi seara te-aĭ întoarce la nevastă. Iar mie mi-aĭ face o mare mulţumire.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XCIV.

Mirceştĭ, 29 Martie 1878.

Iubite Negruzzi, E adevărat că trebile par a se încurca răŭ şi că din toate părţile orizonul ţărĭĭ se posomorăşte. Ruşiĭ accentuează din zi în zi maĭ tare pretenţia lor de a lua Basarabia noastră, drept plata ajutoruluĭ ce le-am dat noĭ la Plevna. Ameninţările lor devin din ce în ce maĭ marĭ în prezenţa opuneriĭ noastre de a pleca capul la poruncile venite din Petersburg ... Insă un fapt mă minunează în mijlocul complicaţiilor actuale:

Ţara noastră e în mîna Ruşilor. Puterea lor militară e în stare să ne nimicească, cînd ar vroi, şi cu toate acestea: Domnul ţărĭĭ tace şi pare liniştit. Cogălniceanu *(un fricos)* face rodomontade faţă cu sute de miĭ de baionete muscăleştĭ; cu toate acestea, Brătianu *(alt fricos)* se agită, trimete agenţĭ în Europa şi pleacă în misie extraordinară ca să combată, pe lîngă cabinetele marilor Puteri, cererile Rusieĭ.

Crezĭ că aceştĭ doĭ oamenĭ, crezĭ că Rosetaki şi Brătianu aŭ în sufletele lor acea credinţă sfîntă care admite chiar rolul de martirĭ? Crezĭ că ar face paradă de atîta sumeţie *proprio motu*, numaĭ şi numaĭ sub înrîurirea patriotismuluĭ lor? Eŭ presupun că sînt autorizaţĭ chiar de guvernul rusesc în chestia Basarabieĭ, pentru ca această chestie să răsară în ochiĭ Austrieĭ cu proporţiĭ maĭ colosale, şi astfel Rusia să facă la timp a se condamna la un maĭ mare sacrificiŭ, cînd va sacrifica pretenţia eĭ în favoarea Austrieĭ.

Aceasta, văzîndu-şi odată asigurată preponderenţa pe Dunăre şi gurile fluviuluĭ *scăpate din ghiarele Rusieĭ*, va fi obligată a

---

[1]) Infiinţîndu-se în Iaşĭ un mare număr de spitale pentru răniţiĭ şi bolnaviĭ din războĭ, locuitoriĭ eraŭ îngrijaţĭ ca, odată cu venirea căldurilor, să nu se declare o epidemie de tifos. Nota *Conv.*

închide ochiĭ asupra multor condițiĭ din tratatul de la San Stefano, și nu va da mîna cu Englitera pentru ca să combată pe vecina eĭ atît de grațioasă, atît de generoasă în privirea intereselor Austro-Maghiare.

Basarabia va rămînea de-o-camdată a noastră, iar Cogălniceanu, Brătianu și Rosetaki se vor proclama salvatoriĭ țăriĭ, atribuindu-șĭ tot meritul neretrocedăreĭ Basarabieĭ și, prin urmare, bine meritînd de la patrie, vor cere, vor pretinde *cu drept cuvînt* de a rămînea la putere.

Et la farce sera jouée.

Iată cum îmĭ explic campania sumeață a gheșeftarilor fricoșĭ în prezența baionetelor ruseștĭ. Dee Domnul să fim scutițĭ de maĭ răŭ. Ferească-ne cerul de un războiŭ austro-rusesc, căcĭ atuncĭ am fi pĭerduțĭ. Pacea între aceste două imperiĭ s'ar încheia pe spinarea noastră, prin o amicală împărțeală între ele a Romînieĭ.

Cine plătește gloaba? Armeanul. Mult mĭ-e teamă să nu fim Armenĭ în împrejurările de astă-zĭ... Sărmana Franța! Sărmanul Napoleon! Unde sînt! Ursul ar reintra țute în bîrlog.

Dar să lăsăm aceste negre gînduri care ne amărăsc. Mergînd la țară de Paști, cată a-țĭ răcori inima la isvorul natureĭ primăvăroase și prinde inspirația de coadă.

Iar de sfîntul Gheorghe, vino să petrecĭ o zi la Mircești. Lunca ne va face să uităm codrul politic, plin de hoțĭ de tot soiul.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

XCV.

Mircești, 12 Aprilie 1878.

Iubite Negruzzi, Mă bucur că te știŭ la țară, la moșia părintească, Trifeștĭ, unde am fost odată cu mult regretatul părintele d-tale, și unde mi se pare că am împușcat pe jumătate un ĭepure șchiop. Grădina pe atuncĭ era plină de florĭ și în mijlocul eĭ se înalța un copac sub al căruĭ frunziș am băut multe cafele turcești, precum se obicĭnuĭa pe acel timp, ce era mult maĭ oriental în obiceiurĭ decît timpul de astă-zĭ. Negruzzi întrunea calitățile de bun vînător, de mare amator de florĭ și de foarte plăcut povestitor, încît cu vie mulțumire și vie înduioșare îmĭ aduc aminte de zilele ce am petrecut cu el pe malul Prutuluĭ, la anul mîntuirĭĭ 1840. Sînt 38 de anĭ de-atuncĭ!!!

Nu făcusem încă nicĭ un vers romînesc și de-abia intrasem

în domeniul literaturiĭ cu o novelă intitulată: *Buchetiera de la Florenţa*[1]). Cum trec aniĭ! şi cîte întîmplărĭ în acest lanţ de anĭ! Adese-orĭ cînd închid ochiĭ, văd strecurîndu-se pe aripele suvenirilor o lume întreagă de fapte istorice, de episode curioase care ar interesa mult dacă ar fi scrise... dar ochiĭ se deschid iarăşĭ şi eĭ văd cu spaimă haosul prezent, dominat de figura *hidoaseĭ pocituriĭ*, care ţipă ca o cucuvea pe ruinele patrieĭ.

Orĭ-cum să fie însă, iubite Negruzzi, întoarce spatele evenimentelor actuale şi te aruncă în lumea fantazieĭ, ca un om ce se asvîrle în valurĭ limpezĭ ca să se răcorească. Scrie ce ţi-o trece prin minte, fără plan, fără ordine şi pregăteşte-ţĭ astfel elementele unuĭ întreg pe care le-ĭ scoate la lumină în timpĭ maĭ liniştiţĭ. Fă ca pictoriĭ, ce şĭ pregătesc pînzele pentru tablourĭ, însemnînd din fugă pe ele schiţe uşoare.

Am aflat de mult că D-l Th. Alexi a tradus idila d-tale: Miron şi Florica, însă nu ştiam că a răuşit aşa de bine în traducerea sa; îmĭ pare bine că acest autor are talentul de *traduttore*, iar nu acel de *tradittore*, căcĭ el poate să fie de mare folos ţărĭĭ noastre, vulgarizînd în Germania poezia romînă[2]).

Ideea luĭ de a publica un volum întreg de traduceriĭ este minunată; încît priveşte însă acele făcute de Doamna Elisaveta, nu ştiŭ dacă Măria Sa ar primi ca să se publice, chiar sub un pseudonim. Voĭ însărcina pe Kneazul A. Cantacuzin ca să-ĭ comunice această propunere, fiind-că eŭ nu sînt în corespondenţă cu Palatul.

Cît pentru cererea D-luĭ Cihac, sînt gata să o îndeplinesc, însă nu-ĭ cunosc adresa caseĭ la Maienţa. Te rog să mi-o trimeţĭ, pentru ca să scriŭ imediat luĭ Socec.

Terminînd, îţĭ doresc sărbătoriĭ fericite şi inspiraţiĭ poetice. Arată amiciile mele luĭ Leon şi Doamnelor Negruzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XCVI.

Mircești, 28 Aprilie 1878.

Iubite Negruzzi, Ţi-am trimis un exemplar al broşureĭ publicate în Bucureştĭ, sub titlul de: *Ostaşiĭ noştri*. Ediţia e frumuşică.

---

[1]) *Dacia literară* (Iaşĭ 1840), pp. 355—407.

[2]) Teochar Alexi, publicist în Braşov. *Miron şi Florica* a apărut şi în *Rumänische Kunst-Dichtungen* (Kronstadt 1880) p. 52 sq.

Iți expediez acum relația misiei mele la Londra, pentru numărul ce vine al *Convorbirilor*[1]). Dacă crezi că împrejurările actuale nu se împotrivește la publicarea aceluĭ articol, dă-l la tipografie. In caz contrar trimete-mĭ manuscriptul îndărăt.

NB. — Imĭ rezervez dreptul de a face ultima corectură.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

XCVII.

Mircești, 2 Maĭ 1878.

Iubite Negruzzi, Moartea luĭ bietul Petrino—*într'un spital!*— m'a surprins și întristat foarte mult. El avea un caracter nenorocit, în adevăr, dar nu lipsea de talent și sînt încredințat că talentul său s'ar fi desvoltat până la o culme destul de înaltă, dacă împrejurările vieței sale ar fi fost maĭ blînde. Dispărerea luĭ din pleiada junilor literatorĭ, lasă o lacună destul de simțitoare. Este dar cu dreptul ca o foae serioasă ca *Convorbirile*, și maĭ cu seamă *Convorbirile*, să nu rămîe indiferente în privința acesteĭ morțĭ atît de grabnice.

Scrie dar numaĭdecît cîte-va rînduri pentru numărul ce are să iasă și lăsînd omul de-o parte, vorbește de poet. Veĭ face bine, căcĭ trebue să o facĭ. Am scris luĭ Socec să expeduiască prin poștă un exemplar din *proza mea* și unul din broșura noilor mele poeziĭ, la adresa D-luĭ Cihac. Cît pentru adresa D-luĭ Liteano la Berlin, cred că e destul ca să puĭ pe scrisoare: *Monsieur Georges Liteano, Agence roumaine, Berlin.*

Funcționariĭ postalĭ din Capitala Prusieĭ vor fi destul de inteligenți ca să găsească adresa agentuluĭ nostru. Ideea de a împărți broșura: *Ostașiĭ noștri* la diferite corpurĭ, am avut-o și eŭ și fiindcă dispun de vre-o 500 exemplare, am de gînd să le împărțesc în armată. Cu toate acestea, societatea de bine-facere nu ar face răŭ dacă ar cumpăra un număr oare-care de broșurĭ pentru bolnaviĭ și răniții de prin spitalurĭ.

Imĭ pare răŭ că frigurile aŭ venit iar să te necăjească, și că ele te-aŭ oprit în cursul lucrărilor ce începuseșĭ la țară. Aceste

---

[1]) *Conv. Lit.* XII, (1878), pp. 81—88.

friguri înteţite ar trebui să le combaţi energic, ca să nu ia deprinderea de a se împământeni în sîngele d-tale.

Schimbarea aeruluĭ e cel maĭ bun mijloc de lecuire. Vino dar la Mirceştĭ ca să găseştĭ vindecare şi să lucrăm împreună.

Poezia mea: *Eroiĭ de la Plevna* e gata, dar nu i-a sunat ora de publicare. Maĭ tîrziŭ... Pănă atuncĭ, te îmbrăţişez şi-ţĭ doresc sănătate.

V. Alecsandri.

XCVIII.

Mirceştĭ, 16 Maiŭ 1878.

Iubite Negruzzi, Viŭ să-ţĭ comunic o veste care ştiŭ că te va bucura.

Aĭ aflat din ziare că la Montpellier s'a constituit o societate a limbilor romane, care a pus la concurs compunerea uneĭ poeziĭ intitulate *Cîntecul ginteĭ latine,* cu scop de a-l traduce în toate idiomele romane, de a-l pune pe muzică şi de a-l populariza în întreaga lume latină.

Intr'o bună dimineaţă din iarna trecută, m'am trezit cu ideea de-a concura şi eŭ la acea operă, şi fără întîrziere am şi trimis la Montpellier patru strofe, sub titlul de: *Cîntecul ginteĭ latine* şi după obiceiul meŭ, le dasem uităreĭ, cînd de-odată primesc următoarele depeşĭ:

$^{19}/_{5}$ 1878. *Alecsandri-Mirceştĭ.*

«Jury composé de Mistral, Tourtoulon, Quintana, Obedenaru et Ascoli vous decerne unaniment le prix du chant latin. Vous attendons.»

$^{22}/_{5}$ *Roqueferrier.*

«Recevez avec mes félicitations cordiales, les voeux que nous formons pour la Roumanie. Vous, qui êtes un grand poète, veuillez être l'écho des sympathies des poètes latins réunis à Montpellier.»

Albert de Quintana.

NB. D-l Albert de Quintana este fondatorul societăţiĭ limbilor romane şi a hărăzit o cupă simbolică de argint ca premiŭ pentru autorul celeĭ maĭ bune poeziĭ.

Iţĭ mărturisesc că nu puţin m'am bucurat de acest triumf,

mai cu seamă că el a contribuit a redeștepta simpatiile confraților noștri latini pentru țeara noastră.

Iată poezia:

Cîntecul gintei latine.

Latină gintă e regină
Intre-ale lumei ginte mari.
Ea poartă 'n frunte o stea divină
Lucind prin timpii seculari.
Menirea ei tot înainte
Măreț îndreaptă pașii săi,
Ea merge'n capul altor ginte
Vărsînd lumina'n urma ei.

Latina gintă-i o verginā
Cu farmec dulce, răpitor,
Străinu'n cale-i se înclină
Și pe genunchi cade cu dor.
Frumoasă, vie, zîmbitoare,
Sub cer senin, în aer cald,
Ea se oglindă'n splendid soare,
Se scaldă'n mare de smarald.

Latina gintă are parte
De-ale pămîntului comori
Și mult voios ea le împarte
Cu celelalte-a ei surori,
Dar e teribilă'n mînie
Cînd brațul ei liberator
Lovește'n cruda tiranie,
Și luptă pentru al său onor!

In ziua cea de judecată
Cînd fața'n cer cu Domnul Sînt
Latina gintă-a fi 'ntrebată
«Ce ai făcut pe acest pămînt?
Ea va răspunde sus și tare:
«O, Doamne, 'n lume cît am stat
In ochii săi plini de admirare
Pe tine te-am reprezentat.»

Sfîrșind, te îmbrățișez și-ți doresc sănătate. In curînd ți-oi trimite urmarea relației misiilor mele politice, saŭ vizitele mele la Prințul Neapoleon, la Baronul Hübner, la Contele Kisselef[1]), etc.,

[1]) *Conv.* XII, (1878) pp. 153-158.

deşi cu greŭ îmĭ vine să mă aşez la biuroŭ, cînd soarele se hîrjoneşte cu florile pe afară.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

XCIX.

Mirceştĭ, 18 Maiŭ 1878.

Iubite Negruzzi, Ştiĭ de mult că foaea mea favorită este foaea *Convorbirilor* şi că tot ce scriŭ îĭ este destinat. Astă dată însă, poezia intitulată: *Cîntecul ginteĭ latine*, eşind de sub stăpînirea mea, mĭ-a fost cu neputinţă a dispune de dînsa cum aş fi dorit. D-l Obedenaru, unul din membriĭ juriuluĭ de la Montpellier, a scris negreşit la Bucureştĭ ca să încunoştinţeze rezultatul concursuluĭ şi a comunicat ziarelor din ţeară versurile mele.

Presa şi *Răsboiul* le-aŭ şi publicat în numerile de ierĭ.

Notiţele ce-mĭ cereţĭ despre *Societatea limbilor romane* sînt cuprinse în programul alăturat. El e scris în limba catalană (mi se pare), dar acest idiom e lesne de înţeles şi lesne veĭ putea obţine informările de care aĭ trebuinţă. — Nu ştiŭ nimica maĭ mult decît ce este cuprins în program.

Cît pentru persoanele care aŭ compus juriul de la Montpellier, nu le cunosc. Ştiŭ însă că Mistral este autorul poemuluĭ Mireïo, care a ilustrat pe poetul provenţal, fiind foarte frumos şi plin de adevărată poezie.

D-l Albert de Quintana este fundatorul şi prezidentul «Societăţiĭ limbilor romane» ce datează de doĭ anĭ. El este şi prezidentul comisieĭ însărcinate cu secţia spaniolă la Expoziţia de la Paris.

Cînd am primit programul Societăţiĭ de la Montpellier, m'am hotărît a scrie şi eŭ ceva, nu însă cu sperare de a cîştiga premiul, dar cu simpla idee de a trimite un specimen de limba romînă, spre a se constata încă odată rudirea noastră cu toate ramurile ginteĭ latine. Norocul a vrut ca toate poeziile prezentate la concursul de la Montpellier să fie maĭ slabe decît a mea şi astfel am eşit eŭ triumfător. Cu atîta maĭ bine pentru ţeară. Romînia e astă-zĭ maĭ cunoscută în lumea învăţaţilor din lumea occidentală şi ce mă bucură maĭ mult, este că poezia mea a motivat *urările poeţilor latinĭ pentru Romînia*.

Aicea este adevăratul triumf. — Am cîştigat un noŭ drept la

simpatiile marelor popoare de viță latină, și poate că acele simpatiĭ răsărite pe cîmpul literator, vor rodi pe cîmpul politic.

Amin ! Să ne ajute Dumnezeŭ !

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

Te rog să-mĭ înapoeștĭ programul, cînd nu-ĭ maĭ avea trebuință de el.

C.

Duminică (fără dată).

Iubite Negruzzi, Plec mîne la Mircești și nu cred să maĭ viŭ la Iași pănă'n primăvară. Oĭ căta să-ți trimit continuarea misiilor mele politice.

Pănă atuncĭ, îți trimit acum fotografia vasuluĭ de la Montpellier, în două exemplare oferite de mine societățeĭ «Junimea».

Complimente din partea noastră D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

CI.

Mircești, 25 Iunie 1878.

Iubite Negruzzi, Cunoștĭ vorba Romînuluĭ ; una caldă, una rece ; ea ni se aplică de minune. După Grivița și Montpellier a urmat Berlinul ; după victoriĭ, lovirĭ amare. Un Gorciakoff și un Bismark aŭ apărut în cumpăna soarteĭ noastre, cercînd a nimici greutatea noastră politică în lume ; și ast-fel iluziile răsărite în Bulgaria și în Provența, s'aŭ întunecat într'o clipeală. Dar să nu ne descurajăm ! ferească Dumnezeŭ de a pierde încrederea în noĭ și în viitorul neamuluĭ nostru ! Omida mănîncă frunzele stejaruluĭ, dar nu poate ucide stejarul.

Să ne 'narmăm cu răbdare, cu demnitate, cu întețire în fața prigoniriĭ ; să dăm piept cu norocul. O mică luptă voinicească începe pentru Romînĭ. Fie ; să primim lupta cu suflet îndrăsneț, căcĭ avem de apărat țara, acest depozit sacru încredințat nouă de părinții noștriĭ, și pe care sîntem obligați să-l transmitem întreg la copiĭ.

Măciuca politică din Berlin ne-a dat o lovire care ne-a amețit ; dar amețeala trece și trecînd ea, trebue să ne lase în picioare. Doar nu piere Romînul cu una, cu două, ba nicĭ cu nouă, căcĭ are șapte vieți și-ĭ puiul draculuĭ, după cum se exprimă țăraniĭ.

Ne-am luptat vitejește la Griviţa, am triumfat la Montpellier. Tot ast-fel vom triumfa cu vremea și pe cîmpul politic. Vroința să ne fie tare și vom eși iar în undă. Cine știe dacă Dumnezeŭ nu ne-a pregătit, prin nedreptatea areopaguluĭ din Berlin, la lupte marĭ care să ne oprească de a ne adormi pe lauriĭ noștri?

Franța, a cîștigat mult din pagubele ce a suferit la 1870, căcĭ a primit o crudă lecție de care știe a profita; să urmăm pilda eĭ, să ne punem pe lucru, să luminăm poporul în care există vitalitatea națională, să renunțăm la desbinărĭ care ne slăbesc, să ne unim într'un singur gînd și să nu ne maĭ căutăm sprijin de cît în noĭ înși-ne, lepădîndu-ne de Satana, adică de protecțiĭ străine, și vom ajunge ast-fel maĭ departe de cît am ajuns păn'acum. Azĭ avem dușmanĭ pe față: Ruși, Nemțĭ, Jidanĭ, etc.; îĭ cunoaștem, știm cu cine avem a ne lupta; dar totodată avem și ajutoruri oculte, avem nihilismul care-ĭ cancerul Rusieĭ, avem socialismul care roade rănunchiĭ Germaniĭ, eĭ lucrează pentru noĭ. Va veni o zi în care vom asista la o colosală dărîmare de imperiĭ și în acea zi, de vom fi pregătiți, vom revendica tot ce a fost și este încă al nostru.

Deviza mea este: *Nimic nu se pierde.* Nu-mĭ perd dar sperarea în viitor, și chiar de sînt ajuns la bătrînețe, nu mă retrag din luptă, de vreme ce Dumnezeŭ voește ca să ne cerce și să ne oțelească prin noĭ lupte. Curaj dar, voĭ ceĭ tinerĭ, și pe lucru toți. Roada plătește munca. Rusia, imperiul uriaș, a avut nevoe de pomana noastră... fie... noĭ n'avem nevoe de *bogdaprostea eĭ.*

Rămîne cu Basarabia pe cuget și cu pată neștearsă pe frunte.

Voĭ căuta a-ți trimite în curînd urmarea misiilor mele politice; acum îți expediez un pachet cu broșurĭ, de distribuit drept premiĭ la elevĭ. Bine-voește a le împărți pe la colegiurĭ, etc.

A revedere în curînd.

Te îmbrățișez din toată inima, **V. Alecsandri.**

CII.

Mircești, 3 Octombrie 1878.

Iubite Negruzzi, Imĭ pare bine că te-aĭ întors sănătos din peregrinagiele ce aĭ făcut la munțĭ și peste munțĭ. Dacă nu aĭ scris nimic în timp de maĭ multe luni, este că mintea-ți avea nevoe de odihnă. Ast-fel copaciĭ roditorĭ sînt sterpĭ într'un an, pentru ca la anul viitor să dea o roadă îmbelșugată. Nu mă îndoesc dar, că în cursul ierneĭ veĭ produce mult și bine.

Cît pentru mine, află că de la începutul primăverei și până acum n'am scris nicĭ un vers, nicĭ o linie de proză ; ast-fel am fost năvălit de vizitatorĭ, care mi-aŭ furat tot timpul. Prin urmare portofoliul meŭ este tot atît de gol ca și saltarul D-tale.

Afară de *Musafirĭ*, am maĭ avut și un șir necurmat de necazurĭ, care m'aŭ depărtat de la orĭ-ce lucrare literară, — între altele chiar acum mi-a căzut o mare belea pe spinare. Arendașul meŭ mi-a declarat că nu maĭ ține moșia, și iată-mă obligat a mă apuca de coarnele plugului pe la sfîrșitul toamneĭ!

Mă lupt cum pot, însă cu mult desgust, căcĭ îmĭ lipsește liniștea de care am neapărată trebuință pentru ca să lucrez. Această neașteptată contrarietate maĭ are și dezavantagiul a mă sili ca să petrec iarna în țară, de unde eram decis a merge la Corfu, pentru ca să găsesc un soare maĭ cald.

Voĭ căta dar, a profita de închisoarea mea silită în căsuța de la Mircești, pentru ca să urmez cu descrierea misiilor mele politice saŭ cu alte scrierĭ ... nu știŭ care ; și îndată ce voĭ așterne ceva pe hîrtie, îțĭ voĭ trimete manuscriptele pentru *Convorbirĭ*.

Pănă atuncĭ însă, răbdare și îmbrățișare amicală.

V. Alecsandri.

Sper că voĭ veni la Iașĭ să vă maĭ văd, în ultima săptămînă a luĭ Octombre.

Complimente respectuoase d-neĭ Negruzzi.

CIII.

Mircești, 12 Noembrie 1878

Iubite Negruzzi, Am primit invitarea la banchetul Junimeĭ, însă cu mare părere de răŭ mă văd obligat a nu face parte din el, fiind împedecat de împrejurărĭ casnice. Vă doresc dar la toțĭ meseniĭ, veselie și măsele sănătoase. Te însărcinez să porțĭ din parte-mĭ un toast Junimeĭ și fecondității sale!

Aĭ trecut maĭ deunăzi pe la Mircești și nu te-aĭ abătut pe la mine ... Avem să ne sfădim ... Aș fi fost prea fericit să te văd, căcĭ nu te-am văzut de mult și să-țĭ vorbesc de noul șir de lucrărĭ ce am început.

După *Doine*, după *Lăcrămioare*, după *Pasteluri* și după *Legende*, de care parte a literatureĭ îmĭ rămînea să mă leg? M'am

gîndit la teatru ... și pe loc am răsfoit paginile istoriei noastre, unde am găsit subiecte minunate de drame în versuri.

Deocamdată atenția mea a fost atrasă prin epoca lui Alexandru Lăpușneanu, atît de dramatică și de caracteristică. In ea am descoperit mai cu deosebire trei personagii care merită de a fi reînviate pe scenă: *Jolde, Lăpușneanu* și *Despot*. Tustrei ar forma o trilogie istorică, care, bine împărțită, bine țesută, bine scrisă, ar îmbogăți literatura noastră.

Nu știu dacă voi reuși a duce pănă la sfîrșit această lucrare serioasă și foarte grea, dar totuși am început cu *Despot*. Deacum într'un noroc. Am citit în foaea *Convorbirilor*, actul I a dramei lui Bodnărescu, intitulată Alexandru Lăpușneanu [1]). Aștept urmarea pentru ca să judec scrierea aceasta sub punctul de vedere al artei dramatice. Limba este frumoasă, însă eu unul nu mă împac cu versuri albe.

Voi veni în curînd la Iași și voi căuta să sosesc tocmai în ziua de adunare a Junimei ... Pănă atunci însă te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CIV.

Mircești, 16 Decembrie 1878.

Iubite Negruzzi, Iți răspund în articoli, pe rînd și lămurit:

1. Bine ai făcut de ai păstrat pentru d-ta fotografiile amforei de la Montpellier, căci ești cel mai sîrguitor membru al Junimei.

2. Sînt de opinia D-tale în privirea statuii lui Ștefan-Vodă: adică să ne ferim de a arunca banii adunați, în gura lupului, vreau să zic, a guvernului [2]), să nu espunem ideea noastră patriotică de a fi vărsată în bronz, sub forma unei caricaturi chibzuită și clocită în creerii unui funcționar de peste Milcov, — să avem fermitatea de a duce întreprinderea noastră pănă la capăt, înțelegîndu-ne cu un artist mare din Franța, precum este acela care ne-a făcut condițiile cele mai avantagioase ... și se numește, mi se pare — Cordier; să însărcinăm pe frate-meu ce se află în Paris, de a reîncepe negociarea cu dînsul, saŭ cu altul, pentru ca lucrarea

---

[1]) *Lăpușneanu-Vodă*, tragedie în cinci acte de S. Bodnărescu. *Conv. Lit.* XII, (1878—79) pp. 261, 314, 366, 408, 455.

[2]) Comitetul ales pentru ridicarea statuii lui Ștefan cel Mare la Iași se compunea din Pr. Gr. M. Sturdza, Vasile Alecsandri, Scarlat Pastia, N. Gane, Al. Stamatopol și Iacob Negruzzi. Nota *Conv.*

să înceapă cît mai curînd — să ne chibzuim asupra mărimei — pozei și caracterul statuei, toate acestea afară de amestecul guvernului și chiar al lui Vodă, temîndu-mă ca M. Sa să nu propue de a se face comanda vre-unui artist din Berlin.

Insă, unii vor zice, că pentru aceste chibzuiri, trebue mai întîi ca comisia din care fac și eu parte, să se adune? — Aicî e greul! căci eu cu greu es din casă în timp de iarnă. Cu toate acestea, îndatorirea pusă asupră-mi fiind mare, m'am hotărît într'o zi a-mi lua inima în dinți și a înfrunta gerurile pentru ca să viu la Iași. Cînd?.. Nu știu, poate după sărbători.

Acum mă aflu în dricul lucrului... Mă lupt cu Despot și n'aș vroi să părăsesc cîmpul lupteî, temîndu-mă să nu mi se potolească focul. Sînt ajuns la sfîrșitul actului II și sper să abordez peste vr'o patru zile actul III. Trebue bătut ferul cît e roș și de aceea nu mă pot ocupa de alte scrieri, de aceea nu'ți pot trimite acum urmarea misiilor mele politice. Răbdare însă; de mi-a da Dumnezeu sănătate, voi întrebuința cu folos lunile de vară.

Un lucru numai mă turbură în mijlocul activitățeî mele literare... Chestia jidanilor! această chestie de viață saŭ de moarte pentru noi!

Bine ar fi, socot, să se formeze comitete prin toate județele, spre a aduna mii și sute de mii de iscălituri pe petiții adresate constituanteî, în contra drepturilor rîvnite de jidani cu gînd de cotropire desăvîrșită a țării.. Ce zicî de această manifestație generală? sfătuiți-ne, voi ceî tineri și activi, care vă iubiți țara, și căutați de faceți ceva pentru ca să o scăpați de pericolul fatal ce o amenință.

Eu unul, în ziua cînd deputații Constituanteî, supunîndu-se mișelește la poruncile din Berlin înscrise în tractatul de Paris, vor acorda urdieî... jidovești dreptul civil și politic, dînd astfel țara și naționalitatea noastră în mîinele lor, eu, în acea zi de doliu, îmi voi rupe condeiul, suspinînd cu lacrămi: *finis Romaniae!* și chiar dacă împrejurările casnice îmi vor permite a o face, mă voi desțăra pentru totdeauna.

Mă doare sufletul cînd mă gîndesc la ce am fost și la ce o să ajungem. Galiția și Bucovina aŭ nevoe de o soră mezină... și mult mă tem că o să o aibă.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

Dacă în zilele sărbătorilor Crăciunului, ați putea veni aicî,

d-ta, Gane, Stamatopulo, am pune la cale toate măsurile necesare pentru ridicarea statuii lui Ștefan. Atunci sărbătorile ar fi depline pentru mine.

CV.

Mircești, 11 Aprilie 1879.

Iubite Negruzzi, Peste două săptămîni plec la București unde voi zăbovi vre-o lună cel puțin și fiind-că nu știu dacă voi putea veni la Iași înaintea plecărei mele, îți scriu aceste rînduri pentru ca să te rog a mă informa ce hotărîre ați luat în privirea statuei lui Ștefan cel Mare? Callimach, răspuns'a la scrisoarea care îi recomanda de a vizita atelierul D-luĭ Cordier? Intr'un cuvînt, alesu-s'a artistul căruĭ să se încredințeze fondarea statuii? etc.... aș dori să am cele maĭ lămurite informărĭ, pentru ca să știu ce să răspund luĭ Vodă, cînd aș fi întrebat de Măria Sa.

Ion Ghica a fost aicĭ în zilele trecute și ascultînd drama luĭ *Despot,* a decis a se ocupa îndată cu punerea eĭ pe scenă, vroind să fie reprezentată numaĭdecît la 15 Septembrie [1])

Rolurile aŭ să se împartă chiar de pe acum, pentru ca să fie știute ca *Tatăl nostru.* Decorurile și costumele aŭ să se lucreze în lunile de vară, pentru ca tot să fie gata până la începutul sezonuluĭ teatral.

Piesa este sfîrșită de mult. — Acum e copiată, corectată și gata de a eși în lume. — Imĭ pare răŭ că nu am prilejul de a vă ceti ultimele treĭ acturĭ, pentru ca să cunosc opinia d-tale și a altor membriĭ a Junimeĭ. — Ion Ghica și Alexandru Cantacuzin aŭ părut destul de satisfăcuțĭ.

Vă găsiți acum în fierberea luptelor electorale, nu cred dar să vă fie mintea dispusă la literatură. — Fiți dar cu prevedere și vă alegeți deputați și senatorĭ cărora să le fie milă de țară.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CVI

Mircești, 5 Februarie 1880.

Iubite Negruzzi, Inainte de toate îți fac cunoscut că am primit dicționarul luĭ Cihac, că am răspuns învățatuluĭ nostru etimologist pentru a-ĭ mulțumi, și că i-am și trimis un exemplar din gramatica macedo-romînă a luĭ Boiagi.

---

[1]) A fost reprezentată la 8 Oct. 1879, pe scena teatruluĭ din București.

Acum să venim la întrebarea ce-mĭ taci, dacă iarna aceasta a fost roditoare pentru mine? Cu durere răspund că nu! O nevralgie complicată cu un proces, mi-aŭ secat creeriĭ şi m'aŭ împiedecat de a produce măcar o singură strofă.

Planurĭ am multe în cap, dar cînd vreaŭ să mă pun pe lucru, se prezintă dinaintea ochilor meĭ imaginea hidoasă a unuĭ tîrtan nespălat, cu care mă judec pentru o tîlhărie a luĭ, foarte păgubitoare mie. Cum dar să te inspirĭ, cînd muza drăgălaşe se metamorfozează într'o dihanie cu perciunĭ şi îmbrăcată în pielea draculuĭ?

Despot se tipăreşte la Socec; peste vr'o opt zile ţi-oĭ trimete unul din cele întîĭ exemplare. Nu rămîne de cît ultima jumătate de coală sub teasc.

Cu ce, dar, să-ţĭ îndeplinesc dorinţa în privirea foaeĭ *Convorbirilor?*

Portofoliul meŭ e gol de tot. Iată însă ce-ţĭ propun: ne-am decis cu Ion Ghica, să preschimbăm un şir de scrisorĭ amintitoare de timpurile trecute. Posed pîn'acuma treĭ epistole foarte interesante ce mi-a trimes Ghica.

Dacă-ţĭ convine, sînt gata a le pune la dispoziţia foaeĭ *Convorbirilor.* Acele scrisorĭ nu se ating nicĭdecum de politica zileĭ; ele sînt niştе preţioase schiţe de moravurĭ vechĭ şi de datinĭ istorice. Aştept răspunsul d-tale, păn'a nu-ţĭ comunica copie după dînsele.

Te-aĭ mirat de a nu vedea numele meŭ în tabla de materiĭ a anuluĭ trecut? Aceeaşĭ mirare mă coprinde şi pe mine, căcĭ de cînd te-aĭ aruncat în braţele politiceĭ, aĭ cam legat de gard literatura. Să sperăm însă că vom veni în curînd la postul nostru.

Eŭ n'am fost la Bucureştĭ de pe la Octombrie, fiind spăimîntat de gerul ierneĭ. Socot însă să mă duc la Senat pe la sfîrşitul luĭ Februarie, dacă... etc.

Zicĭ că aĭ să plecĭ peste vr'o 15 zile?.. De ce nu te-aĭ oprĭ cîte-va ceasurĭ la mine? Pornind dimineaţa din Iaşĭ, ajungĭ pe la 11 ore la gara Mircеştĭ şi seara cu trenul expres te îndrumezĭ spre Bucureştĭ.

Programul e lesne de urmat şi tot-odată de natură a-mĭ produce o mare satisfacere.

Amic sincer, **V. Alecsandri.**

CVII

Mircești, 11 Februarie 1880

Iubite Negruzzi, Iți scriu în grabă, căci plec la Roman pentru procesul meu. Necazurile ce am, nu-mi lasă capul liber pentru ocupări literare, sper însă că voi scăpa în curînd de buclucuri și atunci mă voi gîndi cu dragoste la copila noastră: Foea *Convorbirilor*. Cît pentru simțirile lui Ion Ghica către D-ta, eu cred că ești înșelat. Orî cum, cînd voi merge la București, voi avea o explicare cu el. Pănă atunci te îmbrățișez. Ai să mai stai mult în Iași?

Amic devotat, **V. Alecsandri.**

CVIII

Mircești, 14 Iunie 1880

Iubite Negruzzi, Iți trimit, după făgăduință, inceputul corespondenței mele cu Ion Ghica—scrisoarea No. 1 și sper să-ți comunic altele pentru numerile următoare ale foaei [1]).

Plec peste două dile la Sinaia, unde sînt invitat de Doamna, ca să mă consulte asupra unei opere ce compune în colaborație cu un maestru venit din Suedia. Mă voi întoarce la Mircești în cele d'întîi zile ale lui Iulie.

Deci, sănătate și la revedere.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CIX.

Mircești, 20 Iunie 1880.

Iubite Negruzzi, Primesc chiar acum alăturata scrisoare de la Papadopulo-Callimach. O găsesc destul de interesantă pentru ca să fie publicată în *Convorbirile Literare* [2]). Dacă împărtășești opinia mea, pune să tragă o copie destinată pentru tipografie și trimete-mi originalul curat, îndărăt. Țiu a pune acest autograf în colecția mea de autografe.

Cred că ai primit epistola mea către Ion Ghica, în care fac biografia lui Vasile Porojan [3]).

Ce ai de gînd să faci în vara aceasta?

---

[1]) Scrisoarea I («Din vremea lui Grigorie Ghica Voevod), *Conv.* XIV (1880) pp. 1—5.

[2]) Scrisoarea e relativă la *Ceremonia cafelei*. V. *Conv. Lit.* XIV, p. 194-96.

[3]) S'a tipărit în *Conv.* XIV, (1880) pp. 165—171.

Profită de vacanță, ca să te mai dai în dragoste cu muza pe care ai părăsit-o pentru fleoarța de politică.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CX.

Mircești, 17 August 1880.

Iubite Negruzzi, Ești dus în străinătate? Ești în Iași? Arunc la poștă aceste două întrebări, într'un noroc și aștept un răspuns pentru ca să-ți trimet o scrisoare lungă și foarte interesantă a lui Papadopulo-Callimach.

Ai mai scris ceva, saŭ ai continuat a te închina la altarul lenii? De este așa, o să avem vorbă împreună, sper însă din contra, să te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CXI.

Mircești, 30 August 1880.

Iubite Negruzzi, Ți-am trimis scrisoarea lui Papadopulo-Callimach și sper că ai primit-o[1]). Mai posed o culegere de cîntece populare culese de părintele Episcop Melhisedek, precum :

Imn catichetic popular, Colăcărie saŭ discurs la nuntă, Cuvînt de ertăciune, Urare de anul noŭ.

Toate aceste anotate de colegul meŭ de Academie.

Dacă îți convin, sînt gata a ți-le trimite pentru *Convorbiri*[2]). Ele sînt foarte interesante ; aștept răspuns.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXII.

Mircești, 2 Septembre 1880

Iubite Negruzzi, Profit de plecarea ginereluĭ meŭ la Iași, pentru ca să-ți trimit colecția de cîntece populare făcute de părintele Melhisedek. Nu mă îndoesc că va găsi în curînd loc în coloanele *Convorbirilor*. Cred că ai primit a 4-a epistolă a lui

---

[1]) Scrisoarea tratează despre *Cyril Lucar*. V. *Conv. Lit.* XIV, p. 252.

[2]) S'aŭ tipărit în *Convorbiri*, XIV, (1880) pp. 290, 344, sub titlul «Literatură religioasă populară».

Ion Ghica[1]). Cînd va apare? El pregătește o a 5-a scrisoare foarte interesantă, la care voĭ răspunde imediat.

Te îmbrățișez. **V. Alecsandri.**

CXIII.

Mircești, 8 Sept. 1880.

Iubite Negruzzi, Dacă proectul meŭ de a petrece iarna în străinătate te-a mîhnit, dă mîhnirea după spate, căcĭ mi-am schimbat planurile. Nu plec din țeară decît la primăvară!

Perspectiva unuĭ voiaj în luna luĭ Noembrie nu-mĭ surîde nicĭ decum; apoĭ Academia și Senatul îmĭ ațin calea. Trebue decĭ să las deocamdată toeagul de călător în colțul odăiĭ și să rămîn la postul meŭ de cetățean academician în cursul iernĭĭ ce vine.

Voĭ profita negreșit de zilele viforoase pentru ca să mă pun pe lucru și voĭ trimete din cînd în cînd cîte ceva *Convorbirilor*. Cît pentru comedia în versurĭ de care mă întrebĭ, n'am început-o încă, fiind-că toată vara am fost năvălit de musafirĭ. Tot ce am putut face pe furiș, este o feerie națională pentru teatrul din Bucureștĭ, intitulată *Povestea luĭ Pepelea* [2]).

Cea întîĭ lucrare ce voĭ întreprinde în curînd, este o dramă în proză: *Desrobirea Țiganilor*, [3]) apoĭ în cursul ierneĭ voĭ începe comedia mea în versurĭ, *dacă mi-o fi bine.*

Pe săptămîna viitoare, adică la 14 Sept. mă voĭ găsi în Iașĭ și voĭ avea mare mulțumire să te întîlnesc, pentru ca să maĭ vorbim de voiajurĭ, de literatură și chiar de politică.

Pănă atuncĭ te îmbrățișez și te rog să prezentezĭ complimentele mele respectuoase D-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

CXIV.

Mircești, 9 Noembrie 1880.

Iubite Negruzzi, Plec mîine la Bucureștĭ, de unde așĭ vroi să trimet d-luĭ Creangă colecția operelor mele, cerută de d-luĭ. Nu-ĭ cunosc însă adresa. Te rog să aĭ bunătate a mi-o însemna pe o bucată de hîrtie și a mi-o expedia, 5 strada Calvină.

Ion Ghica a fost astă-zĭ aicĭ și mi-a anunțat o nouă scrisoare.

---

[1]) A patra scrisoare *(Eteria) Conv.* XIV, (1880) pp. 325—344.

[2]) *Conv.* XVII. (1883) pp. 201, 247, 293.

[3]) Care nu a fost scrisă.

Sper că ceea ce ți-am dat, va apare întreagă în numărul ce are să iasă.

Vii la București?

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXV.

Mircești, 28 Decembrie 1880.

Iubite Negruzzi, Inainte de toate îți mulțumesc pentru felicitările ce mi-ai trimes de sărbători și pentru urările amicale ce faci în privirea sănătății și a hărniciĭ mele; sper că ele mi-or profita pentru ca să fiu mai cu voe-bună și mai productiv în cursul anului care vine. Primește la rîndul D-tale din parte-mi asemenea urări, pe lîngă care mai adaog în special unele în folosul *Convorbirilor*.

Articolul lui Ion Ghica este în adevăr mai personal decît scrisorile precedente [1]), însă el nu este decît ca o prefață la o serie de studiĭ foarte interesante, pe care le-așĭ vedea cu mare mulțumire în coloanele *Convorbirilor*. De aceea sînt prea bucuros de vestea ce-mĭ dai despre publicarea în numărul din 1 Fevr.

Eŭ mă recunosc dator cu multe răspunsurĭ luĭ Ion Ghica și sper că le voĭ scrie în curînd. Pănă atuncĭ, te rog să arăți complimentele mele respectuoase d-neĭ Negruzzi, și să primești amicalele mele îmbrățișărĭ.

V. Alecsandri.

Prin ginerele meŭ ți-oĭ comunica un articol al luĭ Papadopulo-Callimach, în care se tratează despre ceasornicul luĭ Ștefan cel Mare, dat Rușilor de către Mitropolitul Veniamin Costaki [2]).

CXVI.

Mircești, 11 Ianuarie 1881.
24° sub zero

Iubite Negruzzi, Scrisoarea d-luĭ Nicanor Frateșiu, protosincel și secr. consist. nu m'a surprins, fiind-că sînt obișnuit cu asemenea propunerĭ. Se vede că mă bucur de reputația de *père nourricier* . . .

Sînt vr'o treĭ anĭ, am primit din Basarabia o epistolă din

---

[1]) Scrisoarea VII relativă la partidele politice și evenimentele din anul 1848. *Conv. Lit.* v. XIV, p. 407.

[2]) Scrisoarea tratează despre «Ceasornicăria la Românĭ» *Conv. Lit.* XV, 1881 pp. 29-32.

partea unuĭ tînăr care mă ruga să-l adoptez, sub cuvînt că admira mult poeziile mele.

Anul trecut, un alt june amator de versurĭ, mĭ-a scris din Giurgiŭ, rugîndu-mă să-l primesc ca elev în *atelierul meŭ poetic*[1]).

Cu ocaziunea sărbătorilor anuluĭ noŭ am primit o propunere cam de aceeașĭ natură, precedată de felicitărĭ entusiaste în modul următor:

«Anul noŭ cu cea maĭ mare și înfocată verdeață vedem că «a sosit; iar cel trecător s'a dus ca cum n'a maĭ fost! Dar acest «an este *sperător* de a fi foarte îmbelșugat pentru marele și celebrul «nostru bărbat de stat, care nu maĭ puțin poartă și faimoasa «cunună de rege al tuturor poeților din tot *globul Europeĭ*. Deci «Dumnezeŭ să vă întărească *înmilionit* sfînta sănătate ca să puteți «lupta de a face bine tuturor... și mie, trimițîndu-mă în Paris ca «să mă perfecționez... etc.». D-l Grigori Szilásy mi-a recomandat în adevăr scrierile tînăruluĭ Dulfu, cerîndu-mĭ opinia asupra meritelor lor, dar n'a mers pănă la propunerea de adoptare saŭ de creștere a juneluĭ poet de peste Carpați...

Astăzĭ mi se prezintă un Costin!..

Staŭ și mă 'ntreb cine mi-a organizat o asemenea *scie?* De unde pănă unde am ajuns a fi considerat ca un adoptator, saŭ cel puțin ca un crescător de copiĭ *talentați?*

Dacă aș fi milionar saŭ *înmilionit,* aș crea un institut de poetotrofie, însă cu averea ce-mi rămîne, nu-mĭ este permis a mă gîndi decît la familia mea.

Am primit o nouă scrisoare de la Ion Ghica, care conține detaliurĭ interesante asupra celor întîĭ tinerĭ romînĭ din Paris, la anĭ 1834—1835[2]), și asupra graduluĭ de ignoranță a Francezilor despre țările noastre. Imĭ propui să-ĭ răspund spre a complecta suvenirile luĭ, și amîndouă scrierile ți le-oĭ comunica, dacă dorești.

Ți-am trimis prin ginerile meŭ un articol al luĭ Papadopulo-Callimah asupra ceasornicărieĭ — destul de interesant. Sper în curînd să te scap și de dorul de versurĭ. Pănă atuncĭ însă, o amicală strîngere de mînă.

V. Alecsandri.

---

[1]) I. Scurtu: «Cabinetul poetic al luĭ Alecsandri». *Sămănătorul* II (1903) p. 465.

[2]) V. «Scris. VIII (Din viața socială de pe la 1835–36)» *Conv. Lit.* XIV, pp. 446—50.

CXVII.

Mircești, 16 Ianuarie 1881.

Iubite Negruzzi, M'am întîlnit cu părintele Episcop de Roman, Melhisedek, care a manifestat dorința de a se abona la *Convorbirĭ*. Tot-odată ar dori să aibă volumul anuluĭ 1880. Fă bine, dar, de regulează atît abonarea cît și trimiterea aceluĭ volum la adresa colegiuluĭ meŭ de Academie.

Cînd plecĭ la Bucureștĭ... dacă nu cum-va îĭ fi și plecat. Eŭ maĭ rămîĭ acasă pănă la finele luĭ Făurar.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXVIII.

Mircești, 26 Ianuarie 1881.

Iubite Negruzzi, Sînt însărcinat de Academie cu biografia răposatuluĭ meŭ amic C. Negruzzi. — Nu mă pot adresa dar la altul de cît la fiul săŭ pentru a avea următoarele notiți: *(sic)*.

— Anul și locul nașterii.

— Studiile; — sub care profesorĭ? în care școale?

— Operele cu titlurile separate și anul publicațieĭ lor.

— Epoca și locul morții.

— Familia; părinții, strămoșii.

Te rog să-mĭ comunicĭ cît maĭ curînd toate aceste notițiĭ saŭ măcar unele din ele, pentru ca să mă pot apuca îndată de lucru[1]). Aștept răspunsul D-tale cu nerăbdare și te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CXIX.

Bucureștĭ, 10 Martie 1881.

Iubite Negruzzi, Te-am căutat aicĭ și am aflat că aĭ plecat la Iașĭ. Mă grăbesc dar a-ți trimete aceste rînduri, pentru ca să te rog de a nu publica încă epistola, mea asupra *Pîneĭ amare a ecsiluluĭ*, ce ți-a comunicat Ion Ghica, fiind-că nu este complectă.

Imĭ propun să o sfîrșesc cînd mă voĭ întoarce la Mircești și atuncĭ voĭ trimete-o foaiĭ *Convorbirilor*[2]).

Avem treĭ posturĭ vacante la Academie. D-ta eștĭ candidatul

---

[1]) «Nu știŭ din care cauză lucrarea aceasta nu s'a făcut». Nota luĭ I. N.

[2]) Scrisoarea a rămas neterminată și s'a publicat așa în *Conv. Lit.* an. XVIV (1891) pp. 721—726.

meŭ pentru unul din ele. Bine aĭ face de a-ĭ trimite Academieĭ colecția complectă a *Convorbirilor*.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri**.

CXX.

Mircești, 11 Maĭ 1881.

Domnule Not. coresp. etern[1]),

Accepînd invitațiunea ce aț̦ĭ benevolit a-mĭ tramitte la banchetul societățiĭ social literaria *Junimea*, mă nutresc cu speranțiunea de a frequenta acel banchet, unde sum secur de a găsi un nutriment maĭ substanțiale.

Prin consecenția finesc ca și d-voastră prin sclamațiunea ardinte: *Să trăiască!* Cine?

Din reședinț̦emîntul Mircești.

In Brumariu, în zi cu brumă.

Sincer stimător, **Văsiliu Alecsandri**.

CXXI.

3 Iulie 1881.

Iubite Negruzzi, Primesc chiar acum treĭ epistole de ale luĭ Ion Ghica, destinate *Convorbirilor*[2]). Ț̦i le expediez prin poștă.

Ghica pleacă Sîmbătă la Londra, ca ambasador. Regret absența luĭ de la Academie și de la direcția teatruluĭ.

Te rog să-mĭ rezervezĭ un exemplar din ultimul volum al *Convorbirilor*.

Complimente respectuoase d-neĭ Negruzzi.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri**.

Vreĭ să publicĭ pe Pepelea într'unul din numerele veriĭ?

CXXII.

Mircești, 24 Iulie 1881.

Iubite Negruzzi, Am scris la Bucureștĭ ca să-mĭ trimeată manuscriptul luĭ Pepelea, și păn'acum nu am primit nicĭ răspuns

---

[1]) Invitația la banchetul anual al *Junimiĭ*, subscrisă de secretarul societățeĭ, era făcută de astă-dată în stil latino-germano-ardelean. Alecsandri răspunse cam în aceiași limbă. (Nota luĭ I. N.)

[2]) Aceste treĭ scrisorĭ sînt: a IX-a (David Urquhart), a X-a (Egalitatea), a XI-a (Libertatea), publ. în *Conv.* XV (1881) pp. 165, 209, 254.

nicĭ piesa. Voĭ maĭ reînnoi cererea mea astăzĭ, însă nu cred să obțiŭ vre-un rezultat până nu s'a numi un director al teatrelor în locul luĭ Ion Ghica, dus acum la Londra în calitate de ministru plenipotențiar. Mi s'a propus mie direcția aceleĭ galere, dar înțelegĭ că am refuzat cu entusiasm.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXIII.

Mircești, 17 Septembrie 1881.

Iubite Negruzzi, In sfîrșit am căpătat o copie depre manuscriptul luĭ Pepelea, dar în ce hal! veĭ judeca însu-șĭ... E de mirat cum să aibă direcția un asemenea copist! Am făcut îndreptărĭ pre cît am putut; acum dacă tot voeștĭ ca să publicĭ această piesă în *Convorbirĭ,* încredințează volumul alăturat unuĭ zețar înteligent și Doamne ajută.

Ce zicĭ de iarna timpurie care ne-a căzut pe cap? *Climæ eminament* (sic) *proprice!* după spusa luĭ Aurelian.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXXIV.

Mircești, (fără dată)

Iubite Negruzzi, Iți maĭ trimit o piesă care s'a jucat cu mult succes în iarna trecută la Bucureștĭ, însă tot așa de prost copiată ca și *Pepelea.* Dacă îți convine, public'o în «*Convorbirĭ*», *fără nume de autor.* Un simplu X e suficient[1]).

La caz contrar, aĭ bunătatea a da piesa luĭ Lukian pentru beneficiul luĭ, cu condiție ca să nu pue numele meŭ pe afiș, dacă ar afla că e făcută de mine.

Aștept răspunsul D-tale și te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CXXV.

Mircești, 27 Septembrie 1881.

Iubite Negruzzi, M'am bucurat că n'aĭ fost un pierde-vară ca mine și că aĭ tradus... fie chiar în versurĭ albe, pe Don Carlos al luĭ Schiller[2]). Cu timpul sper că vom poseda în limba romînă tot teatrul clasic german, o adevărată comoară!

---

[1]) S'a publicat sub titlul «*Sfredelul Draculuĭ,* farsă de Carnaval, imitată din franțuzește, de X», în *Con. Lit.* XV, p. 297. Nota luĭ I. N.

[2]) V. *Conv. Lit.* XVI (1882—83) pp. 15, 50, 88, 132, 173.

Imĭ spuĭ că Maiorescu a reînviat pe lumea literară după opt anĭ de catalepsie. Cu atîta maĭ bine şi pentru literatura noastră şi pentru el! Un om ca dînsul, învăţat, elocuent, deştept, cugetător şi de gust, este menit a aduce marĭ foloase tinerimeĭ, atît prin scrierile cît şi prin graiul luĭ. Să ne felicităm dar de reînvierea ilustruluĭ orator, care ştie a combate atît de aspru beţia cuvintelor.

Mulţĭ chemaţĭ, dar puţinĭ aleşĭ... Această maximă se poate aplica la toate generaţiile ce se succedă. Din elementele tinere care daŭ puţine roade astăzĭ, cine ştie dacă n'am vedea eşind o mînă de oamenĭ-vengherĭ de marfă bună? Să nu desperăm, ci să urmăm a le arăta calea... Sufletele june se obosesc de cinism şi se revoltă cîte-o-dată în contra luĭ; atuncĭ ele aspiră a reintra în lumea ideală, căcĭ care om nu sufere măcar odată în vieaţă de nostalgia frumosuluĭ!

Ion Ghica va continua şirul scrisorilor luĭ, însă cu totu afară din domeniul politic. Acele două care tratează despre Egalitate şi Liberate aŭ fost făcute cu scop şi de varietate şi de a proba cum înţelegem libertatea şi egalitatea, oamenĭĭ generaţieĭ cărunte.

Fratele meŭ a promis să devie corespondentul *Convorbirilor!* Mă bucur de această hotărîre a luĭ, însă am să-l îndemn şi eŭ din parte-mĭ ca să se ferească de politică, politica fiind filoxera literaturiĭ.

Cît pentru mine, iubitul meŭ coleg, am legat condeiul de gard!... Intreaga vară am petrecut-o cu ocupărĭ agricole şi cu plăţĭ de datorii. Slavă Domnuluĭ! Acum sînt liber, liberat şi de moşie, pe care am arendat-o, şi de creancierĭ pe care i-am ghiftuit de banĭ. Sper dar că în iarna ce vine, închizîndu-mă ca un culbec în căsuţa mea, voiŭ reuşi a mă acăţa de poalele muzeĭ... Ce trînteală am de gînd să-ĭ daŭ! Avusesem proectul a pleca în străinătate spre a căuta un colţ de pămînt scăldat în soare, însă şi anul acesta mă voĭ mulţumi cu soarele din sobă... La Martie voĭ merge să asist la lucrările Academieĭ şi la 1 Maĭ voĭ pleca... Unde?.. Unde m'or duce ochiĭ şi pe cît timp pînzele pungiĭ vor fi umplute.

E timpul să maĭ es în lume... Orizontul de la Mircești a început a-mĭ părea cam îngust, şi soarele Romînieĭ cu nasul degerat de frig.

N'aĭ avea curagiul să te abaţĭ pe aicea cînd te veĭ duce la Cameră singur? Mi-aĭ face mare plăcere.

La revedere şi miĭ de complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

Fă cu *Pepelea* şi cu *Sfredelul draculuĭ* ce-ĭ găsi de cuviinţă. Ţi le-am trimis numaĭ şi numaĭ pentru că mi le-aĭ cerut. Dacă însă s'ar înjgheba o trupă în Iaşĭ, aş dori să daĭ *Sfrederul draculuĭ*—(fără nume de autor)—ca să se joace.

CXXVI.

Bucureştĭ, Sîmbătă.

Iubite Negruzzi, Răspund îndată la scrisoarea ce mĭ-aĭ trimis la Mirceştĭ şi care m'a găsit în Bucureştĭ; am scris îndată luĭ Papadopulo ca să-ţĭ expeduiască un articol foarte interesant asupra luĭ *Ciubăr-Vodă* [1]), şi alte scrierĭ ce a făcut în timpiĭ din urmă.

Nu am vreme astă-zĭ să-ţĭ trimit notiţele ce cereţĭ asupra luĭ Rallet, dar cît maĭ curînd voĭ căuta să-mĭ aduc aminte despre unele particularităţĭ a vieţeĭ sale şi le-oĭ aşterne pe hîrtie, pentru ca să-ţĭ îndeplinesc dorinţa.

Mîine plec la Sinaia şi sper că voĭ afla data exactă a venireĭ Regeluĭ la Iaşĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXXVII.

Mirceştĭ, 17 Octombrie 1881.

Iubite Negruzzi, M'am întors de la Bucureştĭ aseară şi am găsit pe biuroul meŭ o scrisoare a d-luĭ Ion Ghica, care mă întreabă dacă s'aŭ publicat în *Convorbirĭ* epistolele cele din urmă. Spre răspuns, te rog să-ĭ trimeţĭ numerile de la 1 August, 1 Sept. şi 1 Oct. şi să urmezĭ înainte cu trimeterea numerilor viitoare la adresa luĭ Ion Ghica:

Londres 77, Cornwaill-Gardens.

Am văzut pe Maiorescu pregătind un articol foarte curios asupra sinuciderilor. Slavicĭ lucrează o nuvelă... Eŭ sper că de acum m-oĭ pune pe lucru... dacă nu mă voĭ porni în străinătate.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Articol tipărit în *Conv.* XVI, (1882) p. 285-295, sub titlul «Ciubăr-Vodă, în istoria Moldoveĭ şi în drama D-lui Vasile Alecsandri; «Despot-Vodă.»

CXXVIII.

Mircești, 14 Februarie 1882.

Iubite Negruzzi, Primesc din Londra începutul unei lucrări importante asupra unor chestiuni care interesează țara și bogăția ei. Cunoști autorul [1]) și nu mă îndoesc că scrisoarea lui va fi primită de foaia *Convorbirilor*. Ți-o comunic dar fără întîrziere, însă cu condiție ca numele lui să nu fie publicat. Poziția lui actuală nu-i permite să-și moae pana în altă cerneală decît în aceea diplomatică.

Veĭ însemna dar numele autorului cu litera X și veĭ păstra manuscrisul ca să mi-l înapoezĭ cînd nu o maĭ fi trebuință de el.

In *Monitor* văd că eștĭ absent de la Cameră, prin urmare trebue să fiĭ la Iași. Iți trimit dar manuscrisul dea-dreptul acasă, cu încredere că-țĭ fac mulțumire, dînd de hrană foaiĭ lacome a *Convorbirilor*.

Plec peste cîte-va zile la Bucureștĭ, căcĭ la 23 Februarie se deschide sesiunea Academiĭ. Poate să ne întîlnim în tren. Amîndoĭ avem maĭ vie plăcere a ne regăsi pe tărîmul literar decît pe gunoiul politic.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXXIX.

Mircești, 8 April 1882.

Iubite Negruzzi, Fiind-că plec, de azĭ într'o săptămînă, te rog să spuĭ d-luĭ Naum, că aștept cu nerăbdare traducerea din Mireio ce mi-a promis [2]). N'aș vrea să mă pornesc fără dînsa, căcĭ sînt încredințat că va produce mare mulțumire luĭ Mistral și confraților luĭ din Felibrigiul Proveniĭ.

Să ne vedem sănătoșĭ.

V. Alecsandri.

Complimentele mele d-neĭ Negruzzi.

CXXX.

Mircești, Mercurĭ.

Iubite Negruzzi, M'am întors sănătos și întinerit din călătorie și am adus *condeiul de aur* decernat luĭ Naum de către comitetul felibrin din Forcalquier. Te rog să-ĭ spuĭ că țiŭ acest frumos premiŭ la dispoziția sa, și că-l poftesc să se repeadă la Mircești ca

---

[1]) Ion Ghica, atuncĭ ministru al țărĭĭ la Londra. *I. N.*

[2]) V. acea traducere în *Conv.* XVI, (1882-83) pp. 347-48.

să-l primească din mîinele mele, împreună cu diploma. Am auzit că pleci în streinătate. Cînd și încotro?

Nu uita să mergi la Londra și să vezi pe Ion Ghica. Adresa lui este 59, Prince's Gate.

Complimente D-nei Negruzzi și voiaj fericit.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXXI.

Mircești, 1 Iulie 1882.

Iubite Negruzzi, Păn' a nu pleca din Iași, te rog să dai D-lui Naum alăturata scrisoare împreunată cu o diplomă și cu condeiul de aur ce i s'aŭ decernat ca premiŭ de către Ateneul jocurilor Florale din Forcalquier.

Iți doresc timp frumos, veselie și sănătate în călătoria ce întreprinzi și te rog să prezinți complimentele mele D-nei Negruzzi.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXXII.

Mircești, 1 Iulie 1882.

Iubite Negruzzi, Primesc chiar acum din Londra un pachet conținînd urmarea *Studiilor economice* a lui Ion Ghica, al căror început ți le-am comunicat înaintea plecărei mele în streinătate.

Iți trimit acest noŭ manuscris, cu încredere că lucrarea aceasta va găsi loc în coloanele *Convorbirilor*, ca una ce este bine cugetată, bine scrisă și demnă de a găsi adăpost în o foae de valoare[1]).

Azi dimineață ți-am trimis prin conductorul trenului un pachet, în care sînt coprinse premiul cîștigat de Naum la Forcalquier precum și diploma ce îl însoțește.

Te rog să bine-voești a i le înmîna pentru ca să-l vindecăm de friguri.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXXIII.

Mircești, 22 Sept. 1882.

Iubite Negruzzi, Cred că te-ai întors din lunga-ți călătorie și mă grăbesc a te înștiința că Ion Ghica mi-a trimis urmarea

[1]) «Producțiunea, consumațiunea și schimbul» de I. Ghica. *Conv. Lit.* XVI pp. 165, 234, 273, 297, 392.

scriereĭ sale asupra *producereĭ* și a *consumăreĭ*. Ți le-oĭ comunica îndată ce voĭ fi sigur că te găsești în cuibul vesel din Păcurarĭ.

Ion Ghica îmĭ spune că n'a primit numerile *Convorbirilor* din Iulie și August în care sînt publicate partea întîĭ a opereĭ sale. Te roagă să bine-voești a regula să i se expediuiască și acele numere, pentru ca colecția luĭ să fie complectă.

Frate-meŭ asemenea regretă că nu maĭ primește *Convorbirile*. Dacă abonamentul este expirat, rog să-l înscriĭ din noŭ în lista abonaților și să-ĭ expedueștĭ toate numerile ce-ĭ lipsesc. Cu venirea mea la Iașĭ voĭ regula plata acestuĭ abonament.

Eram decis a petrece iarna în Italia, însă boala soțieĭ mele mă obligă a-mĭ părăsi orĭ-ce plan de voiaj. Voĭ sta și iarna aceasta la Mirceștĭ, lîngă sobă, și de-o da Dzeŭ să am liniște, sper că mă voĭ ocupa de lucru.

V. Alecsandri.

CXXXIV.

Mirceștĭ, 25 Septembrie 1882.

Iubite Negruzzi, Iți trimit urmarea articoluluĭ luĭ Ion Ghica asupra *producerĭĭ* și *consumărĭĭ*. Această lucrare serioasă mĭ-a părut bine făcută și pentru meritele sale am recomandat-o *Convorbirilor*. Dacă însă opiniile exprimate de autor nu sînt conforme cu acele susținute din foaia *Junimiĭ*, se va găsi poate vre-un membru al *Junimiĭ* care să scrie un contra-articol serios, bine cugetat și demn de un adversar ca I. Ghica.

Nu știŭ ca foaia *Convorbirilor* să fie exclusivă ca o foaie politică de o coloare absolută. Coloanele eĭ aŭ fost totd'auna ospitaliere pentru tot ce e bine scris deși chiar cîte-odată prea puțin înțeles, precum *Teoria fatalismuluĭ* și alte ondulațiunĭ *ejusdem farinae*[1]). Așa dar, fiind-că ești dispus a publica și restul articoluluĭ luĭ I. Ghica, mi se pare convenabil ca să urmați a-l subsemna ca pînă acum numaĭ cu inițialele autoruluĭ, și aceasta din cauza poziției diplomatice, care nu-ĭ permite a-și pune numele întreg.

Dacă însă aĭ vroi să aĭ o explicare cu el în această privință, iată adresa luĭ: Ion Ghica, Prince's Gate — 59 — Londra.

Numerile din *Convorbirĭ* ce-ĭ lipsesc sînt acele din Iulie și August, care conțin începutul articoluluĭ săŭ.

---

[1]) Aluzie la articolele luĭ V. Conta: «Teoria fatalismuluĭ» și «Teoria ondulațiuneĭ universale».

Cît pentru fratele meŭ, i-oĭ scrie pentru ca să mă înştiinţeze de la ce epocă nu a primit numerele foaiĭ.

Că am cea maĭ mare dorinţă de a asista la inaugurarea statuiĭ luĭ Ştefan cel Mare şi *bărbos,* nu poate fi nicĭ o îndoială; şi sper că starea sănătăţiĭ d-neĭ Alecsandri îmĭ va permite să-mĭ îndeplinesc dorinţa. Părerea mea de răŭ este că împrejurările supărătoare prin care am trecut şi tot trec încă, nu mi-aŭ permis şi nicĭ nu-mĭ permit de a compune vre-o odă de *circonstance,* cum am făcut cu ocazia inaugurăriĭ luĭ Mihaĭ Viteazul.

Regele va veni negreşit ca să asiste la acea mare serbare naţională; M. Sa mi-a şi vorbit odată despre deciderea sa de a veni la Iaşi cînd se va descoperi statua.

Suferinţele d-neĭ Alecsandri de abia îmĭ lasă vreme ca să scriŭ cîte un răvaş pe la soroace, îndată însă ce va fi maĭ liniştită voĭ căta prin săltar ceva pentru *Convorbirĭ.*

Imĭ pare bine că nu ţi-aĭ perdut vara, şi că aĭ tradus tragedia luĭ Schiller: *Fecioara de la Orléans*[1]). Nu maĭ puţin mă bucur că aĭ înmulţit familia *Copiilor de pe natură.*

Ce lucrează Naum? L'am îndemnat să traducă întregul poem al luĭ Mistral: *Mireïo* . . . Apucatu-s'a de această lucrare?

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

CXXXV.

Mirceştĭ, 15 Octomvrie 1882.

Iubite Negruzzi, Iată o nouă scrisoare a luĭ Ion Ghica[2]), de soiul acelora care aŭ plăcut lectorilor foaiĭ *Convorbirilor.* Ea cuprinde notiţe foarte interesante asupra pleiadeĭ de dascălĭ Grecĭ, care aŭ format educaţia generaţiĭ bătrîne din Bucureştĭ. Cred, prin urmare, că va găsi loc în coloanele Convorbirilor, ca un pastel al timpuluĭ trecut.

Pe cînd inaugurarea statuiĭ luĭ Ştefan cel mare? Aş dori mult să fiŭ lămurit despre ziua serbăriĭ, căcĭ am mare nevoe de a mă repezi la Bucureştĭ pe vre-o cîte-va zile, spre a mă da pe mîna luĭ Young, dantistul. Am o măsea îndrăcită, care mă bagă în iad de viŭ.

Amiciĭ şi sărutare, **V. Alecsandri.**

Frate-meŭ nu a primit numerele din *1 Iunie, Iulie, August* şi *Septembrie.*

---

[1]) V. *Conv.* XVII, (1883—84) pp. 8, 47, 87.

[2]) Scris. XIII («Dascălĭ Grecĭ».) *Conv. Lit.* XVI (1882—83) pp. 325—331.

CXXXVI.

Mirceștĭ, 17/29 Octombrie 1882.

Iubite Negruzzi, Eram gata de plecare la Bucureștĭ, cînd soția mea a căzut din noŭ la pat, bolnavă de reumatismurĭ articulare și foarte dureroase. Decĭ staŭ pe loc, pînă va trece accesul acestor suferințĭ grozave. Cît pentru măselele mele cu pricina, le-am poruncit să mă lase în pace pe vre-o cîteva zile și pănă acum m'aŭ ascultat. Dea Domnul să nu se răsvrătească în contra ordinuluĭ meŭ. Sînt foarte necăjit, foarte obosit și foarte întristat de a pierde o mulțime de vreme fără lucru, căcĭ nu sînt în stare de a face nicĭ o Makedonskioae[1]).

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXXXVII.

Mirceștĭ, 7 Decembrie 1882.

Iubite Negruzzi, Am citit chiar acum cuvintele patriotice pe care le-aĭ rostit în Cameră cu ocaziunea proectuluĭ de lege pentru împămîntenirea unuĭ jidan. Bravo! Să trăeștĭ! să dea Domnul ca toțĭ Romînĭĭ să vorbească tot ast-fel[2]).

Eŭ am avut păcatul să iaŭ numaĭ odată cuvîntul în favoarea unuĭ tînăr Evreŭ, care a publicat un volum de poeziĭ romîne, și simt o mare mustrare de cuget; însă mă jur să nu maĭ cad în asemenea păcat.

Incă odată bravo! aferim! în toate limbele păgîne și creștine.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXXXVIII

Mirceștĭ, 12 Decembrie 1882.

Domnule Redactor, [3]) Răposatul meŭ amic, C. Negri, era mare amator de monede vechĭ de aur și în diversele luĭ călătoriĭ, își

---

[1]) *Makedonskioae*, adică o poezie în felul celor compuse de D. A. Macedonski poet din Bucureștĭ. (Nota luĭ I. N.)

[2]) Directorul *Conv. Lit.* fiind deputat, combătuse în Cameră (Dec. 1882) proectul de lege pentru împămîntenirea D-luĭ Iacob Neuschotz, bancher din Iași. Discursurile ținute de Mihail Cogălniceanu și de primul ministru, Ioan Brătianu, în favoarea împămînteniriĭ bancheruluĭ israelit, nu isbuti să convingă Camera și proectul de lege fu respins. (Nota *Conv.*)

[3]) Din *Convorbirĭ* XVI p. 380.

formase o colecție, pe care o ținea împărțită în o mulțime de cutiuți rotunde, quadrate, octogene, cutiuți de sandal, de fildeș, de lac japonez, etc. Din cînd în cînd el își cerceta, își admira comoara care pe lîngă valoarea ei metalică și numismatică, mai avea în ochii săi farmecul elocvent al suvenirilor. Fie-care din ele îi reprezenta un colț de lume călcat de el, un incident al vieței sale de călător, o anecdotă mai mult saŭ mai puțin interesantă; prin urmare el, omul cel mai generos ce am cunoscut, era, pot zice, sgîrcit în privirea monedelor sale și păn'acolo mergea părtinirea sa, că, la zile de nevoe prefera să facă împrumuturi de bani cu plată de dobînzi mari, de cît să se atingă de conținutul cutiuților.

In ultimii ani ai vieței sale, ajuns la o lipsă de avere care nu-i mai permitea să aibă mîna larg deschisă pentru ajutorul sărmanilor, Negri se decise, oftînd din greŭ, a avea recurs la comoara lui ascunsă, și odată intrat pe această cale de sacrificiŭ, el se despărți încet de scumpele sale medalii.

Cînd toate fură împrăștiate, amicul meŭ le duse dorul și în speranță de a mai găsi măcar una din ele, ca s'o păstreze drept talisman, el deschidea din cînd în cînd cutiuțele și constata cu mîhnire pustiul ce năvălise în sînul lor. De două ori însă, el avu mulțămirea de a descoperi cîte un Constandinat de aur printre nămolul de obiecte ce înghesuia biuroul lui; mulțămire efemeră! căci abia găsită, biata monedă trecu după obicei, în mînile unei bătrîne cu familia numeroasă.

Astfel am urmat și eŭ, D-le Redactor, ca să răspund la apelul D-voastre și să vă trimet ceva poezii pentru «Convorbiri». Am deschis toate saltarele, am răsfoit toate hîrtiile și în fine am găsit. Εὑρηκα!

Am găsit un teanc de versuri de album, care, departe de a avea valoarea medaliilor lui Negri, aŭ însă specialitatea lor caracteristică în domeniul literaturei. Această categorie de versuri reprezintă rezultatul amar aceluĭ chin al închiziției moderne ce se numește *pedeapsa albumuluĭ,* osîndă grozavă, la care poeții și chiar simplii versificatori sînt expuși mai cu deosebire.

Nu zic aceasta pentru poeziile ce vă trimit acum, căci ele aŭ fost compuse sub o impresie plăcută și adresate unor persoane care merită capo-d'opere poetice, și un autor nu poate fi de cît măgulit cînd e solicitat de dame și domnișoare atît de distinse, ca să îmbogățească albumul lor; dar în genere versurile de porunceală produc acelaș efect sgîrcitor de nevre ca și frecatul unui

sfeșnic de alamă pe o masă de marmură saŭ ca tăiatul unuĭ dop de plută cu un cuțit știrbat.

Am avut ocaziune a fi supus adese-orĭ la pedeapsa sus pomenită, fiiind grațios solicitat prin viŭ graĭ saŭ prin poștă, ca să deviŭ însu-mĭ călăul meŭ și m'am executat, producînd cele maĭ multe orĭ niște prostiĭ, demne de un geniŭ necunoscut, anume Misletti din Tîrgul-Cuculuĭ, care a murit. Iată ultimele sale opintirĭ, ce aŭ contribuit a'l ucide :

PE ALBUMUL D-NEI X

Trecînd azĭ pe stradela luĭ Drakaki Baston
Zărit-am într'o birjă o muză de bonton
Ș'am zis : Căcĭ n'am Pegazul Bădițeĭ Apolon
Ca s'o răpesc în brațe-mĭ, și să o rog pe drum
Ca să'mĭ inspire versurĭ pentru al tău album.

PE ALBUMUL D-NEI XX

Amorul are miros, tu încă aĭ parfum :
Nedespărțițĭ decĭ fi-veți în inimĭ și 'n album.

Ferească Dumnezeŭ pe tot omul și chiar pe dușman de asemine boală producătoare, de asemine convulsiunĭ olimpo-epileptice!

Vale!

V. Alecsandri.

CXXXIX.

Mircești, 20 Dec. 1882.

Iubite Negruzzi, Materie pentru *Convorbirĭ* începe a ploua. Papadopulo a trimis la Iașĭ la adresa d-tale un lung articol foarte interesant asupra felibrilor din Provența [1]). Eŭ ți-am expediat azĭ dimineață o nouă scrisoare a luĭ Ion Ghica. Le veĭ găsi acasă cînd te-ĭ întoarce de sărbătorĭ, dacă nu cum-va îĭ face sărbătorile în Bucureștĭ.

Primit-aĭ două poeziĭ : una compusă de frate-meŭ la 1857 [2]) și alta de Millo la 1851 ? Ți le am trimis prin Maiorescu. Aș dori mult ca să găsească un colț în foaia noastră literară.

---

[1]) *Conv. Lit.* XVI, (1872-1883) articolul intitulat «Mișcarea literară provensală».

[2]) A fost tipărită în *Conv.* XIX, (1885) pp. 187-88, sub titlul : «Odă la unirea Românilor»; a luĭ Millo nu a fost publicată.

Am scris zilele acestea o odă pentru inaugurarea statuiĭ luĭ Ştefan-Vodă [1]), şi am început o comedie antică în treĭ acte şi în versurĭ, intitulată *Horaţiu* saŭ *Fîntîna Blanduzia*.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXL.

Mirceştĭ, Vineri.

Iubite Negruzzi, După dorinţa ce mi-aĭ exprimat, iată scrisoarea către redacţia *Convorbirilor* care va preceda publicarea poeziilor de album, cu poşta de mînĭ.

Te-am felicitat de victoria ce aĭ repurtat în Cameră, făr'a cunoaşte puternica pleadă care te-a combătut. Acum dar, îţĭ reînnoesc însutit complimentele mele sincere.

Se zice că Neuschotz e decis a părăsi Iaşiĭ şi a se retrage la Viena. Ducă-se peste nouă ţărĭ şi nouă-zecĭ şi nouă de mărĭ, cu tot neamul săŭ, cu toţĭ baniĭ săĭ, cu toată semînţia luĭ Abraham!... Amin!

Hotărîrea luată în privirea inaugurăriĭ statuiĭ luĭ Ştefan cel Mare, îmĭ pare foarte nimerită. La April timpul fiind maĭ cald, va permite venirea în Iaşĭ a multor persoane din Capitală şi din provinţiĭ (sic), şi ast-fel ceremonia va fi mult maĭ demnă de eroul nostru.

Eŭ pregătisem o odă pentru această ocaziune; voĭ tescuì dar versurile mele în portofoliŭ pănă la April... Numaĭ de nu s'ar plodi între ele pănă atuncĭ.

Informează-te, dacă un jidan, anume Rainstein-Răineanu saŭ Răinescu, autorul unuĭ volum de poeziĭ romîne a avut în Senat majoritate pentru împămîntenirea sa. Aş da cîte-va leturgiĭ ca să nu o fi căpătat, în urma celor ce mi-aĭ scris despre Evreiĭ, care se dedaŭ la specula literaturilor străine.

Aĭ de gînd să viĭ de Crăciun la Iaşĭ? Eŭ voĭ merge peste vr'o patru zile ca să mă întîlnesc cu Regele şi cu Regina şi aş dori mult să te văd.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXLI.

Mirceştĭ, Martie 6, 1883.

Iubite Negruzzi, Aĭ aflat negreşit despre o importantă publicaţie mensuală ce are să apară în curînd la Paris sub titlul de

[1]) V. *Conv.* XVII, (1883) p. 112: «Odă la statua luĭ Ştefan cel Mare».

Revista Lumiĭ latine. Ea se va ocupa cu seriozitate de ţările noastre. Iată pentru ce îţi trimet un pachet de programe ale eĭ, cu rugăminte ca să le împarţi la membriĭ *Junimiĭ*, şi totodată să-ĭ îndemnĭ cu multă elocuenţă a se abona.

Cînd viĭ la Bucureştĭ pentru Academie? Eŭ sper să plec la 14 Martie seara.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXLII.

Mirceştĭ, 10 Martie 1883.

Iubite Negruzzi, Imĭ cerĭ un portret pentru *Albumul Junimiĭ* şi altul pentru tabloul colectiv al *Junimiştilor*. Tot ce posed este acesta pe care ţi-l trimit. Dacă formatul e prea mare, bine-voeşte a te adresa din parte-mĭ la D-l Heck, fotograful, pentru ca să-l reducă în proporţiile cărţilor de vizită. Veĭ face o comandă de 12 exemplare în socoteala mea.

Eŭ am de gînd a mă repezi pînă la Iaşĭ înainte de a pleca în străinătate, adică pe la începutul luĭ Maĭ, şi atuncĭ voĭ regula comptul meŭ cu D-l Heck. Portretul ce-ţĭ trimit este unul din cele maĭ nimerite, fiind făcut la o epocă, unde obrazul meŭ nu purta încă: *du temps l'irréparable outrage*, însă umbrele sînt prea tare însemnate pe el, aş dori ca Heck să le maĭ corige.

Nu am nicĭ curagiul, nicĭ răbdarea să maĭ pozez pentru a obţinea testimoniul fotografic a sbîrcelilor bătrîneţiĭ, cu care mă văd năvălit pe fie-care an maĭ mult. Nu mă iartă *filotimia*, după cum zicea Kir Gaitanis, dascălul meŭ de limba grecească.

Mă întrebĭ dacă iarna din care începem a eşi a fost roditoare?.. Ar fi fost prea mănoasă dacă nu mi-ar fi adus o mulţime de supărărĭ: boala soţiiĭ mele care a durat şase lunĭ de zile, boala primejdioasă a frateluĭ meŭ, din care abia a scăpat cu viaţă, supunîndu-se la o operaţie din cele maĭ grele: *tracheotomie*... şi altele, şi altele... pe care să le ia dracul!

Cu toate acestea, am cercat să găsesc un adăpost în sînul literaturiĭ, şi cu chiŭ, cu vaĭ, am scris o comedie în versurĭ, în treĭ acturĭ, întitulată: *Fîntîna Blanduzieĭ*[1]). Lucrarea s'a făcut cu destulă repejune, în 4 săptămînĭ, dar fi va ea nimerită saŭ nu? Mă tem că va face a se încreţi sprîncenele aspreĭ critice, căcĭ biata piesă a venit pe lume în vaetul de suferinţĭ a nevesteĭ mele.

---

[1]) Tipărită în *Conv. Lit.* XVIII (1884—85) pp. 92, 141, 169.

Mergînd la Bucureștĭ, o voĭ supune-o areopaguluĭ ce se adună pe fie care săptămînă la Maiorescu, și apoĭ voĭ vedea ce este de făcut cu manuscrisul... Cine știe? poate că el este destinat a ațința focul din sobă. Imĭ pare răŭ că nu poțĭ veni la Academie chiar la început, pentru ca să fiĭ față la lectura comedieĭ mele.

Orĭ-cum, te îmbrățișez și te rog să arătĭ d-neĭ Negruzzi afectuoasele mele complimente.

V. Alecsandri.

CXLIII.

Mircești, Martie 1883.

Iubite Negruzzi, Am aflat că aĭ fost ales deputat. Te felicit. — Eŭ am de gînd să viŭ la Iași în zilele aceste pentru 24 de oare, și fiind-că am a pleca în străinătate, foarte curînd, aș dori să-țĭ strîng mîna și să-țĭ citesc ultima scriere: *Fîntîna Blanduzieĭ*. Te rog să-mĭ facĭ cunoscut, cînd și unde aș putea să îndeplinesc această dorință.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXLIV.

Mircești, 3 April 1883.

Iubite Negruzzi, Papadopulo-Callimach a tradus un poem vechiŭ, scris în al XIII-lea secol sub titlul de: *Expediția luĭ Igor la Cumanĭ*, de o rară frumusețe poetică. Fiind convins că veți deschide coloanele *Convorbirilor literare* aceleĭ interesante traduceri, am îndemnat pe amicul nostru P. Callimach ca să ne-o comunice[1]). Tot odată voĭ trimite în curînd traducerea făcută de D-l Ollănescu, de *(sic)* poema luĭ Horațiu: *Poemă seculară*[2]), care e foarte nimerită.

Ne pare răŭ tuturor că nu aĭ venit între noĭ la sesiunea Academiĭ și spre a ne mîngîia, mulțĭ dintre noĭ te salutăm frățește.

V. Alecsandri.

CXLV.

Mircești, 9 Maiŭ 83.

Iubite Negruzzi, Iți trimet oda la statua luĭ Ștefan cel Mare, pentru ca să o publicĭ în *Convorbirĭ*. Te rog însă să puĭ la cale

---

[1]) Nu a fost publicată.

[2]) E vorba de traducerea poemeĭ «Carmen saeculare» — a luĭ Horațiu V. *Conv. Lit.* XVII (1883—84) pp. 137—140.

a se tipări și pe colĭ de hîrtie separată, în număr de vre-o două sute exemplare, spre a fi împărțite în public în ziua înaugurăreĭ statueĭ. Aș dori ca să se facă o tipărire de lux pe hîrtie satinată.

Pre cît știŭ, plecĭ la Bucureștĭ în curînd. Eŭ însu-mĭ m'oĭ îndruma spre capitala veseliilor și a neghiobiilor pe Vinerea viitoare și sper să ne întîlnim acolo. Iți zic dar la revedere și te rog să prezentezĭ complimentele mele afectuoase familieĭ *D-tale*.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXLVI.

(Cercle d'Aix-les-bains (Savoie).
5 August 1883 Hotel Continental

Iubite Negruzzi, După o lungă primblare încîntătoare pe malurile Rinuluĭ, prin Olanda, prin Englitera și Franța, iată-mă în fine sub dușele-sulfuroase de la Aix! Cura este plăcută, fiind făcută cu apă caldă, de și masagiul aduce pe bietul pacient în stare de aluat plămădit fără milă. Poziția orașuluĭ și maĭ cu seamă împrejurimele luĭ sînt de o rară frumusețe. Te sfătuesc dar să nu alegĭ altă localitate de vindecare dacă, ferească Dumnezeŭ, aĭ căpătat vre-odată reumatisme saŭ stingere de glas. Aicĭ veĭ întîlni umbra luĭ Lamartine, rătăcind pe marginea laculuĭ de Bourgé, pe care marele poet l-a cîntat în versurĭ atît de armonioase, și veĭ avea mulțumirea de a vedea la o distanță mică de Aix, cataracta Niagara precum și fluviul St. Laurent, în miniatură: — însă, pe lîngă aceste minunĭ ale naturiĭ, veĭ fi tot-odată întristat de a vedea la ce grad de slutenie aduce pe femeĭ patima joculuĭ de cărți numit bacara, în saloanele de la Casino. Veĭ întîlni asemenea și strănepoți de-aĭ luĭ Traian, care te-ar face a adresa cuvinte puțin respectuoase acestuĭ împărat, fondator de coloniĭ în Dacia.

Apropo (sic) [1]) de împărat, îți anunț trimiterea pentru *Convorbirĭ* a unuĭ articol foarte interesant asupra luĭ Teodoros de Abissinia, *care a fost Romîn*, după multe probabilități bine expuse și lămurite în zisul articol. [2]) Nu mă îndoesc că coloanele *Convorbirilor* se vor deschide grabnic dinaintea luĭ, și în această convingere, te îmbrățișez, dorindu-ți primblarea la Aix... fără reumatisme.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

---

[1]) (Sic) este în textul scrisorieĭ. Nota *Conv.*

[2]) Articolul acesta e a XV-a scrisoare a lui I. Ghica: «Theodoros», din *Conv. Lit.* XVII (1883—84) pp. 241.

CXLVII.

Mircești, Oct. 1883

Iubite Negruzzi, Mai iată o scrisoare de ale luĭ Ghica[1]), foarte interesantă. Ghica ar vroi să-şĭ adune toate scrisorile într'un volum şi a însărcinat cu această lucrare pe Bianu de la Academie; însă Bianu nu şĭ poate procura numerele din *Convorbirĭ* care cuprind acele epistole. — Nu ar fi un mijloc de a i le pune la dispoziție pe cît-va timp?

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXLVIII.

Mircești, 21 Oct. 1883.

Iubite Negruzzi, *Revista Lumiĭ Latine* a apărut la Paris. Ea are a se ocupa mult de interesele noastre şi merită să aibă mulțĭ abonați în țară. — Ți-am trimis, nu-mĭ aduc bine aminte cînd, un număr de programe cu foĭ de abonamente a ziseĭ reviste. Nu ştiŭ dacă aĭ găsit amatorĭ pentru această importantă publicație? — Orĭ-cum să fie, te rog să-mĭ înapoezĭ vre-o 50 pentru ca să le trimet luĭ P. Grădișteanu, care mi-a promis că le va desface în Bucureştĭ cît maĭ curînd.

In *Junimea* cred că s'ar putea abona cîțĭ-va membri.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXLIX

Mircești, Martĭ.

Iubite Negruzzi, Era să viŭ la Iaşĭ, însă nu voĭ putea pleca de cît poimîne Joĭ; seara mă voĭ întoarce înapoĭ, la Mircești. — Aş dori mult ca să te întîlnesc în puținele ceasurĭ ce voĭ sta în fosta capitală. — Te voĭ căuta pe-acasă între treĭ şi patru oare.

Am primit programele *Revisteĭ Lumiĭ Latine* şi le voĭ trimite luĭ Grădișteanu; te rog să te informezĭ, care sînt junimiştiĭ ce s'aŭ abonat la acea revistă şi să-ĭ îndemnĭ a-țĭ număra baniĭ abonamentuluĭ, pentru ca să-ĭ trimitem cît maĭ curînd Baronuluĭ de Tourtoulon — 6 Rue Mezières — Paris.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Scrisoarea XVI (Mehtupciu), *Conv. Lit.* XVII (1883—84) pp. 367—376.

CL.

Mircești, 20 Octombrie 1883.

Iubite Negruzzi, Intorcîndu-mă acasă, am găsit o nuvelă trimisă de frate-meŭ și destinată *Convorbirilor* [1]). Am cetit-o și am rămas foarte emoționat.

Mă grăbesc dar a ți-o comunica și a te ruga ca să o publicĭ în viitorul număr, căcĭ ast-fel aĭ face o mare mulțumire bietuluĭ meŭ frate, care pătimește de o boală foarte grea și prin urmare trebue să fie încurajat spre a'șĭ alunga ideile posomorîte ce-l torturează.

In curînd sper să viŭ la Iașĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CLI. [2])

Mircești, 4 Ianuarie 1884.

Iubite Negruzzi, Ți-am trimis de mult un început de călătorie la Constantinopolĭ și maĭ în urmă două poeziĭ: una compusă de fratele meŭ și cealaltă de Millo. Te rog să mi le înapoezĭ pentru ca să pot indeplini cererile luĭ Iosif Vulcan, care nu mă lasă în pace, reclamînd concursul meŭ la foaia sa *Familia.*

Voĭ face toate chipurile de-a veni la Iașĭ, poimîne însă nu mĭ va fi cu putință. Vă doresc petrecere bună și vă urez să maĭ celebrațĭ încă 20 anĭ aniversarul Junimeĭ... cu părul alb.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CLII.

Mircești 7 Ghenar 1884.

Iubite Negruzzi, Această scrisoare te va găsi cam somnoros, cam ostenit după banchetul Junimiĭ ce s'a prelungit, îmĭ închipuesc, pănă în faptul zileĭ. Am asistat prin vis la acea serbare care consacră 20 de anĭ de existență a societățiĭ voastre și am auzit glumele, veseliile, toasturile nenumărate a membrilor eĭ. Să vă ajute Dumnezeŭ a celebra și aniversarea a 40-a a Junimiĭ, în intima și legitima mîndrie de desvoltare a Literaturiĭ romîne.

Eŭ am avut un moment gîndul de a veni să vă surprind în mijlocul banchetuluĭ, însă viscolul de erĭ a răcit entusiasmul meŭ, și dar am cedat îndemnuluĭ prudențiĭ, care mi-a șoptit la ureche

[1]) E nuvela «Dor de morți» a luĭ I. Alecsandri, publicată în *Conv. Lit.* XVII (1883—84) pp. 330—337.

[2]) Manuscris inedit.

să staŭ loculuĭ în vecinătatea sobiĭ... însă la masă am băut în sănătatea şi prosperitatea Junimiĭ!

Erĭ a fost Boboteaza... una din cele maĭ importante sărbătorĭ a creştinătăţiĭ, şi cea maĭ seminificativă, după socotinţa mea, căcĭ ea consacră ziua în care Mîntuitorul a spălat în apa Iordanuluĭ impuritatea jidovească a naşterĭĭ sale, şi ast-fel numaĭ a dobîndit prestigiul dumnezeesc.

Astăzĭ este sărbătoarea Sfîntuluĭ Ioan Botezătorul! Om mare, spirit înalt al antichităţiĭ, singurul care a cercat a combate lepra jidovească prin botezul fundatoruluĭ religieĭ creştine. A maĭ fost încă un om de talia luĭ pe acele timpurĭ de obrăsnicie evreească, Faraon Egipteanul! Acesta însă a fost maĭ practic decît Sf. Ioan, căcĭ el a vrut să procure o scăldare definitivă în valurile Mărĭĭ Roşiĭ tuturor pezevenghilor, crîşmarilor, cămătarilor, şi Meyerhofilor [1]) din ţara luĭ.

Statuele acelor doĭ iubitorĭ de omenire ar trebui să se înalţe în toate oraşele şi satele... maĭ cu seamă la noĭ. Dar să revenim la timpul de faţă. Am primit *începutul meŭ de călătorie la Constantinopol,* şi m'am decis a nu'l trimete lui Vulcan ci a-l prelucra pentru *Convorbirĭ,* cînd mi-o veni un chef de scris. Cît pentru *poezia* fratelui meŭ, îmĭ aduc bine aminte că ţi-am trimis-o odată cu aceea a luĭ Millo... Mi se pare chiar că era tipărită pe o foaie *volante.*

Caută bine prin saltare, că-i găsi-o.

Soarele se iveşte!.. te las, ca să-ĭ adresez rugăciunea mea de dimineaţă.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

XLIII.

Mirceştĭ, 9 Februarie, 1884.

Iubite Negruzzi, Doreştĭ să afli cum mă găsesc şi ce fac? *Povero di me!* Mi-am pierdut toată iarna în nelucrare din cauza uneĭ nevralgiĭ inteţite. In zadar m'am încercat a întreprinde o dramă în versurĭ, a căreĭ subiect era să fie *Ovid,* ecsilat la Tomis. Nevralgia mĭ-a alungat ideile, ridicîndu-mĭ toată buna-voinţa de a continua. Condamnîndu-ne dar la răbdare, aştept momentul porniriĭ mele la Bucureştĭ, pentru ca să mă distrag puţin cu punerea în scenă a pieseĭ mele şi cu lucrările academice.

---

[1]) Meyerhoffer, bancher din Iaşĭ. *Nota Conv.*

Imĭ anunţĭ că «Fîntîna Blanduz'eĭ» este în studiŭ, prin urmare nu-mĭ va rămîne decît a privighea repetiţiile generale, şi pe urmă a aştepta verdictul publicului. Nu mi-aĭ dat însă nicĭ o scrisoare despre opereta ce aĭ colaborat cu Caragiali şi cu Gaudela [1]). Rolurile sînt învăţate, muzica bine ştiută? Crezĭ într'un cuvînt că artiştiĭ noştri *(sic)* vor scoate-o bine în capăt?

Imĭ cerĭ pentru *Convorbirĭ* «Fîntîna Blanduzieĭ». Cu marĭ mulţumirĭ ţi-aşĭ da-o, însă am de gînd s'o pun sub tipar, îndată ce voĭ sosi la Bucureştĭ, şi cred că va eşi în broşură cel maĭ tîrziŭ pe la sfîrşitul luĭ Martie. Socec m'a rugat să nu-l las de o parte şi sînt oare-cum obligat a satisface dorinţa editoruluĭ meŭ.

Piesa fiind în treĭ acte, ar necesita cel puţin două lunĭ pentru publicarea eĭ în *Convorbirĭ*, iar altminterĭ ar ocupa un număr întreg al foaiĭ. Şi odată cunoscută de publicul cititor, ediţia luĭ Socec ar suferi pagubă, după cum m'a asigurat însu-şĭ.

Aşa dar, te rog, iubite Negruzzi, să nu te superĭ dacă fac această concesie editoruluĭ meŭ; îţĭ promit că îndată ce voĭ scăpa de nevralgia mea, îţĭ voĭ procura materie pentru *Convorbirĭ*.

Imĭ pare bine că aĭ să viĭ la Bucureştĭ pentru sesiunea academică. Vom avea o lună de zile de plăcută camaraderie, care va contribui a mă face să petrec zile bune în Bucureştĭ.

Pentru slăbiciunea ochilor, nu ştiŭ maĭ bun leac de cît duşa de pulbere de apă de pucioasă, primite pe pleoape... Vino cu mine la vară la *Aix les Bains*.

Dea Dumnezeŭ ca însănătoşirea bietuluĭ Eminescu să fie deplină!.. însă mă tem...

Complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

Ştiĭ negreşit că corespondenţa luĭ Ion Ghica din *Convorbirĭ* a apărut într'un volum. Tot ce am scris în iarna aceasta este o epistolă-prefaţă.

Frate-meŭ m'a întrebat dacă aĭ primi în *Convorbirĭ* traducerea a unuĭ minunat articol (şi nu lung) de astronomie a luĭ Flammarion [2]). Ştiĭ că acest autor are un stil foarte poetic şi talentul

---

[1]) «Hatmanul Baltag», operă bufă în 3 acte şi 5 tablouri de I. Negruzzi şi I. L. Caragiale.. *Conv. Lit.* XVIII (1884—85). pp. 56, 109, 157.

[2]) Articolul e intitulat: «Lumile celelalte», şi tipărit în *Conv.* XVIII (1884—85), pp. 118—122.

de a vulgariza într'un mod atrăgător misterile ceruluĭ. Am răspuns fratelui meŭ afirmativ... Bine am făcut?

Ion Ghica lucrează. Cred dar că foaia nu va lipsi de materie interesantă.

Iți trimet ultimul număr al gazeteĭ *de Roumanie*, ce coprinde un articol foarte curios, intitulat *Go Ahead* [1]). Eroul este ginerele fratelui meŭ, Charles Bal, pe care poate aĭ avut prilej a-l vedea la Iași. După ce l-îĭ ceti, te rog să-l trimeți generaluluĭ Duca.

CLIV.

Mircești, 21 Februarie, 1884.

Iubite Negruzzi, Ion Ghica a sosit astă-zĭ la Mircești cu poclon destinat *Convorbirilor*. — Iată-l! El începe o nouă serie de epistole interesante, care vor coprinde notițe istorice, schițe de moravurĭ dispărute din societatea romînă și tipurĭ caracteristice, bine colorate. — Am convingerea că-ți fac marĭ mulțumirĭ, oferindu-le foaiĭ care a reprodus seria întîĭ.

Acea serie a apărut de curînd într'un volum. Sper că volumul va avea un frate gemine, a căruĭ naș veĭ fi D-ta.

Plec la Bucureștĭ la sfîrșitul săptămîniĭ; cînd aĭ de gînd să viĭ la Academie?

Imbrățișărĭ amicale, **V. Alecsandri.**

CLV.

Mircești, 25 Februarie 1884.

Iubite Negruzzi, Ghica a plecat aseară la Bucureștĭ, unde îl voĭ urma la sfîrșitul luniĭ. Scrisoarea D-tale a sosit încă la timp, pentru ca să-l pot consulta asupra moduluĭ de a publica epistola sa ce v'am trimis; el preferă ca această epistolă să poarte N-rul XVII [2]) și cele următoare numerele corespondente.

Bine ar fi însă să se anunțe în *Convorbirĭ*, apărerea volumuluĭ de curînd tipărit sub titlul de:

Scrisorĭ ale luĭ Ion Ghica către V. Alecsandri, tipografia Academiĭ Romîne 1884.

---

[1]) «Go Ahead» e reproducerea unuĭ articol, publicat în jurnalul parizian *Gaulois* și în care se vorbește de o tînără pereche, D-nul și D-na Charles Bal, ce a plecat în Lumea-nouă să-și refacă averea pierdută. Articolul interesa pe Alecsandri, fiind-că D-na Charles Bal era nepoata sa, fiica coloneluluĭ I. Alecsandri.

[2]) Epistola XVII (Samos) tipărită în *Conv. Lit.* XVIII (1884—85) pp. 10, 81.

In acest volum figurează la început o epistolă a mea, ca prefață și la sfîrșit articolul meŭ intitulat Vasili Porojan, care a fost publicată în *Convorbirĭ* [1]).

Amic devotat, **V. Alecsandri.**

CLVI.

Mircești, 25 Maiŭ, 1884.

Iubite Negruzzi, Moartea fratelui meŭ lasă multe regretărĭ în urma sa, căcĭ era un suflet bun, un spirit luminat, o natură distinsă. — Iubitor de tot ce este frumos pe lume, de tot ce înnalță omenirea, el a și făcut marĭ serviciĭ țărĭĭ luĭ, în timp de 6 anĭ, cît a fost agent diplomatic la Paris sub Napoleon III, și dacă ar fi avut timpul să se ocupe de literatură, ar fi produs însemnate scrierĭ.

Dumnezeŭ a voit să-l scape de crunțile luĭ suferințĭ și mi l a luat, lăsîndu-mă cu un mare gol în inimă și cu un mare deșert împrejurul meŭ, căcĭ am rămas singur dintre aĭ meĭ. Mîhnirea mea e fără marginiĭ, însă ideea ce mă susține este că voĭ regăsi într'o zi toate ființele care m'aŭ iubit și m'aŭ părăsit. — Va veni și rîndul meŭ să plec, și crede-mă că nu cu disperare voĭ vedea sosind momentul de plecare.

Iți mulțumesc pentru scrisoarea d tale și pentru propunerea de a publica în *Convorbirĭ* manuscriptele ce s'ar afla între hîrtiile Ianculuĭ. Precît știŭ, în ultimele zile a vieții luĭ, pentru ca să alunge gîndurile negre, el s'a ocupat cu traducerea opereĭ luĭ Montesquieu *Grandeur et décadence des Romains*.

Imĭ pare foarte răŭ că s'a pierdut bucata de poezie a luĭ Millo. Nu maĭ am alt exemplar.

Incît privește «Fîntîna Blanduzieĭ», de vreme ce te-aĭ împăcat cu Socec, te rog să nu o publicĭ, de cît după ce vor fi colile broșurĭĭ eșite de sub tipar, cu îndreptările ce am maĭ făcut în manuscriptul meŭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Ediția nouă (1887) din «Scrisorile» luĭ I. Ghica are o introducțiune scrisă tot de el. Epistola luĭ Alecsandri, e tipărită sub No. XVII, p. 337—359. «Vasile Porojan» nu e la sfîrșit, ci poartă No. V pp. 69—84.

CLVII.

Fără dată.

Iubite Negruzzi, Sper să viŭ mîine, Miercurĭ, la Iaşĭ, unde mă voĭ opri pînă a doua-zi.

Voĭ veni dar seara la d-ta ca să citesc piesa mea [1]) Aş dori să fie faţă D-na Negruzzi, Nicu Ganea şi alte puţine persoane ce veĭ putea aduna din fugă.

Imbrăţişărĭ, **V. Alecsandri.**

CLVIII.

Mirceştĭ, 9 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, M'am bucurat cînd am văzut în *Convorbirĭ* apărînd «Fîntîna Blanduzieĭ» şi ast-fel împlinindu-se dorinţa d-neĭ Negruzzi; am descoperit însă maĭ multe greşelĭ de tipar, pe care te rog să le îndrepţĭ prin *errata* din numărul viitor.

Ploile m'aŭ împedicat păn'acum de a pleca la Aix-les-Bains; sper că timpul se va îmbunătăţi în sfîrşit şi'mĭ va permite a mă duce ca să mă îmbunătăţesc şi eŭ la rîndul meŭ.

Decĭ la revedere în Septembrie. Complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLIX.

Mirceştĭ, 17 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, Un domn Singer mĭ-a trimis o broşură intitulată: *Sollen die Juden Christen werden?* pe care nu o pot înţelege, fiind scrisă în limba nemţească; îmĭ pare însă că trebue să fie un pledoriu în favoarea tîrtanilor. Ţĭ-o trimit ca să o citeştĭ şi dacă veĭ găsi de cuviinţă, să însărcinezĭ pe Xenopulo saŭ pe Misir să facă o anăliză *critică* asupra acesteĭ scrierĭ *perciuno-file* [2]). Iţĭ comunic totodată şi scrisoarea d luĭ Singer, cu rugăminte să-mĭ spuĭ ce vrea de la mine? Doresc răspuns grabnic, căcĭ plec foarte curînd.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Fîntîna Blanduzieĭ.

[2]) Analiza nu s'a făcut.

CLX.

Mircești, 19 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, O bună veste. Ion Ghica are să-ți trimeată în curînd o nouă scrisoare pentru *Convorbiri*, însă dorește ca să fie publicată fără nume de autor. Veĭ pune decĭ un simplu X sub acel articol, care tratează despre *Jidanĭ și comerțul țării*, și manuscrisul îl vei păstra la d-ta [1]).

In sfîrșit sper a pleca în curînd ... nu însă la Aix-les-Bains, care nu-ĭ tocmaĭ departe de Tulon, dar la Mehadia deși Ungurimea este o a doua holeră.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CLXI.

Mircești, 24 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, Cea maĭ plăcută veste ce puteaĭ să-mĭ daĭ pînă a nu pleca din țeară este: *improvizarea operetei: luĭ Beizade Epaminonda* [2]) — (un rol destinat negreșit luĭ Iulian). Așĭ dori foarte mult să o citesc și să-ți daŭ părerea mea asupra eĭ, deși sînt încredințat că trebue să fie piesă nemerită, de vreme ce te-aĭ lepădat de colaboratul Hatmanuluĭ Baltag [3]).

Iți mulțumesc pentru notița ce mi-aĭ dat despre jupîn Singer și despre planurile sale gheșeftare. Gîndul meŭ este de a nu-ĭ răspunde nicĭ un cuvînt. Ast-fel jupînul va pricepe că nu i se trece marfa la Mircești.

Imĭ daĭ bună veste că Judele aŭ început să emigreze... Nu te încrede în mișcările lor. Dacă i-aĭ urmări, sînt încredințat că aĭ întîlni pe falșiĭ noĭ Americanĭ, răspîndițĭ prin orașele din Valahia saŭ pe la munte. De cînd era s'o pățească cu marea Roșie, perciunoșiĭ se feresc de apă, maĭ cu seamă de Oceanurĭ.

Plecĭ în Elveția? Să te întorcĭ de acolo cu nervele oțelite și cu bună dispoziție de lucru. Eŭ am părăsit planul de a mă duce la Aix-les-Bains și mă văd silit a mă mulțumi în anul acesta cu

---

[1]) A fost publicată sub numele luĭ I. Ghica. În *sumarul* Convorbirilor poartă titlul: «Wilson Ormsby» (scris XVIII, *Conv.* XVIII, pp. 293-303). În volum are numărul XX și titlul *Ovreiĭ*.

[2]) «Beizadea Epaminonda», operă comică în 3 acte de I. Negruzzi. *Conv. Lit.* XIX, (1885-86) pp. 529-621.

[3]) Colaboratorul era I. Caragiale!

Mehadia, cu toate ploşniţele ei. Sper însă că voi combate cu praf ad-hoc pe aceste insecte semitice.

La revedere dar şi complimente afectuoase d-nei Negruzzi.

Amic sincer, **V. Alecsandri.**

Foarte mult m'aĭ îndatori, dacă aĭ da ordin să mi se rezerve *(cu plată)* cele din urmă 6 volume ale *Convorbirilor*, începînd de la anul XIII.

CLXII.

Mircești, 28 Iunie 1884.

Iubite Negruzzi, Răposatul Cneaz A. Cantacuzino a scris o epistolă luĭ E. Quinet, ca răspuns la un articol batjocoritor pentru boerimea romînă. Acea epistolă cuprinde detaiurĭ foarte interesante asupra familiĭ Cantacuzineştilor şi maĭ cu seamă asupra vestituluĭ *Deleanu,* despre care părintele d-tale mi-a povestit multe anecdote.

Scrierea Cneazuluĭ în limba franceză a fost tradusă de George Sion după îndemnul meŭ şi o cred demnă de a fi publicată în *Convorbirĭ* [1]). Deşi Sion nu face parte din Junime, el este colegul nostru din Academie şi nu am nevoe să recomand ce ese din pana luĭ.

L am rugat să-ţĭ trimeată direct traducerea sa, avînd convingerea că o veţi publica-o în unul din cele d'întiĭ numere ale *Convorbirilor.*

Fiind cam în ajunul plecăreĭ mele în străinătate, îmĭ iaŭ ziua bună, îmbrăţişîndu-te cu iubire.

V. Alecsandri.

PS. Pănă ce veţĭ căpăta traducerea anunţată, îţĭ trimit o poezie a luĭ Sion, care mĭ-a plăcut foarte mult şi pe care a improvizat-o acum la Mircestĭ [2]).

CLXIII.

Mircești, 10 Septembrie 1884.

Iubite Negruzzi, Iată mă în fine acasă, reîntors de la Mehadia, ghiftuit de băile luĭ Hercule, de slănină rîncedă şi de epilepticul Csardaş unguresc. Trăind timp de două lunĭ faţă cu mojicia *Magyară* reviŭ convins că numele acesta ar trebui să se scrie fără y.

[1]) S'a şi publicat în *Conv.* XVIII, (1884—85) pp. 443, 476.

[2]) Poezia luĭ Sion este «La aniversara mea» ibidem. p. 122.

Cura ce am urmat m'a înzestrat cu noĭ durerĭ, însă doctoriĭ din Mehadia pretind că e semn bun şi că peste o lună nu voĭ maĭ simţi niciŭ o durere... O fi! Mehadia ar fi un loc încîntător dacă nu ar fi vizitat de Ungurĭ, de Bulgarĭ, de Jidanĭ şi de cîţiva Romînĭ de pe la noĭ. Aerul e plăcut, clima delicioasă, apa constipătoare şi hrana otrăvitoare. Altmintrelea băile merită antica lor reputaţie.

Ghica mi-a trimis o nouă epistolă[1]) pe care mă grăbesc să ţi-o comunic pentru *Convorbirĭ*. Primit-aĭ acea precedentă despre Jidanĭ?

Eŭ nu am lucrat nimic, fiind prea ocupat cu băile şi cu admirarea mea pentru Ungurĭ, dar fiind-că sînt decis a petrece iarna la Mirceştĭ, sper să mă pun pe lucru după întoarcerea mea de la Sinaia, unde mă voĭ duce peste o săptămînă. Ce fericire pe mine de m'ar apuca strechia lucruluĭ!.. Ar trece iarna într'o clipă.

Aĭ făcut un voiaj în Svitera... Profitat-aĭ de vacanţiĭ ca să scriĭ ceva, saŭ aĭ urmat ca mine, făcînd casă bună cu Lenea?..

Complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

PS. D'abia pregătisem pachetul adresat d-tale, cînd primiĭ scrisoarea din 10 Sept. Aceeaşĭ simţire prietenească ne pusese condeiul în mînă în aceeaşĭ zi. Adaog dar acest post-scriptum pentru ca să împărtăşesc mulţumirea ce ţi-a produs articolul luĭ Ghica în contra perciunaţilor... In ultimele noastre convorbirĭ asupra acestuĭ neam spurcat, Ghica s'a arătat foarte preocupat de relele ce produc şi vor produce în ţară, coborîtoriĭ luĭ Moisi; şi cunoscîndu-ĭ tendinţele anti-semitice, sînt încredinţat că la Londra el va şti a deschide ochiĭ Englezilor, în privirea chestieĭ importante a năvăliriĭ Jidanilor pe malurile Dunărieĭ. Dee Domnul ca Romîniĭ să simtă în fine deşteptîndu-se în eĭ instinctul conservăriĭ!

CLXIV.

Mirceştĭ, 17 Oct. 1884

Iubite Negruzzi, Am trimis prin poştă un exemplar din *Fîntîna Blanduzieĭ* d-neĭ Negruzzi. Te rog să expedueştĭ la direcţia

[1]) Epistola XIX: «Iancu Văcărescu». *Conv. Lit.* XVIII, (1884—85, pp. 385—393.

teatruluĭ din Bucureștĭ, manuscriptul fratelui meŭ, întitulat *Moronul* [1]). Totodată să regulezĭ a se trimite luĭ Ion Ghica numărul din *Convorbirĭ*. — Cînd aŭ să apară ultimiĭ luĭ articolĭ?

Am auzit că vreĭ să te așezĭ la Bucureștĭ, adevărat să fie? — Mă tem că această hotărîre să aibă de rezultat desființarea *Junimiĭ*... Am început a lucra piesa *Ovidiu*. Noroc să dea Dumnezeŭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CLXV.

Mircești, 12 Nov. 1884.

Iubite Negruzzi, Te felicit că ați (sic) *) fost ales deputat, și fiind-că să mă felicitezĭ la rîndul d-tale pentru titlul meŭ de senator, spre mulțumire îțĭ fac cunoscut că am terminat două acturĭ din drama luĭ *Ovidiu*, cel d'întîĭ și cel de pe urmă. Acum mă apuc de actul II și sper, dacă voĭ fi liniștit, să-ĭ daŭ colb repede, pentru ca să mîntuĭ întreaga lucrare pînă pe la 15 Decemvrie. — Prin urmare sînt foarte puțin dispus de a merge la București înnainte. *Ovidiu* îmĭ frămîntă creierĭĭ, și vreaŭ să mă desbar de el în anul acesta, ca să rămîn liber pe anul ce vine.

Cînd aĭ de gînd să plecĭ la Cameră? — Dacă aĭ pleca deocamdată singur, te-așĭ îndemna mult să te scolĭ dimineața, să ieĭ trenul de la 8 ore, să te coborĭ la mine la 11 1/2, să dejunĭ, să asculțĭ, pentru mistuire, ce am scris pînă acum, să prînzeștĭ la 6 seara și cu trenul dela 7 1/2 să plecĭ la Bucureștĭ.

Planul e perfect... însă oare îțĭ convine?

Complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

Amic și coleg, **V. Alecsandri.**

CLXVI.

9 Martie 1885.

Iubite Negruzzi, D. Vulpian, neobositul adunător de ariĭ naționale, a profitat de călătoriile sale prin țară, ca să colecteze și un mare număr de poeziĭ poporale, dintre care unele sînt o frumusețe rară. — Cred că *Convorbirile* ar primi cu mulțumire să deschidă coloanele sale unuĭ tezaur atît de important, și dar, am

---

[1]) «Moronul», comedie într'un act, prelucrată după franțuzește de I. Alecsandri. *Conv. Lit.* XIX, (1885—86) pp. 480—516.

[2]) *Nota Conv.*

îndemnat pe D-l Vulpian să vă supue colecția, ca să puteți însu-și judeca de meritul ei.

D-l Vulpian ar dori să profite de acest mod de publicări, pentru ca mai tîrziu toate bucățile tipărite în *Convorbiri* să fie publicate într'un volum. [1])

Bine-voiți a intra în vorbă cu recomandatul meu, și înțelegîndu-vă împreună, vorbiți D lui Socec despre proiectul D-lui Vulpian. V'am adus la București traducerea scrierei lui Montesquieu: *Grandeur et décadence des Romains;* însă negăsindu-vă aici, sînt obligat a lua manuscrisul cu mine la Paris.

Eu mai stau aici pînă Luni, 15 Martie. Dacă aveți timpul a-mi răspunde, grăbește (sic) a-mi scrie la Grand hôtel du Boulevard. Mai am și o nouă scrisoare a lui Ghica. Ce să fac cu ea?

Te îmbrățișez și te rog să prezinți respectele mele doamnei Negruzzi.

V. Alecsandri.

CLXVII.

Mircești, 30 Martie 1885.

Iubite Negruzzi, Ți-am trimis eri poezia compusă de fratemeu la anul 1857. — Astă-zi am cercetat biblioteca mea și am găsit numai 12 volume din *Convorbiri.* — De la No. 13 încoace îmi lipsesc. — Dacă se poate să-mi procuri următoarele volumuri apărute în ultimii șapte ani, mă vei îndatori foarte mult. — A revedere la Beizadea Epaminonda.

V. Alecsandri.

CLXVIII.

Fără dată.

Iubite Negruzzi, Mulțumesc pentru volumul de *Convorbiri;* te rog să le trimiți la Mircești, saŭ să le lași la gară cînd îi trece spre București. Eu plec Luni, și voi depune manuscrisul la Socec. — Pune la cale să mi se trimită regulat broșurile la Legațiunea romînă, 5, rue Penthièvre, Paris.

A revedere, și complimente afectuoase D-nei Negruzzi.

Amic devotat, **V. Alecsandri.**

Formatul *Convorbirilor* este foarte plăcut.

---

[1]) Vezi D. Vulpean, Poezia populară pusă în muzică. Culegere din toate țările romîne. Vol. I—III București 1886—1897 (text și muzică).

CLXIX.

Paris, 2 Iunie 1885.

Iubite Negruzzi, Ţi-am trimis prin d-l D. Rosetti manuscrisul fratelui meŭ: *Despre mărirea* şi *descăderea Romanilor* (trad. din Montesquieu). — Fiind însă că ţin foarte mult la acest manuscris, avînd de gînd a-l lega şi a-l păstra, te rog să mi-l conservĭ în bună stare şi să mi-l înapoiezĭ, îndată-ce nu-ĭ maĭ avea nevoe de el.

Cu poşta de mîine îţĭ voĭ trimete o nouă scrisoare de-a luĭ Ion Ghica care, după îndemnul meŭ, va urma a fi unul din colaboratorii *Convorbirilor Literare*. Aş dori mult să fac ca dînsul, dar până la iarnă nu cred să găsesc timp de a mă ocupa de literatură, căcĭ lucrările cancelariĭ noastre de aicĭ sînt foarte numeroase, fiind şi de natură politică şi de natură consulară.

Erĭ a fost importanta înmormîntare a luĭ Victor Hugo; tot Parisul era în picioare. Închipueşteţĭ toată populaţia Valahieĭ adunată la un loc. Defileul corporaţiilor şi armateĭ a început la 11 1/2 oare şi a ţinut pînă la 5 după amiazĭ. Numărul coroanelor nu se ştie, dar se presupune că aŭ costat un milion şi jumătate. Studenţiĭ Romînĭ aŭ depus şi eĭ o coroană pe secriul expus sub arcul de triumf.

Iată înscripţia, în litere de aur, tipărită pe acea coroană:

«Tu vécus triomphant sur la cime étoilée
«Où les élus du Dieu Génie ont seuls monté,
«Et la mort te conduit, à ton char attelée,
«Par un arc de triomphe à l'immortalité».

Imĭ pare foarte răŭ că delegaţiunea Academieĭ voastre nu s'a gîndit a trimite o depeşă de condoleanţă familieĭ mareluĭ poet.

Complimentele noastre D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXX.

Paris, 19 Iunie 1885.

Iubite Negruzzi, Am primit numărul 3 al *Convorbirilor,* însă necomplect, căcĭ broşura cuprinde materie mumaĭ până la pagina 272. Te rog dar să-mĭ trimiţĭ alta neciuntită.

Mĭ-am găsit beleaua cu Legaţiunea din Paris. Numărul de familiĭ romîne, stabilite aicĭ şi al studenţilor, militarĭ, civilĭ, bursierĭ şi alţiĭ, dă loc la un adevărat nămol zilnic de legalizărĭ de acte

de tot soiul, de reclamații din partea creditorilor neplătiți și prin urmare de corespondenții cu ministerul de aicĭ și cu cel din țară... Uff! In toată dimineața și peste zi, factorii de la poștă îmĭ aduc pacheturĭ, ce cuprind lucrurĭ secĭ, care mă obligă la lucrurĭ încă maĭ secĭ. Iți închipuești cum se potrivesc cu gusturile mele literare?

Pe lîngă aceste, adaogă vizitele numeroase ce trebue să fac pe la ambasadorĭ și miniștri plenipotențiarĭ... trecînd din Belgia la Japón, din Germania la Siam, din Turkia la Nicaragua, din Englitera la Mexico, din Rusia la Bresil, chiar și la Equator, și la Monaco. — Un adevărat voiaj împrejurul lumiĭ și un studiŭ etnografic foarte variat. Unul din reprezentanții republicelor americane spaniole, m'a luat de Egiptian fiind-că mă numesc Alecsandri.

In curînd voĭ pleca la Aix-les-Bains și după săvîrșirea cureĭ voĭ merge la Bucureștĭ... și apoĭ la drăgălașul Mircești. Mă bucur la ideea de a te vedea și de a te îmbrățișa.

Complimente afectuoase din partea D-neĭ Alecsandri pentru D-na Negruzzi; amicii luĭ Maiorescu, Gane și la ceĭlalți convorbiriștĭ.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CLXXI.

Mircești, 23 Septembrie, 1885.

Iubite Negruzzi, Gazetele aŭ spus adevărul astă una dată. Mă aflu la Mircești de vr'o două săptămînĭ; dar ceea-ce nu aŭ spus, este că rare-orĭ am primit o mulțumire așa deplină, reîntorcîndu-mă la cuibul meŭ, ca în rîndul acesta. După maĭ multe lunĭ de viață chinuită în ticăloasa hardughie, închiriată pe 12 anĭ de predecesorul meŭ D-l Ferechide și poreclită: *Hôtel de la Legation;* după patru lunĭ de neodihnă, și de nesomn în acea șură care tremură pe temeliile sale de cîte orĭ trece vr'o trăsură pe sub ferestre, (și de dimineață pînă în seară, decuseară pînă dimineață, strada Penthièvre servă de trecătoare trăsurilor celor maĭ încărcate cu pietre, railurĭ, sacĭ de făină, boloboace de fier pline de...); după lucrările înmulțite ale cancelariĭ prin mulțimea Romînilor din Paris, etc.; după necazurile ce am avut cu guvernul republicel în chestia tarifelor, etc. etc. etc., am plecat la Aix-les-Bains pentru o cură anti-reumatismală și în sfîrșit am ajuns în raiul Mircestilor! Laudă luĭ Dumnezeŭ! Aicĭ am găsit toamna splendidă, grădina înflorită, livada încărcată cu fructe ca ne-altă dată, și lumea în cea maĭ deplină podoabă. Tot ce mă încunjură

îmĭ rîde în cale, cocoarele mă salută din înaltul ceruluĭ, trecînd în marĭ triunghiurĭ călătoare, căţeiĭ meĭ îmĭ sar pe genunchĭ cu veselie, şi maĭ pre-sus de toate, nepoţelele mele îmĭ sar în spinare, dismerdîndu-mă cu numele de *Grand-papa*, *Gross-papa*, şi umple casa de vuet şi de mişcare. Fericirea e fără marginiĭ...

Trebue însă să mă despart de ea pentru ca să mă întorc la postul meŭ, adică în iadul băcălesc al Parisuluĭ, unde astă-zĭ bancheriĭ Jidanĭ ţin primul rang şi se bucură sub regimul republican de titlurĭ aristocrate: *les Princes de la finance!!* Perspectiva nu-mĭ surîde nicĭ decum, dar ce să fac? Am intrat în danţ...

Din cele ce preced înţelegĭ, iubite Negruzzi, că biata Muză a fost leşinată, ca o muscă în timpul iernii. Creeriĭ meĭ sdruncinaţĭ nu aŭ maĭ fost în stare de a da roadă, şi am ajuns a nu crede că poate cine-va să scrie versurĭ... nicĭ chiar proză. Imĭ este dar cu neputinţă de a-ţĭ trimite ce-va pentru *Convorbirĭ*, căcĭ nu am nimic prin saltare; sper însă că în noul apartament ce am luat în Paris, voĭ putea să consacru cîte-va momente literaturiĭ.

Acea locuinţă este situată aproape de *parc Monceaux*, Rue Murillo, 11. Cuartierul e noŭ, frumos, liniştit şi îndemnător pentru lucrurĭ de imaginaţie. Muza mea va reînvia negreşit în acel cuib demn de dînsa.

Ţi-am trimis atît din Paris cît şi din *Aix-les-Bains*, dacă nu mă înşel, vr'o treĭ scrisorĭ ale luĭ Ion Ghica despre chestiĭ economice, foarte interesante. Le-aĭ primit? Amicul meŭ îşĭ propune a scrie un dialog al morţilor în care voĭ figura mulţĭ *(sic)* personagiĭ din trecut. El te roagă să-ĭ trimiţĭ *Convorbirile* din August şi Septemvre.

Papadopulo îţĭ va comunica în curînd un articol asupra luĭ Conaki [1]). Pe Bengescu îl îndemn a scrie, dar lucrul cancelariĭ nu-ĭ dă timp a se ocupa de literatură.

Plec Miercurĭ seară la Bucureştĭ unde voĭ şedea vr'o treĭ zile pănă a nu merge la Sinaia.

Te îmbrăţişez şi trimit pentru D-na Negruzzi afectuoase complimente din parte-mĭ şi din partea soţieĭ mele.

V. Alecsandri.

---

[1]) Articolul e sub forma de scrisorĭ: Întîia şi a II-a scrisoare despre Tecuciŭ. V. *Conv. Lit.* XIX (1885—86), pp. 369, 921.

CLXXII.

Mircești, 24 Octombrie, 1885.

Iubite Negruzzi, Pentru ca să nu se facă vre-o eroare în expediarea numerelor *Convorbirilor* luĭ Ion Ghica, mă grăbesc a-ți comunica adevărata luĭ adresă: *Grosvenov-Gardens-Londres, 50.* Cum voĭ sfîrși cetirea articoluluĭ săŭ, de care am vorbit, ți l'oĭ trimite din Paris.

Plec peste puține zile, adică la sfîrșitul lunĭ și te îmbrățișez zicîndu-ți: să ne vedem sănătoșĭ. Complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

CLXXIII.

Paris, 11/23 Noembrie, 1885.
11 Rue Murillo.

Iubite Negruzzi, Iată urma articolelor luĭ Ghica. Incepe publicarea lor, căcĭ sînt foarte interesante. Eŭ am sosit cu bine și acum sînt mulțumit de locuința mea cea nouă. Sper dar să pot reveni în liniște la lucrările mele literare. Cine e grațiosul și mult sapientul Densușeanu care m'a luat în răspăr? [1]).

Nu cum-va autorul Negriadeĭ?.. Fie-ĭ poemul ușor!

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CLXXIV.

Paris, 2 Martie 1886.

Iubite Negruzzi, Incep cu felicitărĭ pentru succesul ce a obținut *Nazat* [2]) și termin prin.o bună veste care te va bucura. Ion Ghica a scris un articol asupra răposatuluĭ Gr. Alexandrescu, foarte interesant; îțĭ trimit manuscrisul chiar astăzĭ, și sper că va fi publicat în *Convorbirĭ* cît maĭ curînd.

După cum spun foile din Bucureștĭ, Pygmalion este un adevărat triumf pentru Bengescu [3]). Cu atît maĭ bine pentru repertoriul național; orĭ-ce progres literar mă bucură mult.

---

[1]) Vezĭ scrisorile către Maiorescu.

[2]) Nazat — revistă teatrală umoristică de I. Negruzzi și D. R. Rosetti, reprezentată întĭĭ în Bucureștĭ în 25 Ianuarie 1886 pe scena teatruluĭ Dacia, V. *Conv. Lit.*, XX, pag. 473. Nota *Conv.*

[3]) Pygmalion, regele Feniciei, tragedie în cincĭ acte în versurĭ de *G. Bengescu-Dabija*, v. *Conv. Lit.* vol. XX, pag. 10, 111, 241, 321, 383.

Ce mai faceţi pe acolo? .. Nu întreb de luptele politice care sînt tot aceleaşi şi prin urmare displăcute; întreb despre adunările literare de la Maiorescu. Ele urmează 'nainte şi produc ceva, saŭ vorbă multă şi treabă puţină?

Aicĭ, în cît mă priveşte, lucrul e în amorţire; n'am scris un singur vers! Să'mĭ fi secat isvorul? .. Cine ştie? Sper însă că nu. Vom vedea maĭ tîrziŭ.

Postul meŭ însă impune mulţime de obligaţiĭ, care iaŭ o mare parte din timp, dar n'am ce face ... patria! ..

Am auzit că sînt persoane care mă demisionează în fie-care săptămînă. Le găsesc nostime în modul luĭ Cuza-Vodă şi le sînt recunoscător pentru hohotul ce-mĭ procură.

Complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

Bine aĭ face să citeştĭ într'una din seanţele Academieĭ articolul luĭ Ghica [1]) şi să adaogĭ cîte-va cuvinte asupra meritelor luĭ Alexandrescu, prieten vechiŭ al prietenuluĭ D-tale. Aş fi îndeplinit eŭ însumĭ această datorie, însă împrejurările nu mă vor ierta să iaŭ parte la lucrările sesiuniĭ Academieĭ din anul acesta.

CLXXV.

Paris, 14 Martie 1886.

Iubite Negruzzi, Ion Ghica a sosit aseară la Paris şi pleacă Joia viitoare 6/18, pentru ca să ajungă Duminică la Bucureştĭ. Întîlnindu-te cu dînsul, vă veţĭ explica în privirea articoluluĭ: *Insula Proasta* [2]). Eŭ ştiŭ că ţi-am expediat treĭ părţĭ întregĭ, în treĭ caeturĭ, prin poştă. Sosit-aŭ toate la adresa lor? — Cît pentru biografia luĭ Alexandrescu, cred că s'ar putea ceti într'una din seanţele publice ale Academieĭ, şi apoĭ publica în *Convorbirĭ*, fără a fi secfestrat de Anale, unde în adevăr ar rămînea îngropat. — Atîrnă de autor ca opera luĭ să devie saŭ nu prada Analelor.

Am aflat despre mersul luĭ *Nazat* şi m'am bucurat, pentrucă orĭ sub ce formă s'ar ivi spiritul, el e bine primit chiar şi de ceĭ fără spirit; cît pentru ceĭ care nu se află în această categorie, îl apreciază ca pe un amic, ca pe o rudă.

---

[1]) E vorba de scrisoarea XXV a luĭ I. Ghica: (Amintirĭ despre Grigorie Alexandrescu) v. *Conv. Lit.* XX (1886—87) pp. 97—110. Vezĭ acelaş text în *Analele Academieĭ* vol. VII/II p. 1 sq.

[2]) V. *Conv. Lit.* XIX (1885—86) pp. 707, 819.

Aştept cu nerăbdare numerele *Convorbirilor* în care vor apărea *Pygmalion* şi *Nazat,* ca să mă înfiorez cu cel d'intîi şi să mă sclăfăesc cu cel de-l doilea.

Timpul e frumos pe aicĭ, adică soarele e splendid dar vîntul briciu... însă fiind-că ne găsim în epoca babelor, *sperăm* să maĭ avem zile cu ploae, cu lapoviţă şi cu tot ce se ţine de aceste afurisite babe.

La revedere la August; păn'atuncĭ îmbrăţişărĭ amicale d-tale şi complimente afectuoase d-neĭ Negruzzi.

V. Alecsandri.

CLXXVI.

Mirceştĭ, 30 Septembrie 1886.

Iubite Negruzzi, Iţĭ trimit cel întîĭ snop de strofe, ce am culeş în lunca de la Mirceştĭ, după un an întreg de muţire sub cerul neguros al Parisuluĭ [1]). — De-ţĭ va plăcea ţi-oĭ maĭ trimite şi altele. — Plec mîne seară la Bucureştĭ, unde voĭ sta două zile, căcĭ la 4 Oct. voĭ merge la Curtea de Argeş pentru ca să asist la sfinţirea bisericiĭ luĭ Neagoe Basarab; sper că ne vom întîlni în aceste două zile, Grand hôtel du Boulevard. — Pentru maĭ multă siguranţă te invit la dejun Joĭ saŭ Vineri, ad libitum. — Complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXXVII.

11, rue Murillo. Paris, 20 Novembrie 1886.

Iubite Negruzzi, Am sosit alaltăeriĭ pe un timp ploios şi rece; prima impresie nu m'a împăcat cu acest furnicar uriaş, în care foesc toate viciurile perfecţionate ale civilizaţieĭ moderne. — Ajungînd acasă, am găsit toate căminile fumînd ca un divan complet de Viziriĭ în sărbătorile Bairamuluĭ. — A doua impresie a fost încă maĭ supărătoare... în fine, cetind numărul 8 al *Convorbirilor* am dat de o greşeală de tipar destul de gogoneaţă, pe care te rog să o îndrepţĭ prin un *errata* în numărul viitor al foiĭ literare.

In strofa IX din *Oda mea la Curtea de Argeş* s'a lunecat versul următor care nu are nicĭ un sens:

Geniŭ a fost *numele* tăŭ.

---

[1]) Poeziile: «Ţara», «Odă la Curtea de Argeş», «Legenda sfinţiriĭ bisericeĭ din Argeş.» V. *Conv. Lit.* XX (1886—87), pp. 689, 692, 875.

Adevăratul vers scris de mine în manuscrisul ce ți-am dat la București, este:

Geniŭ a fost *meșterul* tăŭ

Adică meșterul Manole care a zidit biserica de la Curtea de Argeș.

Bengescu [1]) ți-a trimis al doilea articol al săŭ înainte de sfîrșitul anuluĭ.

Multe complimente afectuoase D-neĭ Negruzzi.

Al d-tale amic, **V. Alecsandri.**

CLXXVIII.

Paris, 30 Noembrie 1886.

Iubite Negruzzi, Dintre toate fotografiile mele, acea care a fost declarată maĭ nemerită este alăturata. Ea datează cam de mult, și mă arată maĭ în floare, dar nu văd nevoe de a figura în albumul Junimiĭ cu sbîrcelile bătrîneților. Portretul meŭ din Calendarul *Convorbirilor,* anul 1886, este acela al unuĭ centenar tîmpit. Aș dori să nu maĭ apară în Calendarele viitoare, căcĭ s'ar sfărma (sic) muza mea și n'ar voi să fie în relațiĭ producătoare cu mine.

Bengescu se va pune la scris în curînd și cred că veĭ fi mulțumit. Cît pentru mine sper și nădăjduesc că voĭ scăpa de sterilitate în cursul iernii aceșteia.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CLXXIX.

Paris, 10 Aprilie 1887.

Iubite Negruzzi, Nenorocitul Czihac, autorul Dicționaruluĭ filologic, care a lucrat 20 de anĭ sub îndemnul de a servi literatura romînă, se găsește acum în cea maĭ tristă stare.

Lovit de paralizie, lipsit de mijloace de viețuire, (căcĭ a jertfit toată averea luĭ cu lucrarea și publicarea opereĭ sale), el, sărmanul, a rămas ca un mort printre viĭ.

Ar fi dar cu dreptul ca țara noastră să facă ceva pentru el, votîndu-ĭ pensie reversibilă după moartea luĭ, văduveĭ ce va lăsa în curînd, și pentru a contribui la această recompensă, *Convorbirile*

---

[1]) G. Bengescu, pe atuncĭ I-ul secretar al Legațiuneĭ din Paris.

ar face bine, după părerea mea, să publice în coloanele sale, articolul biografic aci alăturat [1]).

Te îndemn foarte mult, iubite Negruzzi, să eĭ însu-şĭ iniţiativa în Cameră, pentru a propune votarea pensieĭ cuvenite luĭ Czihac, ca filolog şi ca romîn, al căruĭ tată, doctorul Czihac a înfiinţat Muzăul de istorie naturală din Iaşĭ.

Lasă la o parte orĭ-ce consideraţie limbistică, pentru ca să procurĭ limbiĭ d-tale o bună ocazie de a vorbi cu elocuenţă în favoarea uneĭ fapte bune.

Tot omul cu inimă te va aplauda şi maĭ mult decît toţĭ

Amicul d tale, **V. Alecsandri.**

CLXXX.

Mirceştĭ, 15 Noembrie 1887.

Iubite Negruzzi, Ţi-am promis o poezie pentru *Convorbirĭ*, şi graba plecăriĭ mele din Bucureştĭ m'a făcut ca să o uĭt în ladă. Iată dar că ţi-o trimit prin poştă [2]) cu sperare că ea va servi de început la o nouă serie de scrierĭ în versurĭ; fie ca bătrîneţea, hoaţa lipsită de milă, să fi uitat în fundul saculuĭ meŭ vre-un pumn de versurĭ rătăcite.

Eŭ plec Miercurĭ la Paris pentru ca să asist la cine ştie ce evenimente serioase saŭ comice, fără de care Parisul ar fi un oraş mort ca multe din oraşele marĭ ale lumiĭ, şi Europa ar dormi în amorţeală.

Cum voĭ sosi acolo, voĭ îmbulzi pe Bengescu, ca să-ţĭ trimită materie pentru *Convorbirĭ*; tot-odată voĭ scrie luĭ Ion Ghica, îndemnîndu-l a expedui *Convorbirilor* o parte din scrierile ce are gata în portofoliŭ. Papadopulo mĭ-a promis că în iarna aceasta îţĭ va comunica maĭ mulţĭ articolĭ arheologicĭ.

Iată dar o provizie îndestulătoare pentre hrana publiculuĭ literar din ţară. Cu această încredere, mă duc liniştit peste hotar şi îţĭ zic a revedere la anul. Complimente respectuoase D-neĭ Negruzzi.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Biografia aceea — o fi scris-o Alecsandri? — nu s'a publicat. D-l Titu Maiorescu a tipărit un seurt necrolog pentru A. Czihac, în *Conv. Lit.* XXI (1887—88 pp. 647—48.

[2]) E poezia «Podul». V. *Conv. Lit.* XXI, (1887—88) p. 832.

CLXXXI.

Paris, 8 Ianuarie 1888.

Iubite Negruzzi, Indată-ce am primit scrisoarea d-tale, am văzut pe Bengescu şi l-am îndemnat să grăbească cu lucrul. Întîrzierea provine din lipsa de timp şi mai cu seamă din cauza că el compune articolii săi în limba franceză şi apoi îi traduce pe românește. Te înştiinţez însă că peste puţine zile îţi va trimite *urmarea* ce aştepţi, fiind prea mulţumit de aprobarea d-tale.

Mîni voi scrie şi lui Ghica la Londra, ca să se gîndească la *Convorbiri* şi să le dea de hrană din provizia ce a făcut în timpii din urmă. El avea de gînd să vie la Paris ca să-mi citească un lung articol asupra oamenilor şi evenimentelor din 1848, însă a fost împedicat de botezul ce a trebuit să dea unui vas românesc, durat într'un oraş maritim din Englitera, botez în urma căruia a răcit şi este obligat a sta lîngă sobă, căci şi în părţile occidentale iarna îşi face de cap. Ţi-oi comunica răspunsul său îndată ce-l voi primi.

Cît despre de Gubernatis bine ai făcut că l-ai dojenit pentru uşurinţa cu care a admis notiţele biografice a unor autori de a patra mînă, pe cînd aceĭ care sînt în fruntea literaturii noastre sînt, saŭ delăsaţi cu totul, saŭ trataţi cu o parcimonie nedemnă de un Dicţionar ca acela ce lucrează de mulţi ani[1]).

Parisul e acum în linişte şi în veselia produsă de sărbătorile Crăciunului şi ale anului noŭ. N'ar crede cine-va că în Orient se pregăteşte, Dumnezeŭ ştie ce cataclismuri spăimîntătoare. Fie ca aceste flagele să treacă pe laturea noastră fără a ne atinge cît de puţin. Eŭ susţin aci că politica noastră este dictată de o neutralitate absolută, însă că ea se va conduce cu prudenţă după împrejurare, ne-avînd alt ţel decît apărarea ţării noastre şi a intereselor româneşti.

Soţia mea şi eŭ îţi dorim d-tale şi întregei d-tale familii, toate fericirile şi îndeplinirea dorinţelor celor mai scumpe.

V. Alecsandri.

CLXXXII.

Paris, 22 Fer. 1888.

Iubite Negruzzi, Mă grăbesc a-ţi răspunde, pentru ca să te înştiinţez, că aştept sosirea lui Ion Ghica la Paris, cu ocazia că-

[1]) A. de Gubernatis a scris un «Dictionnaire international des écrivains du jour», Florence 1891 în 3, vol.

sătorieĭ fiuluĭ săŭ Charles, ce se va face la legaţiune. Amicul meŭ mĭ-a promis că va aduce un teanc de scrisorĭ compuse în iarna aceasta şi că mi le va ceti, până a nu trimite *Convorbirilor* o parte din ele. Este probabil că în curînd el va merge la Bucureştĭ pentru sesiunea academică, şi că se va prezenta d-tale cu mîna plină. Prin urmare, să nu aĭ nicĭ o grijă pentru numărul din Martie a foaiĭ, şi sper chiar pentru numerele ce vor urma.

Bengescu e prea mulţumit de succesul scrierilor sale în limba noastră, pentru ca să nu continue maĭ departe. El ţi-a trimis maĭ acum cîte va zile un manuscris şi în curînd va trimite restul, însă se plînge, ca şi mine, că nu primeşte regulat numerele succesive ale *Convorbirilor*; Ghica însu-şĭ s'a jeluit despre această neregularitate poştală.

Eŭ, îţĭ mărturisesc cu oare-care ruşine, că nu am nimic în cartoanele mele; creeriĭ meĭ aŭ secat din cauza lipseĭ de lumină, de soare şi de orizont a caseĭ în care locuesc. Insă am să mă mut la Aprilie, într'un cuartier, unde nu voĭ fi lipsit de aceste bunurĭ ale vieţiĭ şi atuncĭ îţĭ promit multe varietăţĭ pentru foaea, care intră în al 22-lea an de vieţuire.

Citisem în gazetele din ţeară că te-aĭ ales deputat al opoziţieĭ. Acum văd în scrisoarea d-tale că eştĭ descuragiat şi că aĭ vroi să te depărtez de atmosfera plină de microbĭ politicĭ a Bucureştilor. Te înţeleg şi îţĭ doresc o plăcută călătorie la primăvară, căcĭ iarna aspră pretutindenĭ îndeamnă a şedea loculuĭ lîngă sobă.

Politica exterioară seamănă cu timpul, cînd se maĭ limpezeşte cînd iar se fixmeseşte (sic). Insă atenţiunea generală este fixată asupra fazelor boaleĭ prinţuluĭ imperial. Prelungirea vieţiĭ luĭ, va întîrzia isbucnirea răsboaelor. Franţa se menţine într'o rezervă foarte prudentă şi se pregăteşte a face faţă evenimentelor, fără a le provoca. Bine am face să urmăm şi noĭ exemplul eĭ şi să maĭ potolim înverşunarea urilor, atacurilor şi chiar calomniilor, în ajunul pericoluluĭ ce ne înconjură. Complimente afectuoase din partea soţiĭ mele şi din parte-mĭ, D-neĭ Negruzzi şi D-tale.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CLXXXIII.

Paris, 3 Ianuarie 1888.

Iubite Negruzzi, Peste cîte-va zile anul noŭ, după ce şi-a făcut mendrele aicĭ, va pleca la Bucureştĭ. L'am însărcinat să-ţĭ

aducă, precum și d-neĭ Negruzzi, urările noastre de fericire deplină și de sănătate neîntreruptă.

Am aflat că te-aĭ aruncat cu totul în torentul politiceĭ, și că te lupți voinicește cu valurile parlamentare. Mă tem prin urmare să nu-ți fi pierit liniștea fără de care biata literatură tînjește. Ar fi mare păcat, căcĭ literatureĭ datorești numele și influența de care te bucurĭ în societatea romînă.

Acum aĭ maĭ multe zile de vacanță; te sfătuesc să aruncĭ la dracu toate preocupările politice și să te odihnești în tot Lupusul... (cuvînt turcesc, dar foarte prețios pentru sănătate, el maĭ are meritul de a nu figura în dicționarul fericiților întru pomenire Laurian și Macsim).

Dacă îți vorbesc așa mult de sănătate, este că de la sosirea mea în Paris, am fost lipsit de dînsa. Gutunariŭ, catariŭ de piept, durerĭ de șele, toate aŭ năvălit peste mine odată. Și m'a obligat să nu es din casă în curs de patru săptămînĭ. De cîte-va zile îmĭ merge maĭ bine, dar urmez un regim foarte prudent, căcĭ la vîrsta mea zaiflicurile sînt dispuse a lua caracterul de boale.

M'aĭ îndatori foarte mult, iubite Negruzzi, dacă mi-aĭ trimite volumul de *Convorbirĭ* în care se află tipărită feeria mea *Pepelea* și *Sînziana* și în așteptarea acestuĭ prezent de anul noŭ, te îmbrățișez și te rog să arăți D-neĭ Negruzzi afectuoasele complimente a Paulineĭ și ale mele.

1 Avenue Montaigne.

V. Alecsandri.

CLXXXIV.

Mircești, 14 Noembrie 1879.

Iubite Coleg [1]), Mi-aĭ promis o schiță din viața luĭ Despot; această promitere e foarte prețioasă pentru mine. Fiind dar că începe chiar acum tipărirea drameĭ luĭ Despot, te rog să-mĭ facĭ mulțumirea de a-mĭ comunica manuscriptul D-tale, pentru ca să-l trimit luĭ Socec [2]). Astfel opera mea va fi complectă. Timpul răŭ m'a prins la Mircești. Nu știŭ de voĭ maĭ merge la București și iarna aceasta, căcĭ am a mă lupta cu Hausknecht și a mă ocupa cu o nouă scriere dramatică. — Cînd ne vedem?

Amiciĭ sincere, **V. Alecsandri.**

CLXXXV.

Mircești, 2 Ianuarie, 1881.

Iubite coleg, Iți urez de Anul noŭ toate fericirile lumești și o fecunditate nesfîrșită în scrierĭ interesante ca acele ce știĭ face. Soția mea se unește la aceste urărĭ. — Complimente respectuoase D-neĭ Papadopulo.

Al D-tale amic, **V. Alecsandri.**

CLXXXVI.

Mircești, 11 Februarie 1882.

Iubite, In speranță că acest răvaș te va găsi la Brofft, îți dau de știre că sper a mă găsi în București pentru deschiderea sesiuneĭ academice, adică la 23 Februarie. — Pune la cale cu stăpînul otelului, ca să găsesc o odaie bună și nu scumpă, însă cu ferestrele pe piață.

Azĭ este tristul aniversar al escamotăreĭ luĭ Cuza. Da ce maĭ

---

[1]) Scrisorile următoare sînt inedite și reproduse după manuscrisele de sub No. 824 și 825 ale Academieĭ. Cele franțuzești s'aŭ reservat pentru alt volum.

[2]) Schița nu a fost publ. în volum.

evenimente de-atuncia!.. Cîți șarlatani aŭ prosperat! Și cîte fapte mari s'aŭ realizat de bunăvoința luĭ D-zeŭ... *numaĭ*. Deseară este bucluc mare la Ateneŭ [1]). Dacă-ĭ asista, scrie-mĭ detaiurĭ.

Complimente afectuoase din partea casnicilor din Mircești.

V. Alecsandri.

CLXXXVII.

Mircești, 26 Noembrie 1882.

Iubite Papadopulo, Mi-aĭ promis că te-ĭ abate pe la mine cînd îĭ pleca din Iași. Te aștept ca să-ți daŭ articolul despre care ți-am vorbit.

Sînt curios de a ști, ce efect a produs asupra luĭ Negruzzi, studiul ce l-aĭ făcut despre Felibri?

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

CLXXXVIII.

Mircești, 2 Decembrie 1882.

Iubite Alecu, Fost-aĭ la Galați saŭ aĭ de gînd a merge în curînd? Știĭ pentru ce-ți fac această întrebare.

Noĭ ne găsim binișor decînd aĭ plecat și tot sperăm că-ĭ maĭ reveni la Mircești cu vre-un articol interesant.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

CLXXXIX.

Mircești, 5 Decembrie 1882.

Iubite Alecu, Cînd te-ĭ întoarce de la Galați, îĭ găsi această scrisoare așteptîndu-te pe biuroŭ, ca să-ți zică bun sosit acasă.

Imĭ pare bine că însuș Turtulon (sic!) ți-a propus de a colabora la *Revista Lumeĭ Latine*, căcĭ această interesantă publicație va căpăta un conlucrător învățat și neobosit. — Imĭ scriĭ că te-aĭ abonat la Revistă, dar nu e destul atîta; spre a înmulți numărul de abonați în Tecucĭ, trebue să organizezĭ acolo un comitet de patronaj al eĭ, care să o recomande și să o popularizeze atît în oraș cît și la țară pe la proprietariĭ de moșiĭ. Asemine comitete ar trebui organizate la Galați și în toate orașele Romînieĭ. Eŭ mă însărcinez cu Iașiĭ și Botoșaniĭ; însărcinează-te cu Tecuciul, Bîrladul și Galați.

---

[1]) La 11 Febr. 1882, a fost în sala Ateneuluĭ un mare meeting al proprietarilor, în chestiunea togmelelor agricole, ce tocmaĭ se desbăteaŭ în Parlament.

Negruzzi o fi sărind în sus de bucurie. I-am trimis și eŭ vre-o două teancurĭ de versurĭ, afară de poezia luĭ Millo și aceea a fratelŭi meŭ.

Te așteptăm la Mircești totdeauna cu multă bucurie.

Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

Aș vrea să scriŭ ceva pentru inaugurarea statueĭ luĭ Ștefan, dar Pegazul se arată foarte cu nărav în privirea mea de cît-va timp și muza îmĭ face mutre.

Vom vedea.

CXC.

Mircești, 26 Ianuarie 1883.

Iubite Alecu, Răspund în șir la întrebările tale.

1. Paulina merge tot spre bine și se ocupă cu prinderea de pițigoĭ și de stigleți într'o cușcă cu capcane. Păn' acum are prinși vre-o 24.

2. Eŭ lucrez... am ajuns la sfîrșitul pieseĭ mele și nu maĭ am decît o singură scenă a face.

3. La Mircești maĭ staŭ pîn' în ajunul deschidereĭ sesiuneĭ Academieĭ. Atuncĭ, dacă vreĭ, țĭ-oĭ da de știre ca să ne întîlnim la gara de la Tecucĭ și să facem împreună intrarea triumfală în Bucureștĭ. Imĭ pare bine că te ocupĭ de Curtea Domnească din Iașĭ [1]). — Subiectul e foarte interesant și scrierea va fi nu maĭ puțin apreciată ca cele antecedente.

Cînd îĭ dori să tragĭ o raită pe aice, veĭ găsi, ca tot-deauna, brațe deschise.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXCI.

Mircești, 2 Martie 1883.

Iubite Alecu, Iți trimit un plic conținînd: *Li Parpaioun blu* și *Li Piado de la Princesso,* a luĭ Bonaparte Wyse. — Acest din urmă volum ți-l ofer pentru biblioteca D-tale. — Cît pentru Parpaioun, te rog să mi-l aducĭ cînd îĭ veni aice.

---

[1]) Vezĭ articolul «Amintirĭ despre curtea Domnească din Iașĭ», *Conv. Lit.* XVIII, 1884—85, pp. 341, 393.

Am adăugit o broşură care negreşit te va interesa. Oda de la 1881 [1]) o voĭ căuta-o şi ţĭ-oĭ trimite-o.

Am avut o mare supărare zilele trecute. Frate-meŭ a fost bolnav de moarte. De-abie a scăpat prin o operaţie numită tracheotomie. Acum merge spre bine.

Te îmbrăţişez. — Complimente din partea Paulineĭ.

Amic devotat, **V. Alecsandri**

CXCII.

Mirceştĭ, 6 Martie 1886.

Iubite Alecu, Iată un pachet cu programe de-ale Revisteĭ *Lumeĭ Latine*. Fă bine de a le împărţi pe la redacţiile foilor din Bîrlad şi Galaţi, ca ele să le distribue odată cu numerele acelor foĭ... te rog însă să nu laşĭ treaba pe tînjală.

Tot-odată, cred că aĭ îndatora prea mult pe Baronul de Turtulon dacă te-aĭ ocupa şi cu abonamentul.

Eŭ voĭ pleca la 14 seara pentru Bucureştĭ, pentru ca să mă găsesc acolo la deschiderea sesiuneĭ Academieĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CXCIII.

Sinaia, (11 Octombrie 1883).

Iubite Alecu, Am primit o depeşă prin care mă întrebĭ cînd viŭ în ţară? Iată-mă reîntors într'ale patrieĭ dulcĭ sînurĭ şi îndată am şi început a avea displăceriĭ... De pildă...

Din vînzarea moşieĭ Pătrăşcanĭ, maĭ am a primi 2000 #, pe care s'a îndatorat D-l Schwab din Galaţĭ a mi-ĭ plăti regulat, una mie la 1 Oct. 1883 şi cealaltă mie la 1 Oct. 1884.

Scriind acestuĭ bancher ca să-mĭ trimită la Bucureştĭ baniĭ ce mi se cuvin la 1 Oct., el îmĭ răspunde că e dispus a-mĭ îndeplini cererea, însă adaugă următoarea condiţie de plată, care m'a pus pe gînduri şi pe care te rog să o studiezĭ ca să vezĭ dacă ea nu cuprinde oare-care *cărioc*, ce mi-ar putea produce supărărĭ în viitor. Iată pasagiul din scrisoarea luĭ:

«La mort si imprévue du Docteur Hepitès (l'acquereur de Patrascany) nous oblige cependant à vous demander une quittance explicite par laquelle vous déclarerez que vous avez reçu de la

[1]) Oda: «10 Maĭ 1881», *Conv. Lit.* XV (1881—82), p. 122.

part de Mr. Schwab et C-ie la somme de 1.000 # formant le terme qui vous est dû le 1 Oct. pour la terre de Patrascany et qu'en raison de ce paiement vous cédez à *Mr. Schwab et C-ie* tous les droits hypothécaires que vous possédez sur ledit immeuble en raison du terme échéant le $^1/_{13}$ Oct., notamment le droit d'éxiger la vente de l'immeuble . . . vous reservant cependant les droits qui resultent du dernier terme échéant le $^1/_{13}$ Oct. 1884. Cette quittance devra être autentifiée par le tribunal ! . . .»

Ce ar putea să se întâmple dacă aș da la mână d-luĭ Schwab o asemine chitanță ? In fine ce mă sfătueștĭ să fac ? Eŭ am răspuns d-luĭ Schwab, că ar fi mult maĭ simplu, să se înțeleagă cu clironomiĭ d-luĭ Hepytes, pentru ca să urmeze cu plata vânzărei Pătrășcanilor ca maĭ nainte și eu să urmez a-ĭ da adiverințe simple ca cele de până acum.

Aștept răspunsul tăŭ cu nerăbdare până Lunĭ, aicĭ la Sinaia, și te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

Sper a fi la Mircești pe săptămîna viitoare.

CXCIV.

Sinaia. Castel-l'eleș, 12 Oct. 1883.

Iubite Alecu, Iți mulțumesc pentru sfaturile ce mi-aĭ dat prin telegraf, le voĭ urma *adliteram* până cînd ne vom întîlni. Unde va fi însă întîlnirea ? Aș dori mult să fie în Bucureștĭ, căcĭ Sulzer mĭ-a propus să vie cînd i-oĭ da de știre pentru ca să ne înțelegem verbal în chestia ce cunoștĭ. Eŭ gîndesc să plec de aice peste 4 saŭ mult cincĭ zile ; prin urmare mă voĭ găsi în Bucureștĭ pe Vineria viitoare. Dacă aĭ putea să te repezĭ acolo în acea zi, m'aĭ îndatori prea mult, căcĭ mĭ-aĭ fi de mare ajutor în esplicarea mea cu Sulzer. Din Bucureștĭ, de-ĭ vroi, vom pleca împreună spre Mircești, unde vom petrece cîte-va zile, grăind de multe lucrurĭ interesante. Aștept răspuns aice în Sinaia.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXCV.

Sinaia, Duminecă 21 Octombrie 1883.

Iubite Alecu, Plec mîinĭ, Lunĭ, la Bucureștĭ unde mă așteaptă Sulzer. Urmînd sfatuluĭ ce mi-aĭ dat, am să-ĭ reclam pur și simplu

banii ce s'a angajat a-mi numera din partea lui Hepytes fără a intra în vre-o altă formalitate. Imi pare rău să aflu că d-na Plitos e bolnavă și înțeleg supărarea ce aveți. Răbdare, frate. Toată filozofia omenească e cuprinsă în acest cuvînt.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXCVI.

Mircești, 11 Novembrie 1883.

Iubite Alecu, Sînt la Mircești, așezat pe iarnă, și copiez piesa mea *Fîntîna Blanduziei* pentru teatrul din București, fiindcă am decis să se reprezenteze în cursul lunei lui Ghenar. Vezi că mă ocup să-ți procur petrecere în București, pentru ca să mai uiți din cele secături politice, la care ești condamnat ca Deputat.

...Eu am fost puțin *zaif,* dar acum mă aflu bine și mult doritor de a te vedea la mine ca să mai vorbim de-ale noastre.

La revistele noastre nemulțumirile plouă cu cofa. Ne trebue multă filozofie.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CXCVII.

Mircești, 28 Decembrie 1883.

Iubite Alecu, Mi-ai promis că-i veni într'o zi la Mircești, însă ocupațiile de deputat au împiedecat negreșit bunele tale dispoziții. De sărbători nu cred să poți a te depărta de-acasă, mai cu seamă că la 10 Ianuarie ai să fi obligat a lua trenul spre Roman, căci consiliul de familie Cuza are să se adune la mine. Păn'atunci viu să te întreb dacă ai reușit a scamota vre-un abonament la Revista Lumei Latine, care a început a eși în Paris sub direcția lui Baron de Turtulon.

De cum-va din întîmplare un asemenea miracol s'a produs în orașul Tecuci, trimite suma mică sau mare a abonamentelor la biuroul Revistei: 6 rue Mézières. Paris.

Sfîrșind, soția mea și eu adresăm ție și familiei tale, sincere urări de fericire pentru anul nou. Să scrii multe pagini istorice și să cîștigi multe procese.

Amic, **V. Alecsandri.**

CXCVIII.

Mircești, 1 Faur 1884.

Iubite Papadopulo, Vremea vremuește. Iarna se terfelește. Primăvara pare că sosește. Zic pare, căci mai avem încă lunile

luĭ Februarie şi Martie care aparţin timpuluĭ *sghiuhitor* şi sînt în stare să ne joace renghiurĭ. *All right.*

Eŭ peste două săptămînĭ am de gînd a pleca la Bucureştĭ, dacă o vrea Dumnezeŭ, după cum avea obiceĭul a spune Nastratin Hogea, de cîte orĭ voia să întreprindă ceva. Trebue să merg ca să privighez repetiţiile Fîntîneĭ Blanduzia. Voĭ şedea acolo pănă la sfîrşitul sesiuneĭ Academice. — Unde şi cînd ne putem întîlni? Ocupatu-te-aĭ cu notiţele asupra ambasaduluĭ Veneţieĭ, Alecsandri? Eŭ n'am maĭ scris nimica. O iarnă perdută.

Te îmbrăţişez. **V. Alecsandri.**

A apărut volumul de corespondenţă a luĭ Ion Ghica cu mine. E foarte interesant.

CXCIX.

Mirceştĭ, 11/23 Faur 1884.

Iubite Alecu, Data de sus este aniversarul uneĭ infamiĭ care merită porecla de Haralambiadă [1]). — Erĭ a fost ziua sfîntuluĭ Haralamb şi negreşit din cauza acesteĭ onomastice mi s'a furat un cal. Bucure-se ilustrul trădător, care a legat ast-fel numele luĭ de o restaurare de Domn şi de un furt de cal.

Pe la noĭ cerul e sur, trist, ruşinos; el se simte stigmatizat prin data de 11/23 Fevruarie... Cum o fi pe la voĭ? Imĭ zicĭ că poate veĭ sosi aicea într'o bună dimineaţă... măcar de s'ar împlini una ca asta; însă de vreĭ să-mĭ procurĭ asemine surprindere plăcută, trebue să o facĭ înainte de 25 Fevruarie, căcĭ am fixat această dată pentru plecarea mea la Bucureştĭ. — Maĭ avem dar vr'o 15 zile dinaintea noastră.

Cînd ne vom găsi împreună în Capitală vom petrece zile bune, vorbind, nu politică, dar literatură şi istorie. Academia te va mîngîia de urîtul Camereĭ.

Sînt încîntat că aĭ maĭ făcut descoperirĭ asupra familieĭ Alecsandri şi aştept scrisoarea ta cu multă nerăbdare ca să o publicĭ în *Convorbirĭ* [2]). Ea va fi pentru mine şi aĭ meĭ un document

---

[1]) Aniversarea detronăreĭ luĭ Vodă Cuza.

[2]) Alexandri insistă adese-ori în scrisorile către Papadopol, ca acesta să dovedească originea italiană a familieĭ poetuluĭ. Papadopol însă n'a publicat nicĭ o lămurire.

de cel mai mare preț. Iți mulțămesc frățește de osteneala ce-ți dai pentru satisfacerea mea și te aștept în căsuța-mi cu brațele deschise.

Amic sincer, **V. Alecsandri.**

CC.

Mircești, 4 Mai 1884.

Iubite Alecu, Răspund, culcat pe pat, la telegramul tău. De 10 zile sufer de un lumbago-sciatic, care mă ține pironit în loc și mă împedecă de a merge la Montpellier pentru ca să asist la serbările ce se pregătesc pentru ziua de 24 Mai, — Nu am altă dorință de cît a mă duce la Aix-de-Bains spre vindecare. — Avea-voi mulțumire să te văd, păn'a nu pleca din țară. — Aș dori o foarte mult.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCI.

Mircești, 8 Mai 1884.

Iubite Alecu, In adevăr Regina a dorit ca s'o întovărășesc la Montpellier, ca unul ce cunosc localitatea, precum și cea mai mare parte din Felibri, însă din nenorocire nu'mi este cu putință să mă pun la ordinul M. Sale, fiind reținut în casă prin un lumbago-sciatic din cele mai dureroase. Chiar plecarea mea la Aix-les-Bains este amînată pănă la sfîrșitul lunei aceștia.

Sînt foarte doritor să te văd și să-mi citești cele ce ai mai scris. Deci te aștept aice pănă la 15 Mai (nu mai de vreme) și sper să petrecem cîte-va zile bune înainte de a mă porni din țară.

Te rog să cercetezi ce s'a făcut cu petiția maicei Veniamina Pribag din Văratec, pe care ai binevoit a te însărcina ca s'o prezentezi Camerei. Intreabă după ea pe Aurelian cu care am vorbit cînd mă aflam la București.

Complimente amicale din partea soției mele.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCII.

Mircești, 14 Mai 1884.

Iubite Alecu, Aștept cu nerăbdare ca să-mi citești tot ce ai scris și te aștept la Mircești precum ai promis.

Te rog să te informezi dacă d-l Georgescu, sculptorul, se află aicî în București. El lucrează în una din odăile Academiei. Bianu te poate informa.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCIII.

Mircești, Joi $^{17}/_{29}$ Maĭ 1884.

Iubite Alecu, Iți scriŭ cu inima sdrobită. Frate-meŭ s'a săvîrșit din viață alaltă-erĭ seară după o boală cruntă. Rămîn singur din toată familia mea.

Acum trebue să-mĭ stăpînesc durerea și să mă gîndesc la biata cumnata mea, pentru ca să îndeplinesc dorința Ianculuĭ. Ea are drept la jumătatea din pensia bărbatu-săŭ, însă acea sumă nu-ĭ e de ajuns pentru traĭ, rămănînd sărmana lipsită de orĭ-ce mijloace.

Vorbește, te rog, cu amiciĭ meĭ din Cameră, cu Maiorescu, Grădișteanu, cu Aurelian, cu Negruzzi, cu Ionescu, vechĭ prieten al Ianculuĭ, ca să propue în Cameră votarea pensieĭ întregĭ a fratemeŭ pentru văduva luĭ, precum s'a urmat pentru văduva luĭ Beizade Iancu Ghica.

Fratele-meŭ a servit în armată din cea maĭ fragedă tinerețe și după un șir îndelungat de anĭ s'a retras cu rangul de Locotenent-Colonel; el a maĭ servit țăreĭ timp de 6 anĭ ca Agent al Romînieĭ, isbutind prin tactul săŭ și simpatia ce inspirase guvernuluĭ francez, a da Agențieĭ noastre oficioase un caracter *oficial*.

Toțĭ Romînii de prin Paris n'aŭ avut decît a se lăuda de modul cum a condus el afacerile Agențieĭ, într'o epocă unde țara noastră nu avea nicĭ o importanță politică și unde totul atîrna de la dibăcia și tactul persoanelor însărcinate cu apărarea intereselor eĭ.

Votarea pensieĭ întregĭ ar fi un act de justiție din partea Camereĭ, și aș considera-o ca un omagiŭ dat memorieĭ fratéluĭ meŭ, care a fost devotat țărĭĭ luĭ și bine-meritat de dînsa. — Precît știŭ, deputații aŭ să se împrăștie în curînd. Grăbește dar a-ĭ îndemna ca să voteze pensia fără întîrziere. Tot odată te rog să cercetezĭ la biuroul pensiilor, cît primea fratele meŭ pe an, scăzîndu-se reținerile obicĭnuite și cît se cuvine cumnateĭ mele după lege.

. . . . . .

Te rog, iarăș, iubite Alecu, să publicĭ în Independența romînă și în alte foĭ, o notiță scurtă asupra luĭ Iancu.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCIV.

Mircești, 24 Maĭ 1884.

Iubite Alecu, Cred că scrisoarea aceasta te va găsi tot în Tecucĭ. Mă grăbesc de a ți-o trimite pentru ca să-ți daŭ de știre, că după informațiile ce mi-a dat Costin Vîrnav, pensia luĭ Iancu va trece întreagă cumnateĭ mele, fiind regulată conform legeĭ vechĭ a Valahieĭ. Prin urmare e de prisos a maĭ propune în Cameră chestia acesteĭ pensiĭ; dar ceea-ce te rog, iubite Alecu, este să publicĭ într'un jurnal din Bucureștĭ, precum Romînia Liberă, saŭ Românul, saŭ Independența romînă, o notiță biografică asupra fratelui meŭ. Cunoștĭ maĭ bine decît orĭ-cine cît a lucrat Iancu pentru ca să dee Agențieĭ noastre din Paris importanța ce căpătase sub Napoleon III, pe cînd țările romîne nu aveaŭ nicĭ o însemnătate. Cunoștĭ asemine cele două scrisorĭ ale luĭ adresate Prințuluĭ Gorciacof în chestia retrocedăreĭ Basarabieĭ. Ele aŭ avut un resunet destul de mare în Rusia, pentru ca să merite a li se răspunde din însuș cabinetul mareluĭ cancelar rusesc.

Iancu, așezat în Paris de mulțĭ anĭ, a făcut o propagandă activă pintre oameniĭ politicĭ din Paris și pintre jurnaliștĭ în interesul Romînieĭ, fiind în strînsă legătură cu Drouyn de Lhuys cu Ferdinand de Lesseps, cu Tacher de la Pagerie (?) și alțiĭ, care aveaŭ mare trecere la Impăratul Napoleon. In timp de 6 anĭ cît a fost agentul nostru, frate-meŭ a cheltuit o însemnată parte din averea luĭ, pentru ca să susție Agenția noastră pe un picior înalt, căcĭ în ochiĭ Francezilor tot ce nu are aparență, este nebăgat în seamă.

Intr'un cuvînt, iubite Alecu, Iancu aparține generațieĭ care a pregătit sosirea măreților așezăminte, de unde aŭ eșit renașterea și însemnătatea Romînieĭ de astăzĭ.

In tot sufer puțin și sper să plec la Aix-les-Bains în primele zile a luĭ Iunie. Mi-aĭ face o deplină mulțumire, dacă te-aĭ repezi pănă la Mircești în zilele aceste.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCV.

Mircești, 1 Iunie 1884.

Iubite Alecu, Iți scriŭ numaĭ două rîndurĭ pentru ca să-ți spun că mĭ-ĭ găsi încă aice la 9 saŭ 10 a luneĭ; gîndul meŭ fiind de a pleca la 12 saŭ cel maĭ tîrziŭ la 15.

Am primit și Monitorul și Poporul. Iți mulțumesc.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCVI.

Mircești, Luni 30 Iunie (1884).

Iubite Alecu, Iți răspund la București unde, cred, te găsești în acest moment. Am aflat că Ionescu a făcut propunere în Cameră în chestia pensiei cumnatei mele, însă după informările ce am primit de la Costin Vîrnav, prezidentul biurourilor pensiilor, m'am încredințat că după lege, cumnata mea are drept la întreaga pensie a bărbatu-său ; prin urmare votul Camerei e de prisos. Văduva Iancului nu are de cît a îndeplini oare-care formalități pentru ca să se bucure de zisa pensie întreagă.

Orî cum, aș dori mult ca să ieu cunoștință de cuvintele ce s'au rostit în cameră cu ocazia propunerei lui Ionescu, și dar te rog să-mi trimiți numărul Monitorului în care s'au publicat acele cuvinte.

Eu mă găsesc mai bine și sper să plec de aice peste vre-o zece zile la Aix-les-Bains, pentru ca să mă vindec de restul de dureri ce'mi mai rămîn.

Dacă ii avea vreme să te repezi aice pănă atunce, voi fi prea fericit ; la caz contrar primește îmbrățișările mele și complimentele afectuoase ale Paulinei.

V. Alecsandri.

CCVII.

Mehadia, 31 Iulie 1884.

Iubite Alecu, Ne găsim aice de o lună și vom mai ședea vre-o trei săptămîni, ocupați a boteza reumatismurile în apă de pucioasă. Localitatea e frumoasă, petrecerile simple, dar hrana ungro-sălbatică, fiind lucrată cu grăsime de porc saŭ cu unt împuțit.

Mînecăm numai cît trebue ca să nu murim de foame.

N'am scris un singur vers de cînd mă aflu în acest colț de pămînt, pe unde odinioară aŭ venit strămoșii noștri romani pentru ca să se întărească în băile lui Hercule.

In primblările mele cerc să întîlnesc cu închipuirea vre-o umbră de vechiŭ legionar, rătăcind printre stînci, dar realitatea îmi arată vre-un Maghiar mustăcios, ținînd între dinți o pipă puturoasă, saŭ un Sîrb, saŭ un Bulgar, saŭ un funcționar de la Craiova, etc.

Decepție cumplită !

Cu toate aceste, ne place șederea aice, căci aerul e sănătos deși cam sulfuros, și clima încîntătoare... De ce nu te repezi să

mai răsufli cîte-va zile aice? Aĭ rămînea foarte mulțumit de escursiunea ce aĭ face și eŭ încă maĭ mulțumit, căcĭ am avea multe de spus.

N'am primit nicĭ un respuns de la Obedenariu. Se vede că se ocupă cu descoperirea operelor ce i-am cerut. Cum mi-o scrie ți-oĭ comunica răspunsul luĭ.

Complimentele noastre afectuoase D-neĭ Papadopulo.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCVIII.

Mehadia, 4 August 1884.

Iubite Alecu, După cuprinsul scrisoriĭ D-tale de ierĭ, văd că te-a cuprins urîtul și lenea. Sper însă că aceste *morburĭ*, după cum zic fraților noștri de aice, vor trece în curînd, condeiul fiind cel maĭ bun doctor pentru vindecarea lor.

Sînt foarte curios de a videa volumul ce a trimis Obedenarul, dar regretez de înainte că nu voĭ putea înțelege textul săŭ, căcĭ educația mea lasă mult de dorit în privirea limbeĭ moarte. D-ta care eștĭ un *sapiente*, aĭ putea să-l studiezĭ și să scrĭĭ un articol asupra obiceiurilor de care tratează strămbunul meŭ. Ar fi mult interesant pentru noĭ, Romînii.

De două zile aice munțiĭ sînt împodobiți cu hobot de norĭ; lumina e întunecoasă și prin urmare gîndurile mele sînt posomorîte. Imĭ pare răŭ că am un cozoroc pe ochĭ, maĭ cu seamă de cînd a năvălit o turmă de Jidanĭ, care a venit să-și exploateze reumatismele, cercînd a le vinde creștinilor cu preț bun.

Cucoana Zulnia Sturdza e cu noĭ. M'oĭ achita de comisionul ce mi-aĭ dat. Păcat că nu poți trage o raită pînă la băile luĭ Hercule, ca să ne videm. Sper dar că ne vom întîlni peste vre-o treĭ săptămînĭ la Sinaia, și în această sperare te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CCIX.

Mircești, 14 Septembrie 1884.

Iubite Papadopulo, După o ședere de două lunĭ la băile luĭ Hercule din Banat, m'am întors acasă pentru ca să-mĭ dreg stomahul vătămat de hrana și de csárdășul unguresc. In acest timp nu am scris nimic, dar m'am scăldat și iar m'am scăldat, atît în apă sulfuroasă cît și în apă feruginoasă, cu gînd să înec durerile

schiatice, reumatismele, etc. Rezultatul nu-mĭ pare satisfăcător păn'acum, căcĭ am durerĭ nouă care apar totdeauna, zic doctoriĭ, după săvîrşirea cureĭ, dar care vor trece peste cîte-va săpătămînĭ... Fie!..

Piciorul meŭ însă merge bine, aşa de bine că duminică seara, adică poimînĭ, voĭ pleca la Sinaia, unde voĭ şedea pănă la 4 Octombrie, cînd Maiestăţile Lor vor purcede la Sigmaringen. De vroeştĭ dar să ne întîlnim, vino acolo şi vom avea multe de spus.

Te felicitez de roada literară ce aĭ cules de cînd nu ne-am văzut, şi sînt foarte doritor să mă împărtăşesc de dînsele, înainte de a fi date la tipar.

Avusesem de gînd a merge într'o climă caldă pentru iarnă, însă holera ce'şĭ face mendrele prin Italia, mă obligă a rămînea liniştit la gura sobeĭ şi Mircestĭ pănă 'n primăvară. Cred că-ĭ veni din cînd în cînd ca să vizitezĭ pe pustnicul de pe malul Siretuluĭ. Dee D-zeŭ să-l găseştĭ lucrînd prin Ovid.

Am primit hîrtiile fratelŭ meŭ, o ladă mare, cuprinzînd mulţime de documente privitoare Domnieĭ luĭ Cuza. Veĭ afla între ele multe din cele dispărute în noaptea de 11/23 Februarie. Toate hîrtiile sînt aşezate cu multă ordine. Ele te îndeamnă să vii a le cerceta.

Te îmbrăţişez şi 'ţĭ trimit multe complimente afectuoase din partea soţieĭ mele.

V. Alecsandri.

CCX.

Bucureştĭ, 5 Octombrie 1884.

Iubite Alecu, Staŭ de 15 zile aice pentru terminarea uneĭ afacerĭ, care terminîndu-se, sper să mă reîntorc acasă poimîne, pentru ca să mă leg de capul luĭ Ovidiu. — Pe aice nu se vorbeşte decît de viitoarele alegerĭ dela care conservatoriĭ aŭ decis să se abţie *(sic!)*.

Ţi-oĭ trimete de la Mircestĭ un exemplar din Blanduzia. — Aceasta piesă s'a maĭ reprezentat de două orĭ la începutul stagiuneĭ teatrale cu mare succes artistic şi bănesc. Aseară s'a jucat *Hamlet*... iar cu mare succes.

Vină la Mircestĭ... te aştept şi te îmbrăţişez,

V. Alecsandri.

CCXI.

Mircestĭ, 17 Octombrie 1884.

Iubite Alecu, Deabia reîntors acasă m'am legat de bietul Ovidiu, vroind a'l pune pe scenă în iarna aceasta. Am ce tit maĭ

multe scrieri despre antiquitate și mai cu seamă opera lui Desobry în 4 volume, întitulată *Rome au siècle d'Auguste,* însă n'am putut să mă lămuresc despre formulele întrebuințate de strămoșii noștri în convorbiri, cînd se adresau unul către altul. Noi uzităm astăzi pe *Măria ta, Maiestate, Sire, Alteță*, cînd ne adresăm la capete încoronate, *Excelență* cînd vorbim cu un ministru, *Monsieur* și *Madame* cînd avem afacę cu persoane de potriva noastră.

Cum obișnuiau Romanii? Ce termeni corespunzători cu ai noștri aveau ei?

Te rog să faci cercetări în această chestie importantă și să-mi comunici îndată adevărul. Aștept grabnic răspunsul D-tale și te îmbrățișez, așteptîndu-te la Mircești.

V. Alecsandri.

CCXII.

Mircești, 17 Noembrie 1884.

Iubite Alecu, Fiindcă nu mi-ai spus la care otel ai tras, îți trimet acest răspuns la Cameră. Imi pare mult bine că Tecucenii te-au ales, căci astfel ne-om întîlni mai des în București, cînd la Senat cînd la Academie... (te văd zîmbind și adăugînd: *cînd la fete*). Eroare! și vană illuziune, cum ar zice un neologist... Cît pentru mine, deși mă găsesc acum în strînsă legătură cu Ovidiu, îmi mențin demnitatea de venerabil... *(sic)*.

N.B. Nu cumva acest *sic* se rudește cu sîc turcesc? Supune cazul lui Hajdeu.

Sînt fericit de a ști că în fine bustul lui Negri și-a luat locul meritat în Cameră. Fericirea mea ar fi deplină cînd statua lui ar fi ridicată pe cheiul Galațuluĭ. Poate se va realiza și această dorință într'o zi.

Eu sufăr de o umflătură podragică la degetul cel gros de la piciorul stîng și nu mă pot încălța ca să viu la București. Profit dar de această împedecare pentru ca să lucrez în liniște la biuroul meu. — Am terminat două acturi din Ovidiu și sper să sfîrșesc și celelalte două pănă într'o lună. Ce frumoasă zi va fi aceea, cînd oi scrie cuvîntul *finis*.

Primesc cu bucurie și recunoștință dedicația lui Gheorghe Ștefan [1]) și te îmbrățișez ca amic precum și ca coleg de Academie.

---

[1]) «Gheorghe-Ștefan-Vodă, domnul Moldoveĭ» de Alex. Papadopol-Callimach. București, 1886.

Ocupă-te serios de tipărirea acesteĭ scrieri importante care va veni de model celor ce se ocupă cu cercetări istorice și totodată cată să faci o alcătuire cu Socec pentru publicarea diverselor scrieri ce aĭ publicat prin reviste. Eŭ îți păstrez numărul din Columna luĭ Traian, unde aĭ scris despre Horațiŭ și Dacĭ.

Complimente amicale din partea Paulineĭ și Marieĭ. Eŭ te strîng în brațe.

V. Alecsandri.

CCXIII.

Mircești, 3 Decembrie 1884.

Iubite Alecu, Am terminat pe Ovidiu și păn'a nu pleca la Bucureștĭ, vreŭ să iaŭ cîte-va zile de odihnă. Sper să plec Joĭ seara și să fiŭ Vineri dimineața la Grand Hôtel de Bulevard.

Vreĭ să-ți aduc la Bucureștĭ cărțile ce mi-aĭ împrumutat? Răspunde-mĭ îndată.

A revedere sănătoși și voioși, **V. Alecsandri.**

CCXIV.

Mircești, 10 Ianuarie 1885.

Iubite Alecu, Vreĭ noutăți despre mine? Iată-le: După întoarcerea mea la Mircești am tușit, am strănutat, mi-am suflat nasul timp de vr'o șease zile; apoĭ, îndreptîndu-mă de acest gutunariŭ tătăresc, m'am pus de am copiat pe Ovid întreg într'un album, făcînd îndreptărĭ mulțime și trimițînd pe rînd acturile la Direcția teatruluĭ. Această muncă terminată, am început să'mĭ fac pregătirile de plecare la Bucureștĭ. Speram să plec Sîmbătă în 12 Ghenar pentru ca să am Duminica de odihnă la Grand Hôtel, cînd iacă gutunariul meŭ revine fără a întreba: bucuros de oaspeți? și eŭ iar mă pun pe tușit, pe stărnutat, etc., plesnind de ciudă că oĭ să fiŭ silit a amîna sosirea mea la Bucureștĭ. Voĭ pleca la 14, dacă nasul și peptul meŭ îmĭ vor permite să afrontez frigul și zăpada ce acopere țara. De nu, apoĭ nu pot preciza cînd oĭ lua trenul.

Pe aicea-ĭ Siberia cu toate bunurile sale. Cum e pe la voĭ?

Cînd plecĭ la Bucureștĭ? De-ĭ sosi la Grand Hôtel înainte de mine, spune Madameĭ Horn să nu uite a ținea la dispoziția mea camera No. 11, pe cînd i-oĭ da de știre.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXV.

Paris, 16 Mai 1885.

Iubite Alecu, Scrisoarea ce mi-aĭ trimis avea parfumul ţăriĭ şi o rază de primăvară care mi-a desmierdat inima; îţĭ poţĭ dar închipui ce mulţămire mi-a făcut. — Aice, în strălucitul meu exiliu, mă găsesc singur şi foarte necăjit din cauza timpuluĭ ploios, vîntos şi friguros, precum şi maĭ ales din cauza că localul (ceteşte bocalul) Legaţiuneĭ este după chipul şi asemănarea predecesoruluĭ meu, care l'a închiriat pe 12 anĭ, cu aproape 13 000 fr. pe an. O hardughie necomodă, lipsită de soare, în care nu întîlneştĭ un colţ pentru odihnă; o adunătură de cutiĭ înguste ce poartă numire de odăĭ, un nămol de tinzĭ şi de scărĭ strimte şi întunecoase.

Cînd mă duc de o vizitez, mi se strică tot cheful şi'mĭ perd curajul de a o locui: Am fost obligat să schimb destinaţia camerilor, să fac din sofragerie odae de culcat, etc., şi din cauza acestor prefaceriĭ, şed tot la Grand Hôtel de Boulevard. De abia peste o săptămînă m'oĭ muta, însă nu ştiŭ dacă oĭ putea să staŭ mult în Legaţiune saŭ dacă nu mi-oĭ căuta un apartament particular aiure.

Am fost de am vizitat biserica cumpărată de predecesoriĭ meĭ. Altă hardughie veche, umedă, rece, întunecoasă, pentru care trebue cheltuit sumedenie de banĭ, spre a o pune în stare de a servi pentru destinaţia eĭ.

Bree! în mare bucluc am intrat! Helbet! Mîne mă duc să mă prezint la Eliseŭ în ceremonia uzitată, apoĭ voĭ începe vizitele pe la ambasadoriĭ, miniştri, etc. — alt bucluc!

Nu'mĭ era mie maĭ bine la Mircesţĭ, în linişte, în aer curat şi maĭ cu seamă la soare? Bun teafăr, mĭ-am pus capul sub Evanghelie. Ce fericit eştĭ să te ocupĭ de lucrărĭ istorice şi literare, departe de fleacurĭ, zise politice.

Parisul e frumos, dar scump peste măsură, şi cere multe condiţiĭ pentru a ne incînta: banĭ, sănătate şi tinereţe. — Afară de acestea el e oraşul cel maĭ ostenitor... Prefer un orăşel pe malul Mediteraneĭ.

Aştept pe Paulina peste vr-o zece zile ca să-mĭ aducă puţină veselie, căcĭ sunt posomorît ca un paşă care nu şi-a tras ciubucul.

Scrie-mĭ ades, iubite Alecu şi dă-mĭ veştĭ de ţară. La vîrsta noastră sîntem dispuşĭ la nostalgie.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXVI.

Paris, 1 Iunie 1885.

Iubite Alecu, Astăzĭ este înmormîntarea luĭ V. Hugo. Sicriul său este aşezat sub arcul de triumf de l'Etoile. Tot Parisul e în picioare de ierĭ dimineaţă şi negreşit, tot omul ce se poate ţinea pe picioare va asista la acest spectacol măreţ. Îţi închipuĭ toată populaţia Moldoveĭ adunată la un loc? Eată aspectul ce are să prezinte Parisul toată ziua de azĭ.

Studenţiĭ romînĭ aŭ mers să esprime complimentele lor de condoleanţă familieĭ poetuluĭ şi aŭ dus o coroană pe care sînt versurile următore:

«Tu vécus triomphant sur la cime étoilée
Où les élus du Dieu Génie ont seuls monté,
Et la mort te conduit à ton char attelée,
Par un arc de triomphe à l'immortalité».

Paulina a sosit de şease zile şi se află bine şi mulţămită; îţĭ trimete complimente afectuoase.

Te felicit că facĭ escursiunĭ împrejurul Iaşuluĭ, pe la cetăţue, pe la Frumoasa, Aron-Vodă, Răpidea, etc. Cît de bine am petrece împreună, dacă aş fi în ţeară... Helbet!

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXVII.

Paris, 5 Iulie, 1885.

Iubite Alecu, Fericit eştĭ că poţĭ urma înainte cu lucrările literare, şi ast-fel daĭ uităreĭ fleacurile politice care aŭ devenit la noĭ un element zilnic de preocupărĭ, pre cît secĭ pe atît şi tîmpitoare. Aĭ scris treĭ articole pentru *Convorbirĭ;* să trăeştĭ şi să producĭ cele multe înainte. Eŭ, vaĭ de mine, m'am păcălit părăsind cîmpul înflorit al literaturieĭ şi intrînd în acel ghimpos al diplomaţieĭ. Biata muza mea, stă culcată şi adormită adînc într'un portofoliŭ, unde mă tem că-şĭ va găsi mormîntul.

Nu-şĭ poate cine-va închipui, în ţară, cît lucru este la legaţiunea din Paris. Pe fiecare zi întră nămoluri de plicurĭ din Bucureştĭ, de reclamaţiĭ în contra compatrioţilor noştri, uitătorĭ de a-şĭ plăti datoriile; cererĭ de pomenĭ, de legalizărĭ, de trimiterĭ, de citaţiĭ pe la oamenĭ cu adrese necunoscute, etc., vizite de oamenĭ cu propunerĭ de gheşefturĭ, vizite de june pariziane care se plîng în contra studenţilor că le-aŭ îngreunat şi apoĭ le-aŭ părăsit, etc.

In fine, iată și un bucluc diplomatic, care îmĭ cade pe spinare și mă oprește de a mă duce la băĭ: conflictul iscat între guvernul francez și guvernul nostru, din cauza tarifuluĭ autonom, ce lovește cu 50% productele țărilor care nu aŭ încheiat tractate de comerciŭ cu noĭ.

Franța se află în cazul acesta, deși s'a bucurat în timp de 10 anĭ de avantagiele națiilor celor maĭ favorizate. Guvernul eĭ a depus la Cameră un proiect de lege care tacsează productele romîne cu 50% ... Răsboĭ *à coups de tarifs,* pornit din sistemul represaliilor. Preschimb note, grăesc, cat să luminez opinia publică asupra chestiuneĭ în litigiŭ, dar întîlnesc pretutindeniĭ saŭ o ignoranță deplină saŭ un *parti-pris* din ceĭ maĭ nătîngĭ.

Uff! de aș fi știut ce mă așteaptă, aș fi rămas liniștit la Mircești.

La Sinaia poate mă voĭ duce în luna luĭ Septembrie. Pănă atuncĭ îțĭ doresc sănătate și activitate.

Complimente afectuoase din partea soțieĭ mele.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXVIII.

București, Duminică 29 Sept. 1885.

Iubite Alecu, Sînt plecat de la Mircești de Mercurĭ și mîniĭ dimineață plec la Sinaia, unde poate voĭ ședea o săptămînă, apoĭ voĭ reveni la București și după vre-o patru zile mă voĭ întoarce la Mircești, ca să iaŭ pe Paulina și să ne ducem la Paris.

Ierĭ seară am asistat la deschiderea Teatruluĭ național și la reprezentarea opereĭ : Lucia de Lamermoor de trupa romînească!! Am rămas încîntat de jocul și cîntecul artiștilor noștri. Inceputul e remarcabil și promite mult pentru viitor.

Nu m'am putut opri de-a zice: *Obraznic e neamul romînesc!* Nimenĭ nu l descurajează și cum face, cum drege, isbutește.

Pe aice pace și tot traĭ destrăbălat. Chestia Bulgarilor nu îngrijește pe nimenĭ.

Am dat Academieĭ volumul luĭ Alecsandri. (?)

Te îmbrățișez și-țĭ zic la revedere, dacă se poate,

V. Alecsandri.

CCXIX.

Castel Peleș, Sinaia, 3 Octombrie, 1885.

Iubite Alecu, Mă găsesc de vre-o treĭ zile în sînul munților, locuind într'un castel feeric și admirînd minunele naturieĭ împreu-

nate cu acele create de geniul omenesc. Pădurele aŭ îmbrăcat haina lor tomnatică de colorĭ variate şi toamna domneşte în toată frumuseţea eĭ tradiţională de toamnă romînescă... Intr'un cuvînt, Sinaia, în momentul acesta, e un raĭ în splendoare şi regretarea mea de a-l părăsi pentru a merge la Paris, nu are marginĭ.

Peste puţine zile mă voĭ întoarce la Bucureştĭ fără sperare de a te revedea, căcĭ aĭ să pleeĭ, după cum mĭ-aĭ scris şi nu aĭ să reviĭ decît la deschiderea Camereĭ.

In Bucureştĭ voĭ şedea vre-o patru zile, apoĭ mă voĭ duce la Mircești ca să iaŭ pe Paulina şi să ne îndrumăm împreună spre capitala Franţieĭ, unde trebue să ne găsim pe la 25 a luneĭ Octombrie.

Dee Dumnezeŭ ca viitorul să nu seamăne cu cele treĭ lunĭ ce am petrecut la legaţiunea din *rue Penthièvre,* în care am suferit chinurile iaduluĭ.

M'am bucurat de vestea ce mi-aĭ dat că aĭ început tipărirea *Cîntăreĭ luĭ Igor* [1]), acel minunat poem slavonesc din secolul XII şi totodată că aĭ terminat articolul asupra luĭ Conaki. Convorbirile trebue să salte de bucurie, căcĭ publicaţia luĭ Negruzzi începuse a deveni cam palidă. Tot bătrînĭĭ sînt chemaţĭ a-ĭ prelungi viaţa.

Dacă aĭ ceva să-mĭ spuĭ, scrie-mĭ aice îndată, saŭ la Mircești peste vr'o zece zile.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXX.

Mircești, 25 Octombrie, 1885.

Iubite Alecu, Iţĭ trimit un autograf a luĭ N. Istrati, cu atît maĭ interesant că este o satiră din timpul luĭ Mihalaki Sturdza. Trebue să o cunoştĭ[2]). — Plec peste o săptămînă, dar foarte mă tem că voĭ avea de tovarăş pe moşul ger cu barbă albă. — A revedere.

V. Alecsandri.

---

[1]) «Cuvînt despre expediţia luĭ Igor Sveatoslavicĭ, principele Novgoroduluĭ nordic contra Polovţilor saŭ Cumanilor», trad. şi note de Alex.-Papadopul Calimach. V. *Analele Acad. rom.*, seria II, tom. VII, (1884—85), pp. 140—169.

[2]) Satira anexată începe astfel:

A Moldoviĭ diacĭ sfat
La Cristeştĭ s'aŭ adunat
Ca să facă sfătuire
Spre a ţăreĭ fericire...

CCXXI.

Paris, 10 Dec. 1885.
Rue Murillo 11.

Iubite Papadopulo, Iţĭ mulţumesc pentru ştirile ce mi-aĭ dat despre lucrările Camerii şi maĭ cu seamă pentru aceea care te priveşte personal, adică: că politica nu te-a absorbat (sic!) cu totul şi că întrebuinţezĭ orele dimineţii în domeniul literaturei.

Eŭ încă n'am putut pune piciorul în acel frumos domeniŭ, fiindcă de la sosirea mea aice nu am făcut alta, decît a mă ocupa cu instalarea mea; *rue Murillo 11.* Insfîrşit după multă bătaie de cap şi cheltuielĭ spăimîntătoare, am isbutit a-mĭ face un cuib foarte plăcut, în care pot primi chiar pe Sultanul. Tot odată am mutat cancelaria Legaţiunei din grajdiul unde se afla, în apartamentele ce l-am ocupat în Strada Penthièvre. Acum acea cancelarie e demnă de Legaţiunea unuĭ Regat şi toţĭ ne complimentează despre dînsa.

Cînd îĭ veni la Paris, vre-o dată, nu mi-a fi ruşine să te primesc cu toate onoarele (sic!) ce merită un reprezentant al ţării şi cu toată îmbelşugarea ospeţieĭ romîneştĭ.

Pe aice lumea este preocupată cu apropierea anuluĭ noŭ. Deşi aŭ căzut omăt şi frigul e simţitor, stradele sînt pline de oamenĭ, femeĭ, copiĭ carĭ aleargă pe la magaziĭ.

Cît despre politică, Camera e bogată în Tonchin pănă pe de-asupra urechilor. Chestia sîrbo bulgară începe a nu maĭ prezenta acelaş interes, decînd părţile beligerante staŭ faţă în faţă fără a se ucide, căcĭ în Paris orĭ-ce întîmplare se învecheşte în puţine zile.

Franţa doreşte pace şi iar pace! Prin urmare o nouă complicare în Peninsula Balcanică ar fi răŭ văzută de ea. Atitudinea Romînieĭ e foarte lăudată de toţĭ oamenii de stat de aice.

Scrie-mĭ ades, îmĭ veĭ face mare mulţumire. Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXXII.

Paris, 20 Decembrie, 1885.

Iubite Alecu, Moartea bietului Alecsandrescu [1]) nu m'a mîhnit atît de mult (căcĭ el era mort de maĭ mulţĭ anĭ), cît m'a mîhnit nepăsarea generaţieĭ actuale în privirea luĭ şi uitarea în care căzuse

[1]) Poetul Gr. Alecsandrescu.

renumele luĭ, odinioară strălucit. — Bine aĭ făcut de aĭ luat cuvîntul în Cameră pentru ca să cerĭ a i se face o înmormîntare demnă de către Stat. Poate că, dacă nu te-aĭ fi găsit la Bucureștĭ, nimen nu s'ar fi gîndit la dînsul... și însă, ca poet, Alecsandrescu e maĭ pe sus decît unĭĭ, cărora li s'aŭ făcut busturĭ și statue.

Duelul luĭ Maiorescu și Stătescu a avut un rezultat fericit, dar în interesul lor mai bine ar fi fost să nu fie fost provocat. Oamenĭ de valoarea acestor doĭ campionĭ politicĭ, ar trebui să-și poarte respect unul altuĭ; pentru demnitatea societățeĭ romîne.

Cît pentru discuțiile violente din Cameră și Senat, nu m'am mirat cît de puțin, fiindcă această *rengaine* are loc în toțĭ anĭĭ. — Opoziția, orĭ de cine ar fi compusă, se crede obligată de a face profesiune de nemulțumire în contra celor de la putere. Un singur lucru m'a făcut să zimbesc, este propunerea Cogălniceanuluĭ de a rechema miniștriĭ plenipotențiarĭ din străinătate, spre a imita prostia comisă de Grecĭ, sub cuvînt de economie. Pentru ce amicul nostru n'a avut această inspirație, pe cînd ocupa postul și primea leafa de Ministru plenipotențiar la Paris?

Imĭ scriĭ că vă *bucurați* de o iarnă grozavă. Fericiți concetățenĭ!.. Pe aicĭ avem ploĭ, neguri, umezelĭ, vînt și frig. Prîn urmare ies cît se poate maĭ puțin, dar din nenorocire nu pot să reintru încă în domeniul literatureĭ. Poate că voĭ fi maĭ norocit după sărbătorĭ.

Mi-e dor de Mircești și de cabinetul de lucru unde, pe nesimțite, mă apropiam de biuroŭ, apucam condeiul și scriam vrute și nevrute.

In Paris... aĭ putea s'o crezĭ? duc o viață foarte monotonă, căcĭ nu alerg nicĭ pe la concerte, nicĭ pe la teatrurĭ. Petrecerea mea favorită consistă a avea cîțiva prietenĭ la masă, dintre carĭ pe Ion Ghica, care se află aicĭ de vr'o șase zile. — Căcĭ nu eștĭ din numărul lor!

Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXXIII.

Mircești, Joĭ 1885.

Iubite Alecu, Răspunde-mĭ îndată ce timp aveți în Bucureștĭ; cîte graduri de frig? Pe aice e Siberia și n'am curagiul să ies afară.

Dacă timpul e mai creştinesc pe acolo, spune Madameĭ Horn că voĭ sosi Marţĭ dimineaţa şi ca să-mĭ gătească odaea mea No. 11, să fie caldă.

A revedere, te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CCXXIV.

Bucureşti, Sîmbătă (188,?)

Iubite Papadopulo, Iacob Negruzzi îmĭ scrie că e la aman, căcĭ nu are cu ce umplea numărul viitor al «Convorbirilor». Deschide-ţĭ saltarele şi găseşte ceva, carè să fie trimis *îndată* redacţieĭ. Aĭ pe *Ciubăr-Vodă* gata şi alte diverse articole istorice de mare interes. Fă un pachet destinat a juca rolul de *salvator* literar şi-l expedueşte *urgent* la adresa luĭ Iacob Negruzzi, strada Păcurarĭ, Iaşĭ.

Eŭ mă aflu de vr'o 12 zile aice, adus de o măsea stricată pe care mi-o tratează Young dantistul. Sper a pleca acasă peste 4 zile.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXXV.

Paris, 1 Ghenarie 1886.

Iubite Alecu, Scrisoarea D-tale cu data de 16 Dec. mi-a sosit de anul noŭ catolic, cu amicale urărĭ pentru anul noŭ ortodocs. Le primesc cu mare bucurie şi ĭţĭ trimet pe ale noastre pentru întreaga-ţĭ iubită familie.

In momentul acesta sosesc de la palatul Elysée unde am fost cu tot corpul diplomatic ca să felicităm pe D-l Grévy şi pentru anul 1886 şi pentru noua sa alegere de prezident al Republiceĭ. Să mă fi văzut în uniforma mea de ministru plenipotenţiar, aĭ fi crezut că s'a coborît soarele pe pămînt.. (total 1500 francĭ în punga croitoruluĭ).

Ministrul nostru e zemislit; acel de aicĭ însă nu i-a sunat ceasul de naştere. Se aşteaptă să vie pe lume peste puţine zile. Noroc că preocupaţiunile anuluĭ noŭ fac o diversitate acelor politice, altminterĭ s'ar burzului Franceziĭ, găsindu-se mai multe zile fără guvern stabilit.

Zicĭ că te-a apucat urîtul şi că aĭ vrea să plecĭ în lume; însă cînd te-ĭ găsi între cărţile de acasă, are să-ţi treacă gustul de ducă. Eŭ te fericesc că lucrezĭ cu atîta activitate şi feconditate, şi îţĭ doresc încă anĭ mulţĭ pentru ca să producĭ mult şi frumos, precum

aĭ făcut pînă acum. Cît pentru mine văd că iarna mea literară are să rămîe o iarnă goală... Allah Kerim!

Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXXVI.

Paris, 16/18 Ianuarie 1886.

Iubite Alecu, Cînd primesc o scrisoare din țară, ea trezește în minte-mĭ tabloul pe cît de înfiorător, pe atît de poetic al cîmpiilor căptușite cu omăt alb; îmĭ pare că văd prin ferestrele de la Mircești mișcarea valurilor din zăpadă de la suflarea Crivățuluĭ, și în fundul orizonuluĭ dunga neagră a luncĭĭ, cîntată de mine cu atîta dragoste. — Aice sunt lipsit de acest măreț spectacol și mă crede, îĭ duc dorul de si nu mă înfrățesc cu iarna, precum știĭ. M'am săturat de neguri, de ploĭ și de fulgĭ trecători, care fac numaĭ un simulacru de ninsoare.

Cu toate aceste aĭ avut dreptate a spune M. Sale Regeluĭ că am început a mă împăca cu traiul din Paris, căci noul meu apartament comod, plăcut, și mă reține acasă tot timpul cît nu sunt la cancelaria din strada Penthièvre. Acum ne găsim în periodul vizitelor diplomatice, a meselor marĭ, a primirilor pe la miniștri, și trebue să-mĭ pun fracu adeseorĭ... *Autant corvées.* Deseară mănînc la prezidentul Repuliceĭ. Voĭ fi negreșit însărcinat să duc brațul uneĭ dame... Care? Fi-va tînără! frumoasă, amabilă?.. S'aŭ vre-o bahadîrcă sulimenită? Norocul va hotărî.

Zicĭ că începe lenea a te năvăli?... Pîră vechie! Nu te maĭ cred, căcĭ eștĭ unul din rariĭ lucrătorĭ neobosițĭ la noĭ. Dacă însă va fi așa, cum o sufla vîntul de primă-vară, nu mă îndoesc că el va deschide pe loc mugurii literarĭ ce-ĭ porțĭ în crierĭ. Voĭ ceti cu multă plăcere articolul despre Conaki și poezile luĭ, căcĭ primesc Convorbiriie regulat, dar ce-aĭ făcut cu scrierea asupra Ambasadorilor venețianĭ, de care mă interesez atît de mult?

Eŭ, iubite Alecu, n'am scris nicĭ un rînd decînd am plecat din țară și simt în sufletul meŭ o mare jale de timpul perdut. Staŭ și mă gîndesc cîte odată nu cumva a secat țîța muzeĭ, acea țîță drăgălașă și frumoasă pe care am supt-o pănă maĭ an...

Vaĭ de mine, dacă și muza îșĭ va retrage țîțele de contactul buzelor mele, atuncĭ adio!

Te las în luptele Camereĭ și te îmbrățișez..

V. Alecsandri.

CCXXVII.

Paris, 4/16 Fev. 1886.

Iubite Alecu, Fiĭ liniștit; la masa prezidentuluĭ, Dumnezul părinților noștri m'a scutit de a da brațul uneĭ hahadîrce, însă am avut vecin pe ministrul Chineĭ, care a mîncat cit șapte mandarinĭ. Am admirat capacitatea stomaculuĭ său, și nu m'am putut opri de a-l felicita. El mi a răpuns un singur cuvînt, singurul cuvînt ce știa în limba franceză: *cocorico* și a urmat înainte cu îndoparea. — Sper să'l admir din nou la masa D luĭ Freycinet, Sîmbăta viitoare și să am prilejul de a mă convinge de progresul ce a făcut în franțuzește de atuncea.

Pe cînd populația Londreĭ jăfuește magaziile de ceasornice sub pretext de foame, în Paris a început șirul necurmat de marĭ primirĭ, de mese marĭ și de osteneli încă și maĭ marĭ. Bieți miniștri sunt obligați a trăi în frace și în cravate albe, ba chiar a se culca cu ele.

Această vieață de gală trebue să zîmbească foarte mult acelora, care dorind a mă înlocui la Paris, respîndesc vestea că aș fi dispus a mă retrage de la legațiune. Unele gazete se ocupă de mine în sensul acesta, și, saŭ îmĭ atribue proiecte de vilegiatură la Nizza, saŭ mă demisionează odată pe săptămînă. Eŭ îĭ găsesc nostimĭ în acelaș mod precum Vodă Cuza l'a găsit pe nu știu care patriot de la Craiova, cînd i-a zis: *hai sictir mascara!*

Nu cred că voĭ veni la sesiunea Academieĭ în anul acesta, căcĭ nu mă iartă împrejurările, dar spre toamnă am de gînd să fac o raită în țară pentru ca să revăd castelul Peleș și Mircești. Atuncĭ veĭ veni, după obiceĭ, în căsuța mea și vom avea multe de grăit.

Paulina îți trimite afectuoase complimente și te poftește la masă în Paris. Cînd viĭ ca să daŭ poronca să'ți pregătească tacîmul?

Te îmbrățișez, **V. Alexandri**.

Amicii celor ce'și aduc aminte de mine.

CCXXVIII.

Paris, 28 Februarie 1886

Iubite Alecu, Am cetit chiar acum articolul ce l'aĭ scris asupra uĭ Conaki și nu mă pot opri de a-ți trimite aceste rînduri pentru a te felicita. Articolul este o adevărată conferență mult interesantă

și instructivă [1]). Generația de astăzi trebue să o mediteze, ca să se convingă de comorile limbeĭ luĭ Conaki și de talentul său în arta poezieĭ. Scrisoarea către Zulnia este un cap d'operă de simțire, de ideĭ înduioșitoare, de armonie, de frumusețĭ poetice și poate servi de model. Bine aĭ făcut că aĭ prezentat imagina bătrînuluĭ poet în ochiĭ tinerimeĭ actuale, care fuge de poețĭ de cînd aŭ răsărit ciupercile versificătoare, care distilează numaĭ venin: precum Macedonski, Densusianu, etc. Cînd îĭ avea vreme ocupă-te și pe Miluță Cuciureanu și de Alecu Russo și de Alecu Donicĭ.

Eŭ sînt într'o perioadă de steriiitate care mă întristă, dar mă mîngîĭ cu ideia că am amicĭ care lucrează și produc cu îmbelșugare lucruri frumoase, ce vor îmbogăți literatura noastră. Iacob Negruzzi trebue să-ți fie recunoscător, precum și luĭ Ghica de colaborarea voastră la Convorbirĭ. Această foae cam tînjește de cînd a fost strămutată în Bucureștĭ. Aerul lînced al Capitaleĭ nu-ĭ priiește; aerul viŭ al țereĭ (?) îĭ era mult folositor. Nu o lăsați să moară de inanițiune și veți face o faptă bună.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

Ion Ghica a scris un articol foarte interesant asupra luĭ Gr. Alecsandrescu. El ar dori ca scrierea luĭ să fie cetită într'una din seanțele Academieĭ și în urma acesteĭ cetirĭ să iee cineva cuvîntul pentru ca să propue a se ridica o statue poetuluĭ mort.

Am gîndit la D-ta ca să vorbeștĭ asupra meritelor luĭ Gr. Alecsandrescu, care a fost uitat de atîta vreme, deși a avut maĭ mult drept la recunoștința compatrioților de cît alțiĭ, cărora s'aŭ ridicat statuĭ. Înțelege-te cu Negruzzi și îndeamnă-l din parte-mĭ să citească însuș articolul luĭ Ghica în Academie, maĭ cu seamă că tatăl său a fost bun amic cu Alecsandrescu, fiind contimporanĭ.

Am primit azĭ dimineață răvașul ce mi-aĭ trimis cu data de 9/2 Febr. și m'am bucurat de succesul luĭ Pygmalion. Am felicitat pe Bengescu.

CCXXIX.

Paris, 1 Martie 1886.

Iubite Alecu, Mă simt foarte fericit că prin îndemnul meŭ isbutesc a-ți împrăștia lenea și a-ți trezi gustul de a scrie. După

---

[1]) E articolul publicat sub titlul: «Scrisoare despre Tecucĭ». *Conv. Lit.* XIX (1885—86), pp. 369. 921.

Conaki are să vie rîndul luĭ Cuciureanu și apoĭ al luĭ A. Russo [1]). Bravo! In cît privește pe Miluță Cuciureanu, mi se pare că amicul sĕŭ, Russo, a publicat o notiță biografică în Romînia literară. Maĭ poțĭ dobîndi cîte-va detaiurĭ de la fiul doctoruluĭ Cuciureanu, și de la T. Codrescu, bătrînul redactor al Buciumuluĭ Romîn. Despre Russo, afarĕ de suvenirile personale ce aĭ, veĭ găsi ceva în volumul meŭ de *Proză,* iar în Romînia literară sunt multe articole scrise de el.

Ion Ghica sosește astăzĭ la Paris; el merge să iee parte la lucrările Academieĭ, cred că va ședea aice vre-o cîte-va zile. I-oĭ vorbi de articolul sĕŭ asupra luĭ Alecsandrescu, dîndu-ĭ de știre că Negruzzi are de gînd a-l publica într'unul din numerele viitoare ale Convorbirilor.

Iarna nu ne lasă... deși timpul e frumos. Muza mea e înghețată și are nasul pătlăginiŭ. O las dar încă să doarmă în portofoliul meŭ de ministru, pănă cînd s'a sătura de somn.

Sînt obosit de mese, de baluri, de vizite, chinurĭ obligatoriĭ a postuluĭ ce ocup, dar ce să fac? Sînt plătit ca să mănînc trufe.

Trimete-mĭ un model de *legat între vii.* O compatriotă a noastră dorește să facă un legat prin care să dăruiască mobilierul sĕŭ precum și toate sineturile ce posedă. Ea nu are moștenitorĭ directĭ.

Multe amiciĭ din partea Paulineĭ. Complimente D-neĭ Papadopulo Callimach.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXXX.

Paris, 25 Aprilie 1886.

Iubite Alecu, Așa de bine aĭ chibzuit trimiterea scrisoareĭ D-tale din $^{9}/_{21}$ că a sosit chiar astăzĭ în ziua de Paștĭ. Incep dar răspunsul meŭ cu: *Hristos a înviat!* Cuvinte sacre care se pronunță cu bucurie în toată creștinătatea de aproape 2000 de anĭ, cuvinte reînvietoare a suvenirilor noastre din copilărie, și care ne vorbesc de părinții noștri din părinți. O lume întreagă de imaginĭ drăgălașe se deșteaptă în minte și în inimă la această epohă a anuluĭ, cînd primăvara cea verzie cu coșiță aurie proclamă renașterea natureĭ, reînsuflețirea sperărilor în viitor și reintrarea puterilor slăbănogite în cursul iernii.

---

[1]) Vezĭ «Romînia lit.» I (1855) p. 453—454.

Pentru ce tot omul se simte cuprins de bucurie în ziua de Paştĭ, maĭ mult de cît în alte zile? Iată un mister care te leagă cu credinţa şi nimiceşte fanfaronadele ateismuluĭ.

Aseară s'a celebrat învierea luĭ Hristos în biserica romînă de aice. Peste două sute de compatrioţĭ eraŭ faţă la această ceremonie religioasă de un efect atît de măreţ. Ne-am întors acasă de-abia pe la două oare după miezul nopţiĭ şi întreaga legaţiune a venit să ciocnească ouă roşiĭ şi să mănînce pască la mine.

Paulina, ca o bună creştină, n'a vrut să părăsească în Paris obiceiurile ţărĭĭ noastre, încît ne-am crezut un moment că ne găsim la Mircești. Numaĭ D-ta lipsiaĭ.

Te felicit pentru activitatea literară ce aĭ arătat în iarna aceasta; şi îţĭ doresc anĭ mulţĭ pentru ca să scapĭ de uitare multe fapte istorice şi cîte-va personalităţĭ despre care nime nu-şĭ bate capul. Iţĭ mulţumesc în deosebi pentru biografiile luĭ Russo şi Cuciureanu, doĭ bunĭ prietenĭ aĭ meĭ, carĭ meritaŭ să trăiască pentru ca să vadă transformările ţărĭĭ noastre. Recunoştinţa morţilor trebue să fie maĭ profundă decît a celor viĭ, decĭ Russo şi Cuciureanu te vor binecuvînta din locul necunoscut unde se află[1]).

Aştept cu nerăbdare pe Gheorghe Ştefan şi Dunărea în literatură şi în tradiţie[2]), şi îmĭ ling buzele de pe acum.

Dacă te-ĭ duce la Tîrgul-Ocneĭ, nu uita să exprimĭ cucoaneĭ Catinca şi cucoaneĭ Zulnia, simţirile mele cele maĭ afectuoase. Le sărut mînile şi le doresc sănătate şi fericire.

Asemenea te rog să prezinţĭ complimentele mele respectuoase D-neĭ Papadopulo, iar Paulina îţĭ trimite multe, multe amicii.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

Ţi-am scris să-mĭ trimiţĭ un model de danie între viĭ. Depune florĭ pe mormîntul luĭ Moş Costaki.

CCXXXI.

Paris, 25 Iunie 1886.

Iubite Alecu, Foarte plăcută surprindere mi-a făcut sosirea luĭ Gheorghe Stefan Voevod la Paris sub forma unuĭ volum elegant-

---

[1]) Biografiile acestor doĭ scriitorĭ n'aŭ fost publicate, după cum s'ar putea deduce din textul scrisoriĭ luĭ Alecsandri.

[2]) «Dunărea în literatură şi în tradiţie». V. «Analele Acad. rom.« seria II. Tom. VII 1884—85, pp. 309—377

In sfîrșit aĭ scos la lumină istoria acestuĭ Domn, care trecînd prin o mulțime de svînturărĭ ale epoceĭ în care a trăit, s'a stins la Stetin ca un eroŭ de roman istoric.

Trebue să aibă cine-va un spirit de investigațiune foarte desvoltat pentru a face să renască în întregimea sa memoria unuĭ om răposat de doĭ secolĭ. D-ta posezĭ acel dar atît de prețios și eștĭ menit a ocupa un loc însemnat pintre literațiĭ arheologicĭ aĭ Romînieĭ, cînd aĭ aduna și publica toate scrierile ce aĭ răspîndit în diversele reviste ale țărĭĭ. Bravo, Alecu, și mulțĭ anĭ cu sănătate și cu veselie pentru ca să continuĭ a ridica vălul uităreĭ de pe mormintele oamenilor, carĭ aŭ jucat roluri marĭ în istoria noastră. Eștĭ modest, tacĭ și facĭ... Ast-fel producĭ fără încetare fără a bate toba, și îmbogățeștĭ literatura, gustînd plăcerea albineĭ harnice, care adună miere pe florĭ de morminte. Eŭ te rîvnesc, precum ți-am scris-o de maĭ multe orĭ, căcĭ am intrat pe o cale ce nu duce la templul poezieĭ... Politica, diplomatica, care mi-aŭ fost totdeauna urîte, sînt astăzĭ partea mea și mă lupt cu ele cum se luptă un marinar cu valurile amare, pintre care a fost aruncat de furtună. — De un an de zile lucrez la împăcarea intereselor Romînieĭ cu ale Franțeĭ și de-abea acum am isbutit a vedea încheindu-se o convenție comercială între ambele țărĭ. Cred că va dispare eroarea ce primisese rădăcină aice despre adevăratele simpatiĭ și tendințe ale Romînilor, eroare respîndită de niște dușmanĭ cunoscuțĭ, carĭ aveaŭ interes a ne deslipi de Franța și a ne izola de marea familie Latină.

Volumul D-tale a sosit cu timp frumos, aducîndu-mĭ un parfum de țară. El îmĭ este cu atît maĭ scump, că de o lună întreagă am trăit în ploae, vînt și frig. La August m'oĭ întoarce în *cara patria* și mă bucur la ideia că te-oĭ îmbrățișa la Mircești.— Complimente amicale din partea Paulineĭ. Vale!

V. Alecsandri.

CCXXXII.

Paris, 4 Iulie 1886.

Iubite Alecu, Bate-ți joc de criticĭ și cată-ți de treabă. Lucrează înainte cum aĭ făcut pănă acum și lasă cînĭĭ să latre. Urîtul de care te plîngĭ, este maĭ mult efectul primăvereĭ asupra spiritelor carĭ planează pe de-asupra ticăloșiilor zilnice, ale vieții publice și private. El va trece în curînd.

Noĭ avem de gînd a pleca la Aix-les-Bains peste două săp-

tămîni și odată cura sfîrșită, vom veni în țară, căci sîntem mînați de dorul ei. Sper că ne vom întîlni saŭ la Sinaia, unde voi merge pe la 10 August, saŭ la Mircești, unde m'oi afla pe la începutul luĭ Septemvrie.

Pănă atunci: Vale!

V. Alecsandri.

CCXXXIII.

Castel Peleș, 21 August 1886.

Iubite Alecu, Am venit erĭ aice, în minunea din Carpați, și am găsit pe Maiestățile Lor în aceleași prietinoase și amicale dispoziții către mine, care mĭ-aŭ arătat totdeauna. Reîntoarcerea mea în țeară mĭ-a scăldat inima în cea maĭ dulce bucurie, căci începusem a suferi de dor în aerul corupt al Parisuluĭ, în acel nămol de milioane de oameni unde te simțĭ străin și părăsit. Am regăsit orizonturile întinse, atît de necesare privireĭ mele, blîndețea fizionomiilor romîne, cîmpiile, munții, luncile, codriĭ, rîurile carĭ mĭ-aŭ inspirat atîtea poeziĭ în cursul vieții mele... Și sînt fericit, atît de fericit că numaĭ o infamie ca cea din Bulgaria a putut să distrugă gîndurile mele din cursul lor plăcut și încîntător.

Ce ziceĭ de dibăcia politiceĭ ruseștĭ? Ce ziceĭ de miserabiliĭ seizĭ bulgarĭ, carĭ aŭ urzit și executat complotul din Sofia[1])? Detaiurele acesteĭ hoțiĭ sînt revoltante, și cînd vor fi cunoscute, vor îndigna lumea întreagă.

Eŭ voĭ sta aicea doă săptămînĭ, apoĭ mă voĭ duce la Mircești. Sper dar să te revăd saŭ acolo saŭ la Sinaia și mă bucur de a te îmbrățișa păn' a nu mă duce iar în fundul lumeĭ.

A revedere dar, iubite Alecu, și sănătate cu bucurie.

V. Alecsandri.

CCXXXIV.

Mircești, 12 Septembrie 1886.

Iubite Alecu, După o petrecere minunată de treĭ săptămînĭ în castelul regal de la Sinaia, am venit în sfîrșit la castelul meŭ din Mircești, unde mĭ-am găsit familia și căței în bună stare. Deși timpul e posomorît și ploaŭ afară, în casă e soare. Vino să te încălzeștĭ la razele luĭ, dacă te iartă împrejurările; noĭ vom fi foarte fericiți de a te vede a și de a vorbi despre cîte și maĭ multe.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Complotul pentru răsturnarea Prințuluĭ Al. Battenberg.

CCXXXV.

Paris, 6/18 Octombrie 1886.

Iubite Alecu, Nu ştiŭ care general Neamţ, intrînd în Moldova cu oastea împărătească, sub domnia nu ştiŭ căruĭ Domn, trimitea zilnic la Viena buletinurĭ de victoriĭ, redactate astfel: «Astăzĭ cu mila luĭ D-zeŭ am luat cetatea Herţa. Astăzĭ cu mila «luĭ D-zeŭ am intrat în cetatea Dorohoĭ. Astăzĭ, cu mila luĭ D-zeŭ, «oastea împărătească a cucerit Hîrlăŭ, etc.

Tot ca acel vestit învingător de sate pustiĭ voĭ zice: Alaltăerĭ, cu mila luĭ D-zeŭ şi cu trenul Express-Orient am sosit în Paris.

Ploaie cu cofa! Luminile fanarelor se resfrîngeaŭ în bălţile de pe uliţe, şi bieţiĭ caĭ trăgeaŭ trăsurile, uzĭ, obosiţĭ, cu urechile plioştite, pe cînd vezeteiĭ, pătrunşĭ de ploaie, se încălziaŭ bătînd cu bicele pe bietele vite, maĭ puţin vite de cît eĭ! Ajungînd acasă, rue Murillo 11, am găsit apartamentul plin de fum, căcĭ căminele franţeze se întreceaŭ care de care a scoate maĭ mulţĭ clăbucĭ pentru a serba întoarcerea mea la Paris.

Inchipueşte-ţĭ impresia încîntătoare ce am avut la primul pas?

Am înjurat surugieşte şi clima şi oraş şi orăşenĭ şi de atuncĭ ploaia urmînd a cădea fără încetare de două zile, am urmat şi eŭ sudalmele... dar ce folos? Nicĭ o rază de soare nu a avut milă de mine pănă acum şi nu s'a arătat ca să-mĭ potoale inima. Sternut, tuşesc şi crap de ciudă, iată în scurt ocuparea mea principală de cînd am debarcat în acest Cafarnaum deşanţat care farmecă atît de mult pe compatrioţiĭ noştri.

Scumpă ţară şi frumoasă
O! Moldovă, draga mea...

Acum, fiind-că m'am uşurat împărtăşindu-ţĭ necazurile mele, viŭ să te rog ca să-mĭ procurĭ cît maĭ curînd *un mic volum de biografiĭ a tuturor scriitorilor noştri* [1]) publicat nu ştiŭ cînd şi nu ştiŭ de cine. Dacă nu poţĭ găsi numele autoruluĭ *(ardelean* de soĭ, mi se pare), cercetează la Socec, de la asociatul luĭ, care publică un catalog de toate publicaţiunile romîne. Aştept un rezultat mulţămitor, prin urmare te îmbrăţişez.

V. Alecsandri.

---

[1]) De sigur *Conspectul*... de V. Gr. Popŭ.

CCXXXVI.

Castel Peles. Sinaia, 21 Oct. 1886.

Iubite Alecu, Primind această scrisoare cu data din Sinaia, miratu-te-aĭ poate că am prelungit pănă acum șederea mea în munți, cînd iarna începe a-și arăta vîrful nasuluĭ printre braziĭ pudruiți în alb; dar e cu putință a rezista grațiozității Regeluĭ și a Regineĭ, care ar vroi să mă ție în feericul lor castel pănă în momentul cînd însuși Maestățile lor se vor despărți de el spre a se reîntoarce la Bucureștĭ? Aice viața seamănă atît de puțin cu acea din orașele infectate de politică, orele trec așa de repede cu ocupărĭ plăcute de-ale cultuluĭ artelor frumoase, în cît cu greŭ se poate hotărî un poet de a se sustrage farmeculuĭ lor... Cu toate aceste însă, poetul trebue să dea pas Ministruluĭ plenipotențiar care la rîndul săŭ trebue să plece la postul săŭ, departe de Castelul Peleș, departe de mult drăgălașa țară.

Am vorbit mult de D-ta cu Regele, care îți păstrează o mare stimă și am avut mulțumirea de a-l găsi convins de serviciile ce aĭ face istorieĭ noastre, încredințîndu-ți misiunĭ archeologice prin statele în care strămoșiĭ noștri aŭ avut daraverĭ politice și comerciale. Voĭ vorbi asemine și cu Mitiță Sturdza și sper că, recomandat de însuși Regele, veĭ fi nu tîrziŭ însărcinat cu cercetărĭ în străinătate.

Am dat Maestățiĭ Sale notița D-tale asupra Maioruluĭ Drăghicescu și s'a dat îndată ordin ca să se aducă aice uvrajul acestuĭ modest și demn militar asupra malurilor Dunăreĭ și ale Măreĭ Negre [1]). Regele are să-l cetească și convingîndu-se de meritele luĭ, nu mă îndoesc că Maiorul va înceta de a rămîne, ca pănă acum, perdut în nepăsarea șefilor și a Statuluĭ Major.

Henri IV a doua zi după nu știŭ care bătălie, a scris luĭ Crillon următoarele cuvinte demne de el și de generalul săŭ: «Pends-toi, brave Crillon, nous avons eu une belle bataille et tu n'y étais pas!» — Astfel îmĭ vine mie să'țĭ zic în urma frumoaseĭ sărbătorĭ de la Curtea de Argeș. Aĭ cetit negreșit descrierea eĭ în foile noastre, dar nimic nu poate să-ți dee o idee exactă de mărirea, de originalitatea aceleĭ serbărĭ săvîrșite pe malul Argeșuluĭ, la poalele munților, sub un cer albastru ca în zilele de primăvară. Serviciul religios al Sfințireĭ bisericeĭ restaurate a fost maiestos și

[1]) Lucrarea e întitulată: «Dunărea, de la Orșova la Mare și coastele Mărel, de la Varna la Cetatea Albă». Galați (fără dată).

perfect; purtarea poporului adunat într'o gloată de 20.000 oameni a fost demnă de timpurile acele de credință în care strămoșii noștri săvîrșaŭ faptele uriește în numele Domnului. Regele a făcut un discurs de toată frumusețea și de un înalt caracter politic, discurs întrerupt prin mii de glasuri entusiaste care strigaŭ ura.

Scena se petrecea în capul scărei, Regele și Regina apărînd poporului în ușa bisericei, și avînd sub ei înșirați pe treptele scărei, Episcopi și preoți în vestminte aurite. După rostirea Regelui și răspunsul Ministrului de Culte, am cetit în gura mare oda ce compusesem pentru această ceremonie religioasă și precît mi s'a spus, a produs o mare impresie. Ce să-ți mai spun? Biserica lui Neagoe și a lui Meșterul Manoli e o minune așa cum a restaurat-o D l Leconte de Nouy; pe platoul unde-i așezată, se pare o sculă nestimată pe pămînt din cer picată.

La întoarcerea mea aice am compus și legenda sfințirei aceleĭ lavre admirată de toți străinii, ministrii plenipotențiari. Ea se înfrățește cu legenda lui Meșter Manoli și va apărea într'un album minunat, pregătit de D. Sturza. Fiind că eŭ am descoperit acel poem, era de datoria mea să-l completez.

Gîndul meŭ e să plec poimîne, Mercuri; să șăd doă saŭ trei zile la București și în sfîrșit să-mi ieŭ drumul spre casă pentru ca din sînul ei să mă îndrumez spre Paris, trecînd prin Berlin. De-a fi să nu te văd înainte de plecare, îți trimit multe îmbrățișări.

V. Alecsandri.

CCXXXVII.

Mircești, 1 Noembrie 1886.

Iubite Alecu, In sfîrșit astăzi plecăm din căsuța de la Mircești, lăsăm frumoasa luncă care a început a-ș perde coama pentru ca să urmeze exemplul stăpînului ei, și ne luăm sborul spre Paris. Incă un an de zile de exil! Sper că-mi veĭ scrie din cînd în cînd.

Paulina te roagă ca să însărcinezi pe N. Ionescu, din parte-i, cu interpelarea de care ți-am vorbit. El e bun de gură și făcută de el nu va da nici un prepus.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXXXVIII.

Mircești, Lunĭ.

Iubite Alecu, Am sosit azĭ dimineață acasă și am găsit scrisoarea D-tale. Mă grăbesc a-ți răspunde că maĭ staŭ pe loc patru zile și apoĭ cu ajutorul luĭ D-zeŭ, voĭ lua calea exiluluĭ spre Franța. Zic exil, căcĭ la vîrsta mea, depărtarea din țară se poate numi pe turcește *surghiun*. Aș fi foarte fericit să te văd păn' a nu pleca. La caz cînd nu s'ar putea, primește îmbrățișările mele și salutările afectuoase a Paulineĭ.

V. Alecsandri.

CCXXXIX.

Paris, 8 Decembrie 1886.

Iubite Alecu, Vîntul vîjie prin hornurile căminelor, afară plouă, cerul e întunecat; îți scriŭ aceste rînduriĭ la lumina lampeĭ, deși pendula sună noă ore... Trist, trist, trist!

Factorul mĭ-a adus chiar acum scrisoarea D-tale din 21 Nov., am cetit-o cu mult interes și am pus-o între documentele mele storice, ca un tabloŭ nimerit a stăreĭ morale ce caracterizează clerul nostru. Mă așteptam la întrigĭ din parte-le cu ocazia alegereĭ de Mitropolit, dar nu credeam că Sființiĭ părinți vor împinge lupta pănă a fonda jurnaluriĭ batjocuritoare:

Tant de fiel entre-t-il dans l'âme des dévots!

Părinții pravoslavnicĭ în lupta lor cea mare
Schimbat-aŭ chiar potirul în neagră calimare,
Și s'aŭ stropit în față spre bună răfuială
Cu-a draculuĭ aghiasmă, cu spurcata cerneală.
Aferim!!!

Dar să-ĭ lăsăm de-o parte de vreme ce eĭ însuș s'aŭ aruncat potcapul peste gard, și să vorbim de Cogălniceanu! Sărmanul! După o tinerețe atît de svînturată, după o viață atît de plină cu fapte însemnate, după un rol atît de mare în ultimiĭ 40 de anĭ, iată-l acum îmbătrînit, suferitor, mîhnit, ajuns de vîntul releĭ soarte. E trist de a videa o personalitate distinsă ca a luĭ stingîndu-se în lipsuriĭ și dureriĭ atît fizice cît și morale... Țara nu trebue să fie nepăsătoare cînd unul din fiĭ săĭ ceĭ maĭ aleși, unul din neobosiții luptătoriĭ pentru existența eĭ, cade sub asprimea soarteĭ... Cogălniceanu bolnav greŭ! Cogălniceanu alăturiĭ cu mizeria! Și însă afară de treĭ patru persoane, nime nu se gîndește la el. Nu se uimește generația tînără de perderea ce o să aibă în persoana

unuĭ om ca Cogălniceanu, care va rămînea o figură însemnată în analele ultimuluĭ (sic!) jumătate de secol. Cine ştie, dacă murind el, s'a gîndi guvernul a-ĭ da onorurile cuvenite şi Camera a-ĭ pune bustul alături cu al luĭ Negri, Epureanu etc.? E, lume, lume!.. Şi vîntul se vaetă în horn şi ploaia cade mereŭ şi întunecimea creşte şi lampa începe a se stinge!

Aice ministerul şi-a dat demisia în urma votuluĭ Camereĭ pentru desfiinţarea subprefecţilor, încît de cincĭ zile Franţa se găseşte fără guvern. Ast-fel că noĭ, Miniştri plenipotenţiarĭ, nu ştim cu cine să corăspundem.

Parisul începe a se umplea de compatrioţĭ aprinşi de duşmănĭ contra guvernuluĭ nostru. «Ils font de l'opposition en chambre, ne pouvant en faire à la Chambre».

Să trăiască, dar să nu se înmulţească.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXL.

Paris, 1 Decembrie 1886.

Iubite Alecu, Nu pot să spun cîtă bucurie m'a cuprins cînd am aflat că s'aŭ făcut propunerĭ în Cameră de a veni în ajutorul luĭ Cogălniceanu şi că de urgenţă Camera i-a votat cîte 2000 fr. pe lună pensie, plus 15.000 fr. pentru căutarea sănătăţiĭ sale în străinătate. Această meritată recompensă naţională acordată în unanimitate, probează că inima Romînuluĭ cuprinde părţĭ sănătoase, pe care nu le-a putut atinge vîntul corumpător al politiceĭ.

Toate partidele aŭ dat de o parte urele şi patimele lor dinaintea unuĭ om recunoscut ca unul din ceĭ maĭ neobosiţĭ luptătorĭ pentru redeşteptarea neamuluĭ nostru. Deşi *Independenţa luĭ Damet* [1]) a manifestat sperarea că Cogălniceanu va profita de ajutorul ce 'i s'a făcut, pentru ca să prindă puterĭ nouă spre a lupta în contra guvernuluĭ, la realizarea dorinţeĭ acelora care se cearcă a-ĭ lua locul, totuş eŭ cred că amicul nostru îşĭ va căuta de sănătate, nu pentru a se amesteca iarăşĭ în tărîţe, dar pentru ca să consacre aniĭ ce-ĭ maĭ rămîn la ficsarea pe hîrtie a suvenirilor sale politice de o jumătate de secol. El este un letopiseţ întreg; păcat ar fi să dispară din lume cu bogata comoară de fapte istorice la care a luat parte, şi de care numele luĭ este

[1]) Fr. Damé.

legat... *Scripta manent.* Iată deviza ce ar trebui să adopteze de acum înainte Cogălniceanul.

Eŭ, iubite Alecu, nu mă simt prea bine de vr'o cîte-va zile. Am niște opresiĭ care mă cam supără de a lucra. Doctoriĭ zic că e ceva nervos, dar numească-se nervos saŭ altminteri, efectul e cu totul displăcut. Nu-mĭ priește clima ploioasă, neguroasă, vîntoasă care domnește asupra Parisuluĭ în iarna aceasta. De abia azĭ am căpătat un grad de frig ce a înghețat umezeala.

Ce maĭ facĭ? Ce maĭ scriĭ?

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXLI.

Paris, 29 Decembrie 1886.

Iubite Alecu, Răŭ facĭ că te superĭ de toate prostiile care se petrec la noĭ ca și în orĭ-care altă țeară. Omenirea-ĭ condusă, de pasiuni în genere meschine și un om cu judecată sănătoasă privește în liniște mișcările deșanțate. Fiĭ dar maĭ nepăsător în față cu întîmplările zilnice, întărindu-te în convingerea că Romînia nu va peri din causa unor nulități strechiete și de rea credință. Destinatele *(sic)* unuĭ neam ca al nostru sunt maĭ pe sus de luptele grupelor de ambițioșĭ ce se intitulează partizĭ politice. De cînd lumea și maĭ cu seamă de cînd regimul constituțional, aceeaș comedie proastă este jucată de aceiașĭ actorĭ proștĭ, în prezența unuĭ public naiv, și cu toate aceste țara continuă mersul săŭ pe calea însemnată de puterea nevăzută care conduce planetele.

Așa fiind, prinde tovărășie cu condeiul și prin concursul luĭ reintră în regiunile acele încîntătoare ale poezieĭ și ale istorieĭ, din care aĭ cules pănă acum atîtea roade interesante.

Am auzit că aveți un timp minunat la Moldova; aice am avut păn'acum ploĭ necontenițe, vînt nepotolit și o umezeală rece, foarte pătrunzătoare. Alaltăeriĭ a fost o furtună cum nu s'a pomenit de mulțĭ anĭ în Franța și care a produs o mulțime de si nistre atît pe Mare cît și pe uscat.

Toată noaptea Parisul a fost silit să vegheze din causa urletuluĭ furtuneĭ. Acum, în ajunul anuluĭ noŭ, Parisul pare un adevărat furnicar ce foește pe strade de-a lungul magazielor. Nu poțĭ trece prin gloata înghesuită pretutindeniĭ, încît oameniĭ cuminte renunță de a maĭ eși pe bulevarduri. Înțelegĭ bine, că și eŭ sînt din numărul acestora.

In urma svoanelor răsboinice care aŭ îngrijit lumea în săptămînile trecute, acum domnește liniștea provenită din căderea acelor svoane. On est à la paix sur toute la ligne. Dee Domnul să ție mult.

Colonia romînă din Paris se mărește pe fie care zi. Romînii curg șiroae, eĭ vin la petrecere, mulți din eĭ aŭ să facă datorii și apoĭ să plece fără a le plăti. Mă aștept la o adevărată aversă de reclamații la Legațiune, în primăvară.

Paulina îți trimite multe amicii, eŭ te îmbrățișez și ți-oĭ expedia în curînd pe Traian.

Amic devotat, **V. Alecsandri.**

P.S. Am primit volumul luĭ Urechie [1]) despre literatură. Cuĭ să mulțumesc? Am primit și cele două broșurĭ de biografiĭ ale autorilor romînĭ, ce mi-aĭ trimis. Iți mulțumesc.

CCXLII.

Paris, 30 Decembrie 1886.

Iubite Alecu, Poimînĭ intrăm în anul 1887. Ce vom găsi în el? Dumnezeŭ o știe. Noĭ nu avem alta a face decît a ne dori uniĭ altora fericire de tot soĭul. Iată dar după datina strămoșească te presor cu grîŭ urîndu-ți: belșug, sănătate și feconditate literară.

Eŭ am prelucrat pe Ovid din cap pănă în picioare și sînt destul de mulțumit de el. Acesta e prezentul ce mi l-am făcut de anul noŭ. Il voĭ supune apreciăriĭ publiculuĭ la viitoarea stagiune teatrală.

Am cerut pentru D-ta *palmele* de ofițer al Instrucțiuneĭ publice, palmele de aur. Sper să le obțin în curînd și să-ți produc o satisfacție meritată prin o viață întreagă de lucrărĭ importante

Trimite-mĭ numele autorilor tragedieĭ luĭ Traian și dacă se poate data publicăreĭ sale.

Colonia din Paris se înmulțește zilnic, dar se ferește de Legațiune ca dracul de tămîie. Pentru ce? Naiba o știe. Cît pentru mine nu mă preocup de ea, nicĭ cît de gîștele de Japon din grădina de aclimatație.

Poimînĭ am mare recepție de Romînĭ la Legație. Toată ziua trebue să staŭ în prinsoare și să zîmbesc la o mulțime de ipokimene necunoscute... ba încă și să mă fac că beaŭ șampanie. Să

[1]) «Schițe din istoria literat. rom.» partea I, Buc. 1885.

bem însă împreună în memoria amicilor noștri care ne-aŭ lăsat și în sănătatea celor în viață.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXLIII.

Paris, 25 Februarie 1887.

Iubite Alecu, Două rînduri în grabă, ca să-ți spun că nu posed aice poeziile luĭ Negri, despre care mi-aĭ scris. Poate să se găsească la Mircești. Noĭ sîntem sănătoșĭ dar îngrijițĭ de soarta compatrioților noștri aflătorĭ pe malurile Mediteraneĭ sguduite de cumplite cutremure de pămînt. Se vorbește de numeroase victime maĭ cu seamă în Italia. Timpul s'a îndreptat de cîte-va zile. Avem soare, dar vîntul tot e rece... Clima perfidă, deși plăcută.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXLIV.

Paris, 28 Ghenar 1887.

Iubite Alecu, Am cetit cu mult interes descrierea foculuĭ care a mistuit hotelul de Bulevard și mi-am închipuit spaima ce aŭ avut locuitoriĭ aceluĭ hotel plin de tot soĭul de naționalități. Spectacolul a trebuit să fie grozav și măreț și vitejia pompierilor noștri demnă de admirat. Insă biata Madame Horn! E de jale căcĭ a suferit pagube foarte marĭ, deși sărmana! merita prin neadormita sa activite o soartă maĭ bună. Cînd îĭ vedea o, spuneĭ din parte-mĭ că iaŭ parte la măhniciunea eĭ și că o îndemn să nu să descurajeze.

Ieri seară la prima primire de la Elyseĭ am întîlnit pe D. Malard, introducătorul ambasadorilor, care m'a asigurat că cererea mea de *palme academice* pentru D-ta a fost agreată. Prin urmare veĭ căpăta în curînd aceste insemne onorifice. Și mulțĭ din colegiĭ noștri dela Academie te vor pismui.

Eŭ îți doresc să le porțĭ sănătos și anĭ mulțĭ.

Am terminat prelucrarea luĭ Ovid și acum o traduc frantuzește.

Din care cauză s'a iscat cearta între Ferikidi și Fleva? Am aflat din jurnal că s'aŭ bătut în duel și că Fleva a fost rănit la degete. Adevărat e?

Am văzut asemenea că Cogălniceanu s'a îndreptat și că a și luat parte la seanțele Camereĭ, promițînd că va lupta pentru

apărarea drepturilor țării... Vrut-a să zică, că va da mîna cu opoziția?

Timpul e prea frumos de trei zile. Dee Domnul să ție tot așa până la Iunie; apoi dacă a voi iarna să fie aspră... va fi liberă să o facă.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXLV.

Paris, 31 Ghenar 1887.

Iubite Alecu, In sfîrșit, după multe cercetări, am găsit piesa Traian; însă nu e o tragedie ci un simplu libretto de operă. Ți-o espeduesc chiar astăzi la otel Capșa, unde te-ai adăpostit după focul de la Bulevard. Nu cred că vei găsi în această broșură elementele unei lucrări dramatice de valoare.

La Camera din București se urmează sistemul interpelărilor violente, ca și în acea de aice; căci imităm în toate Franța, saŭ mai bine zis apucăturile strechiete ale unora din cetățenii Republicei. D-zeŭ să-i lumineze.

Timpul variază între ploaie, vînt, umezeală și negură. Aceste din urmă aŭ luat o intensitate așa de mare în ultimele trei zile, că nu se vedea om cu om pe stradă, și noaptea staționaŭ sergenții cu făcliĭ aprinse, pe la colțurile stradelor, îndreptînd cu glas mare mersul trăsurilor rătăcite. — Eșind de la masa ministeruluĭ afacerilor streine, trăsura mea era să deie în Seina, întîmplare nepăsătoare pentru mine dar plăcută luĭ Costescu, căcĭ ar fi calea deschisă ca să ajungă la îndeplinirea visurilor sale ambițioase.

Peste două zile altă masă mare la prezidentul Republicei, însă noroc că Elyzeul se găsește dincoace de apă.

Mergĭ vre odată la teatru? Eŭ foarte rar, de abia de treĭ orĭ m'am dus la spectacolul de zi, căcĭ noaptea îmĭ vine greŭ să mă întorc acasă după miezul nopței, pe frig și umezeală. De cînd am adus de la Viena o sobă Maidinger, apartamentul meŭ e cald și n'am gust a eși, mai cu seamă că m'am pus pe lucru. — Paulina iți trimete multe amicii, eŭ te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CCXLVI.

Paris, 17 Martie 1887.

Iubite Alecu, Mă grăbesc a te înștiința că am expediat astă-zi la Ministerul Afacerilor străine decorația: *palmes d'officier de*

l'Instruction publique pe care ți-am promis-o. Brevetul l'oĭ trimite maĭ tîrziŭ, fiind-că în acel care mi s'a comunicat, numele D-tale este greșit și trebuește îndreptat. — Mergi de-ți ia decorația de la Olănescu și o poartă sănătos și voios. — Azĭ-dimineață a început a ninge.

Felicitărĭ și complimente amicale din partea Paulineĭ. Te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

CCXLVII.

Paris, 6 Aprilie 1887.

Iubite Alecu, Imĭ pare bine că insemnele de oficier de Academie ți-aŭ produs bucurie și am putut contribui la o distingere ce aĭ meritat-o prin o sîrguință neobosită pe cîmpul cercetărilor istorice și prin o mulțime de scrierĭ ce sînt de natură a răspîndi lumină în umbra deasă ce acopere încă trecutul țărilor noastre. *Nul n'est prophète dans son pays,* zice Francezul, dar adevăratul merit răsare ca isvoarele eșite din pămînt la razele soareluĭ, departe de obîrșia lor.

M'aĭ anunțat că D-l Brînză a dobîndit premiul de 5000 fr. pentru Flora Dobrogieĭ. Incă o recompensă cu drept meritată, căcĭ junele nostru coleg, pe lîngă știința botanică ce posedă, este animat de un adevărat cult pentru științele naturale și îl consider ca pe unul din fruntașiĭ generațieĭ actuale. Aș dori să se recunoască și meritele luĭ Gane, care a scris multe nuvele interesante și a tradus cu măestrie *Iadul luĭ Dante*, însă amicul nostru se găsește față cu un competitor care posedă în cumpănă lucrărĭ atîrnătoare și apreciate de un mare număr dintre colegiĭ noștri.

Dacă aș fi putut veni la Academie, aș fi propus o schimbare în regulamentul eĭ, spre a realege pe Ion Ghica în postul de Prezident. El are o autoritate bine întemeiată, și știĭ bine ce nevoe aŭ întrunirile Romînilor de înrîurirea uneĭ autorități înțelepte. Nu știŭ care este candidatul ascuns în cutie pănă acum, dar te rog să declarĭ acelor din amicĭ ce s'ar gîndi la mine, că postul ce ocup și distanța dintre Paris și Bucureștĭ, nu mi-ar permite să viŭ regulat în toțĭ aniĭ ca să prezidez seanțele Academieĭ.

Darea de seamă ce aĭ să citeștĭ Duminică despre rolul luĭ Kisselef în țările noastre e negreșit foarte interesantă. Te îndemn să o completezĭ prin descrierea ce am făcut în *Istoria misiunilor*

mele politice din 1859, publicate în Convorbiri, despre întîlnirea mea cu dînsul la Paris.

Cere de la Iacob Negruzzi să'ți împrumute volumul, unde se găsește acea descriere curioasă.

Cogălniceanu e om de luptă și luptătorii vitejí nu se gîndesc la dînșii, fie cît de slăbănogiți prin boală și prin vrîstă.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXLVIII

Paris, 1 Maĭ 1887.

Iubite Alecu, [1]) Ziua de 1 Maĭ ni se pare ca o poartă ideală ce dă intrare pe cîmpiĭ înflorite și scăldate in raze de soare! Și e destul să pronunțe cine-va acest dulce nume de primăvară pentru ca să simtă în minte-ĭ și în inimă o reîntinerire încîntătoare. — Realitatea vine adese-orĭ de varsă duse recĭ pe aripile închipuireĭ și le amorțește fără milă. Ast-fel se întîmplă astăzĭ cu zi întîĭ Maĭ în Paris, căcĭ ploua și bate vînt de toamnă, prin urmare simt un soĭ de cozoroc întunecos pe ochĭ și norĭ negri în crierĭ.

Afară de această posomorîre provenită din deșanțarea climeĭ Parisuluĭ, maĭ am și un alt motiv de a fi embêté, (un neologist ar zice *îmbătat*).

Cunoștĭ natura buclucoasă a răzeșuluĭ romîn. E un scaĭ care de se prinde odată de haină, nu te maĭ poțĭ desbăra de el. Astfel mi se întîmplă cu niște răzeșĭ din satul Borzeștĭ (districtul Bacău). Mi-am găsit Bacăul cu eĭ.

Acum treĭ saŭ patru anĭ, doĭ frațĭ Dobrovolski mi-aŭ intentat proces pentru niște stînjinĭ de pămînt. Pentru ca să scap de dînșiĭ am preferat o învoială strîmbă decît o judecată dreaptă, care mi-ar fi cauzat mulțime de necazurĭ și cheltuelĭ cu avocațĭ. Le-am dat 200 galbenĭ și i-am trimis draculuĭ pomană, sperînd că n'oĭ maĭ auzi pomenindu-se numele lor. Eĭ aŭ dat declarație în tribunalul de Bacău că nu maĭ aŭ nicĭ o pretenție asupra mea. (Acea declarație trebue să fie trecută în registrele tribunaluluĭ). Astăzĭ însă mă trezesc cu o citație care mă cheamă la 20 Maĭ spre a mă judeca în procesul intentat de D-na Efrosina Drăgănescu născută Dobrovolski-Botezatu pentru revendicare de pămînt cu casă și livadă pe el. — Această Doamnă trebue să fie soră cu răzeșiĭ cărora le-am

[1]) Mss. înedit la Acad. Rom. No. 765 p. 435.

dat 200 # și care aŭ declarat, mi se pare, că eĭ singurĭ eraŭ clironomiĭ îndrituiţĭ a revendica pămîntul părintesc.

Ce să fac? Postul meŭ de Ministru nu mă iartă a părăsi Parisul pentru a mă duce la Bacăŭ la 20 Maĭ, căcĭ nu pot dispune de timpul meŭ înainte de vacanţiĭ. — Toate hîrtiile mele sînt închise în lada de fier de la Mircești încît mă văd amenințat de a perde procesul în lipsă.

M'am gîndit dar să recurg la prietenul meŭ Papadopulo-Callimach, ca să mă scape de acest bucluc, ce-mĭ cade ca un bolovan din senin. Iţĭ trimet aicĭ alăturata citaţie a tribunaluluĭ și mîne ţi-oĭ expedia o procură legalizată ca să mă reprezentezĭ în afacerea Drăgănescu-Dobrovolski-Botezatu. [1]) — Te rog iubite Alecu, să te repezĭ la Bacăŭ ca să examinezĭ registrul tribunaluluĭ în care este trecută declaraţia fraţilor Dobrovolski și apoĭ să cerĭ o amînare pănă la întoarcerea mea în ţară, la August. Atuncĭ voĭ putea să răscolesc hîrtiile din ladă și să-mĭ gătesc arma de apărare.

Poate că mă voĭ decide a da un os de ros și Drăgăneascăĭ pentru ca să scap de dînsa, dar înainte de toate trebue să mă feresc de a fi condamnat în lipsă.

Aștept cu nerăbdare un răspuns ca să știŭ ce cale să apuc și te îmbrățișez frățește. Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

V. Alecsandri.

Actul de învoială cu fraţiĭ Dobrovolski trebue să fie trecut și în registrele Curţiĭ de Apel din Iași în timpul luĭ Liciu. Afacerea a fost apărată de bietul Străjescu

CCXLIX.

Paris, 12 Iunie 1887.

Iubite Alecu, Iţĭ mulţumesc pentru bunele ştirĭ ce mi-aĭ dat despre procesul intentat de Răzeșița din Borzeștĭ. In luna luĭ August voĭ fi la Mircești unde sper că veĭ veni să petrecĭ cu noĭ; și atuncĭ vom căuta terfaloagele privitoare la pretenţiile ziseĭ răzeșițe.

Primblarea ce aĭ făcut în Tîrgul-Ocneĭ, vizita la mormîntul luĭ Moș Costaki și urcarea pe Măgură, merită să scriĭ un mic articol care ar interesa mult pe cetitorĭ, prin descrierea caseĭ locuită de Negri și a ocupaţiilor sale de grădinar, etc.

---

[1]) Procura vezĭ la sfîrșitul volumuluĭ II de scrisorĭ autogr. către Papadopol! (No. 825 p. 186).

La Paris timpul în sfîrșit s'a îmbunătățit după o iarnă ce a ținut 9 luni de zile. Simt că îmi cresc aripi pe umere și aștept cu nerăbdare ziua de 15 Iulie pentru ca să plecăm la Wiesbaden, unde Paulina va face o cură contra durerilor sale reumatice. Apoi luna lui August o voi petrece la Mircești și Septembrie la Sinaia. Gîndul meu e să mă întorc în Franța pe Mare, trecînd prin Constantinopol, Smirna, Athena, Messina, Palermo, Napoli, Roma, Florența, etc. Planul e frumos, dar oare se va realiza?... Dumnezeu o știe!

Ori-cum, mi-e sete să respir aerul și să beau apă din țara mea. Și dorința de a-mi revedea amicii.

Complimente afectuoase din partea Paulinei.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

CCL.

Paris, 28 Iunie 1887.

Iubite Alecu, Cetisem în gazetele din București veste[a] descoperirei mormîntului lui Ovidiu, făcut de Cogălniceanu și de Papodopulo-Callimach și mărturisesc eă eram gata să vă felicitez.— Farsa e hazlie și par'că văd de aice buza umflată a lui Urechiă în urma stingerei visului său.

Am rîs ca și voi de acest *canard* bine inventat și cu dibăcie aruncat în public. E o bună lecție dată archeologilor inteți[i], care văd în ori-ce peatră mucezită rămășița unui templu roman și în ori-ce litere trunchiate un document istoric de mare importanță.

In sfîrșit soarele a bine-voit a-și aduce aminte și de bieții Parizieni; de 15 zile avem timp frumos, așa de frumos că am profitat de el ca să mă duc cu Paulina la Hâvre pentru cîte-va zile. Am stat pe malul Oceanului 5 zile, admirînd întinderea nemărginită și aspirînd aerul învietor. — Ceea-ce m'a interesat peste măsură, este vizitarea vaselor de vapor ce fac voiajuri între Europa și America. Ce minuni! Adevărate palaturi cu lumină electrică și îmbogățite cu tot lucsul și confortul unui otel de primul ordin. Cînd te sui pe el nu-ți vine să te mai cobori pe uscat, ci te apucă dorul de ducă în fundul orizontului.

Și însă cu toate îndemnurile la care am fost espus, a trebuit să mă întorc la Paris pentru ca să îndeplinesc funcțiunea de ofițerul stărei civile, încins cu brîu tricolor. Am unit în numele legii pe Colonelul Jaques Lahovary cu fiica lui Grigori Cantacuzino,

care s'a despărțit de Ferdinand Ghica. Apoĭ i-am espeduit la Dièppe ca să guste luna de miere în fața și vecinătatea cuibuluĭ Afroditeĭ... care s'a născut în spuma valurilor marine.

Sînt foarte nerăbdător să-mĭ citeștĭ articolul ce aĭ scris asupra luĭ Negri. Știĭ cît l-am iubit cît a fost în viață și cu cîtă înduioșire păstrez memoria luĭ. Aștept dar cu sete momentul de a ne vedea la Mircești, pentru ca să iaŭ cunoștință de biografia ce i-aĭ consacrat[1]).

Eŭ voĭ fi în țară la începutul luĭ August și voĭ ședea acasă pănă la începutul luĭ Septembrie, cînd apoĭ mă voĭ duce să petrec o lună întreagă la Sinaia.

Cată să ne întîlnim și la Mircești și la Castelul Peleș.

Amicii din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLI.

Paris, 3 August 1887.

Iubite Alecu, Iți răspund în grabă ca să-ți daŭ de știre că proiectul meŭ este de a pleca peste treĭ saŭ patru zile, dacă nu se va ivi vr'o împedecare neprevăzută. Indată ce voĭ sosi la Mircești, ți-oĭ face cunoscut, căcĭ doresc mult să te văd și să ascult cetirea articoluluĭ asupra luĭ Negri.

Cogălniceanu este aice. Astăzĭ a trebuit să-ĭ facă operația. Voĭ merge mîinĭ să-l văd. Adresa luĭ este 19 rue Oudinot.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLII.

Mircești, Lunĭ (17 August 1887).

Iubite Alecu, Am sosit ierĭ seară acasă. Sînt fericit de a respira dulcele aer al țărĭĭ și a bea apă proaspătă din grădină. Aștept să viĭ ca să vorbim de multe și de Cogălniceanu, care a scăpat din primejdia operațieĭ. L'am lăsat bine de tot la Paris și chiar în ziua plecăreĭ mele, la 10 August (stil noŭ) a dejunat la mine.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) E vorba,—probabil—de articolul «Amintirĭ despre Costache Negri», pubicat maĭ tîrziŭ în *Revista nouă* (1889) pp. 321, 385 și 441.

CCLIII.

Mircești, 25 August 1887.

Iubite Alecu, Ne pare bine la toți că aerul din Mircești te a vindecat de friguri. Vină dar cînd ți-a plăcea ca să prinzi la puteri pentru lucrări viitoare și de mare interes pentru țară. Să știi însă că cît vor ține căldurile astea *zaharoase* (*sic* Al.), nu mă mișc de acasă, căci în urma viziteĭ noastre la Roma am fost și eŭ cîte va zile *zaif*. Vom aștepta dar aice împreună o ploaie bine-făcătoare, care să răcorească atmosfera și să mîngîie pe agricultori și apoi vom merge la mănăstiri.

Pănă atunci vale și a revedere în curînd.

V. Alecsandri.

Complimente afectuoase din partea întregeĭ Colonii din Mircești.

CCLIV.

Castel Peleș. Sinaia, 10 Oct. 1887.

Iubite Alecu, Am cetit cu mult interes scrisoarea ce mi-aĭ trimis, și m'am minunat de activitatea literară ce aĭ desvoltat în cursul veriĭ care din nenorocire a trecut, ca să facă loc uricioaseĭ ierni. Fericit eștĭ că poțĭ umplea golul zilelor adeseorĭ atît de lungĭ ale vieții în țara noastră și că producĭ fără încetare atîtea scrieri importante pentru istoria țării. De-ar fi zece oameni neobosiți ca D-ta, aceasta istorie ar eși în curînd din întunerecul în care zace de secoli.

Te aștept cu nerăbdare aice, ca să-mĭ maĭ citeștĭ ce aĭ lucrat după plecarea din Mircești, căci această lucrare o consider ca o urmare a ocupațieĭ cu care te-aĭ îndeletnicit în bordeĭul meŭ.

Sărmanul bordeĭ! Mult e drăgălaș, chiar pus în comparație cu castelurile cele maĭ feerice! In el mă simt ca într'un calup potrivit cu talia și cu gusturile mele; în el am lucrat pe Despot — Fîntîna Blanduzieĭ — Ovidiu — Pastelurile — Legendele — Dumbrava roșie, etc., și sînt dar legat de zidurile luĭ prin numeroase suveniri, scumpe inimeĭ mele.

Aice duc o viață cît se poate de plăcută, într'un lux regal, în compania cea maĭ strălucită... dar vorba ceea: apa la matcă și Romînul la ceapă.

Iți trimet procura ce mi-aĭ cerut și te rog să-l deștepți pe

Bogdan prin o scrisoare în privirea procesului de la 19 Octombrie pentru ca să iee măsurile necesare.

Aşteptăm pe Regele mîne, Vineri, întors de la manevre. Cum o veni, voi vorbi despre Vrancea, etc. şi cred că se va interesa mult de lucrarea ce sigur eşti chemat a face după istoria aceleĭ vechĭ republicĭ romîne.

Am primit şi eŭ, alaltăeri, palmele de oficer al Instrucţiuneĭ publice. Iată-mă dar din noŭ Coleg cu D-ta, titlu măgulitor, dar îl prefer pe acel de amic, care ne leagă de mult şi de aproape.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLV.

Castel Peleş, 12 Octombrie 1887.

Dragă Alecu, Iţi răspund îndată şi adresez scrisoarea la hôtel Hugues. Ţi-am trimis procura la Tecucĭ de alaltăeri. Voi şedea aice pănă la 24 Octombrie fără a veni maĭ înainte la Bucureştĭ. In capitală mă voĭ opri 4 zile şi apoĭ voĭ pleca la Mirceştĭ.

Sînt sănătos, te îmbrăţişez şi te intreb dacă aĭ gînd să tragĭ o mică raită la Sinaia?

V. Alecsandri.

Cînd îĭ veni, nu uita cîte va cărţi tipărite la Iaşĭ în vechime. Regele o să-ţĭ vorbească şi de voiajul la Vrancea şi de un curs de limbă slavonă.

CCLVI.

Bucureştĭ, 23 Octombrie 1887.

Iubite Alecu, In fine cu voia luĭ D-zeŭ, plec astăzĭ la Paris şi părăsesc fără nicĭ o părere de răŭ Capitala Bucureştilor şi a înverşunărilor politice. Cerul e cam învelit în norĭ, dar sper că se va menţine clement pănă la sosirea mea în capătul Europeĭ.

Ieri am avut o audienţă la palat. M. Sa Regele m'a primit ca pe un adevărat amic, adresîndu-mĭ cele maĭ călduroase urărĭ pentru însănătoşirea mea. Am vorbit despre multe şi nu am uitat de a-ĭ spune că, dacă nu te-aĭ aflat la Tecucĭ în trecerea sa, cauza a fost că în acel moment îmĭ ţineaĭ companie la Bucureştĭ, îmblînzindu-mĭ suferinţele prin lecturĭ interesante şi prin vorbe prietenoase.

M. Sa a părut foarte simţitor la cîte i-am spus asupra D-tale

și a adăogit: *Monsieur Papadopulo est un homme de coeur et un savant d'autant plus méritoire qu'il est modeste.*

După vizita mea la palat aŭ venit maĭ multe persoane să mă vază și între altele D-l și D-na Maiorescu...

Dacă nu se va isca vre-o împiedecare neprevăzută, voĭ sosi la Paris Joĭ seara saŭ Vineri; orĭ-cum, ajungînd acasă ți-oĭ scrie a doua zi ca să-'ți daŭ veștĭ despre noĭ. Pănă atuncĭ primește îmbrățișările mele și amiciile Paulineĭ.

Complimente Doamneĭ și D-șoareĭ Papadopulo.

V. Alecsandri.

CCLVII.

Castelul Peleș, 29 Octombrie 1887.

Iubite Alecu, In urma primireĭ scrisoreĭ a Doamneĭ Callimach, avînd prilejul a videa aice pe toțĭ miniștri adunațĭ în Consiliu sub prezidența Regeluĭ, mĭ-a trăsnit prin cap să întreb pe D-nu Brătianu și Gheorghian dacă nu ar fi dispușĭ a-ți încredința însărcinarea de advocat al Statuluĭ la Bîrlad saŭ la Tecucĭ. Amîndoĭ mĭ-aŭ răspuns într'un glas că ar face-o cu cea maĭ vie plăcere dacă aĭ primi.

M'am angajat să te sondez pănă a nu se lua vre-o măsură întru aceasta, și iată dar că o fac fără întîrziere, fiind-că aș dori să am răspunsul pănă Duminica dimineață, avînd a pleca seara la Bucureștĭ. Voĭ trage la Capșa unde voĭ ședea pănă Mercurĭ seara, apoĭ mă voĭ îmbarca pentru Mircești.

Postul de advocat al Statuluĭ îmĭ pare compatibil cu ocupațiile literare și arheologice la care te-aĭ dedat, căcĭ nu cred să te reclame tot timpul. Dar în această chestiune eștĭ mult maĭ competent decît mine, de aceea aștept să aflu deciziunea ce veĭ lua. In caz afirmator, voĭ urma înainte cu stăruințele mele la Bucureștĭ.

Ți-oĭ da de știre de sosirea mea acasă. Complimente respectuoase D-neĭ Amalie.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLVIII.

Castel-Peleș. Simbătă.

Iubite Alecu, Speram să pot pleca mîne, dar Regele nu vrea să-mĭ dee drumul încă. Poate că voĭ porni Marțĭ seara.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLIX.

Castel-Peleș, Duminică 8 Noemb.

Iubite Alecu, In sfîrșit plecăm cu toții de aice Marți viitoare, adică peste trei zile. Voi trage la Capșa și mă voi opri în București trei zile, după cari voi porni saŭ la Mircești, saŭ de-a-dreptul la Paris cu Expres-Orientul, căci mă apucă fiori cînd gîndesc la troenile din Galiția.

Ți-oi da de știre la București în tot cazul.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLX.

București, (Otel Capșa) 11 Noembrie 1887.

Iubite Alecu, Am sosit eri în București, în trenul regal, împreună cu Maestățile Lor; și plec Vineri seara la Mircești unde mă voi opri trei saŭ patru zile și apoi voi pleca la Paris.

Sunt sănătos, te îmbrățișez și te întreb dacă ai gînd să tragi o mică raită la Sinaia?

V. Alecsandri.

Cînd îi veni nu uita cîte-va cărți tipărite la Iași în vechime. Regele o să-ți vorbească și de voiajul la Vrancea și de un curs de limba slavonă.

CCLXI.

Mircești, 15 Noembrie 1887.

Iubite Alecu, Plec la Paris Marți, 17 Noembrie, de unde ți-oi scrie. Te rog să-mi trimiți modelul de procură 5 *rue Penthièvres* și cînd a fi să se trateze procesul din Bacăŭ, să ai bunătate a scrie luĭ Bogdan ca să vie acolo, îndeplinind toate formalitățile necesare. — Scrie-mi *11 Murillo* și mă ține în curent cu cele ce se vor petrece în țara.

A revedere la anul.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXII.

Paris, 6 Decembrie 1887.

Iubite Alecu, Prin neguri dese și prin cîmpii acoperite cu omăt am sosit în Paris chiar în ziua alegereĭ nouluĭ prezident al

Republicei. Stradele erau înghesuite de manifestanți, gata a face un mare bucluc dacă s'ar fi ales D-l Ferry în congresul de la Versailles. Circulația pe dinaintea gărei St. Lazare era oprită de agenții poliției, în cît trăsura mea a fost întoarsă și obligată să facă multe împrejurimi pentru ca să ajungă la rue Murillo.

Francezii au avut și astădată bunul simț de a se feri de Ferry și de a evita poate un războiu civil, dînd voturile lor unui om bine primit de toți, căci e puțin cunoscut. Mai mulți concurenți la Prezidenție au fost ast-fel eliminați și s'au întors de la Versailles cu buza umflată. Vorba veche: Nu-i pentru cine se gătește, dar pentru cine se nimerește.

Am găsit Parisul perdut în pîclă, glodos și rece. Unde-i cerul și orizonul de la Mircești? De mîni încep vizitele mele oficiale și numeroase.

Am cetit în Independența că D-l Costescu-Comăneanu ar fi adresat biurouluĭ Camerei cererea de a-i comunica dosarul bisericei romîne din Paris, pentru a-i înlesni elementele unei interpelări. Doresc mult să mă ții în curent de toate dobitociile ce va face și de toate prostiile ce va zice. Scrie-mi dar pe larg ce rol va juca și ce succes va obținea.

Acest zevzechiu cată prin toate mijloacele să-și dee o importanță în Paris, unde se bucură de un congediu nelimitat și e scutit prin urmare, ca deputat, de a plăti fisculuĭ impositul financiar de 12%. El tot-odată, dacă nu mă înșel, își primește și diurna. Informează-mă despre asta. Știi cum și-a petrecut toamna? Numărînd copacii din Champs-Elysées, din sus în jos și din jos în sus și ținînd dese conciliabule cu stropitorii de acolo despre maniarea tulumbelor. Se vede că are de gînd a se angaja în compania lor, dacă nu se va realege deputat.

Trimite-mi modelul de procură pentru procesul Dobrowolski.

Complimente afectuoase din partea Paulinei.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

CCLXIII.

Paris, 9 Decembrie 1887.

Iubite Alecu, Am primit chiar acum pachetul ce mi-ai trimis cu procura și discursul tronuluĭ. Îți răspund îndată ca să te înștiințez că alaltăerĭ ți-am adresat o scrisoare interesantă la Otel Capșa. Aș dori foarte mult să-i dai de urmă și să o citești. Cercetează despre dînsa la poștă și la Cameră.

Aice am găsit potopul. Din cauza aceasta se zice că noul Prezident se va servi de Goblet (gobelet) ca să-şĭ formeze ministerul. Mîne la 3 ore tot corpul diplomatic este invitat a se prezenta la Eliseŭ, ca să salute pe d-l Sadi-Carnot. De a urma potopul, vom fi siliţĭ a ne duce în not.

Te-am rugat în scrisoarea mea de alaltăerĭ să mă ţiĭ în curent despre interpelările luĭ Costescu-Comăneanu, care s'a pornit din Paris cu o falcă în cer şi cu alta . . . în pămînt. Are de gînd să atace Guvernul *(sic)* şi Legaţiunea *(sic)*.

Parisul s'a liniştit ca prin minune îndată ce alegerea luĭ Sadi Carnot a fost cunoscută. De se alegea Ferry revoluţia era gata să isbucnească.

Imĭ pare foarte răŭ de moartea luĭ bietul Ispirescu. Adunătura de poveştĭ va rămînea ca o colecţie mult preţioasă. Cît pentru Cogălniceanu pare-mi-se că umblă după caĭ morţĭ să le scoată potcoavele.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CCLXIV [1]).

Paris, 12 Decembrie 1887.

Iubite Alecu, Iată procura cerută şi legalizată după toate formele [2]). Nu ştiŭ de maĭ este trebuinţă de timbru.

Pe aice fie-care zi are actul săŭ de nebunie.

Alaltăerĭ un ticălos, aţîţat prin declamările unor jurnale, s'a introdus în Cameră şi a tras treĭ lovituri de revolver în D-l Ferry. Norocire că rănile nu aŭ un caracter primejdios. Ucigaşul anunţă că este asociat cu alţĭ patru nebunĭ, care l'a jurat să ucidă încă alţĭ 19 deputaţĭ saŭ senatorĭ. *Va bene cosi* — unde mergem?

Scrie-mĭ, însă nu maĭ face cheltuială de prisos cu recomandarea scrisorilor.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CCLXV.

Paris, 29 Dec. 1887.

Iubite Alecu, Am primit proiectul de lege pentru prelungirea conveţieĭ comerciale cu Franţa până la 1 Iulie 1888, şi îţĭ mulţumesc

---

[1]) Ms. inedit. Acad. Rom. 765 p. 441,

[2]) O a doua procură ibidem p. 442.

că m'aĭ înștiințat despre acest lucru important, pe care ministerul aff. străine a uitat să mi-l comunice. Sper că, deși Camera e în furtună, ea va vota legea până a nu se duce să se desfăteze în sărbătorile Crăciunuluĭ și ale Anuluĭ-Noŭ. Tot asemenea cred că va vota proiectul de lege pentru apărarea cablelor sub-marine, pe care o aștept cu nerăbdare de doĭ anĭ.

Azĭ dimineață termometrul s'a coborît la 6 gradurĭ sub zero; paveaoa sună sec sub roțile trăsurilor și nasurile patlaginiĭ răsună ca trîmbița în basmale. Ce trebue să fie în Rosia și Galiția pe unde se fac concentrărĭ de armate îndușmănite?... Voĭ, care vă găsițĭ în vecinătatea acelor doĭ coloșĭ, slav și german, ce se amenință cu ochiĭ și să pregătesc de luptă crîncenă, ce aț aflat despre adevăratele lor planurĭ. S'or bate, nu s'or bate?... Și în casul dintîĭ ce rol vom juca noĭ? Rămîne-vom neutri saŭ lua-vom parte la luptă? Cu care din ambele marĭ puterĭ ne vom alia? Ce spune Cogălniceanu? Ce gîndește Brătianu? Nimenĭ nu ne ține în curent de măsurile ce se ieaŭ în țară, încît mă găsesc foarte *embarassé* față cu colegiĭ meĭ și pentru ca să scap de rușine mă fac că știŭ multe, dar că păstrez o tăcere diplomatică.

Te rog dar, iubite Alecu, să-mĭ scriĭ ades și să-mĭ spuĭ tot ce-ĭ afla... De-acum aŭ să înceapă aicĭ marele primirĭ și marele ospețe la Eliseŭ și la Ministere. Duminecă mergem în uniforme să felicităm pe noul Prezident pentru Anul noŭ... De a fi să se menție gerul și să crească poate, vaĭ de nasul meŭ.

A revedere iubite Alecu. Paulina și eŭ îțĭ trimitem, precum și familieĭ D tale, o mie de urărĭ de fericire cu ocasiunea sfintelor sărbătorĭ.

V. Alecsandri.

CCLXVI.

Paris, 3 Ghenar. 1888

Iubite Alecu, Primesc o scrisoare din partea d-luĭ C. P. funcționar la gara Tecucĭ, în care îmĭ arată că ar voi să vie la Paris pentru ca să se *perfecționeze*. El însă nu are mijloacele necesare pentru a trăi în Paris și negreșit comptează pe ajutoruri străine, pentru a nu muri de foame pe stradele Parisuluĭ, ca mulțĭ alțĭ carĭ aŭ părăsit țara à *l'aventure*.

Mă tem că m'oĭ trezi într'o bună dimineață cu acest Domn căzut belea pe spinarea mea și obligat a mă ocupa de repatriarea

luĭ, ceea-ce mi se întîmplă necontenit, deși Legațiunea nu posedă fonduri pentru asemine cheltueli.

Te rog dar, Iubite Alecu, să daĭ o raită pănă la gară și să spuĭ aceluĭ Domn ca să-și caute de treabă și să nu umble după caĭ morțĭ ca să le scoată potcoavele. Are un post? Dee laudă luĭ D-zeŭ că are ce mînca și nu alerge după visurĭ. Parisul e scump și egoist. El nu dă adăpost decît acelor cu avere. Cît pentru ceĭ-lalțĭ îĭ consideră ca vagabonzĭ.

Felicitărĭ de anul noŭ care se apropie... [1])

V. Alecsandri.

CCLXVII.

Paris, 10 Ianuarie 1888.

Iubite Alecu, Sfîntul Vasili bate la ușă, aducînd în palmă pe anul noŭ... Fie ca în acea palmă să fie cuprinsă realizarea tuturor dorințelor noastre politice și particulare. Să ne regăsim sănătoșĭ la toamnă în țeară, adică la Mircești ca în anul trecut.

Pănă atuncĭ cată să nu vă înnecațĭ în omăt precum sîntem aice înnecațĭ în negură, și profită de închisoarea în casă din causa geruluĭ ca să facĭ la copiĭ... literarĭ, căcĭ despre ceĭ-l'alțĭ..., basta! Urărĭ afectuoase de anul noŭ din partea noastră.

V. Alecsandri

CCLXVIII.

Paris, 25 Ianuarie 1888.

Iubite Alecu, Am aflat din gazete că iarna s'a făcut de cap la Moldova și că v'a întroenit pe toțĭ, ca în anul cînd am fost prins la Tecucĭ, împreună cu bietul Kneaz. Imĭ închipuesc dar isolarea în care te găsești fără mijloace de a cutriera prin țeară și de a te pune în relație cu lumea. Noroc că aĭ o bibliotecă bogată și gustul studiuluĭ. — O carte interesantă este cel maĭ neprețuit tovarăș de închisoare.

Aice n'a nins dar a fost cîte-va zile ger pănă la 9 graduri. Acum ploŭă ca'n zilele de toamnă, termometrul fiind urcat la 7 graduri de căldură. Spectacolul ce-l avem subt ochĭ e trist și po-

[1]) Alăturat, pe contrapagina acesteĭ scrisorĭ, se găsește un bilet de visită a luĭ Alecsandri cu următoarele cuvinte de urare: «Anĭ mulțĭ și fericițĭ. Să ne vedem cu bine la vară și să maĭ rîdem de nebuniile omenireĭ».

somorît; el ne face a dori privelistea cumplitelor alee da zăpadă și furtunele viscoluluĭ cu măreața și sălbatica luĭ poezie.

Sarbătorile bisericeștĭ s'aŭ mîntuit; urmează acum cele lumeștĭ, adecă baluri, mese, recepțiunĭ, adică trupe (?) și îmbulzelĭ. Eŭ nu mă împac nicĭ cu unele nicĭ cu altele; și însă trebue să mă lupt cu ele în frac, cravată albă și decorațiĭ... uff!

Mă ocup să-mĭ găsesc un alt apartament și tot odată să demenajez cancelaria, fiind-că am dat concediŭ hôteluluĭ luĭ Ferekyde de la rue Penthièvre de fericită pomenire. Belele peste belele!... Ast-fel e lumea și vieața — răbdare și... a revedere a vară.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXIX.

Paris, 1/13 Febr. 1888.

Iubite Alecu, Te-aĭ reales deputat; bine aĭ făcut, căcĭ o să aĭ ocazie a asculta multe macaronade parlamentare în sesiunea viitoare. Toțĭ limbuțiĭ își pregătesc armele elocvențiĭ pentru dărîmarea guvernuluĭ actual; toate tolbele se umple de săgețĭ destinate luĭ Brătianu care nu se uĭmește nicĭ cît de puțin de furtunele (sic) ce-l amenință. — Paremi-se însă că și astă-dată muntele va făta un șoarec, căcĭ opoziția unită este compusă din elemente disparate, care se vor desuni sub impulsul intereselor de partid. Fie-care grupuleț are să caute a trage plapoma în partea luĭ și în fine nicĭ unul nu va [avea] partea de dînsa. Ast-fel se întîmplă tot-deauna cînd luptele, zise politice, nu sînt sprijinite pe principiurĭ, ci inspirate sadea de interese personale.

Fie! Oameniĭ cuminți, dacă maĭ există, să se roage luĭ Dumnezeŭ ca să protege biata țeară de calamitățile ce se adună ca norĭ negrĭ pe de-asupra eĭ. Pregătirile de răsboiŭ ce se fac de cîte-va lunĭ de-alungul hotarelor Rusieĭ și ale Austrieĭ, adică împrejurul nostru și boala ce pune în pericol viața prințuluĭ imperial al Germanieĭ, sînt de natură a îngriji pe toțĭ Romînĭĭ, căcĭ viitorul Romîniеĭ este în cumpănă. Dar ce-ĭ pasă opoziției? Ea a ajuns în halul Comunarzilor din 1870 carĭ strigaŭ: Peară Franța, numaĭ Napoleon să cadă.

Bun e Dumnezeŭ! El ne va scăpa și astă-dată, însă mult mă tem că el se va fi ostenit de toate nebuniile noastre.

Aĭ văzut soare? — Te fericesc. Noĭ nu l-am zărit de vre-o treĭ lunĭ și ne întrebăm dacă nu cumva s'a stins pentru vecinicie.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXX.

Paris, 8/20 Martie 1888.

Iubite Alecu, Am primit scrisoarea D-tale din 5 Martie şi m'am bucurat de vestea întoarcereĭ primăvereĭ în ţeara noastră. Aice ne-am adimenit şi noĭ cu o falşă îmblînzire a timpuluĭ, dar ne-am convins de 5 zile că iarna îşĭ uitase cojocul la Paris şi că s'a întors să-l caute ca să nu rămîe păgubaşă. Spre mîngîere se pomeneşte de zilele babiĭ . . . mîncau-ar lupu baborniţă îndrăcită! Nu face alta de cît să aducă ploĭ, să stîrnească vînturĭ şi să cearnă omăt. Cît despre soare, sărmanul, îl credeam emigrat în alte părţĭ ale lumeĭ, sătul fiind de-a videa prostiile noastre de pe întreaga faţă a pămîntuluĭ.

Nu maĭ vorbesc de cele petrecute la noĭ, căcĭ acolo patimile aŭ ajuns la frenezie şi la orbire, iar îndrăsneala, lipsa de tact şi de patriotism merg pănă a ameninţa tronul. Scuza noastră, dacă se poate admite vre-o scuză, este că sîntem tinere buruene din cîmpul politic, dar aice unde parlamentarismul a prins rădăcinĭ de un secol şi unde (de) atîtea catastrofe urieşe ar fi trebuit să se coacă minţile, se petrec aceleaşĭ fenomene ca şi la Bucureştĭ . . .

In momentul acesta chiar camera ţine o seanţă sgomotoasă asupra punereĭ în disponibilitate a luĭ Boulanger, pe cînd pe strade se vinde o cocardă cu portretul luĭ . . . speculaţie jidovească care exploatează neghiobia parisiană.

Dacă ar judeca cine-va Franţa după spectacolul deşanţat ce înfăţişază Parisul, ar fi dispus a crede că această ţară frumoasă, muncitoare, bogată, e menită la o decadenţă apropiată, însă ar fi înşelat în aprecierea sa. Naţia franceză are maĭ multă vitalitate decît mulţĭ alţĭ, care se bucură de o aparenţă sănătoasă şi tare şi va veni iarăşĭ timpul cînd ea va proba, că va întîrziea încă mult ora decadenţeĭ sale.

Dee Dumnezeŭ să avem şi noĭ Romînĭĭ puterea de suflet a Francezilor, precum sîntem dispuşĭ a face nebunĭĭ şi salturĭ mortale ca dînşiĭ.

V. Alecsandri.

Ion Ghica este aicea de o săptămînă şi pleacă în ţară peste puţin, împreună cu princesa şi cu fiul său Charles, care s'a însurat cu fata D-neĭ Costescu, D-na Burki. — Eŭ i-am cununat la legaţiune.

Ghica vine la Bucureşti cu un teanc mare de scrieri nouă, foarte interesante.

CCLXXI.

Paris, 31 Martie 1888.

Iubite Alecu, Iţi scriu în grabă ca să te întreb ce s'a întîmplat în Bucureşti? Dacă ne-am lua după Independenţa, am crede că atîtea masacruri a fost la Orfeu, pe piaţa Teatrului, dinaintea Palatului, în dealul Mitropoliei şi la hală, încît mai n'au rămas locuitori în oraş. Toţi sînt pocniţi, turtiţi, descăpăţînaţi, străpunşi de baionete, împuşcaţi, într'un cuvînt trimişi pe cea lume [1]).

Dela Minister n'am primit decît două depeşe scurte, prin care mi s'a anunţat moartea uşieruluĭ şi îmbulzala de la Palat, fără a ni se da detaiurĭ asupra căsăpiilor întîmplate.

Prin urmare mă aflu într'o poziţie foarte delicată, neştiind ce spune persoanelor care mă întreabă. Aice Independenţa este trimisă la toate jurnalele, care reproduc minciunile şi calomniile eĭ şi astfel opinia publică este viciată.

Scrie-mĭ te rog şi'mĭ dă detaiurĭ asupra diverselor scene scandaloase ce poartă falnicul nume (!) de revoluţie? Ce rol aŭ jucat leaderiĭ opoziţiuneĭ? Ce spune Cogălniceanu? Ce crede Brătianu? Ce face Regele? Regina?

Aştept cu nerăbdare răspunsul D-tale ca să mă orientez. Descrie-mĭ scenele dela Cameră în detail, căcĭ aĭ trebuit să fiĭ faţă. Cine sînt arestaţi şi pentru care motive au fost duşi la închisoare. — Intr'un cuvînt lămureşte-mă asupra tot ce mă poate interesa.

Peste treĭ zile mut cancelaria, Avenue Montaigne 33, şi eŭ mă mut pe la 19 Aprilie tot Avenue Montaigne No. 1. Adresează-mĭ scrisoarea rue Murillo 11.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri**.

CCLXXII.

Paris, 7 Aprile 1888.
Avenue Montaigne.

In timpul întîmplărilor mult regretabile din Bucureştĭ, Legaţiunea din Paris, lăsată în neştiinţă de gravitatea lor, se ocupa

---

[1]) E vorba de turburările din 14 şi 15 Martie 1888, cu ocazia căderei Cabinetului Brătianu.

cu mutarea eĭ din rue Penthièvres în Avenue Montaigne. Peste 10 zile eŭ însu-mĭ voĭ fi mutat din rue Murillo tot în rue Montaigne No. 1, fericit de a mă găsi într'un cuartier curat, bine locuit și îmbielșugat cu soare și verdeață.—Prin o coincidență bizară părăsirea hôteluluĭ din rue Penthièvres s'a efectuat în aceeașĭ zi cu căderea Ministeruluĭ nostru și prin urmare cu depărtarea d-luĭ Ferekydes de la afacerile străine. Tot odată prin o altă coincidență nu maĭ puțin curioasă, căderea ministeruluĭ Brătianu a avut loc maĭ tot într'o zi cu acea a ministeruluĭ francez Girard și constituirea Cabinetuluĭ Rosetti, odată cu acea a Cabinetuluĭ I loquet. Ar crede cine-va că saŭ noĭ imităm pe Francezĭ, saŭ Francezii ne imitează pe noĭ.

Despre manifestărĭ pe strade eĭ și noĭ sîntem de aceeaș apucătură și chiar Camerele ambelor țărĭ sînt împărțite în partizĭ de aceleașĭ ape. Eŭ cînd grăesc cu Francezii le zic: «Si vous voulez connaître la Roumanie et ce qui s'y passe, regardez la avec un microscope et vous y retrouverez la France».

Acum ce să maĭ zicem despre turburările noastre, de cît ca să ne apere Dumnezeŭ de complicărĭ maĭ grele și primejdioase. Ne găsim întocmaĭ ca Bizantiniĭ în ajunul cuceririĭ Țarigraduluĭ de către Turcĭ; eĭ discutaŭ asupra chestiuneĭ gramaticeștĭ cu Turcii în spate. Noĭ facem manifestărĭ revoluționare pe cînd Rușiĭ și Germaniĭ adună oștĭ numeroase la hotarele țărĭĭ, Allah Kerim! Încă odată, să-șĭ facă cerul milă cu soarta noastră!

Opoziția și-a îndeplinit scopul urmărit de maĭ mulțĭ anĭ, răsturnînd pe Brătianu; să-ĭ fie de bine; dacă ea urmărește un alt plan, acela al pretendentuluĭ Bibescu, nu sînt cuvinte destul de tarĭ în limba noastră pentru a înfiera orĭ ce mișcare a eĭ, atingătoare de tron.

In împrejurările de față, persoana Regeluĭ Carol este singura garanție ce ne maĭ rămîne pentru scăparea Romînieĭ din volvura peireĭ, ce crește împrejurul eĭ.

Scrie-mĭ pe larg cum s'a întîmplat lucrurile în zilele de 14 și 15, căcĭ gazetele opoziției saŭ guvernamentale trag cenușă pe turta lor.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXXIII.

Paris, 16 Aprilie 1888.

Iubitule Alecu, Odată cu furtuna sanche-politică din București, a încetat și furtuna iernii în Paris. De puține zile soarele primăverii s'a ivit de-asupra noastră și poporul parisian foește prin toate grădinile, primblările, bulevardurile, etc. Unii din tîrie-brîu strigă: Vive Boulanger! Alții: vive la Republique! Alții: vive la Monarchie! Manifestări în toate zilele și pugilaturi cu sergenții de oraș, dar păn'acum nimic serios. Bulanger a fost ales deputat în departamentul de Nord cu 17—20000 glasuri; această alegere este considerată ca un pas spre fotoliul de Prezident al Republicei... etc. Cine știe ce-om mai videa în curînd aice?

Eŭ mă ocup cu demenagearea mea din rue Murillo... Apartamentul meŭ este într'o situație admirabilă. Am soare de dimineața până seara, aer curat, lumină... In asemenea condiții voi ședea cu plăcere încă vre-o trei ani în Paris... dacă schimbările de guvern nu vor produce și schimbări în corpul diplomatic.

Am cetit în gazetele din București că Ion Ghica ar fi avînd intenția de a părăsi postul săŭ de la Londra... Ce știi despre aceasta?

Am aflat tot din foile romîne că Cogălniceanu ar fi ĭar bolnav și obligat a merge în străinătate. Care-i adevărul?

Crezi că Ministerul actual are viață? Numărul de paraponisiți e mare, unii pentru că aŭ perdut puterea din mînă, alții pentru că nu aŭ putut pune laba pe frînele guvernului; și toți acești negreșit că vor constitui un grup numeros de opozanți.

Noi, miniștrii, sîntem așa departe de țeară și așa de răŭ informați, încît cunoaștem mai bine cele ce se petrec în Hina, decît la noi. Numai din scrisori particulare mai aflăm cîte ceva mai exact.—Scrie-mi dar cît veĭ putea mai des și mai detaliat de toate ce se întîmplă în țară. Ni-i îndatora foarte mult.

V. Alecsandri.

CCLXXIV.

Paris, 20 Aprilie 1888.

Iubite Alecu, Dacă aș da credință unor jurnale de aicĭ, aș crede că o grozavă revoluție de țăranĭ a isbucnit în țeara întreagă, de a lungul și de-a latul. Totul se distruge sub vălul încruntat al gloatelor, sîngele curge șiroaie, în toate satele se văd proprietarĭ,

arendaşĭ, primarĭ, notarĭ, spînzuraţĭ de crengile copacilor, iar casele lor, precum şi coşerele ard în flacărĭ după ce aŭ fost golite, jăfuite de tot ce cuprindeaŭ în sînul lor. Intr'un cuvînt potop şi mare gewalt. Pe de altă parte guvernul îmĭ telegrafiază că rescoala isbucnită în cîte-va localităţĭ din Valahia şi maĭ cu seamă pe'mprejurul Bucureştilor s'a potolit cu oare-care lupte de puţină gravitate.

Ce ştiĭ, frate? Ce este exact? Cum stăm? Scrie-mĭ fără întîrziere, căcĭ mă găsesc îmbulzit de întrebărĭ din toate părţile şi nu ştiŭ ce să răspund. Precît sînt informat, focul nu s'a întins ncă la Moldova, dar este de temut ca să nu isbucnească şi la noĭ, judecînd după crimele ce s'ar fi comis în Valahia, după spusa jurnalelor scrise de jidanĭ.

Aştept cu nerăbdare un răspuns detaiat. Trimite-mi-l îndată. Mă veĭ îndatora foarte mult.

Amicĭĭ şi s'auzim de bine, **V. Alecsandri.**

CCLXXV.

Paris, 24 Aprilie 1888.

Iubite Alecu, Iţĭ scriŭ aceste rîndurĭ din noul meŭ apartament, situat Avenue Montaigne No. 1. Pe biuroul meŭ se joacă razele înveselitoare ale soareluĭ, şi de pe jilţ zăresc trecînd pe Seina mulţime de vaporaşe care mă fac a crede că mă găsesc într'un port de Mare. — Cîtă mulţumire aş simţi dacă aĭ putea să te repezĭ într'o zi la Paris, să-ţĭ daŭ ospitalitate într'o cameră cu priveliştе frumoasă şi cu biuroŭ, pe care să scriĭ articolĭ istoricĭ ca la Mircеştĭ.

Ticălosul de Melinte![1]) a adăugit însă o notă întunecoasă la tabloul încîntător şi plin de lumină ce se desfăşură sub ochiĭ meĭ. Chiar astăzĭ am primit alăturata citaţiune pentru procesul cu Dobrovolska, care este fixat la 19 Maĭ a. c. Ţi-o trimit cu rugăminte ca să bine-voeştĭ a-l rade (pe Melinte) la tribunalul din Bacăŭ în ziua hotărîtă. Mă veĭ îndatora prietineşte.

Complimente afectuoase din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Acesteĭ scrisorĭ este anexată *Citaţia*, prin care Alecsandri este invitat, pe ziua de 19 Maĭ, la trib. din Bacăŭ, pentru a se judeca în procesul ce are cu d-l Anastasi Melinte, procuratorul D-neĭ Efrosina Drăgănescu, pentru pămînt.

CCLXXVI.

Paris, 6/18 Maiŭ 1888.

Iubite Alecu, In sfîrşit primăvara a bine-voit a-şĭ alege domiciliul în Paris. De cîte-va zile avem un timp minunat, de care ne bucurăm în plin, de cînd ne-am mutat în noul nostru apartament. Aice soarele ne zice bună dimineaţa cînd apare şi noapte bună cînd se culcă. Ziua întreagă ne ţine tovărăşie şi ne dismeardă cu sărutările luĭ calde şi încîntătoare.

De ce nu-ĭ totdeauna primăvară? Cred că omul ar trăi îndoit maĭ mult şi apucăturile luĭ cele rele s'ar îmblînzi. Lipsa de soare este cauza celor maĭ grozave crime.

Poţĭ să-mĭ spuĭ dacă agenţĭ muscalĭ aŭ luat parte la instigările revolteĭ ţăranilor? Aceasta o susţin unele gazete austriace şi Voinţa Naţională din Bucureştĭ. Eŭ îmĭ închipuiam că intrigile ruseştĭ nu maĭ puteaŭ găsi un cîmp deschis spre aş juca calul în Romînia. — Să maĭ fie oare oamenĭ la noĭ care să se închine la Naşa Brat şi să devie instrumente oarbe a politiceĭ dela Nord? Făcutu-mi-am prea marĭ iluziĭ asupra simţuluĭ de Romînism al poporuluĭ romîn, azĭ ne-atîrnat şi de sine stătător? Crudă deşteptare, de-ar fi lucrul altminteri.

In Franţa Ruşiĭ sînt la modă. Literatura rusească este tradusă şi foarte gustată. Marinimia rusească este proclamată pe toate tonurile, pănă şi iuftul a ajuns să aibă miros bun. — Fie, însă noĭ, care cunoaştem pe vecinĭĭ noştri de aproape, noĭ care am mîncat papară căzăcească, am şi uitat trecutul? Şi generaţia noastră actuală să fi prins orbul găinilor, încît să zică împreună cu Voltaire: *C'est du Nord aujourd'hui que nous vient la lumière?*

Ce crezĭ? De este aşa, trist viitor se pregăteste Romînieĭ. Poate că însă voĭ muri, păn' a nu asista la catastrofele ce se clocesc peste Prut, pentru ca să năvălească peste noĭ şi să ne nimicească.

Tot sper că Dumnezeŭ nu ne va lăsa după atîtea lupte prin care am trecut; maĭ mult, am convingerea că orĭ cine se leagă saŭ se va lega de Romînia, nu va avea bun sfîrşit.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCLXXVII.

Paris, 8 Iulie 1888.

Iubite Alecu, Aştept cu nerăbdare să-mĭ citeştĭ legenda, care aĭ compus precum şi lucrarea asupra Galatzuluĭ şi sper că în

curînd voĭ avea aceasta mulțumire, căcĭ am proiectat să plec peste 12 zile ca să merg de-a dreptul la Mircești. Acolo poate voĭ regăsi timp frumos. In Paris plouă cu sacaua în toate zilele, încît dacă nu aș locui într'un apartament vesel și luminos, m'ar apuca spleenul englez. — Regele mi-a acordat congediul cerut; aștept acum leafa ca să mă pot porni.

Decĭ a revedere cu sănătate și voe bună.

V. Alecsandri.

CCLXXVIII.

Mircești, 18 Iulie 1888.

Iubite Alecu, In sfîrșit iată-ne la Mircești. Cîmpul ne-a primit cu plin, fiind recolta frumoasă; cerul cu albastru scăldat în lumină și lunca cu farmecul eĭ poetic. Te așteptăm cu mare bucurie.

Sănătate și voe bună.

V. Alecsandri.

CCLXXIX.

Mircești, 12 August 1888.

Iubite Alecu, Mă întrebĭ ce facem ? Ne luptăm cu elementele! De cînd aĭ plecat de la noĭ toate catastrofele aŭ căzut pe Mircești. Lunca a fost întreg inundată de Siret și tot fînațul din 80 de fălcĭ înnecat, mălit saŭ luat cu pohoiul, încît nu-mĭ rămîne nicĭ cu (ce) să hrănesc un socialist.

Un grozav ciclon s'a năpustit peste grădinĭ și peste case. Coșerile mele aŭ fost resturnate și acum trebue să ne ocupăm de a clădi altele în grabă pentru păpușoiul din anul acesta. Nota bene: 15 fălcĭ de păpușoiŭ, din cel maĭ frumos, aŭ fost înnecate de Siret, în luncă.

In urma ciclonuluĭ o nouă furtună țesută cu fulgere a înspăimîntat lumea, trăznind șase oamenĭ pe cîmp, etc. etc. etc. Intr'un cuvînt pagubă de peste 20.000 fr., iată bilanul verĭi din 1888. Dar aceasta nu e nimic pe lîngă halul de jelit în care se găsește

lunca, lunca, dragă luncă, raĭ frumos al țăriĭ mele.

care cere să-ĭ fac o elegie dureroasă.

Paulina s'a luptat cît șapte voinicĭ în mijlocul catastrofelor, pentru ca să scape tot ce se putea scăpa de naufragiŭ și este foarte ostenită . . . dar sper că se va odihni cu timpul, ce pare a se îndrepta.

Turcul zice: Allah kerim! Eŭ zic: Sănătate să fie! Și adaug franțuzește: pour le reste je m'en fiche.

Cînd reviĭ la noĭ, ca să te puĭ pe lucru?

Salutărĭ amicale din partea tuturor.

V. Alecsandri.

CCLXXX.

Mircești, 27 August 1888.

Iubite Alecu, Sper că aĭ sosit cu bine acasă, că te-aĭ curățit... și că acum te afli sănătos cum să cuvine să fiĭ, așa fiind, te rog din partea Paulineĭ să nu uițĭ de a-ĭ trimite un păun pentru fericirea păunițeĭ văduve ce să plimbă tristă ca *Didona abandonată*.

Dacă te-ĭ duce la Galațĭ, vorbește cu Dalorso despre recolta mea de grîŭ, ovăs și mazăre, care sînt de bună calitate și adă aminte Generaluluĭ Pencovicĭ că ne-a făgăduit un poloboc de vin roș de Nicorești. Am fi prea bucuroșĭ de a gusta din el pănă a nu ne întoarce la Paris.

Balconul cu masa îțĭ duc dorul. Noĭ îțĭ trimitem miĭ de prieteniĭ.

V. Alecsandri.

CCLXXXI.

Mircești, 2 Septembrie 1888.

Iubite Alecu, Mare veste!.. Maĭ mare de cît aceea ce mi-aĭ comunicat. Ferdinand Ghica îmĭ scrie că posedă maĭ multe scrierĭ de ale răposatuluĭ Grig. Ghica, relative la *Unire* și îmĭ propune să mi le trimită aice pentru ca să le arăt Regeluĭ, cînd mă voĭ duce la Sinaia. Bucură-te. O nouă comoară pentru amintirile D-tale.

Gîndesc să plec la 11 Sept. seara pentru Bucureștĭ. Sîntem sănătoșĭ și așteptăm ploaiea. Cerul s'a înourat.

Amiciĭ din partea tuturor, **V. Alecsandri.**

CCLXXXII.

Sinaia, Mercurĭ (17 Oct.?)

Dragă Alecu, Nu pot pleca de aice de cît lunĭ, cînd voĭ întovărăși pe Regina pănă la Ploeștĭ, spre a asista la defilarea trupelor. Seara voĭ fi la Bucureștĭ. Voĭ da rande-vu luĭ Sulzer pe Marțĭ. Mult m'aĭ îndatori dacă te-aĭ repezi lunĭ de la Tecucĭ pentru ca

să ne întîlnim la Brofft și să ne sfătuim în cauza de care ți-am scris. Răspunde-mĭ dacă pot compta pe această dorită întîlnire?

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXXXIII.

Castel-Peleș, 19 Oct. 1888.

Iubite Alecu, Te tot aștept și nu maĭ viĭ, și vremea vremuește și ziua plecăreĭ mele de aice se apropie. Ar fi însă tocmaĭ acum timpul ca să tragĭ o raită la Sinaia, căcĭ avem de oaspe un om ce se ocupă cu istoria Orientuluĭ, D-l Bamberg, căruĭ aĭ putea să daĭ interesante notițe...

Mă întrebĭ ce fac? Cum petrec? Bine fac și bine petrec, fiindcă m'a apucat strechia poezieĭ de vre-o cîte-va zile și scriŭ fel și fel de pozne. Era multă vreme de cînd muza-mĭ zăcea adormită în portofoliul ministerial; acum s'a trezit nebuna și îmĭ face zile fripte ca o amoreză capriționsă; ceea ce'mĭ convine foarte mult.

Alesu-te-aĭ deputat saŭ senator? Sper că nu, căcĭ un mare număr de derbedeĭ aŭ eșit în *undă* pe ne-așteptate și aŭ răsărit ca ciupercile din gunoĭ. Maĭ cu seamă Iașiĭ s'aŭ distins prin o alegere șucada, în care d. Nădejde strălucește în frunte. Și însă Brătianu și Cogălniceanu nu aŭ fost demnĭ de sufragiul compatrioților lor. Cel d'întîĭ e supus chiar la umilința unuĭ balotaj cu Cerlenti!.. O tempora, o mores![1]) *Après cela il faut tirer l'échelle.* — zic Francezĭi. — Avem multe de vorbit și sper că ne vom întîlni înaintea plecăreĭ mele la Paris. Scrie-mĭ ce planurĭ aĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXXXIV.

Castel-Peleș, 21 Oct. 1888.

Iubite Alecu, Te înștiințez că Regele pleacă poimîne la Bucureștĭ, unde va sta vre-o două zile. Marțĭ se va întoarce aice; Mercurĭ plec eŭ acasă. Prin urmare, precum vezĭ, nu-țĭ rămîne vreme ca să viĭ și să-țĭ citesc memoriile. Te anunț despre aceasta pentru ca să nu facĭ cheltuelĭ zadarnice cu drumul de fer și cu otelul.

Eŭ voĭ sta Mercurĭ, Joĭ și poate Vineri la Bucureștĭ și apoĭ voĭ pleca la Mircești. Dacă nu ne vom putea întîlni cumva și undeva, te îmbrățișez de pe acum, drept adio.

V. Alecsandri

---

[1]) Al. scrie: o tempores o mora!

CCLXXXV.

Castel Peleș, 29 Octombrie 1888.

Iubite Alecu, Iți răspund în grabă, căci factorul așteaptă la ușă. Regele a plecat azi la București și nu se va întoarce decît Marți. Eŭ voĭ pleca Joĭ dimineața și mă voĭ opri două saŭ treĭ zile în Capitala nebunilor.

Aĭ aflat nenorocirea întîmplată la Ruginoasa? Demetre Cuza s'a sinucis! Sermana Doamnă! O depeșă a luĭ Theodor Rosetti, îmĭ spune că biata mamă e zdrobită de durere și de desperare.

Cîte drame pe lume, alături cu caraghioslîcurĭ zise politice! Nu te-aĭ ales nicĭ deputat, nicĭ senator; cu atîta maĭ bine.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXXXVI.

Paris, $^{10}/_{22}$ Novembrie 1888.

Iubite Alecu, Am sosit aseară cu bine la Paris! De la Mircești la Cracovia frig și zăpadă; de la Cracovia la Viena timp frumos cu soare; de la Viena la Paris cînd ploaie, cînd soare, iar aicĭ am găsit negură și umezală după obiceĭ. Ce timp aveți pe acolo și în ce stare se află cerul politic?

In Paris am găsit pace și n'am fost oprit de nicĭ o manifestație pe strade, deși la Cameră se batjocuresc în tocmaĭ ca la noĭ.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCLXXXVII.

Paris, 1 Decembrie 1888.

Iubite Alecu, Imĭ scriĭ că vă bucurați de un timp frumos și cald ca în primele zile ale veriĭ. Fericiți ce sînteți! Aicĭ avem neguriĭ, ploiĭ, vînt și receliĭ; încît de cincĭ zile Paulina și eŭ nu facem decît să sternutăm, să tușim și să ducem dorul soareluĭ. Eŭ, pe de-asupra, am cîștigat și o disenterie abondentă ca prolixitatea unor oratorĭ de-aĭ noștri; noroc că am putut s'o taĭ la vreme, căcĭ altminteriĭ aș fi riscat să fiŭ elocuent cine știe cîtă vreme.

Apropo de elocuență, am cetit în Monitor desbaterile Camereĭ și-am admirat tactul precum și simțul de bună-cuviință a bătrînilor în preschimbarea de batjocurĭ ce și-aŭ aruncat în cap, dinaintea

generației nouă, intrată de curînd în parlament. Vernescu, într'o peroraţie strălucită a făcut aluziune la cantaridele cu care amicul nostru Cogălniceanu și-ar fi întreținînd puterile tinereții (sic). Dacă ziua se cunoaște de dimineață, ce ne promite oare sesiunea parlamentară din anul de la Hristos 1889?

Am cetit în jurnalele franceze că ar fi ars grajdurile Regelui, de la Sinaia. Mă îngrijesc de a ști de aŭ scăpat de foc caii reginei, ceĭ rotofeĭ și șargĭ. La caz contrar mâhnirea sa va fi mare, căcĭ îĭ iubea și desmerda ca pe niște copiĭ.

Se zice că s'ar fi dat foc grajdurilor de către un pătimaș... socialist. — Complimente din partea Paulineĭ. Imbrățișărĭ.

V. Alecsandri.

CCLXXXVIII.

Paris, $^{4}/_{16}$ Decembrie 1888.

Iubite Alecu, Iți trimit un mandat poștal de 60 fr. pentru plata drumuluĭ de fer Tecucĭ-Roman și înapoĭ. Te rog să te repezĭ la Roman pentru ziua indicată în ultima mea scrisoare, spre a privighia actul de învoială cu Kihos, tîrtanul care a găsit mijlocul de a-mĭ hrăpi una mie francĭ. Doresc ca acel act să mă ferească pe viitor de orĭ-ce altă pretenție a zisuluĭ tîlhar.

Pe aice timpul e acru și neguros; dar apartamentul meŭ e situat astfel, că am lumină chiar la amiazĭ și nu mă simt obligat ca alțiĭ, să ard gaz în lampă de dimineața până 'n seară.

Două marĭ noutățĭ: una e succesul obținut de o compatrioată, Doamna Hariclea Hartular, la operă, în rolul Margaritei din Faust a luĭ Gounod. Jocul eĭ e încă *agemiu*, căcĭ nu s'a suit nicĭ odată pe scenă, dar glasul eĭ e de toată frumusețea. Incă o stea romînă pe cerul artelor. Ea, cu cît va răuși mai mult, cu atît ne va face cunoscuțĭ mai favorabil de națiile străine care ne cunosc puțin și rău.

Din toțĭ bursierĭ trimișĭ în străinătate ca să studieze artele frumoase, numaĭ femeile răușesc, astfel că avem a ne lăuda cu Bîrseasca la Viena, cu Theodorini la Madrid și Lisabona și acum cu D-ra Hartular la Paris. (Numele eĭ de teatru e M-e Darclée). Cît pentru bărbațĭ, nicĭ unul nu isbutește a se ridica de-asupra mediocrității. Cum se esplică această deosebire între ambele secsurĭ?

O altă nuvelă, pe care o cunoștĭ din jurnalele străine, este încurcătura afacereĭ Canaluluĭ de Panama, încurcătură care, după

cum se spune, poate să se sfîrșească prin o falită și să păgubească pe acționarĭ cu suma colosală de un miliard și patru sute milioane francĭ.

Citesc Monitorul foarte regulat și nu văd decît înterpelărĭ absurde, care opresc lucrarea Camereĭ și a Senatuluĭ. Unde mergem? Alphons Karr a zis: Plus, ça change, plus c'est la même chose!

Decînd m'am întors la Paris, nu mă laud cu sănătatea și ies prea puțin, temîndu-mă a mă expune la negurile producătoare de guturaie și catare.

Am dat comision la librar ca să-mĭ procure cartea luĭ Michaud. Cum voĭ avea ți-oĭ trimite-o.

Te îmbrățișez. **V. Alecsandri.**

CCLXXXIX.

Paris, 12 Decembrie 1888.

Iubite Alecu, Cetesc Monitorul ca ne altă-dată, sperînd că voĭ găsi în el o probă de cuminție în desbaterile corpurilor legiuitoare, însă nimic! Mania înterpelărilor violente este aceeașĭ ca în timpul luĭ Brătianu și lucrul stă baltă! Un autor francez a zis: Plus ça change, plus c'est toujours la même chose.

Pe aice luptele din Camere se rudesc de-aproape cu ale noastre. Scandalurĭ zilnice, acuzărĭ de corupție, ba chiar și amenințărĭ cu pumniĭ. Nimenĭ nu maĭ bagă de seamă anarhia ce există, căcĭ a devenit o deprindere.

Am primit știre că procesul cu Kihos este ficsat pentru 10 Decemvrie stil vechĭ. Paulina te roagă foarte mult a te repezi la Roman spre a privighia facerea hîrtiilor de învoială cu tîrtanul ce pretinde 1460 fr., pe niște țidulĭ din carĭ unele trebue să fie falșe. Teama de procesurĭ, în lipsa noastră din țară, ne-a decis a prefera o învoială strîmbă la o judecată dreaptă și a da Judeĭ una mie francĭ, pentru ca să scăpăm de rĭia luĭ. — Am însărcinat pe d-l Buiucli ca să numere banĭĭ, dar trebue făcute hîrtiile de explĭcare în mod asigurător, prin care să se declare că Kihos nu maĭ are nicĭ o pretenție.

Marcu vătavul se va înfățișa dinaintea judecătoruluĭ de plasă cu condica, unde se constată că Kihos ne-a rămas dator o sumă de 700 fr., care banĭ sînt a se scădea din mia de francĭ a învoieliĭ, de se va putea.

In curînd ți-oĭ trimite un mandat poștal de baniĭ trebuincioșĭ pentru mergere la Roman și întoarcere la Tecucĭ.

Sion mi-a trimis volumul sĕŭ de suveniriĭ contimporane. Imĭ pare bine că nu a publicat în el fabula luĭ cu săgetele amoruluĭ ascunse pe sub fuste.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXC.

Paris, 31 Decembrie 1888.

Iubite Alecu, Iți scriŭ în cea de pe urmă zi al anuluĭ acest blăstemat, în care s'aŭ ivit atîtea calamități în țară și la Mircești: Manifestațiĭ caraghioase în Bucureștĭ, răscoala de țăranĭ, inundăriĭ, cycloane și discursurile luĭ Nădejde, Morțun, Nicu Aslan, etc.

Eŭ însu-mĭ a trebuit să plătesc tributul meŭ personal, căcĭ de la întoarcerea mea în Paris, am fost într'una bolnav și de-abia acum încep a-mĭ maĭ veni în fire.

Iți mulțumesc pentru osteneala ce ți-aĭ dat de a merge la Roman cu ocaziunea procesuluĭ ce mĭ-a intentat Iuda cel de Kihos. După sfatul prietenesc al D-tale, am preferat să ajung la împăcare, sacrificînd o mie de francĭ de sufletul bunicăĭ, ca țiganul.

Aice ne aflăm în ajunul anuluĭ noŭ!

Lumea întreagă e pe strade, alergînd pe la magaziĭ ca să cumpere prezenturĭ. Nu poțĭ trece de îmbulzala mare, însă puțin îmĭ pasă, căcĭ nu ies din casă de vre-o treĭ săptămînĭ, și chiar cînd pot eși, am obiceĭ de a nu mă băga în gloate.

Citesc și eŭ Monitorul cu multă curiozitate, pentru ca să constat talentele nouă oratorice care aŭ răsărit ca ciupercile, și găsesc că-ĭ tot ca una, fata mea. *Plus ça change et plus c'est toujours la même chose* a zis Alphonse Karr. Poliloghie seacă, înveninată, obraznică și ignorantă!.. Și trebile staŭ pe loc, și proiectele de legĭ rămîn nevotate. O! patrioți de treabă!

Poemul luĭ Michaud eŭ e încă găsit, dar sper că după sărbătoriĭ, librarul mi-l va procura și îndată ce-l voĭ ceti, ți l'oĭ expedia.

Păn' a nu pleca de la Mircești am scris cucoaneĭ Catinca Negri, însă nu am primit nicĭ un răspuns. Veștile ce mĭ-aĭ dat despre dumneaeĭ, despre Madame Zulniea și madame Smarandița m'aŭ bucurat foarte mult. Nu poțĭ crede cîtă dorință am de a petrece cu D-lor cîte-va zile, fiind și D-ta față, aducîndu-ne aminte

de zilele din trecut atît de frumoase şi vesele. Poate a da Dumnezeŭ ca'n vara viitoare să-mĭ pot împlini acest gînd.

Prin anticipaţie îţĭ trimit urărĭ prieteneştĭ de sfintele sărbătorĭ, să intrăm veselĭ şi sănătoşĭ în anul 1889.

Complimente respectuoase D-neĭ P. Callimach.

V. Alecsandri.

CCXCI.

Paris, 5/17 Ianuarie 1889.

Iubite Alecu, Mînĭ avem *Crăciunul sătul* şi apoĭ scăpăm de sărbătorĭ, adecă de prezenturĭ, de vizite şi de zile perdute în banalităţĭ, care se repetă în toţĭ anĭĭ, precum: *îţĭ urez toate fericirile,* la *mulţĭ anĭ* şi *la anu cu bine, să'l porţĭ sănătos, să-ţĭ fie Crăciunul cu augur şi cu saţiŭ,* etc., care toate aceste se pot restălmăci în următorul chip: *Bine mĭ-ar veni la socoteală postul ce-l ocupĭ; bucuros m'aş da în dragoste cu nevasta d-tale; căcĭ nu am averea de care te bucurĭ!* etc. Un moş al meŭ, care cunoştea lumea, răspundea la toţi ce-l felicitaŭ: să ţi se întîmple toate cele ce 'mĭ doreştĭ cu gîndul! căcĭ el nu se încredea în vorbe, şi zicea:

Limbă dulce, acră buză
Pe sub ele arde spuză.

In ziua de 1 Ianuarie am primit o parte din Colonia romînă, la 150 de persoane, care toate m'aŭ felicitat pentru ziua mea, însă multe aŭ gîndit în gîndul lor: Heĭ! de-aş putea să-ţĭ iaŭ locul. ce locma! ce locma! In adevăr, pentru ca să le aţîţe pofta, soarele ca ne-altă dată, după ce a fost ascuns în negurĭ două săptămînĭ, a răsărit în toată splendoarea luĭ şi a dat un lustru neaşteptat apartamentuluĭ meŭ. Compatrioţiĭ aŭ băut vre-o 20 butelĭĭ de şampanie şi vr'o 30 de vin de la Socola şi aŭ mîncat tot soĭul de aluaturĭ zaharisite, apoĭ m'aŭ lăsat în pace, foarte ostenit şi cu convingerea că unĭĭ m'aŭ şi suduit în uliţă spre mulţămită.

Astfel e Romînul, nu e vina luĭ.

Am primit astăzĭ de la Directorul Institutuluĭ de surdo-muţĭ informările cerute de cucoana Catinca Negri, şi îĭ le-am trimis prin poştă.

In jurnalele de aice s'a publicat numărul străinilor aflătorĭ în Paris. Ştiĭ la cît se urcă acel al Romînilor? La cifra colosală de 933. Presupun însă că în această cifră s'aŭ introdus în mod

clandestin mulți jidani și vagabonzi, de diferite naționalități. Am să fac cercetări la Prefectura poliției pentru ca să descoper frauda.

Acum domnește liniștea la noi, fiind deputații și senatorii ocupați cu sărbătorile, însă vai și amar de la 22 Ianuarie înainte! O bună speculație ar fi de a năimi urechi false și bine articulate pentru seanțele parlamentare.

Am să comunic ideea unui fabricant de lucruri posnașe.

Ce vreme aveți în țară? Am auzit că e ger grozav. Aici avem neguri, ploi și vînt rece, însă termometrul nu se coboară mai jos decît trei sau patru graduri sub zero... Cu toate aceste nu ies ci mă prăjesc cînd la focul căminei, cînd la razele soarelui, cînd acesta îmi bate la fereastră. Am scris peste 40 de scrisori în ultimele zile și sînt obosit de-atîta muncă epistolară.

Te rog să prezintezi complimentele noastre D-nei Papadopoulo-Callimach, și să primești, împreună cu felicitările noastre, îmbrățișările mele frățești.

V. Alecsandri.

Ce mai lucrezi? Asistat-ai la concertul dat în Birlad de Iosephina Stourdza?

CCXCII.

Paris, 29 Ianuarie 1889.

Iubite Alecu, Sîntem reîntorși pe timpul minunelor! — Sfînta Paraschiva rămîne neatinsă în mijlocul foculuĭ. Lascar Catargiu își dă demisia de Prezident al Camerei! Și generalul Boulanger a fost ales deputat al Senei cu 244070 glasuri contra candidatului guvernului. Lupta electorală a fost foarte înverșunată. De două săptămîni stradele Parisului erau împestrițate cu afișuri de toate coloarele, pline de injurii preschimbate între Boulanger și Jaques. In fine alaltăeri, *finita la comedia!* Guvernul a fost bătut într'un mod foarte rușinos și se găsește azi în nedumerire. Unii pretind că însuș regimul republican s'ar afla compromis.

Pentru ca să-ți facĭ o idee de animozitățile preseĭ pariziene în ultimele zile, îți trimit un număr din organul luĭ Jaques — la Bataille. — Veĭ vedea că francezii sînt profesorii noștri în arta sudalmiĭ zilnice pe tărîmul politic.

Eŭ mă simt acum mai bine după două luni de ședere în casă. Am eșit pentru întîia oară alaltăeri, căcĭ era o zi prea frumoasă și m'a îmbătat aerul, ca și cînd aș fi băut două butelii de

șampanie,.. Ah! primăvară, vină, te aștept ca pe o mireasă încîntătoare.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXCIII.

Paris, 14 Martie 1889.

Iubite Alecu, Eram îngrijit de a nu maĭ primi scrisorĭ de la D-ta și mă temeam să nu fiĭ bolnav. Iarna aspră prin care ațĭ trecut în țară a produs negreșit multe bronșite, junghiurĭ etc. și fiind-că te știŭ cam nepăsător în privirea sănătățeĭ, îțĭ duceam grija.

Orĭ-cum, îmĭ anunțĭ că eștĭ bine, și astă veste ne-a bucurat foarte mult, pe Paulina și pe mine. Fiĭ cuminte și te gîndește, că deși strănepoțĭ de-aĭ luĭ Traian, vîrsta nu ne maĭ permite a înfrunta gerul, vîntul, umezeala și... amorul.

Cunosc din cetirea gazetelor hasmodiile parlamentare și m'aș mîhni dacă nu aș maĭ avea încredere în Dumnezeul Romînilor. El știe ce face și-șĭ caută de treabă, lăsînd cîniĭ să latre. Sînt anĭ și anĭ de cînd asist la acest spectacol reprezentat de actorĭ din Golia și cu toate nebuniile lor, țara înaintează sub împingerea aceleĭ puterĭ oculte, care pune omenirea întreagă în mișcare.

Pe cînd dar guralivii din dealul Mitropolieĭ fac mare svoană, D-ta ca un om cuminte urmezĭ lucrările istorice, care vor servi a lumina părțile încă întunecoase din istoria noastră, și aceste lucrărĭ nu se vor perde, precum se vor perde în hăul uităreĭ poliloghiile deșarte ale acelor ce cred că văd pe Ciceron cînd se privesc în oglindă.

Eŭ am fost zaif maĭ de cînd am sosit în Paris și prin urmare nu am lucrat nimic, deși jurnalele noastre pretind că am compus o nouă piesă. Aștept primăvara ca să reînviu și apoĭ vara ca să mă duc la Mircești, unde ne vom întîlni ca în toțĭ anii.

Pănă atuncĭ te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXCIV.

Paris, 9 Aprilie 1889.

Iubite Alecu, Ghevald la voĭ, ghevald la noĭ! — Aice Liga patrioților dată în judecată, Boulanger fugit la Bruxelles, Senatul schimbat în înaltă curte de justiție pentru ca să condamne pe șeful Bulangismuluĭ ca trădător al Republiceĭ.— La Bucureștĭ, da-

rea în judecată a luĭ Brătianu, căderea ministeruluĭ junimist şi reîntoarcerea la cîrma statuluĭ a Conservatorilor! Ce-o maĭ fi după asta? Iar intrigĭ, lupte de partizĭ, ambiţiĭ nesăţioase, desbinărĭ felurite, care, toate, întipăresc un zimbet machiavelic pe buzele luĭ Hitrovo... Mă întreb cum se face că după 40 de anĭ, influenţa rusească dispărută din ţara noastră, să fi isbutit a-şi întinde iară veninul coroziv în societatea romînă? crezĭ că conservatoriĭ să fie ruso-filĭ?...

Premiile Academieĭ sînt destul de grase pentru ca să aţîţe poftele? Cine are şanse de a cîştiga pe cel de 12.000 fr.? Dacă ar atîrna de la mine, eŭ ţi l-aş da D-tale ca celuĭ maĭ neobosit lucrător dintre toţĭ Academiştiĭ.

Timpul a început a se maĭ îndulci pe aice, dar încă nu pare a se statornici cu *beau fixe*. — Soare şi ploaie în toate zilele. Sănătatea mea lasă mult de dorit; cînd mă doare una, cînd mă doare alta, dar nu mă daŭ... sper că aerul ţării mi-o face bine. Voĭ merge la Sinaia pe la începutul luĭ August, cată să viĭ acolo, fiind învitat de însuş Regele... Gătește-te a veni înainte de 30 August pentru ca să asiştĭ la serbarea anuală a luăreĭ Griviţeĭ.

Cum rămîne cu proiectul luĭ I. Lahovary pentru suprimarea Legaţiunilor din Londra, Roma Bruxelles şi Atena?... Încă o dobitocie, dictată sanchè de economia politică; propunerea sa poate să fie economicoasă dar nicĭ decum politică şi încă maĭ puţin politicoasă.

Heĭ, frate Alecule, multe prostiĭ ne maĭ este dat de a vedea înflorind şi dînd sămînţă în pămîntul mînos a ţărĭĭ noastre.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXCV.

Paris, 25 Aprilie 1889.

Iubite Alecu, Sper că scrisoarea aceasta te va găsi în bună stare şi bine dispus de a gusta desfătările primăverĭĭ. Pe aice timpul e ploios, dar frigul a scăzut şi lucrările expoziţieĭ înaintează cu o răpeziciune extra-ordinară. Cînd priveşte cineva minunile create într'un an de zile, atuncĭ înţelege toată mărimea naţieĭ franceze şi nălţarea geniuluĭ săŭ.

Informările ce doreştĭ să aĭ asupra scrisoriĭ luĭ Cuza Vodă către Impăratul Napoleon, sînt cu totul imposibil de a le obţinea.

Cuza, precît ştiŭ, însărcinase pe A. Cantacuzin a remite epistola sa împăratuluĭ şi frate-meŭ l'a ajutat ca să fie primit în Tuilleries.

Hristos a învieat! — Anĭ mulţĭ şi fericiţĭ!

V. Alecsandri.

CCXCVI.

Paris, 14 Maĭ 1889.

Iubite Alecu, Expoziţiunea actuală este o minune care merită să atragă admirarea lumeĭ întregĭ. Nimic maĭ feeric, maĭ încîntător, maĭ splendid. Fă toate chipurile să te repezĭ la Paris, măcar pe opt zile, pentru ca să culegĭ un suvenir neşters din minte pănă la sfîrşitul vieţii.

Noĭ vom pleca de aicĭ în luna luĭ Iulie, după obiceĭ şi ne vom reîntoarce în Octombrie.

Nu ştiŭ dacă Plagino şĭ-a dat demisia, dar cît pentru Ghica ştiŭ că e decis a sta pe loc pănă cînd guvernul actual l'a desparte de la Londra. Indrăsni-va să o facă?

Prinţul Bibescu a găsit cu cale să aducă aice o bandă de ţiganĭ, spre a arăta publiculuĭ tipul romîn al populaţieĭ noastre.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCXCVII.

Paris, 4 Iunie 1889.

Iubite Alecu, Imĭ pare bine că eştĭ sănătos şi că lucrezĭ cu neîncetare şi ast-fel nu aĭ timpul de a-ţĭ fi urît. Lucrul este cel maĭ bun prieten al omuluĭ; el singur se ţine de noĭ, obligîndu-ne a ne ţinea de dînsul ca de o ancoră ce ne scapă de furtunĭ.

Ceteştĭ gazete franceze? In zilele trecute a trebuit să ceteştĭ un discurs a luĭ Bibescu-Ciubăr-Vodă în care se declară singur: *le porte-drapeau du pays, le trait d'union entre la Roumanie et la France* şi la sfîrşit se compară cu «un titan qui a forgé les merveilles de l'Exposition *sur l'enclume de l'immortalité*»; ilăul nemurireĭ! Vasile Cazimir nu ar fi putut nimic maĭ caraghios. Astă frază bursuflată îmĭ aduce aminte de Popa Vîrnav care a zis într'un discurs la 1848: la foudre de vos interruptions s'émoussera sur le paratonnère de mes convictions.

Sărmanul pretendent! Ambiţia tronuluĭ îl va nebuni în curînd... *ilăul nemurireĭ!* ţiganul tot la ilăŭ şi la chirostee trage!

Pe aicea cald şi furtună. Expoziţia, cu toate astea, atrage sute

de mii de oameni pe fie-care zi, — și însă mi-e dor de Mircești, unde sper să ajung pe la sfîrșitul lui Iulie. Vom avea multe de vorbit și vom petrece zile bune.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXCVIII.

Paris, 1 Iulie 1889.

Iubite Alecu, Aștept cu nerăbdare momentul de a pleca în țară spre a răsufla aerul învietor de la Mircești, și a gusta o vieață liniștită și potrivită cu vîrsta și gusturile mele. — Sper dar să mă pun la drum, împreună cu Paulina, pe la sfîrșitul lunei și să stau în țară pănă la 15 Octombrie. Sper tot-odată că ne vom întîlni la Mircești în luna lui August, căci voi petrece după obicei luna lui Septembrie în Sinaia.

Aice ne găsim într'o serie nebunatică de sărbători de tot soiul. Inaugurații de expoziții străine, congresuri, mese, serate, baluri, concerturi, etc., care nu se mai sfîrșesc.

Dacă citești vre un jurnal francez trebue să fii surprins negreșit de această ahotă de petreceri, ce pare a fi ajunul unei mari catastrofe viitoare. Dee Dumnezeu ca totul să aibă un sfîrșit bun.

Numărul străinilor ce au năvălit în Paris este necalculabil; pe fie-care zi vizitatorii expoziției se urcă la sute de mii și în adevăr spectacolul acelei lumi impestrițate este măreț pe cît curios. — S'au adus specimene de toate popoarele ecsotice din Oceania, America, Azia, Africa, încît vizitînd esplanada invalizilor transformată în lagăr etnografic, îți pare că faci un voiaj din cele mai extra-ordinare. Voi avea multe să-ți spun cînd om fi la Mircești, de vreme ce împrejurările nu'ți permit a veni la Paris și ca parte comică ți-oi povesti dișanțările caraghioase ale lui G. Bibescu ca comisar general a expoziției romîne și ca pretendent la tronul Romîniei.

Pănă atunci îți trimet o broșură care a apărut de curînd, scrisă de nu știu cine, dar bine scrisă. Ea cuprinde o parte istorică ce te va interesa.

Complimente din partea Paulinei.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCXCIX.

Mircești, 27 August 1889.

Iubite Alecu, Imĭ pare bine că, întorcîndu-te acasă, te-aĭ apucat de lucru. Ți-aĭ udat buzele din noŭ în izvorul satisfacerilor intime ce le gustă omul descoperitor de comorĭ istorice saŭ literare. Inainte cu lucru, iubite amice, căcĭ va veni o zi unde munca îțĭ va fi aprețuită precum merită și numele 'țĭ va fi scris în cartea de aur a nobleții intelectuale romîne.

Este o favoare dumnezeiască de a lăsa după sine un nume respectat și neuitat, cu care se fălește o țara întreagă și care devine un titlu de mîndrie pentru urmașĭ.

De cînd aĭ plecat, Bébé întreabă necontenit de Papabo, și fetițele speră să te maĭ vadă pănă a nu se întoarce la pansion. — Paulina e foarte ocupată cu încărcatul grîuluĭ în vagoane, cu baterea păpușoiuluĭ, cu arătura, semănătura, etc., iar eŭ urmez a duce o viață lenșă după obiceĭ.

Timpul a redevenit frumos și foarte favorabil agriculturei, ceea-ce încurajază pe proprietarĭ și arendașĭ.

Ion Ghica cu Madame Ghica și Madame Sturdza aŭ fost alaltăerĭ la Mircești și astăzĭ aŭ să vie la masă aice, pentru ca să plece diseară la Bucureștĭ. Ion Ghica a întrebat de D-ta și i-a părut răŭ că nu te-a găsit.

Eŭ am de gînd, cu ajutorul luĭ D-zeŭ, să mă duc la Sinaia pe la 12 Septembrie. Trebue numaĭ decît să ne întîlnim acolo după întoarcerea Regeluĭ de la Manevre.

Pănă atuncĭ îțĭ doresc sănătate, hărnicie și voe bună.

V. Alecsandri.

Cucoana Catinca mi-a trimis un telegram alaltăerĭ, invitîndu-mă a merge să o văd, fiind că părăsește Văraticul la 28 a luneĭ. Prea tîrziŭ!

CCC.

Grand Hôtel du B. 16 Sept. 1889.

Iubite Alecu, Starea sănătățeĭ mele m'a obligat să plec din Mircești și să viŭ aice, ca să mă daŭ pe mîna doctorilor Calinderu și Buicliu. — Urmez acum o cură care va ținea pănă la sfîrșitul luneĭ cînd voĭ pleca la Paris. — Ce de maĭ necazurĭ pe capul omuluĭ! Toate planurile mele sunt astfel răsturnate!

Scrie-mĭ aice şi dacă aĭ avea vre-o treabă la Bucureştĭ, aş avea mare mîngîere să te văd.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

V. Alecsandri.

CCCI.

Bucureştĭ, 18 Septembrie 1889.

Iubite Alecu, Am sosit acum o săptămînă aice, destul de suferitor, dar prin îngrijirea doctorilor Calinderu şi Buicliu mă simt maĭ bine. Nu pot însă să ies din casă şi încă maĭ puţin să merg la Sinaia, precum doriam. Calinderu a fost erĭ de a făcut o vizită Regeluĭ şi i-a explicat soiul boaleĭ mele, care este o simplă iritaţie de beşică, boală neprimejdioasă dar supărătoare şi care cere multă răbdare. Sper să mă îndrept cu totul pănă la ziua plecăreĭ mele la Paris.

La Mirceştĭ nu mă maĭ întorc în anul acesta, căcĭ am de gînd a pleca de aice cu Expres-Orientul pe la începutul luĭ Octombrie.

Cogălniceanu a venit să mă vadă. L'am găsit tot voinic; se pregăteşte a face o campanie foarte violentă; Dumnezeŭ să-l ţie bine.

Imĭ pare bine că tot lucrezĭ; însă te sfătuesc să-ţĭ măsorĭ puterile, căcĭ sănătatea este averea cea maĭ preţioasă pe lume Ţi-o doresc deplină din tot sufletul.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCII.

Bucureştĭ, 22 Septembrie 1889.

Iubite Alecu, Mă simt ceva maĭ bine şi erĭ am eşit în cupeŭ la şosea; sper dar că am apucat pe calea însănătoşăreĭ, încît Paulina să poată pleca la Mirceştĭ, spre a face pregătirile de pornire la Paris. Insă în vremea absenţiĭ sale voĭ remînea singur şi pentru un zaif singurătatea este o tristă companie.

Viŭ dar să-ţĭ fac o propunere. Eŭ ocup la Grand Hôtel du Boulevard treĭ odăĭ bune. Am drept la hrană pentru două persoane, căcĭ m'am aranjat cu Madame Horn să-ĭ plătesc o sumă destul de mare pe zi, cuprinzînd în această sumă serviciul, luminatul şi încălzitul.

Iţĭ propun dar să viĭ să şezĭ cu mine, pănă ce Paulina se va întoarce de la ţară şi să aducĭ multe manuscripte de cetit, spre a

ne petrece timpul într'un mod plăcut. Nu o să aĭ nicĭ o cheltuială, căcĭ veĭ înlocui pe Paulina în ceea-ce privește consumația zilnică și ocuparea uneia din odăĭ.

Dacă primeștĭ, răspunde-mĭ îndată și în ziua plecăreĭ Paulineĭ ți-oĭ telegrafia ca să viĭ. Deși nu-ți place Bucureștiul, sper că veĭ face un sacrificiŭ de o săptămînă în favoarea unuĭ vechĭ amic.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

(Telegramă)

Paulina pleacă Lunĭ seara, vino Marți dimineață.

V. Alecsandri.

CCCIII.

București, 16 Octombrie 1889.

Iubite Alecu, Să-ți trăiască astronomul! E gura adevăruluĭ! Cum aĭ plecat, soarele a răsărit, și ce soare? Ca cel din mijlocul verĭĭ, aruncînd pe monumentele Bucureștilor și maĭ cu seamă pe Sărindariul din față snopurĭ de raze aurite, călduroase, dismerdătoare, de-ți e maĭ mare dragu să staĭ... la gura sobiĭ. Toate nasurile romano-bulgare care trec pe sub ferestrele oteluluĭ sunt vopsite de o coloare pătlăginie ce adaugă mult la frumusețea tipuluĭ; birjariĭ sunt încotoșmănați în blane, și duducele pășesc pe strade cu pas grabnic și sprintenel. Se speră în curînd o ninsoare siberiană ca acea care a căzut între Iași și Roman... Aferim! Ce maĭ zicĭ?

Eŭ, cu toate aceste agrementurĭ climatice, mă simt destul de bine azĭ de dimineață și după obiceĭ, aș putea servi de nasiperniță la consiliul de miniștriĭ, cînd acești marĭ oameni de stat scriŭ ordine de bună administrație pentru fericirile țerĭĭ și pentru înaintarea neamuluĭ romînesc.

Maĭ am o săptămînă de petrecut în acest oraș, de care ești înamorat, și aștept pe Maiestatea Sa cu mare nerăbdare, pentru-ca să pot pleca până a nu da timpul o desmințire prevestirilor astronomuluĭ.

Ți-oĭ scrie negreșit până a nu părăsi cuibul bucuriilor și a nebuniilor. Răspunde-mĭ cum aĭ călătorit și de aĭ găsit pe toți sănătoși acasă.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCCIV.

Paris, 12 Novembrie 1889.

Iubite Alecu, Am sosit în sfîrșit la focul locuinței mele oficiale, foarte ostenit de drum și hemesit de foame. Am petrecut treĭ zile în Viena de am consultat celebritățile medicale din acest oraș și din cauză, maĭ cu seamă, că a venit fiica mea de la Paris la acelaș otel unde mă găsiam. Doctoriĭ vienezĭ aŭ declarat ca și ceĭ din Bucureștĭ și din Paris că boala mea, fără a fi primejdioasă, e de natură a mă supăra, poate, încă multă vreme, dar că în fine am să mă vindec de ea; Fie! mi-am luat hotărîrea a răbda de vreme ce nu pot face altmintere, însă găsesc că ar fi fost cu drept a nu fi supus la o asemine chinuire nemeritată.

Aice am găsit negură, umezeală și toate displăcerile climeĭ Parisuluĭ, care mă opresc de a face mișcarea recomandată de doctorĭ. Noroc însă că apartamentul meŭ e destul de mare și confortabil pentru ca în el să mă pot primbla ca o feară sălbatică în cușca-ĭ de fer.

Expoziția s'a închis! Liniștea a revenit în cuartierul ce locuesc, și care se află expus la cea maĭ colosală trecere de trăsurĭ de tot soiul și de ființĭ de toată făptura. Construcțiile din cîmpul luĭ Martie seamănă acum ca niște scheleturĭ triste, goale și condemnate a fi în curînd dărîmate. Nămolul de străinĭ care năvăliseră în Paris, încep a se strecura ca valurile unuĭ fluviŭ debordat, lăsînd pe Parizienĭ a se ocupa de acum înainte de politică, și diversele partide a reîncepe luptele lor. Astă-zĭ se deschide Camera, și se vorbește că are să fie o mare manifestare bulangistă. Inceput bun, precum vezĭ.

In ziua plecăreĭ mele de la Bucureștĭ, chiar la gară, se respîndise vestea demisionăreĭ ministeruluĭ Catargiu. Se vede însă că era un vuet pripit, căcĭ de atuncĭ nu s'a adeverit. Tot asemine s'a vorbit și despre dizolvarea Camerĭĭ.

Scrie-mĭ ce s'a întîmplat în lipsa mea, căcĭ aice nime nu se îngrijește a ne informa.

Paulina îți trimite afectuoase complimente, eŭ te îmbrățișez și te rog să prezentezĭ omagiile mele D-neĭ Papadopulo și Domnișoareĭ.

V. Alecsandri.

CCCV.

Paris, 21 Noembrie 1889.

Iubite Alecu, Imĭ scriĭ că pe la Tecucĭ vă bucurațĭ de un timp frumos și plăcut, încît toată lumea se primblă în toaletă de vară. Ce fericiți sînteți că posedați un astronom care vă procură primăvară în luna luĭ Noembrie. — Pe aice nu ne împărtășim de asemine mare favoare; cerul e îmbrobodit în neguri, termometrul a căzut la zero și văpseala pătlăginie a apărut pe vîrful nasurilor pariziane. De abie azĭ dimineață am zărit, o clipă numaĭ, fața soareluĭ, ca o bulincă roșie lipită pe o pînză sură, și după un ițiu trecător, focarul lumeĭ a dispărut ca un ministru bucureștean.

Mă gîndesc cîte-odată ca să mă duc în regiunile acele care se bucură de renumele pompos: *Pays du soleil!*... însă fiind-că am mîncat păpară în multe rînduri, nu maĭ îndrăsnesc a întreprinde nouĭ călătoriĭ de descoperirĭ. Am fost pe malurile Mediteraneĭ, am fost la Napoli și chiar la Palermo, după soare, și am găsit pretutindene vînt, ploĭ și chiar zăpadă, fără a mă putea adăposti în apartamentele confortabile și încălzite, și fără a mă putea împăca cu hrana de pe la hoteluri. Am decis prin urmare a nu mă mișca din Paris, unde posed o locuință bună, plăcută, încunjurată cu orizonurĭ vaste și vizitată din cînd în cînd de tot soarele ce poate da Parisul unuĭ bolnav.

Sănătatea mea este tot aceeaș, adică după zisa Romînuluĭ, cu cînele în casă, dar e susținută cu îngrijirea afectuoasă a Paulineĭ, care mă caută ca pe un copil. Sper dar că mă voĭ vindeca în iarna aceasta de suferințele care aŭ năvălit nitam-nisam pe... capul meŭ.

Imĭ petrec zilele lîngă foc, cu o carte în mînă și mulțumesc acelora care se ocupă de literatură, aducînd prin scrierile lor o alinare bolnavilor.

Cît pentru schimbările prestigitatoare ale Ministerelor noastre, nu le găsesc nicĭdecum interesante, fiind tot ca una, fata mea.— Catargiu și-a dat demisia, în urma refuzuluĭ Regeluĭ de a-ĭ acorda dizolvarea Camereĭ, dar el nu se ține învins — Acum pîndește momentul cînd noul minister se va găsi în prezența uneĭ camere hostile și va fi obligat a se retrage la rîndul luĭ. Atuncĭ negreșit că poate Regele îl va însărcina să compue un noŭ Cabinet, învoindu-ĭ a procedà la nouă alegerĭ... Ce-a maĭ fi în urmă, Dumnezeŭ o știe... Negreșit un ghevald general.

Urmezĭ-cu lucrarea asupra relațiilor noastre cu Veneția?

Sunt foarte curios a videa ce aĭ maĭ descoperit în privirea lor şi aştept totodată cu nerăbdare biografia luĭ Negri.

Ce fericit aş fi dacă aş apuca să-ţĭ calc pe urmă, încălecînd pe condeĭ. Sărmanul bidiviu, de mult aşteaptă la iesle şi stăpînul luĭ l-a lăsat în părăsire ca pe o vită netrebnică... însă bun e Dumnezeŭ! Mĭ-a veni iar apa la moară şi voĭ avea mulţumire de a da o desminţire puternică acelor mişeĭ carĭ aŭ răspîndit vorba *que je suis mal hypothéqué.*

Paulina îţĭ trimite amiciile sale. — Complimentele mele respectuoase D-neĭ Papadopulo şi D-tale o frăţească îmbrăţişare.

V. Alecsandri.

CCCVI.

Paris, 28 Noembric 1889.

Iubite Alecu, Cum am primit scrisoarea d-tale din $^{12}/_{24}$ am şi însărcinat pe librarul meŭ ca să-mĭ procure volumul luĭ Wiszniewszki, şi îndată ce-l voĭ căpăta, ţi-l voĭ expedui la Tecucĭ. — Scrierea ce aĭ întreprins despre relaţiile noastre politice şi comerciale cu Banca dc S-t George din Geneva şi cu Venezia, este de o foarte mare însemnătate pentru noĭ. Te îndemn dar să conducĭ lucrarea cu ştiinţa de care aĭ dat atîta probe pe tărîmul învestigărilor şi a descoperirilor istorice. Nime păn'acum nu s'a ocupat de această mult interesantă perioadă a istorieĭ ţărilor Dunărene.

Am primit un telegram relativ la deschiderea Camereĭ. Discursul Tronuluĭ promite un nemol de reforme, de îmbunătăţirĭ, etc. care ar da de lucru D-lor deputaţĭ, dacă aceştiĭ ar voi să muncească... însă ştim dinainte cum vor rămînea toate baltă. Citind programul ministerial nu m'am putut (opri) de a zice ca marele preot Malcan în opereta: la Belle Hélène: trop a fleuri! trop a fleuri!

Dee Dumnezeŭ ca unele măcar să dee roadă!

Şi aice Camera s'a deschis... cu mare linişte şi primele seanţe aŭ fost păn'acum foarte domoale, deşi s'a tratat chestia aprinzătoare a chibriturilor. — Timpul s'a berghelit; ierĭ a căzut omăt!... Cu toate acestea mă simt ceva maĭ bine, căcĭ mă feresc de a eşi şi de a mă supune a răci.

Parisul a început a se maĭ răsufla de străinĭ şi de Romînĭ, fiind expoziţia închisă... Uff!

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCVII.

Paris, 1 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Ce timp aveţĭ pe acolo? Vînt, ploae saŭ ninsoare? Soarele maĭ dă semn de viaţă din cînd în cînd? Saŭ îĭ duceţĭ dorul ca şi noĭ Parizienii? Aicĭ a fost o seară şi o parte din noapte o negură atît de deasă că nu se putea videa om cu om la un pas. Trăsurile mergeaŭ încet ca la o înmormîntare şi adese-orĭ se ciocneaŭ între ele, cît pentru pedestraşĭ, sermaniĭ, rătăciaŭ ca niște umbre pe strade şi pe piaţe, fără a putea să se orienteze. — De la ferestrele mele nu zăriam decît un ocean de aburĭ sub care zăcea Parisul înfundat şi înecat, căcĭ fanarele nu daŭ decît o lumină palidă ce măria grozăvia întunecimeĭ. — Înţelegĭ mulţumirea de a mă găsi în casă, dinaintea unuĭ foc vesel şi drăgălaş.

Cînd eram tînăr îmĭ plăcea să mă primblu prin neguriĭ; mi se părea că fac un voiaj fantastic în lumĭ necunoscute; acum însă asemine plăceriĭ nu mă maĭ atrag; fug de ele ca dracul de tămîie. Profit dar de neputinţa de a eşi, ca să citesc cărţĭ interesante ce îmĭ duc mintea în secoliĭ trecuţĭ, precum de pildă: Les promenades archéologiques de Gaston Boissier, în care tratează despre Horaţiu şi Virgiliu.

Ce maĭ facĭ, ce maĭ lucrezĭ? Mă interesez mult de lucrările amicilor meĭ, decînd sînt condamnat a bate în buze şi mă bucur cînd aflu că tot maĭ sînt oamenĭ ca noĭ, cu bun simţ şi cu mintea sănătoasă care se luptă a scăpa biata literatură din negurile puturoase ale politiceĭ. — Dumnezeŭ să îĭ ţie bine.

Am aflat că cucoana Catinca Negri şi soru-sa Zulnia s'ar fi dus la Menton, uitînd groaza cutremuruluĭ de acum doĭ anĭ. Adevărat să fie?

Ministerul începe a striga ghevalt, după spusa unora; iar alţiĭ susţin că e ţonţoroĭ... Cum crezĭ?

Complimente din partea Paulineĭ.

V. Alecsandri.

Primit-aĭ cartea ce mi-aĭ cerut despre banca de la Geneva?

CCCVIII.

Paris, 8 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Iţĭ mulţumesc pentru osteneala ce ţi-aĭ dat de-a merge la Bacaŭ şi pentru vestea bună că tribunalul a decis să

mă scoată din procesul Borzeștilor. Rămîne acum a ști ce-a mai fi cu reclamația venitului de care vestitul Melinte mă amenință la caz cînd ar cîștiga procesul pentru $7\frac{1}{2}$ stînjeni de pămînt.

Să așteptăm în pace a lui Melinte zor.

Pănă atunci însă te rog să împrospătezi din cînd (în cînd) pe dinaintea ochilor lui Georg, spectacolul îngrozitor al fantasmei neîmpăcatului Melinte, pentru ca să se preocupe mai serios de procesul în chestiune. Eŭ însu-mi i-oi scrie zilele aceste ca să-i spun că trebile de azi nu trebue lăsate pe mîini.

Cred că întorcîndu-te la Tecuci, ai găsit uvrajul asupra Băncei de San-Giorgio, pe care ți l-am trimis îndată ce mi l-ai cerut și că veĭ continua lucrarea mult interesantă ce ai început.

Am primit un răvaș de la Iosefina Sturza, împreună cu un număr din Independența romînă, în care a publicat un frumos articol asupra parculuĭ din Bîrlad [1]). I-am răspuns făcîndu-i complimentele mele sincere și îndrumînd-o să scrie impresiile sale zilnice, pentru-ca ast-fel să-și creeze o petrecere intelectuală.

Imi scriĭ că iarna și-a scuturat cojoacele la Tecuci. Ea și-a făcut mendrele și pe aice, aducîndu-ne frig — 6^0 sub zero — și chiar omăt. Astăzi dimineață toate împrejurimile eraŭ albe și Seina avea culoarea apeĭ ce ar fi gata să înghețe. Cerul e sur, cu ceață și soarele roș ca o bombă aprinsă se arată prin negură, însă dispare în clipă ca și cînd ar fi spăriet de mulțimea nasurilor văpsite fel de fel. Acest spectacol înfiorător mă îndeamnă și mai mult a nu eși, ci a mă apropia de cămină. Imi este ceva mai bine și nu voesc a compromite printr'o imprudență, ușurarea ce simțesc.

Fiind însă că sînt condamnat la închisoare și prin urmare nu-mi este cu putință să fac mișcarea prescrisă de Doctori, am instalat într'una din odăi un billard, pe care mă deprind cu carambolurile cele mai fantastice și îmi frămînt mușchiĭ fără a mă supune la chinul masajuluĭ și găsesc o distragere plăcută, ce mă oprește de a mă gîndi la... nevoile mele.

Dacă aș mai putea să interprind vre-o lucrare literară, aș fi foarte fericit, căci mi-aș petrece iarna fără urît. Bun e Dumnezeŭ!

Ministerul va cădea — nu va cădea? Crede-mă că sînt foarte indiferent la ceea-ce 'l privește. Lac să fie, broaște nu lipsesc.

---

[1]) V. «*Notre parc*» de Ioséphine Stourdza. «*L'indépendance roum.*» 1889. Suplim. 106.

Dorindu-ți sănătate, voe bună și spor la lucru, te îmbrățișez și te rog să arăți complimentele noastre D-neĭ Callimach.

V. Alecsandri.

CCCIX.

Paris, 18 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Iți scriŭ sub o lumină surie și tristă care mă face a zări literile mele ca prin un văl supțire, ast-fel e de deasă negura ce a înhobotat Parisul de maĭ multe zile. Sub ferestrele mele trec umbre de trăsurĭ, umbre de oamenĭ, umbre de călăreți carĭ apar și dispar producînd o fantasmagorie din cele maĭ curioase. Copacii desfrunziți se înșiră ca niște scheleturĭ negre cu brațele ridicate spre cer și implorînd o rază de soare. Alături Seina curge, pătrunsă de frig și luptîndu-se în contra înghețuluĭ și din cînd în cînd lunecă pe suprafața eĭ vapoare cu călătorĭ învinețițĭ și strînșĭ în spate. Spectacolul insuflă fiorĭ și inspiră cugetărĭ întristătoare asupra moduluĭ greșit cum a fost creată lumea bîntuită de stihiĭ (?), vînt, umezelĭ, ger, neguri, camere de deputați, jurnalistică mincinoasă, etc. etc... Nu era maĭ simplu, decît a inventa iarna cu viscole, toamna cu ploĭ, vara cu arșițe, să fi lăsat omenirea a se bucura de o vecinică primăvară, poleită cu soarele, viața și podoaba vieții?

Aicĭ, locuitoriĭ se măgulesc cu ideia, că clima lor nu e aspră ca'n părțile noastre, dar ce folos că sînt favorizați de termometru, care se coboară rare-orĭ la 10^0 sub zero. In loc de ger sec, în loc de omăt alb și înveselitor, eĭ aŭ umezeala ce pătrunde la oase și glod ce exală miasme bolnăvicioase. Dacă municipalitatea nu ar cheltui milioane cu îngrijirea orașuluĭ, nu ar fi de trăit într'o aglomerare de milioane de oamenĭ, de sute de miĭ de caĭ și în atmosfera amestecată cu fumul de cărbune a numeroaselor fabricĭ. In țările recĭ, oameniĭ aŭ case clădite înadins spre a se putea adăposti de ger și de arșiță; doă rînduri de ferestre, sobe care respîndesc căldura în odăĭ, iar nu cămine de marmură, care lasă a se pierde 75 la sută din căldură pe ogeagurĭ.

Cu toate aceste franceziĭ rabdă maĭ bine frigul decît noĭ, și asta provine poate că nu beaŭ apă, ci numaĭ vin și licoruri spirtoase. In fie-care stomah francez se află un depozit de spirt care îl înferbîntă.

Tocmaĭ acum primesc broșura despre Bîrlad pe care mi-aĭ

trimis-o. Am să o citesc cu interesul ce 'mĭ inspiră tot ce lucrezĭ. Cred că eştĭ mulţămit de publicarea acesteĭ nouă lucrărĭ şi că simţĭ măgulirea părintească ce ne procură naşterea unuĭ copil. Iţĭ urez, prin urmare, să resimţi adese-orĭ acea măgulire şi, în privirea plodireĭ literare, să meriţĭ porecla de *mère gigogne*.

Paulina îţĭ trimite afectuoase complimente. Eŭ te îmbrăţişez şi te rog să prezentezĭ complimentele mele respectuoase Doamneĭ Papadopulo-Callimach.

V. Alecsandri.

CCCX.

Paris, 19 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Am cetit notiţa istorică asupra Bîrladuluĭ [1]) şi pe lîngă satisfacerea ce mi-a produs această interesantă scriere, am admirat partea savantă a eĭ şi răbdarea ce aĭ avut a răsfoi atîtea cărţĭ străine şi atîtea documente vechĭ. Dacă un frenolog ţi-ar ecsamina tidva capuluĭ, negreşit că ar descoperi o bosă caracteristică, pe care o numesc eŭ: *la bosse du furetage archéologique et des découvertes historiques*.

Bravo, Alecule, aĭ isbutit şi astă-dată a produce o lucrare de mare merit şi pentru care Romînĭĭ, iar maĭ cu seamă Bîrlădenĭĭ trebue să-ţĭ fie recunoscătorĭ. In alte ţărĭ o asemine operă ţi-ar aduce şi foloase băneştĭ, însă la noĭ n'a venit încă vremea de a se preţui munca scriitorilor, de orĭce categorie ar fi...

Ce să facem? Să zicem: *santé!*

Negura nu are semne de a ne părăsi şi prin urmare *influenza* se întinde în toate clasele populaţieĭ. Parisul răsună de tusă, de sternutărĭ şi de glasurĭ răguşite. Noroc însă că această epidemie nu are nimic primejdios.

Nu ştiŭ dacă ea a trecut hotarul nostru, căcĭ a trecut chiar Oceanul ca să meargă la New-York.

Am primit azĭ dimineaţă vestea morţeĭ cucoaneĭ Smaranda Sturdza de la Bîrlad; soacra Iosephineĭ. Rămîne ceva avere pentru uşurarea vieţiĭ clironomilor?

Aş fi prea fericit dacă aş şti că fiica amiculuĭ nostru Negri, se va bucura de acum înainte de un traĭ maĭ conform cu gusturile eĭ.

Eŭ merg maĭ binişor, dar nu încă precum doresc... Răbdare.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

---

[1]) «Notiţă istorică despre Bîrlad» de Al. Papadopol-Callimach. Bîrlad. 1889.

CCCXI.

Paris, 23 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, Indată ce am primit scrisoarea D-tale din 18 Decembrie am dat ordin librarului meŭ să-mĭ procure Istoria Republicei Genoveĭ de Emile Vincens şi cum o voĭ avea-o la mînă, ţi-oĭ expedia-o sub bandă, precum doreştĭ. Sînt fericit că eştĭ bine dispus a interprinde istoricul relaţiunilor noastre cu Veneţia şi cu banca de San-Giorgio, căcĭ sînt încredinţat că va fi o scriere foarte interesantă şi atrăgătoare. Curaj dar şi noroc bun.

Imĭ vorbeaĭ de gerul siberian din ţară; cred că incalte e sănătos, iar nu plin de microbĭ otrăviţĭ ca pîcla Parisului.

Aicĭ, din causa climeĭ miĭ de persoane suferă de *influenza* (citeşte grippe) cînd la noĭ, deşi vecinĭ cu Rusia, n'am auzit ca să fi pătruns această epidemie pănă acum. Boala care bîntue biata Romînie, nu e alta decît politica, o boală lipicioasă, tîmpitoare şi adese-orĭ nebunatică.

In aniĭ ceĭ d'întîĭ a Domnieĭ luĭ Cuza am întrebat pe Doctorul Meyer, dacă el nu a constatat un grad de sminteală în spiritele Bucureştenilor. El mi-a răspuns, că după părerea luĭ acea sminteală ajunsese la al doilea grad şi că nu maĭ rămînea decît al treilea pentru ca să închidă pe toţĭ la Mărcuţa.

Imĭ pare bine că damele Negri se bucură de o climă caldă şi de o natură înflorită pe malurile Mediteraneĭ şi că ast-fel aŭ scăpat de asprimea geruluĭ din iarna aceasta. Cînd le veĭ scrie, spune-le că sînt bolnav la Paris şi că o scrisoare din partea lor mi-ar face mare mulţămire.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXII.

Paris, 29 Decembrie 1889.

Iubite Alecu, In ziua cînd am primit ultima D-tale scrisoare, am dat ordin librarului meŭ să-mĭ procure istoria Genoveĭ care mi-aĭ cerut-o ca un prezent de Anul-Noŭ. Intîrzierea provine din cazul că maĭ toate calfele din librărie aŭ căzut bolnave şi nu rămăsese nicĭ un băiat disponibil, ca să facă comisioanele. Librarul însă mi-a făcut cunoscut că în curînd ĭmĭ va procura uvrajul şi atuncĭ ţi-l voĭ expedia grabnic.

Am auzit că epidemia actuală ar fi pătruns şi la noĭ şi că însăş regina ar fi fost atinsă de ea. Adevărat să fie? Aice ea a

luat proporţii îngrijitoare şi cu cît se învecheşte ia un caracter mai grav. Multe persoane aŭ murit, se zice, de influenţă; chiar bătrîna Princesă, văduva luĭ Grigore Ghica Vodă s'a săvîrşit din viaţă astă noapte. Sărmana! Mult ne-a mâhnit moartea sa, căcĭ ea avea mare afecţiune pentru Paulina şi venia ades să ne vadă.

Sănătatea mea e tot staţionară; nu merge în spre maĭ răŭ, dar nicĭ în spre maĭ bine; ast-fel sînt obligat a şedea în casă şi a mă feri de răceala umedă a neguriĭ, care de două luni ţine Parisul îmbrobodit într'un văl sur şi trist. Citesc, pentru a mă distrage, cărţĭ de călătoriĭ prin ţărĭ sălbatice şi acum mă găsesc în fundul Africeĭ, faţă cu o populaţie barbară şi cam antropofagă, care mă interesează... văzută de departe. Nu primesc nicĭ un jurnal din ţară şi nu ştiŭ ce se petrece la Bucureştĭ. Tot se mănîncă miniştriĭ între eĭ? Opoziţiile tot sînt ministro-fage?

Ştiĭ că Paulineĭ şi mie ne este dor de cîmpiĭ căptuşite cu omăt? Ne-am săturat de pîclă ca de mere pădureţe şi am preferi 15 graduri de frig cu soare cu dinţĭ, decît negura în dosul căreia soarele stă ascuns cîte o lună de zile.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXIII.

Paris, 2 Ianuarie 1890.

Iubite Alecu, Iată-ne intraţĭ în anul noŭ catolic! Ce ne va aduce şi acest atom al haosuluĭ eternităţeĭ? Eŭ nu-ĭ cer pentru mine personal decît sănătate, căcĭ a trecut anul decînd sufer şi mă simt ostenit de atîta chin. Iĭ cer asemine, pentru amicĭiĭ meĭ adevăraţĭ, îndeplinirea tuturor dorinţelor lor. Cît pentru deputaţĭ, senatorĭ şi miniştri, le urez maĭ mulţĭ grăunţĭ sănătoşĭ în creerĭ, pentru ca să înţeleagă că eĭ nu sînt decît servitoriĭ ţărĭĭ, iar nu uneltitoriĭ de vrajbe spre satisfacerea unor patimĭ meschine şi unor interese personale... Vorbă să fie.

Ziua de erĭ 1 Ianuarie nu s'a deosebit întru nimic de acea de 31 Decembrie 1889, tot negură, tot frig, tot cer posomorît; singura deosebire a consistat în espresiunea preocupată a persoanelor care eraŭ obligate să dea prezenturĭ de anul noŭ.

Influenza se întinde din zi în zi maĭ mult şi începe a lua un caracter maĭ serios, judecînd după mortalitatea din săptămîna trecută. Adevărul e, că se atribue acum acesteĭ epidemiĭ toate cazurile de boale şi de decesurĭ.

Noĭ, spre maĭ multă siguranță, ne-am condemnat a nu maĭ eși din casă și vom urma acest regim până cînd epidemia va slăbi și timpul se va îndulci.

Am cetit în relația unuĭ călător Evreŭ, care a trăit la 1159, următorul pasaj:

«Benjamin de Tudèle après avoir visité une grande partie de «l'Italie s'est rendu d'Otrante à Zéitün, en *Valachie,* en passant «par Corfou, le golfe d'Arta, Acheloüs areneuse (?) ville de l'Etolie, «Anatolica en Grèce, sur le golfe de Patras, Patras, Lépante, Crissa «bâtie au pied du mont Parnasse, Corinthe, Thèbes dont les 2000 «juifs sont les meilleurs ouvriers de la Grèce dans l'art de fabri- «quer la soie et la pourpre, puis Negrepont et Zéitün. — Là com- «mence la Valachie. Les Valaques courent comme des chevreuils «et descendent des montagnes pour piller et voler dans les terres «de la Grèce. — »

Ce crezĭ să fi fost aceștĭ Romînĭ?

Incă nu am căpătat uvrajul luĭ Vincens. Am să maĭ scriŭ chiar astăzĭ librarului; căcĭ voesc să primeștĭ de anul noŭ al nostru istoria Republiceĭ Genoveĭ.

Dorindu-vă sănătate la toțĭ, te îmbrățișez.

V. Alecsandri.

Complimente D-neĭ Papadopulo Callimach.

Primesc adese-orĭ scrierĭ de la Ion Ghica, care prin tonul lor glumeț, mă fac a crede că amicul nostru se bucură de o sănătate satisfăcătoare.

CCCXIV.

Paris, 3 Ianuarie 1890.

Iubite Alecu, In sfîrșit am parvenit a mĭ procura uvrajul luĭ Vincens și ți-l espeduesc chiar astăzĭ, împreună cu o notiță asupra acestuĭ autor.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

(Urmează o notiță din Catalogul Bibliotecei Naționale din Paris despre cartea *Histoire de la République de Gênes,* par *Emil Vincens.* Paris, F. Didot. 1842. 3 vol. în 8°).

CCCXV.

Paris, 9 Ianuarie 1890.

Iubite Alecu, Sărbătorile se apropie și sînt furios că patru librarĭ la carĭ m'am adresat nu aŭ răușit încă a-mĭ procura uvrajul luĭ Vincens. Unii spun că ediția ar fi secată. Rămîne acum să-mĭ facĭ cunoscut, dacă se poate, numele editoruluĭ care a publicat istoria republiceĭ Genoveĭ, căcĭ voesc numaĭ decît și cu orĭ-ce preț să-țĭ fac prezentul promis.

Am cetit în Monitor discursurile oratorilor noștri de frunte și am zis în mine: ce poliloghie emfatică și nefolositoare. Un francez de spirit făcea observația următoare: Il est si facile de ne pas faire une tragédie. Ast-fel am putea și noĭ să adăogim: E atît de lesne de a nu rosti un cuvînt lung și puțin cuprinzător! Dar cine te-ar asculta, cînd astăzĭ toțĭ Romîniĭ pătimesc de boala limbuțieĭ.

Timpul a ținut frumos vr'o 4 zile, încît ne măguliam că primăvara s'ar fi furișat în Paris cu gînd să detroneze iarna, însă deșartă speranță! Astăzĭ negura a luat din noŭ stăpînire pe cerul Parisuluĭ. Eŭ o cred că este în asociație cu influența care devine din zi în zi maĭ îngrijitoare. Cînd această epidemie a apărut, ea părea a avea un caracter blînd, însă de atuncĭ i s'a maĭ născprit firea și îĭ place să facă victime.

Înțeleg că voeștĭ să fugĭ din Tecucĭ ca să scapĭ de havaleoa bacșișurilor. Pe mine Vasiliacul m'a ruinat, căcĭ ține de 20 de zile și tot nu maĭ are capăt.

Sănătatea mea e tot ca cînele în car. Nu maĭ sper vre-o vindecare, decît numaĭ în timpul cald al veriĭ, care să-mĭ permită a umbla pe jos și a respira aer proaspăt. Am mare nevoe de aerul cîmpurilor noastre saŭ al Mareĭ; din nenorocire nu e timpul de a eși la cîmp, nicĭ de a mă întinde pe năsip la malul Oceanuluĭ. Răbdare...

Ce-a maĭ fi și anul care vine? Aduce liniște în lume, bunul simț în creeriĭ deputaților și sănătate mie? Ghicĭ, ghicitoarea mea.

Te îmbrățișez și 'țĭ trimit urările cele maĭ afectuoase pentru D-ta și familia D-tale.

V. Alecsandri.

Am primit o scrisoare de la Privilegio, prin care îmĭ anunță că a intrat într'al 90-lea an al viețiĭ...: Aferim!

CCCXVI.

Paris, 16/28 Ianuarie 1890.

Iubite Alecu, Ce te aĭ devenit? Primit-aĭ uvrajul luĭ Vincens? Atuncĭ înțeleg că te găsești împlîntat în paginele acelor treĭ volume și că nimic nu te poate sustrage de la citirea lor și de la notițele ce facĭ după obiceĭ. Eŭ urmez cura ce mi-a prescris vestitul Dr. Guyon și mă resimt în bine. Aștept numaĭ sosirea primăvereĭ ca să pot respira aer curat la Bois de Boulogne în trăsură închisă. Sper că aerul de care sunt lipsit de cînd am venit la Paris, fiind obligat a ședea în casă, îmĭ va reda puterile perdute. Păn' a nu consulta pe Guyon, ajunsesem într'o mare slăbiciune, în cît mă întrebam cîte-odată dacă nu era să daŭ pielea popiĭ. Acum m'am infiripat puțin, dar tot încă nu aș fi în stare să ridic turnul Eiffel în spinare.

Pe aicĭ suflă un vînt grozav de maĭ multe zile și vuește cîte odată ast-fel de tare, că se pare că răsună în depărtare descărcărĭ de artilerie. Mulțime de ogeaguri cad pe capetele trecătorilor și maĭ mulțĭ copacĭ aŭ fost desrădăcinațĭ. Imĭ aduc aminte de cyclonul de la Mircestĭ.

Chiar acum primesc răvașul D-tale dela 10/22 Ianuarie și te fericesc că ți-aĭ găsit de lucru și petrecere.

Complimente din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCCXVII.

Paris, 1 Februarie 1890.

Iubite Alecu, Iată-ne intrațĭ în Februarie, făcînd un pas maĭ mult spre drăgălașa primăvară, care însă tot stă ascunsă, dar se simte că nu va întîrzia să ne zică: bine am sosit. Mă găsesc astăzĭ maĭ bine și viŭ să staŭ la vorbă cu D-ta. — Am citit într'un jurnal francez că în fine Camera noastră a avut bunul simț a respinge darea în judecată a luĭ Ion Brătianu, cu toate opintirile inveninate ale luĭ Blaremberg și Cnie.

Ce de maĭ furori așa zise patriotice, ce de maĭ învinovățirĭ, ce de maĭ clevetirĭ, ce de maĭ înjurĭi în contra luĭ Brătianu din ziua căderiĭ acestuia de la putere, și toate aceste pentru ce? Pentru ca să pue în practică fabula: La montaigne que accouche d'une souris. Cu ce s'a ales biata țară dintr'atîtea lupte surugiești de jurnalurĭ, de oratorĭ *(sic)* și de palavragiĭ? Cu un scandal maĭ

mult în analele parlamentare. Şi în vremea aceasta, hotarele noastre staŭ închise comerţuluĭ şi Franţa însăş, care necontenit ne îngînă cu vorbe marĭ de simpatie, etc., loveşte cu taxe ruinătoare isvoarele cele maĭ importante ale avereĭ noastre naţionale. — Aŭ mărit vama asupra grîuluĭ şi asupra vitelor, ba a şi oprit cu desăvîrşire intrarea vitelor în lăuntrul eĭ şi acum s'a prezentat la cameră cu proiectul de lege spre a creşte taxa asupra păpuşoiuluĭ... Ce ne pasă nouă însă? Am făcut sgomot aproape doĭ anĭ de zile, am înjurat, am ameninţat, am scris şi publicat articolĭ violenţĭ, am făcut discursurĭ dişanţate şi la urma urmelor am eşit abraşĭ, făcîndu-ne de rîs în ochiĭ oamenilor cuminţĭ şi maĭ cu seamă în ochiĭ străinilor. Brătianu iese învingător din acel vălmăşag zis politic, cu toate teoriile luĭ Carp de răspundere înaintea istorieĭ *(sic)*; pare că istoria are să uite războiul în Bulgaria, independenţa cîştigată prin noĭ şi proclamarea Regatuluĭ! In fine să ne bucurăm că a luat capăt acea tragi-comedie politică, care ţinea de atîta vreme spiritele în frămîntare.

Aice până acum parlamentul se arată domol; Parisul e liniştit; singurul episod care a deşteptat curiozitatea publică este intrarea juneluĭ Ducă de Orleans pe pămîntul Franţeĭ, în contra legeĭ de ecsilare a familiilor care aŭ domnit. Abia sosit în Paris, el a fost arestat, judecat, condamnat la doĭ anĭ de închisoare, *poi finita la musica*, cum zice Italianul.

Timpul se întoarce iar spre iarnă. Cum e pe la noĭ? Cum mergĭ cu lucrul?

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXVIII.

Paris, 17 Februarie 1890.

Iubite Alecu, In fine Camera noastră a dat probă de bun simţ, votînd contra dăreĭ în judecată a luĭ Brătianu şi a colegilor luĭ. Procesul scandalos după care alergaŭ cu atîta înverşunare D-nu Blaremberg et C-nie a fost înlăturat şi spiritele în ţară aŭ scăpat ast-fel de o surescitare care s'ar fi prelungit, în paguba lucrărilor serioase şi folositoare ce camerile sînt chemate a desăvîrşi.— In adevăr Blaremberg, Panu şi Apostoleanu romîn cu buza umflată, dar această umflătură nu este de natură a ne înduioşa.

Cel maĭ aprig din treimea pomenită, D-l Blaremberg, în cursul a două seanţe a borît vre-o două ciubere de venin! Iată-l uşurat

de acea fiere neagră care îĭ ardea mațele și l'ar fi aruncat poate în niște friguri bilioase, fatale pentru dînsul. El, s'ar cuveni să mulțumească luĭ Brătianu că acesta a contribuit, fără voe, a-ĭ scăpa viața și a-l păstra pentru gloria și prosperitatea Romînieĭ *(sic)*.

Regele trebue să fie foarte mulțumit de desnodămîntul aceleĭ tragi-comediĭ care a improspătat amintirea fabuleĭ la montagne qui accouche d'une souris.

Sănătatea mea, slavă Domnuluĭ, merge spre bine, însă mă tem însu-mĭ să constat adevărul, pentru ca să nu mă deochĭ. Cu cît sîmt că-mĭ revin puterile, gîndul meŭ sboară spre Mircești unde, dacă vrea D-zeŭ, ne vom întîlni la vară și om gusta viața patriarchală de la țară, — viața necunoscută în centrurile marĭ ale civilizațieĭ.

Voĭ căta pintre terfeloagele mele, copia corespondențiĭ ce am ținut la 1858 pentru apărarea titluluĭ de Principatele-Unite, recunoscut de tratatul de Paris, însă nu prea am sperare să o găsesc, căcĭ, dacă nu mă înșel, am lăsat-o la Mircești. Mi se pare că aĭ și scos din ea cîte-va notițe.

Timpul e frumos zioa și rece noaptea. De-ar sosi primăvara maĭ curînd, ce primire călduroasă ĭ-aș face și cum aș bine-cuvînta-o. Răbdare încă vr'o două lunĭ.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri**.

CCCIX.

Paris, 1 Martie 1890.

Iubite Alecu, Vremea vremuește, zice Romînul, zilele trec, săptămînile, lunile se succed apropiindu-ne de primăvară și în inimile noastre încolțește speranța de a vedea soarele stabilindu-se în țara noastră. Astăzĭ este zi întîĭ Martie, cînd toate fetele și flăcăiĭ romînĭ îșĭ leagă mărțișorĭ de mătasă la gît saŭ la braț, un obiceiŭ foarte poetic și care merită să fie studiat. De cînd s'a introdus el la noĭ? Și ce semnificare simbolică are? M'aĭ îndatora foarte mult dacă aĭ putea descoperi ceva despre acest obiceĭ și mi-aĭ comunica orĭ ce veĭ afla.

In contra așteptăreĭ generale, 1 Martie a făcut aparirea luĭ aice în mantie albă de omăt cu 4 graduri de frig. El pare a fi prevestitorul zilelor Babiĭ, în loc de a fi crainicul drăgălașeĭ fecioare, ce poartă numele armonios de primăvară.

Să aşteptăm în pace al timpurilor sbor.

Ce soĭ de timp aveţĭ în ţară? Se spune că gerul e mare şi că tot pămîntul e căptuşit cu zăpadă. Adevărat să fie?

In Paris se vorbeşte mult şi multe despre demisia d-luĭ Constans, Ministrul din lăuntru şi prin urmare despre grabnica tumbă a Ministeruluĭ întreg. — De acolo trag consecuenţa că în curînd şi la Bucureştĭ se va petrece ceva analog, căcĭ toate năzbitiile franceze găsesc actorĭ imediat în Romînia.

Sănătatea mea a apucat pe o cale satisfăcătoare şi sper că va păşi tot înainte, maĭ cu seamă dacă se va îndulci clima şi îmĭ va permite să ĭes ca să respir aerul viŭ al primăverii. Mă îngrijesc maĭ cu deosebire de dînsa pentru ca să pot fi în stare de a mă întoarce la Mircestĭ în zilele cele dîntîĭ ale luĭ Iunie. Pănă atuncĭ cred că îĭ duce la bun sfîrşit lucrarea ce aĭ întreprins şi că voĭ avea plăcerea de a te asculta cetind'o.

Aĭ de gînd să mergĭ la Academie pentru sesiunea generală? să-mĭ scriĭ din cînd în cînd ca să mă ţiĭ în curent de lucrările ce... nu veţĭ face.

Păn'a nu pleca din Paris, poate că voĭ publica pe Ovidiu, *revu et corrigé*, într'o ediţie frumoasă, fiind această operă dramatică dedicată M. Sale Regineĭ.

Iţĭ voĭ trimete cel al doilea exemplar, cu rugăminte ca să citeştĭ cu luare aminte piesa aşa cum e prelucrată, şi să-mĭ spuĭ cu francheţă impresia ce'ţĭ va produce.

Pănă atuncĭ, te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXX

Paris, 6 Mart 1890.

Iubite Alecu, Am primit răvaşul D-tale prin care îmĭ anunţĭ că aĭ să plecĭ în curînd din Bucureştĭ. Tot odată am primit o depeşă de la Maiestatea Sa Regina, unde îmĭ vesteşte că are să se facă o lectură chiar deseară în plenum Academieĭ. Negreşit că veĭ fi asistat la această seanţă foarte interesantă. Te rog dar să-mĭ scriĭ îndată pentru ca să-mĭ daĭ informaţiĭ amănunte asupra subiectuluĭ aceleĭ lecturĭ regale şi asupra impresieĭ ce va fi produs în public şi în membri Academieĭ.

Cred că veĭ fi găsit timp frumos la Tecucĭ, care să te mîngîe de şederea displăcută ce aĭ fost silit să facĭ la Bucureştĭ şi

că te veĭ fi apucat iar de lucru, fiind acum liber şi independent.

In această convingere te îmbrăţişez, urîndu-ţĭ sănătate şi veselie de serbătorile Paştilor.

V. Alecsandri.

CCCXXI.

Paris, 11 Martie 1890.

Iubite Alecu, Am cetit într'un volum apărut de curînd şi intitulat: Aspasie, Cléopatre et Théodore par Henry Houssay, că Iustinian împăratul Bizantieĭ s'a născut în Dacia dintr'o familie săracă de ţăranĭ şi că el a fost adus în copilăria luĭ la Bizanţe de moşul său Iustin, care a succedat pe tron Impăratuluĭ Anastasie (518). O ştiaĭ aceasta? Eŭ mărturisesc că n'aveam nicĭ o idee de acest fapt şi nu mă mir de ignoranţa mea, căcĭ în materie de istorie am fost totdeauna de o neştiinţă rară.

Mi-a plăcut decĭ foarte mult de a afla că marele Iustinian, legislatorul Imperiuluĭ Byzantin, era Dac de origină saŭ de naţionalitate. Astfel, în viitor, Ruşiĭ se vor mîndri cînd vor descoperi că Blaremberg e de soĭ moscovit, corcit cu sînge grecesc.

Scrisorile din ţară îmĭ fac cunoscut că vă bucuraţĭ în momentul acesta de o iarnă cumplită. Pe aice după cîte-va zile de soare, foarte frumoase, cerul s'a îmbrobodit cu norĭ, din care curge o ploaie neîncetată. Halal de cine se împacă cu gerul şi cu umezeala.

In curînd trebue să ţĭ părăseştĭ, dacá nu le-aĭ părăsit deja, ocupaţiile, ca să te ducĭ la Academie. Nu te rîvnesc, fiind-că aĭ să şezĭ maĭ mult de o lună la Bucureştĭ şi ştiŭ că nu te împacĭ cu acel oraş, a căruĭ atmosferă este amestecată cu esenţă de Cantaride politice şi sociale.

Să mĭ scriĭ din vreme în vreme cum vă petreceţĭ orele sesiuneĭ în sala Academieĭ, ornată cu atîtea portreturĭ caricaturizate de Academicianĭ răposaţĭ şi în zile de seanţă publică nu maĭ puţin ornată de Doamne amatoare de literatură, care vin să vă admire.

Sănătatea mea merge spre bine, dar încet, foarte încet. Caut să-mĭ reculeg puterile pentru ca să pot întreprinde la începutul luĭ Iunie întoarcerea mea la Mirceştĭ. La alta nu mă gîndesc, căcĭ am nostalgia luncĭ.

Intîlnitu-te-aĭ cu Brătianu? Văzut-aĭ pe Cogălniceanu?

Spune-ĭ că am vorbit ades de el cu Doctorul Guyon.

Complimente amicale din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXXII.

Paris, 11 Martie 1890.

Iubite Alecu, In sfîrșit de abia astă-zĭ am putut ceti numărul din Monitor, care cuprinde cuvîntul rostit de Cogălniceanu întru apărarea luĭ Brătianu, căcĭ toate celelalte numere aŭ fost înghesuite cu interminabila palavragie a luĭ Blaremberg. Eram nerăbdător de a videa dacă amicul nostru a găsit într'o împrejurare atît de solemnă, accente de acele care pătrund în inime și fură mințile auditoruluĭ . . . însă mărturisesc între noĭ, cu părere de reŭ, că Cogălniceanu nu s'a ridicat astă-dată la înălțimea reputațieĭ sale bine meritate de om de stat și de orator convingător și învingător. Cînticul lebădeĭ mi-a părut lîncezit, cucurigul odinioară voinicesc și deșteptător al cucoșuluĭ de la 2 Maĭ, mi-a părut amorțit și însă amicul nostru a avut prilejul de a arăta la bătrînețe ce-a plătit la tinerețe.

Imĭ scriĭ că te afli la Bucureștĭ și mergĭ regulat la Academie. Te fericesc că poțĭ eși din casă și face mișcare, fie chiar ca să te ducĭ la adunarea nemuritorilor noștri.

Eŭ încă tot fac zimbre privind pe fereastră la lumea care aleargă pe stradă călare saŭ în trăsură, și maĭ ales pe jos; dar helbet, mi-a veni și mie rîndul de a mă încredința că am picioare. Cînd îĭ veni la Mircești îmĭ propun să facem împreună multe primblărĭ pedestre, *dacă a vrea Dumnezeŭ:* vorba luĭ Nastratin Hogea.

N'aĭ de gînd să te prezințĭ la palat ca să vezĭ pe Regele și Regina? Să-mĭ scriĭ atuncĭ toate amănuntele audienției. Unele jurnale franceze aŭ anunțat că Regina ar fi greŭ bolnavă. Și sper că și această veste este una din acele zilnice minciunĭ care umple coloanele foilor pariziene. Ce este adevărat, e demisiunea ministeruluĭ de aice și compunerea unuĭ noŭ cabinet sub prezidența luĭ Freycinet cu care sunt în bune relațiĭ. Mă aștept prin urmare ca și la noĭ să isbucnească din senin o criză ministerială, căcĭ noĭ imităm în toate pe francezĭ.

Timpul aice e frumos și zilele Babeĭ încă nu aŭ început. In față cu apartamentul meŭ este un copac înfrunzit. El îmĭ rîde în toată dimineața și îmĭ grăește de lunca din Mircești.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

CCCXXIII.

Paris, 19/31 Martie 1890.

Iubite Alecu, Două veşti funebre, pe care poate le aĭ aflat. Kiki, fiul luĭ Grigori Ventura s'a sinucis într'un hôtel de la Paris şi Alexandru Cuza a murit la Madrid. Cauza sinuciderii este, se zice, un amor nenorocit pentru o cocotă şi un dram de nebunie. Iar boala care a răpit zilele luĭ Cuza cu răpeziciune nu o cunosc. Văduva luĭ are să sosească aice poimîinĭ, Mercurĭ, împreună cu trupul răposatuluĭ şi atuncĭ voĭ putea afla detaiurĭ.

Ce va deveni biata Doamna Elena, lovită astfel de nenorocire! Intr'un scurt interval şi-a perdut ambiĭ copiĭ pentru care jertfit-a două-zecĭ de anĭ şi maĭ bine din viaţa eĭ?

Ce va deveni princesa Muruzi precum şi fiica sa, dacă Cuza nu a lăsat vre-un testament în favoarea lor şi dacă nu a constituit o zestre soţieĭ sale cînd s'a însurat.

Negreşit Elena Doamna va clironomisi întreaga avere a luĭ Cuza-Vodă, însă după moartea eĭ cine are să se bucure de această mare avere? Cine ştie ce procesurĭ aŭ să se nască în urmă.

Imĭ scriĭ că aveţĭ un timp minunat în ţară. Aice tot asemine ne credem în mijlocul veriĭ. De aceea am şi maĭ înteţită dorinţă de a pleca la Mirceştĭ cît maĭ curînd. Sper că pe la 3/15 Iunie voĭ fi maĭ oţelit şi oĭ putea să întreprind voiajul dacă a vrea Dumnezeŭ.

Imĭ anunţĭ că aveţĭ de gînd a mă alege Prezidentul Academieĭ. Pentru ce? Cînd ştiţĭ foarte bine că nu pot să mă găsesc la Bucureştĭ în timpul sesiuneĭ Academieĭ? Postul meŭ mă ţine pe loc tot anul afară de două-treĭ lunĭ de vacanţă. Prin urmare numiţĭ pe altul care-va care a fi în stare să îndeplinească această sarcină importantă.

Am trimis luĭ Socec manuscrisul luĭ Ovidiu. Cercetează dacă l'a primit.

Complimente din partea Paulineĭ.

Te îmbrăţişez, **V. Alecsandri.**

CCCXXIV.

Paris, 14 Aprilie 1890.

Iubite Alecu, Hristos a înviat! Paulina şi eŭ vă trimitem călduroase felicitărĭ de sărbătorile Paştilor şi maĭ cu seamă urărĭ de neîntreruptă sănătate. M'a bucurat vestea ce mi-aĭ dat de suc-

cesul obținut în sînul Academiei de lectura Reginei. Maiestatea Sa îmi anunțase prin telegraf intențiunea sa de a ceti una din compunerile sale și mărturisesc că mă temeam că va aborda Rapsodele descoperit de D-ra Văcărescu, în țara *Dîmboviței* (sic).

Eŭ am terminat prescrierea pe curat a mai multor poezii scrise de mine la Sinaia și le voĭ lega într'un frumos album destinat Regeluĭ, căcĭ între ele sînt mai multe bucăți privitoare la campania noastră în Bulgaria.

Am trimis luĭ Socec întregul manuscris a luĭ Ovidiu și am primit de la editor răspunsul că se va începe tipărirea pieseĭ cît mai curînd în formatul *Fîntîneĭ Blanduzieĭ*.

Precum vezĭ, tot am lucrat ceva în cursul boaleĭ mele atît de supărătoare; adevărul e, că am găsit o mare distragere în acea ocupație literară. Acum staŭ să mă gîndesc de ce să mă maĭ apuc, pentru ca să alung urîtul pănă la plecarea mea în țeară... a là grâce de Dieu.

V. Alecsandri.

CCCXXV.

Paris, 5 Maĭ 1890.

Iubite Alecu, De mult nu mi-aĭ scris. Ce deviĭ? Ce scriĭ? Cum mergĭ cu sănătatea? Eŭ am maĭ fost bolnav vr'o 15 zile, de niște dureri nevralgice la mușchiĭ din spinare, care m'aŭ torturat mult și m'a făcut să slăbesc. Acum aŭ maĭ început a mă maĭ ierta, dar tot mă supără din cînd în cînd.

Nu m'am bucurat încă de luna luĭ Maĭ, căcĭ nu am putut eși din casă, însă am deschis ferestrele, cînd a fost soare și am respirat aer curat, care de-o camdată m'a îmbătat; simt însă că îmĭ face bine.—Dee Domnul să mă maĭ întăresc ca să pot pleca în țară peste șese săptămînĭ.

Se vede că s'aŭ împrăștieat în Moldova veștĭ îngrijitoare despre boala mea, căcĭ am primit depeșe pănă și de la Iancu Brănișteanu. Le am răspuns la maĭ mulțĭ:

Petit bonhomme vit encore.

Aĭ cetit detaiurĭ asupra manifestăreĭ de la 1 Maĭ? A fost un fiasco deplin.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

(Telegramă) Paris.

Ai été encore très soufrant mais je vais mieux.

V. Alecsandri.

CCCXXVI.

Mircești, Joĭ (8 Iunie 1890).

Iubite Alecu, Sînt patru zile decînd am descălecat la Mircești. Ziua cea d'întîĭ a fost o minune de frumoasă și a avut o influență binefăcătoare asupra mea. Ierĭ și alaltă-erĭ timpul s'a înăsprit în așa grad, încît am fost obligat să fac foc prin odăĭ. Prin urmare cheful mi s'a stricat. Astăzĭ e vînt rece, amestecat cu ploae. Din aceste schimbărĭ de temperatură rezultă pentru mine o stenahorie și o slăbiciune foarte displăcute. Am nevoe de mare liniște și nu pot primi pe nime, până cînd n'oĭ prinde ceva putere. Te rog dar să aștepți avizul înainte de a veni la Mircești, căcĭ n'aș vrea să daĭ peste un bolnav care șede maĭ mult culcat.

Aș dori să putem sta împreună la vorbă ca în trecut și să ascult cu luare aminte cetirea operilor ce aĭ scris în lipsa mea. Sper că în curînd te-oĭ înștiința prin telegraf, ca să viĭ numaĭ de cît, să ne aducĭ veselia în casă. Până atuncĭ te îmbrățișez și îți doresc sănătate ca un bun amic ce-ți sînt. — Paulina, Marie și George îți trimit afectuoase complimente.

V. Alecsandri.

CCCXXVII.

Mircești, 15 Iunie 1890.

Iubite Alecu, In sfîrșit soarele s'a milostivit a veni să ne zîmbească, să ne înveselească și să ne însănătoșească. Diminețile sînt splendide și căsuța reclamă sosirea amicilor adevărați. Te scoală și vină. Mă veĭ găsi încă destul de slab, dar fericit de a respira aer învietor, și nerăbdător de ați zice: Bun sosit.

Te îmbrățișez, **V. Alecsandri.**

IV.

Către Doamna Paulina Alecsandri.

CCCXXVIII [1]).

Czernovitz, Joĭ (1866).

Dragă Paulină, Am sosit cu bine la Czernovitz şi m'am oprit aice vr'o două zile pentru ca să fac mulţămire Romînilor care aŭ dorit să mă cunoască [2]). Aseară am fost poftit a merge în sala unde se adună membriĭ societăţiĭ romîne şi acolo am fost primit cu mare entúsiasm; portretul meŭ era încunjurat cu o cunună cu florĭ; volumul meŭ de poeziĭ era asemine încununat pe o masă şi cîţi-va tinerĭ aŭ început a cînta un imn în lauda mea, cînd am intrat. După sfîrşitul imnuluĭ mi s'a adresat cuvinte de felicitărĭ împreună cu un buchet din partea damelor. A trebuit să fac şi eŭ un cuvînt de mulţumire, şi apoĭ să viŭ acasă ca să mă schimb, căcĭ eram bleaşcă. Se vede că's mare poet, judecînd după complimentele ce am primit; eŭ nu mă credeam aşa de mare. Aice piesele mele de teatru aŭ produs un efect extraordinar; toţĭ cîntă cîntecele din Florin şi Florica [3]), iar maĭ cu seamă poezia ce am adresat Bucovineĭ şi care este tipărită în *Foaea societăţeĭ,* a ajuns a fi cînticul naţional de aice... în ciuda Nemţilor.

Cu toate aceste însă, trebue să mă depărtez de timpul glorieĭ din Cernăuţĭ şi să merg maĭ departe. Mîinĭ dimineaţă voĭ pleca la Lemberg cu drumul de fer şi d'acolo la Viena, de unde iar ţi-oĭ scrie ca să-ţĭ daŭ ştire despre sănătatea mea.

Pănă atuncĭ te sfătuesc să fiĭ liniştită, să-ţĭ caŭţĭ de sănătate şi să'mĭ scriĭ la Paris, ca să găsesc o scrisoare, cînd voĭ ajunge acolo. — *Rămîĭ sănătos Madam Nemţoaik la mine. Eŭ sînt pun şi ghesund ca un dun.*

Adio, te sărut, **V. Alecsandri.**

---

[1]) Autografele acestor scrisorĭ la Academia Rom. No. 2300.

[2]) Vezĭ «V. Alecsandri la Cernăuţĭ» de Hurmuzaki. «(Foaia Societăţiĭ» An. III. p. 20—24.

[3]) Tipărită în «Foaia societăţiĭ». An. I, p. 47.

CCCXXIX.

Paris, Aprilie 1867.

Dragă Paulină, Baligot [1]) pleacă la Bucureşti şi s'a însărcinat cu o păpuşă destinată Marghioliţei. Acea păpuşă îmbrăcată după modă, ţine în braţe un moţoi, se pune în genunchi, întoarce capul, ridică braţele, într'un cuvînt nu-i lipseşte decît graiul. Baligot a trimite o la Mircesti prin vre-un ocazion saŭ prin poştă şi va sosi negreşit de sărbătorile Paştilor, cînd Marghioliţa s'a afla încă la ţară. Sărută copila din parte-mi şi dă-i alăturata scrisoare împreună cu păpuşa.

Pisozki trebue să fi sosit la Moldova şi să'ţi fi adus săcuşorul de care ţi-am scris. Răspunde-mi îndată cum te afli şi cum merge lucrul moşieĭ. Primăvara se apropie, lunca a fi începînd a înverzi şi a resuna de cînticele păsărilor. Te primbli vr'odată printr'însa saŭ staĭ ca o babă la sobă?

Eŭ sunt sănătos; umblu pe jos cîte patru-cinci ore pe zi şi dorm cît un paşă. Bătăile de inimă aŭ încetat şi stomacul lucrează bine. Doresc să'mi daĭ asemine noutate bună despre sănătatea matale.

Adio, te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCXXX.

Nisa, 20 Maĭ 1867.

Dragă Paulină, Tocmaĭ cînd era să-ţi scriŭ, am primit răvaşul prin care mă înştiinţezĭ că Pisozki a trecut pe la Mircesti, că a admirat gospodăria noastră şi că ţi-a adus săcuşorul cu lucrurile cuprinse în el. Am cetit cu mare mulţumire toate cîte mi-aĭ scris despre starea moşieĭ şi despre măsurele ce aĭ luat pentru zidirile ce sunt încă de făcut. Toate aceste îmĭ dovedesc şi maĭ mult că eştĭ harnică, voinică, înţeleaptă... drac împeliţat şi înţeleg foarte bine dorinţa luĭ Pisozki de-a găsi un alt drăcuşor care să-ţi semene şi să-ĭ intinerească bătrînetele. N'are decît să iee un fanar aprins şi să umble prin ţară cu colinda, poate că l'a sluji norocul, însă mă îndoesc, căcĭ descoperirile cele bune sunt foarte, foarte rarĭ pe lume.

Eŭ, precum te-am înştinţat în scrisoarea mea din urmă, am părăsit Parisul din cauza ploilor, a scumpeteĭ şi a mareluĭ nu-

[1]) Arthur Baligot de Beynes, fostul secretar al luĭ Cuza-Vodă, decedat la 7 Ianuarie 1884.

măr de străinĭ care aŭ năvălit în el pentru expoziție. M'am îndreptat în părțile maĭ calde a Franciei și m'am oprit la Nisa pe malul Mărei. Aice am găsit soarele cel maĭ aurit, cerul cel maĭ albastru, Marea cea maĭ frumoasă și florĭ pretutindenĭ. Am un apartament într'un otel englez foarte bun, și petrec toate zilele pe balconul meŭ, resuflînd aerul viŭ a Mărei și luînd băĭ de raze de soare. Intr'un cuvînt mulțumesc luĭ D-zeŭ, pănă acum sunt prea mulțumit de sănătate și de va merge astfel am să (mă) fac cît un tun. Pre cît îmĭ era greŭ de șezut în Paris, pe atîta mă simt fericit la malul Mărei, departe de nemolul ostenitor al Parisuluĭ și de atmosfera-ĭ puturoasă. Știĭ că îmĭ place a avea dinaintea mea un orizon întins ca la Mirceștĭ, și a resufla aer curat; aice am găsit ce'mĭ trebuește și prin urmare cred că voĭ ședea pănă la sfîrșitul luĭ Iunie, cînd apoĭ m'oĭ duce la băile din munțiĭ Pireneĭ. Imĭ va trebui vr'o lună de zile pentru cura mea și îndată ce o voĭ sfîrși, m'oĭ repezi la Moldova ca să te sărut și să-țĭ dovedesc că mi-am căutat de sănătate de cînd am plecat de acasă.

Cu toate însă că nu mă maĭ aflu în Paris, urmează a mĭ adresa scrisorile tot la adresa fratelui meŭ, precum aĭ făcut păn' acum, și îmĭ scrie cît veĭ putea maĭ ades, căcĭ scrisorile matale îmĭ pricinuesc o nespusă mulțumire. Adio, te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

Sărută pe Marghiolița din parte-mĭ și dă-ĭ alăturatul bilet.

CCCXXXI.

Lindau, Miercurĭ (1872).

Dragă băbușcă, Erĭ am plecat de la Viena spre Svițera cu soare și astăzĭ am ajuns la Lindau cu ploaie, dar ce ploaie?.. Ast-fel curgea, că m'am hotărît a mă opri pe loc pănă mîinĭ, în loc de a trece lacul de Constanța sub potopul ce cădea. Poate că m'a favoriza soarta ca să se îndrepte vremea, pentru ca să mă bucur de voiajul meŭ prin Svițera, însă nu o sper, pentru-că cerul e foarte acoperit cu norĭ. Munțiĭ nu se zăresc sub aburĭ și orizonul e posomorît cu un paraponisit. Orĭ cum va fi însă, voĭ pleca mîinĭ, căcĭ Lindau e trist.

Nu mi s'a întîmplat nicĭ o aventură maĭ de însemnat, dar am avut noroc să mă găsesc tot cu Ruși la rîndul întîĭ. Unul, bătrîn, cu familia luĭ, mi-a repetat tot drumul că îl doare buricul; altul, tinăr, care pentru întîia oară ese din Rusia, mi-a declarat

că a şezut două zile la München, fără a vizita nicĭ un monument; un al treilea, cam Arman de soĭ, m'a încredinţat că nu împărtăşesc Armeniĭ în modul cum se povesteşte la Moldova. Cu toate acestea, îĭ mirosea gura a *trandafelniţă*. Aice, după masă, am observat un Neamţ, care juca cărţile cu alţĭ doĭ, şi care necontenit îşĭ uda degetele cu limba, chiar şi cînd nu era rîndul luĭ ca să ieе cărţile. Unul din parteneriĭ luĭ avea alt obiceĭ: cînd nu-ĭ venia cărţĭ bune, îl apuca spasmurĭ de nas, în cît nasul se sucia în toate părţile ca tromba unuĭ elefant. La iarmaroace ar face parale. Atîta despre oameni, cît despre locurĭ, le am găsit minunate de îngrijire şi de cultură. Totul pare pieptenat, zugrăvit şi lustruit. In multe lanurĭ de grîŭ am văzut parĭ mulţĭ înfipţi, în vîrful cărora eraŭ spînzurate cu şfoară bucăţĭ de şindilă, ce mişcîndu-se de vînt spărieaŭ vrăbiile.

Să cercăm şi noĭ metodul acesta, însă la noĭ ar trebui parĭ mulţĭ, căcĭ lanurile sunt întinse.

Plecînd mînĭ dimineaţă de aice, sper să fiŭ la Paris poimînĭ; în ziua chiar a sosireĭ mele m'oĭ duce să văd copila şi ţi-oĭ scrie. Acum sfîrşesc, încredinţîndu-te că sunt sănătos, că nu simt osteneala drumuluĭ. Singurul lucru ce mă cam supără este singurătatea, dar m'oĭ deprinde.

Inchinăciunĭ respectuoase luĭ Tuloĭ, iar pe mata te sărut între sprîncene.

V. Alecsandri.

CCCXXXII.

Paris, Duminică (1872?)

Dragă băbuşcă, Am sosit cu bine la Paris, alaltăieriĭ Vinerĭ pe la 10 oare, seara, chiar o săptămînă în capăt după plecarea mea din Mircеştĭ. La gară am găsit pe Baligot care mă aştepta. A doua zi am mers să văd copila. Ce să găseştĭ? O fată mare, naltă maĭ cît mata, cu o figură plăcută, vie şi înteligentă. Ea mi-a sărit în braţe şi m'a întrebat îndată de mămuţa? Cum se află? De ce n'a venit? Cînd a veni?.. întrebările curgeaŭ ca ploaia şi eŭ nicĭ aveam chip de răspuns. După ce s'a maĭ liniştit, i-am dat cămaşa care i-a plăcut foarte mult; apoĭ mi-a cîntat din piano şi am constatat că a făcut progresurĭ, precum şi cu desenul. Am să-ţĭ aduc unul lucrat înadins pentru mămuţa, care ţi-a plăcea negreşit, căcĭ este frumos. M-lla Latiollé m'a întrebat ase-

mine de mata şi mi-a exprimat dorinţa dea te ţine o iarnă întreagă în pansion la dînsa, ca să te înveţe franţuzeşte. Copila a promis că ea ţi-a fi profesor de limba franţeză şi că va învăţa totodată limba romînească de la mata. Am fost silit să le făgăduesc că le-oĭ îndeplini dorinţa. Aşa dar găteşte-te să petrecĭ o iarnă la Paris, ca să devĭi pariziană. După o vizită de treĭ ore, m'am dus la Noemi ca să mănînc şi acolo am găsit toată familia, afară de frate meŭ careĭ încă la Bucureştĭ. Nepoatele aŭ crescut şi aŭ devenit fete marĭ, frumoase. Am cunoscut şi pe bărbatul Eleneĭ, un tînăr care mi-a părut bun şi de treabă. In fine am vizitat puţin Parisul. Puţine urme aŭ maĭ rămas din catastrofele ce a pătimit. Maĭ toate casele sunt reparate, dar tot se cunoaşte că aŭ trebuit să fie grozave stricăciunĭ. Parisul e tot acelaş cum l'aĭ cunoscut, însă mişcarea e maĭ puţină şi luxul maĭ stîmpărat. Multe femeĭ sînt îmbrăcate în negru şi numărul echipagelor a scăzut. Nu ştiŭ dacă mă înşel, dar mi-a părut că şi veselia generală e în scădere. Şi negreşit aşa trebue să şi fie după atîtea nenorocirĭ. *Avenue du Roule*, unde şede M-lle Latuilé a fost din cele maĭ stricate. Chiar astăzĭ maĭ rămîn cîteva case cu totul ruinate. Astăzĭ am să petrec toată ziua cu Marie [1]) şi de mîinĭ voĭ începe a vizita maĭ cu de-amănuntul Parisul; prin urmare ţi-oĭ scrie peste vre-o cîteva zile impresiile mele. Eŭ sînt sănătos şi şed la Grand-Hôtel pe bulevarduri. Adio, te sărut împreună cu Gogu.

V. Alecsandri.

CCCXXXIII.

Dieppe, 20 August 1872.

Dragă băbuşcă, Am plecat de la Boulogne de treĭ zile şi am venit cu copila la Dieppe, tot pe malul Mareĭ, unde se găseşte frate-meŭ cu familia luĭ. Marghioliţa-ĭ foarte mulţumită de a se găsi cu verile eĭ. Am aşezat-o tot într'o casă cu dînsele şi petrec toată ziua împreună, luînd băĭ de Mare şi făcînd toate nebuniile vîrsteĭ lor. Eŭ şed la Hôtel Bristol No. 5, într'o odăiţă mică dar foarte curată. Timpul e frumos, mulţime de lume a venit să răsufle aerul Mareĭ şi să se răcorească în apă. Fac ca toată lume(a), mă scald dimineaţa şi peste zi petrec în familie.

Am primit aicĭ scrisoarea în care îmĭ anunţĭ că aĭ primit portretul copileĭ. Te plîngĭ de singurătate şi te cred... de aceea

[1]) Copila luĭ Alecsandri.

am hotărît să plec cât oĭ putea maĭ de grabă. Aș voi maĭ întîĭ să-mĭ mîntui cura de băĭ și să profitez de timpul frumos care a revenit, căcĭ pănă acum am avut numaĭ furtunĭ. Eu sînt sănătos și sper să mă deprind cu vîntul, deși nu-l iubesc nicĭdecum.

M'am bucurat pentru veștile ce-mĭ daĭ despre recoltă, însă îmĭ pare rău că nu s'a prezentat nicĭ un posesor păn' acum, căcĭ aceasta răstoarnă toate planurile mele. Trebue numaĭ decît să mă desfac de Mircești îndată ce m'oĭ întoarce în țară, pentru ca să fiŭ liber de a dispune de traiul nostru într'un mod maĭ plăcut.

Nedarea moșieĭ în posesie, are să mă oblige de a petrece iarna în țară, lucru foarte supărător pentru amîndoĭ; însă ce să facem? Om videa cînd oĭ fi acasă, ce hotărîre oĭ lua.

Pănă atuncĭ te îndemn să-țĭ cauțĭ de sănătate, pentru ca la întoarcerea mea să te găsesc voinică și sănătoasă împreună cu Gogu.

Te sărut

V. Alecsandri.

CCCXXXIV.

Paris, Mercurĭ 21 Sept. (3 Oct.) 1872.

Dragă băbușcă, Plec mîini din Paris, la Dresda, unde voĭ sosi poimînĭ. Acolo m'oĭ opri vr'o treĭ zile, după care voĭ veni de-a dreptul la Mircești. Am de gînd a nu mă opri nicăirĭ, pentru casă ajung maĭ degrabă acasă, deși distanța între Dresda și Mircești trebue să fie de două zile și două nopțĭ. Prin urmare socot că îĭ primi această scrisoare puțin înaintea sosireĭ mele. — Ți-oĭ da de știre de la Dresda despre ziua pornireĭ mele din acest oraș, pentru ca să te găsesc acasă.

Ierĭ am petrecut ziua întreagă cu Marghiolița, am mîncat împreună cu M-lle Latulaye la Grand Hôtel și seara am fost cu toțiĭ la operă. Acum nu-mĭ rămîne de cît să-mĭ fac valiza și să plec. Nu-'țĭ pot spune cît sunt de mulțămit dea mă întoarce la bordeiul meŭ și de a-mĭ găsi băbușca sănătoasă, așteptîndu-mă cu Gogu la stație.

Iți aduc un costum de iarnă foarte plăcut; moda cea de pe urmă. Ți-am luat și camizole și corsagiurĭ și două corseturĭ. De-aș scăpa numaĭ de supărările vămilor. Fie ce-a fi. — Te sărut de-o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

A venit astăzĭ la mine D-l Boné, ca să-mĭ mulţămească pentru bunătatea ce-aĭ avut de a lua în gazdă pe fiul său bolnav de pe malul Siretuluĭ. — Boné m'a însărcinat ca să-ţĭ mulţumesc cu multă recunoştinţă din partea luĭ.

CCCXXXV.

Bucureştĭ, Vineri [1872]

Dragă, Timpul e tot schimbător. După două zile calde a dat o ploaie de potop care a răcit atmosfera. Aseară era frig şi azĭ dimineaţă a început a fulgui, însă n'a ţinut ninsoarea. Astăzĭ poate se va îndrepta vremea.

Aseară am cetit piesa mea la D-l Maiorescu [1]); succes complet, mare entusiasm, complimente nesfîrşite.

Am mîncat alaltăerĭ la madam Balş, care te doreşte şi-ţĭ trimite sărutărĭ. — Sunt sănătos, căcĭ mă păzesc de răceală şi de osteneală.

Scrisoarea matale m'a bucurat foarte mult; în sfîrşit aĭ scăpat de închisoare şi aĭ răsuflat aer curat. — Cum te afli după astă încercare? Vă sărut pe toate,

V. Alecsandri.

CCCXXXVI.

[Bucureştĭ] Marţĭ (1872, luna?)

Dragă, Am sosit cu bine şi n'am închis ochiĭ toată noaptea, după obiceĭ. Am ajuns la hôtel Broft la 6½ ceasurĭ unde am găsit odaie caldă.

Vecinul meŭ de odaie este Callimah Catargiu care pleacă deseară pentru Tupilaţĭ. Am luat ceaiul împreună. Sper că scrisoarea aceasta o veĭ primi-o cînd te-ĭ sui în tren ca să ducĭ copilele la Iaşĭ.

Va sărut pe toate de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCXXXVII.

Dragă băbuşcă, Aseară am cetit *Dumbrava roşie* dinaintea Doamneĭ şi a întregeĭ societăţĭ din Bucureştĭ. Succes complet — aplaudărĭ — complimente, etc., aŭ curs droaie pe capul meŭ, însă

[1]) Probabil piesa «Boerĭ şi Ciocoĭ».

cea mai plăcută felicitare mi-a venit din partea unei dame bătrîne care mi-a zis: să-ţi trăiască Gogu. I-am sărutat mîna de recunoştinţă.

Doamna m'a invitat să asist numai de cît la balul de la Curte, care va fi la finitul anului. Nu am putut să-i refuzez, prin urmare cu mare părere de rău voi lipsi de-acasă pentru ziua mea.

Măria Sa a manifestat dorinţa ca să-i citesc piesa mea de teatru scrisă în versuri franceze [1]). Ea se găseşte, mi se pare, în saltarul din stînga al biuroului meu. E o carte roşie cu marginile poleite. O cunoşti, te rog să mi-o trimiţi cu poşta.

Iţi doresc sănătate şi împlinirea dorinţelor de anul nou şi te sărut de o mie de ori. Spune lui Gogu, că mireasa lui îi trimete o guriţă foarte dulce.

Iată un răvaş către D-l Hriste Ovanes pentru ca să numere în primirea matale jumătatea banilor ce datoreşte pe sămănături.

V. Alecsandri.

CCCXXXVIII.

[1873 ?]

Dragă, Sunt sănătos şi am de gînd a mă întoarce foarte în curînd la ţară. Aştept numai ca să se îndrepte Docan pe care l'am găsit bolnav de moarte. Am sperare că preste vr'o patru zile să plec de aice.

Lupta între soldaţi şi popor a fost grozavă. Se vorbeşte de un mare număr de răniţi şi de ucişi. Cînd m'oi întoarce acasă ţi-oi povesti multe.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCXXXIX.

Viena, 10 Iulie 1874.

Dragă, în ziua cea d'intîi am avut timp foarte plăcut, însă a doua zi, adică eri, un soare de Africa. Am făcut voiajul de pănă aicĕ în cele mai bune condiţii şi am ajuns cu bine pe la 5 ore. Sunt sănătos, m'am odihnit astă-noapte de minune şi de seară plec înainte.

La Grand Hôtel, unde am tras, sunt mulţime de compatrioţi, dar nu i-am zărit păn'acum; adevărul este că nu caut să-i întîlnesc

---

[1]) Poate «Les bonnets de la comtesse». Comédie en un acte, en vers, par V. Alexandri, apărută în urmă la Bucureşti, 1882.

şi sper că voĭ fi scutit de plăcerea de a-ĭ întîlni. In Viena sunt călduri nesuferite ; prin urmare mă voĭ adăposti la umbră până diseară cîud a fi să pornesc şi imĭ voĭ petrece ziua, lungit pe canape cu o carte în mînă. Vezĭ cît sunt de cuminte. Fiĭ dar liniştită. Cît nu's bumbăcit, devin maĭ viteaz de cît Mihaĭ cel cu căciula mare. Ţi-oĭ scrie îndată de la Paris. Nu ştiŭ însă care direcţie voĭ apuca pentru ca să intru în Franţia, saŭ pe la Strassburg, saŭ pe aiure. Orĭ cum va fi, sper că voĭ merge cu bine. Te sărut ; să te găsesc sănătoasă, nu te osteni cu grijitul, şi sărută pe Gogu din parte-mĭ.

V. Alecsandri.

CCCXL.

Bucureştĭ, 18 Maiŭ 1875.

Dragă, Am intrat în danţ, trebue să joc, după cum zice vorba. Sosit la Bucureştĭ şi intrat în cameră, m'am înecat în politică şi daŭ din mînĭ şi din picioare ca să scap, pentru ca să mă întorc la traiul liniştit de la Mircestĭ. Insă acum ne găsim în lupta cea mare a drumuluĭ de fier de la Ocnă la Adjud şi trebue să staŭ pe loc până ce se va săvîrşi această treabă. Maĭ am dar vr'o opt zile de chin, de vorbă de clacă, şi apoĭ îĭ voĭ trimite pe toţĭ să se primble. Noroc că sunt sănătos. Te sărut împreună cu D-nealor.

V. Alecsandri.

CCCXLI.

Bucureştĭ, 20 Iunie 1875.

Dragă Paulină, De cînd am sosit în Bucureştĭ şi până astăzĭ, adică în timp de 14 zile, am luptat necontenit pentru-ca să se dee facerea drumuluĭ de fier de la Ocnă la Adjud companieĭ engleze. Numit raportor în chestia aceasta, am fost obligat să vorbesc necontenit şi în sfîrşit slavă luĭ D-zeŭ, am isbutit. Acum maĭ rămîn de tratat chestia cea mare a dreptuluĭ ce se acordă jidanilor de a deveni proprietarĭ. Toţĭ amici meĭ şi chiar sentimentele mele care le cunoştĭ, mă obligă a maĭ şedea cîte-va zile pentru apărarea ţărĭĭ în contra năvălireĭ de care suntem ameninţaţĭ. Prin urmare nu voĭ putea veni acasă înainte de sfîrşitul săptămîneĭ. De cînd sunt, nu am asudat aşa de mult ca în aceste 14 zile, dar mulţumesc luĭ D-zeŭ, că sunt sănătos. Te sărut împreună cu Dumnealuĭ.

V. Alecsandri.

CCCXLII.

Bucureștĭ, Joĭ (1875, luna ?).

Dragă, Nu-ți poți închipui ce luptă mare avem aice pentru drumul de fer. Unii vreaŭ ca să se dee Englezilor, alții vreaŭ să se dea iar Nemților. Și sunt mulți personagĭ marĭ și chiar cucoane, carĭ aŭ primit făgăduințe de prezenturĭ băneștĭ în sume colosale, dacă or isbuti a se da liniile Ploești-Predeal și Adjud-Ocna, Șoacăților. Eŭ care sunt pentru Engleji am reușit ca să voteze Camera în favoarea lor; însă acum chestia se găsește în Senat. Intrigele aŭ reînceput și mai tare pentru ca Senatul să respingă legea votată de Cameră și astfel să cadă baltă toată lucrarea noastră de 15 zile. Afacerea s'a complicat astfel în cît chiar Ministerul se află în ajunul de a-și da demisia.

Am telegrafiat generaluluĭ Duca să vie ca Senator să ne dee ajutor cu glasul săŭ. Mîni, Vineri, are să se aleagă bobul de mazăre, căcĭ mîni are să se pronunțe Senatul în favoarea saŭ contra Englezilor. După aceea are să se prezinte Camereĭ tratatul de comerț cu Austria, în care se tratează despre drepturile jidanilor de a deveni proprietarĭ la noĭ. In această chestie importantă sunt dator să lupt din toate puterile mele, și așa am să și fac de-oĭ ști c'oĭ mai ședea opt zile în iadul Bucureștilor.

N'am putut încă să mă ocup de procesul-verbal al comuneĭ Mircești, în cazul jidanuluĭ adus în sat de D-l Buiucli, căcĭ nicĭ un ministru nu are capul luĭ la loc în momentul acesta; dar cum om mîntui buclucurile politice, oĭ lua în cercetare acel proces-verbal.

Toată ziua staŭ în Cameră pe-o căldură de 50 graduri — după masă merg cîte odată să mai răsuflu la șosea — apoĭ viŭ acasă și mă culc pe la 9 ceasurĭ. Iată viața ce duc în Capitală. Cu toate aceste sunt sănătos și foarte doritor să mă întorc lîngă baba și lîngă Gogu.

Te sărut împreună cu D-niĭ, **V. Alecsandri.**

CCCXLIII.

Viena, 23 April 1876.

Dragă, In tocmaĭ ca cucoana Kirița, am făcut un voiagiŭ minunat și frumos m'am primblat, păn ce-am sosit la Viena. Aice, voĭ ședea încă astăzĭ Vineri, pentru ca să mă odihnesc bine și mîni voĭ pleca de-a dreptul la Paris pe la Strassburg.

De la Mircești pănă la Lemberg am avut călduri marĭ și

am văzut pretutindeni secetă; însă de la Lemberg înainte recoltele sunt frumoase căci a plouat. Prin Moravia şi până la Viena cîmpiile sunt inundate; trebue să fi căzut un adevărat potop.

Am avut avantagiul să fiu tot singur în vagon şi să dau peste conductori amabili care nu refuză guldenul şi astfel am fost scutit de tovarăşi de drum care împuţesc sufletul cu cigare puturoase. De-aş fi tot atît de favorit până la Paris aş zice: aferim!

Aice am tras la Goldene Lamm fiind-că cunosc pe stăpînul otelului, D-l Hauptmann; aveam de gînd să mă duc la teatru, însă fiind vînt şi frig, am găsit de cuviinţă a sta binişor acasă şi a mă culca de vreme.

Deşteptîndu-mă azi dimineaţă şi privind pe fereastră am văzut cîni înhămaţi la căruţe şi mi-am adus aminte cum rîdeai cînd ai fost la Viena. Îţi închipueşti pe tulumbagiul nostru înhămat la pompă?

Nu se află nici un compatriot la otel. Criza îi ţine pe acasă. Binecuvîntată să fie această criză salutară!

Sunt sănătos Fii dar liniştită şi nu te osteni peste măsură cu lucrul. Te sărut împreună cu Gogu şi doresc să vă ştiu sănătoşi.

V. Alecsandri.

CCCXLIV.

Strasburg, Sîmbătă, 1876.

Dragă. Nu am putut să mă opresc în Viena mai mult de 24 de ceasuri, fiind timpul nesuferit; vînt, răceală şi sacalîc. Am plecat decî a doua zi după sosirea mea, cu gînd să merg de-a dreptul la Paris, însă pe drum ne-am găsit opt persoane într'un vagon, dintre care două dame grase cît turnul Golieî şi un Rus care nu se spălase pe picioare de cînd se născuse. Această companie puţin plăcută m'a ostenit ast-fel, încît am hotărît să o părăsesc la Strasburg şi să o las a urma drumul spre Paris fără mine. Astă noapte o voî petrece-o aice, la otelul de Paris, unde am fost împreună şi mîini voî pleca cu trenul de la $10^1/_2$ dimineaţa pentru ca să sosesc în Paris la $9^1/_2$ seara.

Am făcut o primblare prin oraş, singur; oraşul mi-a părut trist, fără mişcare, deşi am întîlnit mulţi ofiţeri şi soldaţi nemţi; am vizitat şi Catedrala pentru ca să vĕd părţile atinse de ghiulele în timpul răsboiului. Tot ce-a fost stricat s'a dres, însă nu ştiu pentru ce părţile nouî mi-aŭ părut ca niste pete.

E curios lucru; înainte cînd treceam podul de la Kehl, mi se părea că văd pe malul Francieĭ un aer de veselie şi de isteţime, care făcea un contrast vederat cu caracterul apatic al populaţieĭ de dincolo de Rin, acum însă ambele maluri aŭ acelaş aspect trist şi monoton.

Prin oraş toate figurile ce am întîlnit, mi-aŭ părut că aŭ un aer nemţesc, iar nu expresia vioae a Francezilor. Poate să fie efectul imaginaţieĭ... dar nu cred să mă înşel. Este ceva în atmosferă care apasă mintea şi întunecă sufletul.

Eŭ sunt sănătos deşi nehrănit la vreme şi neodihnit ca acasă; dovadă că mă găsesc în viaţa ce convine naturel mele, precum ţiganuluĭ îĭ prieşte şatra bătută de toate vînturile. Poimînĭ voĭ videa pe Marghioliţa şi voĭ termina această scrisoare cu veştĭ despre dînsa. Păn' atuncĭ te sărut şi îţĭ doresc noapte bună, căcĭ eŭ merg să mă culc... deşi nu sunt de cît 9 ceasurĭ.

(Continuă pe aceeaş hârtie)

Paris, — Lunĭ. — Ierĭ toată ziua am fost pe drum şi am trecut prin munţiĭ Vosgiĭ, pe unde mi s'a părut că văd coborîndu-se regimenturĭ de soldaţĭ, cînd am călătorit împreună cu cîte-va lunĭ înaintea războiuluĭ. — Am sosit seara în Paris şi m'am coborît la Grand-Hôtel, unde cu mare greŭ am găsit o odae la al 4-lea rînd, cu fereastra spre bulevard; însă deşi cam sus, *asansorul* mă scuteşte de osteneala de-a sui şi de a coborî scările. In sfîrşit azĭ dimineaţă am fost să văd pe Marghioliţa. Bucuria mea a fost foarte mare găsindu-o sănătoasă, veselă şi înfrumuseţită... Sînt sănătos, dar nemulţumit de clima Parisuluĭ. Suflă un vînt tare şi rece. Nu-mĭ scot din spinare paltonul cel gros şi noaptea mă învelesc ca iarna.

Adio, te sărut şi doresc să te găsesc sănătoasă împreună cu tulumbagiul.

V. Alecsandri.

CCCXLV.

Paris, 15 Maiŭ 1876.

Dragă, Sînt sănătos de şi timpul e rece, deşi umblu ceasurĭ întregĭ şi mă suĭ pe la al patrulea rînd. Dovadă că mişcarea este o condiţie ne-apărată pentru sănătatea mea. Copila, ca şi mine, e bine şi foarte doritoare să te vadă şi să te sărute. Peste 15 zile vom pleca şi ne vom duce pe la Beuvrage, ca să videm pe Elena, apoĭ ne vom îndrepta pe malurile Rinuluĭ ca să facem acelaş

voiagiŭ care l-am maĭ făcut, căcĭ în Șviţera trebue să fie un timp nesuferit.

Am comandat toate tualetele și sper că nimica nu va întîrzia pornirea noastră.

Erĭ dimineaţă am fost la Capela romînească de-am asistat la te-deumul celebrat pentru aniversarul morţiĭ luĭ Cuza Vodă. Acolo am găsit pe Doamna Elena, care mi-a propus să ne întîlnim Marţĭ la cumnata mea, ca să vorbim despre copiĭ. — Ţi-oĭ spune rezultatul convorbireĭ noastre, însă după cele arătate cu Baligot, mă tem să nu fie chestia cam încurcată și nu știŭ dacă oĭ putea să o descurc.

Am dus copilele la opera italiană cea nouă a luĭ Verdi, întitulată *Aida* și pe lîngă alte mulţumirĭ, am avut satisfacerea de-a observa că fetele noastre atrag ochiĭ prin gentileţile lor. Spune luĭ Gogu să fie mîndru de surioara luĭ. — Parisul e ghiftuit de lux ca înaintea răsboiuluĭ, încît erĭ fiind alergare de caĭ, pe la 6 ceasurĭ era un număr atît de mare de echipagiurĭ la Avenue de l'Imperatrice, la Champs-Elysées și pe bulevarduri, cît am auzit doĭ Nemţĭ mirîndu-se în limba lor de atîta bogăţie. Eĭ credeaŭ că Parizianiĭ mîncaseră toţĭ caiĭ în timpul asediuluĭ.

N'am primit încă nicĭ o scrisoare de la mata; sînt îngrijit... Scrie-mĭ cum te afli și ce face tulumbagiul.

Te sărut și doresc să te găsesc sănătoasă.

V. Alecsandri.

CCCLXVI.

Mart. 18. — Bucureștĭ, 1879.

Dragă, După o noapte albă, frumoasă și poetică, însă în care nu am închis ochiĭ, după obiceĭ, am sosit bine la Bucureștĭ. Am găsit pe amicul nostru sănătos. El te sărută și te așteaptă cu toată dragostea ce'ţĭ poartă... Cad de somn, merg să mă culc și te sărut de-o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXVII.

Sinaia, 25 Iulie 1880.

Dragă, Am primit o scrisoare de la Baligot în care îmĭ face cunoscut că a plecat de la Paris cu Doamna [1]) și cu copiiĭ pentru

[1]) Doamna Elena Cuza.

ca să vie la Ruginoasa, trecînd pe la Mircești. De la Pesta aŭ să coboare Dunărea pănă la Brăila, de unde vor pleca la Ruginoasa. — Pe cît am înțeles, se vor opri la Mircești. Baligot îmĭ va telegrafia de la Brăila. Mata îĭ deschide depeșa și veĭ face cele de cuviință.

Doamna și Vodă pleacă Marțĭ din Sinaia în străinătate. Nu vor să mă lase a mă porni înainte. Voĭ pleca dar Mercurĭ viitoare pentru ca să mă duc la Galațĭ, de unde voĭ veni la Mircești. Vă sărut pe toțĭ.

V. Alecsandri.

CCCXLVIII.

București, 26 Oct., 1880.

Dragă, La Mircești ațĭ avut 18 gradurĭ; aicĭ am avut 10, însă te rog să crezĭ că n'am eșit în ziua aceea. Astăzĭ avem soare și timp foarte frumos. — Am fost pănă la senat și la teatru pe jos, îmbrăcat cu blana și încălțat cu galoșĭ de pîslă. Vezĭ dar că mă păzesc bine de frig.

Peste puține zile începe opera. Ți-oĭ da de știre cînd a fi să joace o operă de cele care ne plac nouă.

Alecu și eŭ vă sărutăm pe toțĭ și maĭ cu seamă pe Terteĭ, care a învățat a sudui — frumos!

V. Alecsandri.

CCCXLIX.

București, 24 Noembrie 1880.

Dragă, Am primit panerul cu hrană care cuprindea mulțime de bunătățĭ. Acum avem pe două săptămînĭ cu ce să ne îndopăm. Alecu e în extaz dinaintea purceluluĭ și cată o combinație nouă pentru dînsul. Eŭ am salutat colacul cu respect și cu dragoste. Cred că sughițĭ ades, căcĭ vorbim necontenit de mata.

Lucie Duca a venit să mă vadă și mi-a spus că Doamna te-a găsit întocmaĭ precum îșĭ închipuise ca să fiĭ, adică o femee plăcută, devotată poetuluĭ și de multă energie. A adăugit că eștĭ încă frumoasă, dar că în tinerețe aĭ fost negreșit foarte atrăgătoare.

Ce zicĭ, băbușcă, de toate aceste?

Alaltăierĭ am scos măseaua de care pătimeam și am șezut în casă vre-o două zile pentru ca să nu se iriteze gingina la frig.

Astăzĭ e ger; pare-mi-se că oĭ ședea la tandur cu cartea în mînă, lăsînd pe alțiĭ ca să cutreere stradele Bucureștilor.

Teatrul italian are să înceapă în curînd. Am să-ți dau de știre cînd s'a deschide, pentru ca să viĭ aice, în odăița noastră, care îmĭ pare cam goală, cînd e ca să mă culc singur.

Mitikă mi-a scris că Maria e maĭ bine și că aŭ să meargă împreună la Gădințĭ pe vre-o cîte va zile, apoĭ se vor întoarce la Iașĭ. Atunci îĭ fi liberă să facĭ ce-ĭ voi și să viĭ a te maĭ răcori lîngă moșneag.

Te sărut de o mie de orĭ, precum și pe ceĭ marĭ și pe ceĭ micĭ.

V. Alecsandri.

CCCL.

București, 8 Octombrie 1881.

Dragă, De ierĭ plouă cu cofa, prin urmare nu ies din casă, maĭ cu seamă că am de societate pe Papadopol-Callimach, pe Pisozki și alțiĭ. Aștept banĭ de la Galațĭ ca să cumpăr bonurĭ și apoĭ îndată plec la Galațĭ ca să iaŭ restul și să mă întorc acasă. Aicĭ toți sunt încredințațĭ să ne ducem la Zanta, însă cred că maĭ nimerit om face, ca să stăm iarna la Mircești, la gura sobiĭ, cu Grosana, Cuțu și Gogu împrejurul nostru.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCLI.

București, 10 Octombrie 1881.

Dragă, Erĭ, Vinerĭ, a fost o zi frumoasă care ne-a făcut a crede că timpul se va îndrepta și va ținea măcar pînă la sfîrșitul luneĭ. Am profitat ca să merg la Cotrocenĭ, unde am șezut vre-o 4 ceasurĭ cu Regina. Astă-zĭ, Sîmbătă, ploaie cu cofa... Nu maĭ este chip de ieșit. Cu toate aceste oĭ căuta să sfîrșesc cu bonurile pentru ca să plec la Galațĭ. Baniĭ aŭ sosit de vr'o treĭ zile aicĭ, dar cumpărerea de bonurĭ nu se face lesne. Te sfătuesc să nu viĭ în București în timpul potopuluĭ, ci să aștepțĭ o telegramă de la mine, pentru ca să ne întîlnim la Galatz.

Regina m'a întrebat despre mata și a manifestat dorința de-a veni cu noĭ la Zante.

Ți-oĭ anunța prin telegraf ziua plecăreĭ mele. Sunt sănătos și te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLII.

București, 3 Martie 1882.

Dragă, Sunt sănătos și profitez de timpul frumos pentru ca să umblu pe jos.

Maria mi-a scris că mata ești bine și că nicĭ aĭ vroit să consultezĭ pe Doctorul Russu. Asta m'a bucurat foarte mult și m'a liniștit. Am fost la Regele, dar pe Regina încă nu am văzut-o fiind încă slabă, dar ea mi-a trimis răspuns să nu plec de aice până a nu mă vedea ...

Am aflat că aĭ de gînd să viĭ aice peste vre'o 12 zile; te aștept cu mare bucurie.

Te sărut împreună cu copiĭ noștriĭ Groasa—Hoțu și Engleza.

V. Alecsandri.

Pe verso (fără dată):

Dragă, am primit o scrisoare de la o profesoară din Babadag, în care îmĭ face rugăminte ca să-ĭ trimit un portret de-ale mele pentru ca să-l așeze în sala de studiŭ. Te rog să puĭ un portret într'un plic și să-l daĭ la poștă cu următoarea adresă: D-neĭ Maria Amfilohia la Babadag.

CCCLIII.

(Fără dată).

Dragă, După un șir de zile frumoase, de o-dată erĭ pe la patru ceasurĭ a început a ninge ca în mijlocul ierneĭ. Ți-am telegrafiat îndată, pentru că 'mĭ anunțașeșĭ că era să plecĭ erĭ seară și mă temeam să te expuĭ la răceală. Astăzĭ iar a început a ninge, cerul e acoperit și frigul e simțitor, căcĭ e umed. Poate să se îndrepte vremea, și eŭ o doresc foarte mult, pentru ca să te văd sosind aicĭ și să pot pe urmă pleca la Genua, unde sunt chemat. Regele și Regina aŭ să șadă acolo până la 8 Aprilie, ar trebui dar să plec la 1 Aprilie—cel maĭ tîrziŭ, pentru ca să-ĭ găsesc acolo și să șed cu Maiestățile Lor măcar patru zile. Fac puține vizite și la teatru încă n'am pus piciorul. Mi se spune că pe Marți mi se va reprezenta Despot. Vină cum s'o îndrepta vremea, dacă te simțĭ în putere.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLIV.

(Viena) Grand Hôtel 17 Aprilie 1882.

Dragă, Chiar acum am sosit la Viena, sănătos. Am petrecut bine la drum, fiind singur în vagon. Am dormit ca nealtă-dată. Aice voĭ sta mîne şi voĭ pleca poimîne la Milan, de unde ţi-oĭ scrie. De la Cracovia a plouat necontenit... Fiĭ liniştită, îmĭ merge bine.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLV.

Milan 1882.

Dragă, Am sosit cu bine la Milan şi am făcut un voiaj minunat, în timp de 24 de oare, fără osteneală. Am suit Simeringul cu repejune şi lăsînd în stînga Triestul şi Veneţia, am ajuns la 6 şi jumătate dimineaţa la Milan.

Aice am vizitat pe învăţatul meŭ amic necunoscut Ascoli, cu care am petrecut ziua, plimbîndu-ne împreună şi vizitînd Catedrala şi alte monumente interesante.

Mîniĭ dimineaţă plec la Genova de unde mă voi îndrepta spre Marsilia, dealungul Cornişeĭ. Cum voĭ ajunge ţi-oĭ scrie. Am petrecut în Viena cu familia luĭ Bălăceanu... sărmanul! Are cinciĭ fete, dintre care patru sunt de măritat şi niciĭ o zestre.

Dar apropo de măritat, cum merge amorul luĭ Burduf cu hoţul? S'aŭ căsătorit în sfîrşit?

Ziua de 1 Maĭ a fost în Viena o sărbătoare mare. Toţiĭ Nemţiĭ aŭ celebrat primăvara bînd la bere într'una. Se zice că s'a făcut o consumaţie de *un milion* de balerce de bere! Ce popor fericit! Te sărut şi doresc să am ştiriĭ de-acasă. Scrie-mĭ la Montpellier.

V. Alecsandri.

CCCLVI.

Genova, Maiŭ 1882.

Dragă, Iţi scriŭ în grabă cîte-va rînduriĭ de la Genova, unde am sosit la 12½ sănătos. Plecînd la 4 şi 10 minute înainte la Monaco, m'am grăbit să fac dejun la cafeneaua noastră, la Concordia, şi am mîncat o macaronadă în cinstea matale; apoĭ am făcut o primblare prin oraş, unde am găsit aceeaş linişte şi aceĭ leneşi aşezaţiĭ pe un marmaclîc de fer şi stupind cu nepăsare dinaintea lor. In stradele care se cobor la port, tot acele albituriĭ spînzarate la pe-

reți, dar ce m'a supărat, este de a videa omnibusurĭ tîrîndu se pe șine de fier, în strada cea mai principală cu palaturĭ marĭ. Pentru ce omnibusurĭ într'un salon?

Curios lucru!.. Pe Simering am găsit vară și la Genova vînt rece. In toată Lombardia a plouat cu cofa. Recoltele sunt splendide. Ți-oĭ scrie de la Monaco mîni dimineață.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLVII.

Monte-Carlo, Maiŭ 1882.

Dragă, Plecînd de la Genova pe la 4 ore după amiazĭ, am sosit aicĭ la 11 ½ și am tras la Hôtel de Paris, unde am dormit cîte șapte într'un pat minunat, căcĭ pănă aice n'am avut parte decît de paturĭ nemțeștĭ, adică proaste. Am făcut călătoria de pe Cornișa pe lună, avînd în stînga marea ce se întindea pănă în fundul orizonuluĭ cu mișcările eĭ line, și în dreapta dealurile acoperite cu măslinĭ, cu portocalĭ înfloriți, etc., printre carĭ sburaŭ milioane de luciole. Privighetorile cîntaŭ nebune de-alungul malurilor Mărei, și glasul lor se unia armonios cu vuetul valurilor. Eŭ din parte-mĭ, ca să nu staŭ de geaba, cîntam bucățĭ din Bărbierul de Seviglia și astfel am sosit la Monte-Carlo, sănătos, voios și regretînd că nu eștĭ cu mine, dar helbet!..

Grădina Cazinuluĭ cu terasele sale este o adevărată minune, mai cu seamă cînd știe cine-va ce era locul acesta cu 15 anĭ în urmă. Pe o stîncă arsă de soare, s'a creat un raĭ și împrejurul acestuĭ s'a ridicat un oraș întreg... De ce n'avem moșia Mircești lîngă Monte-Carlo!!. Ce admirabil efect ar face lunca pe malul Mărei Mediterane!..și noĭ ce ne-am lefăi!

Plec astăzĭ la 2 ore la Marsilia, unde voĭ sosi la 9 ½ seara, apoĭ mîni dimineață mă voĭ duce la Montpellier, dar mărturisesc, că de n'aș fi grăbit, aș mai rămînea cu mulțumire încă vre-o săptămînă aice, unde am lumină, soare și florĭ în belșug.

Sper să găsesc la Montpellier un răvaș de la mata, cu veștĭ bune de acasă. Prin urmare te sărut de-o mie de orĭ... helbet...

V. Alecsandri.

CCCLVIII.

Montpellier, 8 Maiŭ 1882.

Dragă, Sosind erĭ, duminică, la Montpellier, am fost primit la gară de către Bonaparte Wyse, baronul de Turtulon, Laforgue

și alți amicĭ aĭ meĭ necunoscuți. Pe la 2 ore după amează ne-am dus aproape de Montpellier, în parcul unuĭ Castel unde eraŭ adunați mulți felibrĭ și multe dame. Acolo am fost așezat pe un jelț, în ochiĭ tuturor ca un obiect de curiozitate, alături de D-na Președintă și am asistat, timp de 4 ore la numeroase cetirĭ în limba provențală și cîntice populare care produse mare entusiasm. Studenții romînĭ din Montpellier mĭ-aŭ prezentat o mare coroană de trandafirĭ, pe care i-am împărțit la dame, după ce le-am cetit în gura mare cîntecul ginteĭ latine.

Seara, pe la 7 ore, mare banchet în onorul meŭ, la care asistaŭ vr'o 60 de persoane. S'aŭ ridicat multe toasturĭ în onorul meŭ, și în fine mi s'a oferit o statuetă de bronz foarte frumoasă, din partea Felibrilor. Am mulțumit cum se cuvine, și m'am întors acasă pe la miezul nopțiĭ. Sunt sănătos și am de gând a pleca de aice poimîne, ca să mă întîlnesc cu Mistral la Avignon. Apoĭ m'oĭ duce la Forcalquier. N'aĭ nicĭ o grijă îțĭ e voinic moșneagul. Te sărut de-o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLIX.

Montpellier, 9 Maiŭ 1882.

Dragă, Serbarea de aice fiind terminată, plec mîinĭ dimineața la Marsilia, ca să văd pe Plagino și portul cel mare cu corăbiĭ din toate părțile lumeĭ. Ierĭ și astăzĭ am fost învitat la dejun și la masă de amicĭ meĭ felibri, însă într'un oraș de provincie nu aș putea să staŭ multă vreme, căcĭ m'ar prinde urîtul. De la Marsilia voĭ merge să văd pe poetul Mistral la Mailan și de-acolo la Forcalquier, împreună cu Bonaparte Wyse. Aice ne așteaptă marĭ sărbătorĭ. Iți trimit programul lor; pune pe cineva să ți-l traducă. Aicĭ la Montpellier am găsit pe Doctorul Obedenarul, cu care am petrecut în toate zilele și maĭ mulți studenți romînĭ, între carĭ pe Paul Catargi; el m'a întrebat de mata și 'ți sărută mînile.

Timpul e foarte frumos. Eŭ sunt sănătos. Nu maĭ simt durerea ce-o aveam în dreapta și sper că m'oĭ întoarce acasă cît un tun. Nu te îngriji dar despre mine. Țiŭ prea mult la mata, pentru ca să nu mă feresc de orĭ ce ar putea să-mĭ fie vătămător.

Să ne videm dar sănătoși la Viena. Te sărut de o mie de orĭ. Ți-oĭ maĭ scrie de la Forcalquier.

V. Alecsandri.

CCCLX.

Marsilia, 11 Maĭ 1882.

Dragă, La Montpellier am primit cea întîĭ scrisoare a matale şi m'a mîhnit văzînd cît eştĭ de neliniştită pentru mine. Babuşcă dragă, nu-ţĭ cunoştĭ moşneagul; nu ştiĭ că în voiaj eŭ devin tînăr de 50 anĭ, însă tînăr cu esperienţa unuĭ om de 60. N'aĭ dar nicĭ o grijă; mă păzesc de orĭ ce ar putea să-mĭ fie vătămător pentru ca să-ţĭ revin acasă sănătos şi voinic.

Ierĭ am plecat de la Montpellier şi am venit la Marsilia; drumul ţine numaĭ 5 ore. Am tras la otel de Londre unde am fost împreună, şi îndată m'am dus de-am vizitat portul, căcĭ am o predilecţie deosebită pentru Mare şi pentru vieaţa maritimă. Ziua era minunată şi portul plin de corăbiĭ marĭ, venite din toate părţile lumeĭ.

Am vizitat două vapoare colosale care aŭ să plece, unul la China şi altul la America şi cu tot farmecul lor asupra închipuireĭ mele m'am stăpînit de a pleca cu ele. Admiră-mă cît sunt de cuminte!.. In loc de-a mă îmbarca pentru ca să mă duc peste noă mărĭ şi două ţărĭ, am să merg mînĭ la Avignon, unde mă aşteaptă Bonaparte Wyse, pentru ca să mă întovărăşască la Mailan, locuinţa luĭ Mistral. Poimînĭ ne vom îndrepta spre Forcalquier, unde ne aşteaptă marĭ serbărĭ ce aŭ să ţie treĭ zile. Primarul de acolo m'a învitat a găzdui la el, precum şi cel de la Gap, unde voĭ merge după Forcalquier. In fine voĭ lua trenul Parisuluĭ. Astăzĭ mă duc să fac dejun la restaurantul de pe Comoşa (?) şi vizita familieĭ Plagino...

. . . . . .

Dragă, mă întorc pe la şase ore la otel, încîntat de dejunul la Reserva, avînd cea maĭ frumoasă priveliştе pe Mare; însă îţĭ mărturisesc că mĭ-aĭ lipsit mult. Impreună am fi petrecut de-o sută de orĭ maĭ bine. La Plagino am şezut vr'o cincĭ ore, admirînd villa luĭ, unde dacă am vroi, am petrece toată iarna, ocupînd căsuţa luĭ Cantacuzin.

Alăturea de Villa Marie, este de închiriat o altă căsuţă, cu grădină şi cu terasă minunată pe malul Mareĭ. Cine ştie dacă n'om veni aicĭ spre iarnă. Orĭ cum, te sărut şi îţĭ doresc liniştе şi sănătate.

V. Alecsandri.

CCCLXI.

Avignon, 13 Maiŭ 1882.

Dragă, erĭ dimineaţă am plecat de la Marsilia şi am sosit la Avignon pe la 11 ore. La gară ne aştepta Bonaparte Wyse care venise aicĭ înaintea mea şi ĭmĭ reţinuse o odae bună la otel. Am plecat îndată împreună cu o trăsură la Mailan ca să visităm împreună pe celebrul poet al Proveneĭ, Mistral. După o oră de primblare am sosit într'un sat mic aşezat în faţa munţilor Alpiĭ şi m'am întîlnit cu amicul meŭ necunoscut. El locueşte ca mine la ţară într'o căsuţă mică, înconjurată de o mică grădinuţă şi lucrează necontenit într'un cabinet bine luminat şi simplu mobilat ca al meŭ

Mistral e un om de vre-o 52 de anĭ, înalt, frumos, cu fruntea largă, cu păr bogat şi argintiu; fizionomia luĭ e plăcută, veselă, simpatică şi graiul luĭ poetic. Cum m'a văzut, m'a luat în braţe şi ne-am sărutat împreună ca doĭ fraţĭ ce nu s'aŭ întîlnit de mult. Soţia luĭ maĭ tînără decît el cu vr'o 25 de anĭ, ochesică şi graţioasă, ne-a trimis în sala unde era pusă masa pentru dejun. Am şezut la masă 4 ore, grăind cu veselie, închinînd sănătăţi pentru ţară şi familia mea. Într'un cuvînt, am petrecut pînă la 6 ore cu cea maĭ vie mulţumire. Madam Mistral ne-a cîntat cîntice proventiale foarte plăcute şi a cetit cîntecul gintei latine cu mult entusiasm. I-am promis să-ĭ trimit un costum naţional complect. Te rog dar să te ocupĭ cu găsirea luĭ, pentru ca să-l pot espedia îndată ce voĭ sosi acasă.

La întoarcere, Mistral ne-a întovărăşit la Avignon pentru ca să şadă cu mine pînă astăzĭ la 1 ora după ameazĭ, cînd am să plec la Forcalquier. Aicĭ chiar sub hotel este librăria luĭ Buşeli, prietin al luĭ Mistral şi poet. Încă un amic de-aĭ meĭ care a fost fericit de-a me vedea.

Sînt sănătos şi te sărut de-o mie de ori.

V. Alecsandri.

CCCLXII.

Forcalquier, 14 Maiŭ 1882.

Dragă, mă găsesc în munţiĭ Alpĭ, într'un orăşel mic, unde s'aŭ adunat mulţime de persoane pentru ca să asiste la serbarea felibrigilor. Sosind aicĭ alaltăerĭ seară, am fost primiţĭ cu muzica locală şi cu fanare aprinse; a trebuit să mergem pe jos prin

ulițele orașuluĭ pînă la primăria unde ne așteptaŭ Prefectul districtuluĭ cu Primarul și cu toțĭ funcționariĭ administrativĭ. După complimentele de bună sosire, ne-aŭ împărțit pe la gazde. Eŭ mă găsesc la d-l primar, ocupînd o odae bună a căreĭ ferestĭ daŭ pe piață și la care sînt aninate steagurile Franciеĭ și a Romîniei. Ierĭ orașul s'a umplut de oamenĭ venițĭ din satele de pe înprejur și a început serbarea cu o procesie la o biserică situată pe un deal. La 3 oare ne-am adunat într'o sală mare, luînd loc, eŭ în dreapta prezidentuluĭ și Bonaparte Wyse în stînga luĭ. Sala era plină de dame și de domnĭ. A trebuit să fac un discurs care a fost foarte aplaudat pentru ca să mulțumesc tuturor acelor ce 'mĭ adresase complimente, numindu-mă cel maĭ mare poet al orientuluĭ și renăscătorul nației romîne, etc. etc. Seara, banchet de 100 persoane, unde iar a trebuit să iaŭ cuvîntul pentru ca să port un toast locuitorilor din Forcalquier. După masă, luminație, foc de artifiție, muzică și bal pe piață, însă eŭ ca un om cuminte, m'am culcat pe la 10 ore.

Astăzĭ are să reînceapă serbarea și mînĭ plec la Gap.

Sînt sănătos și te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXIII.

Gap, 17 Maiŭ 1882.

Dragă, Ierĭ găsindu-mă încă la Forcalquier, am fost învitat a asista la așezarea celeĭ întăĭ petre de viaduc a drumuluĭ de fier ce se lucrează acum. Suindu-mă în trăsură cu prefectul și escortat de geandarmĭ am sosit la locul destinat. Timpul era foarte frumos, lume multă și maĭ cu seamă pe culmea dealuluĭ pe care se află orașul. Pe piatra viaduculuĭ era lipită o placă, unde numele meŭ era săpat cu acel al prefectuluĭ și altele. A trebuit să iaŭ cuvîntul și am improvizat 4 versurĭ care aŭ avut mare succes și care aŭ să se publice prin jurnalele localitățeĭ [1]). Azĭ dimineață la 6 ore și jumătate am plecat la Gap, unde am sosit cu bine pe la 12, trecînd prin munțiĭ Alpĭ, pe marginea apeĭ Durança și admirînd panorame minunate.

Acum ies din sala Felibrilor plină de lume. Iar am fost obligat să fac un mic discurs pentru ca să răspund la complimentele ce mi s'aŭ adresat de maĭ multĭ Felibri.

---

[1]) V. «Revue des langues romanes» 1883. X, p. 151.

Peste două ore banchet mare. Mînĭ plec la Avignon. Sosind acolo, voĭ lua două zile de odihnă, deşi nu mă simt ostenit.

Nu'ţĭ scriŭ maĭ mult, pentru-că aŭ venit cîte-va persoane să mă vadă, dar cum oĭ sosi la Avignon, ţi-oĭ scrie iară.

Te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXIV.

Avignon, 18 Maiŭ 1882.

Dragă, M'am întors erĭ seară de la Gap după săvîrşirea serbăreĭ Felibrilor din Munţiĭ Alpĭ şi am de gînd să stau pe loc ca să mă odihnesc, pîn' a nu pleca la Paris. Sînt învitat a merge la Beziers şi la Alby, dar cred că destul m'am arătat amicilor meĭ felibri de prin locurile aceste şi n'am timp să mă maĭ întîrziĭ pe aice încă vr'o 12 zile. Aşa dar sper să fiŭ la Paris la 21 Maiŭ, adică peste 3 zile. Sînt sănătos, slavă Domnuluĭ, deşi sînt tot pe drumurĭ decînd am plecat de-acasă. Partea munţilor Alpĭ ce am vizitat este foarte frumoasă, căcĭ drumul de fier duce tot pe malul apeĭ Duranţa şi trece prin stîncĭ. Sînt dar mulţămit de primblarea mea, dar m'am săturat de complimente şi de mese carĭ ţin cîte patru ceasurĭ.

Din cauza alergărilor mele dintr'un loc într'altul nu am primit decît un singur răvaş de la mata şi nu am nicĭ o veste de-acasă, nicĭ de la copiĭ. Sper să găsesc scrisorĭ la Paris, căcĭ sînt nerăbdător de a şti cum vă aflaţĭ cu toţiĭ. In toate alergările mele prin Alpĭ am fost întovărăşit de Bonaparte Wyse care se ţine furcă de mine, căcĭ i-am căzut tronc la inimă. El mi-a şi promis să vie la Mirceştĭ într'o zi.

Ţi-am scris maĭ în toate zilele; sper dar că eştĭ liniştită despre mine. Am eşit bine în capăt pîn' acum cu meseria de curier şi constat cu mulţumire, că sînt încă destul de voinic.

Drept aceea te sărut şi desmierd pe Grosana, pe tuşa şi pe hoţul.

V. Alecsandri.

CCCLXV.

Paris, 20 Maiŭ 1882.

Dragă, Am sosit aseară pe la 11 ½ ore la Paris şi am găsit la gară pe Iancu, pe Alisa, Bebé şi Şarl. Am tras la Grand

hôtel pentru că este mai în centru, însă poate că m'oĭ muta la frate-meŭ peste cîte-va zile.

Nu pot să-ţĭ spun încă nimic despre Paris, fiind-că încă nu am eşit, dar cînd am ajuns la hôtel, mişcarea trăsurilor era atît de mare pe bulevard, că deabie fiacerul meŭ a putut răsbate pentru ca să intre în curtea hoteluluĭ. Aice am găsit o odaie bună, la rîndul al doilea, cu priveala spre piaţa opereĭ.

Sunt sănătos şi nu mă simt ostenit; dovadă că ţi-ĭ moşneagul ţonţoroi, după cum zice Pisozki. Iancu mĭ-a dat două scrisorĭ de-a matale, una de la 30 April şi alta la 5 Mai. Cea d'întîĭ m'a căutat pe la Montpellier, pe la Forcalquier şi de aice a fost expeduită la Paris de către primarul aceluĭ oraş. Vezi că şi primarii din Franţa sunt la ordinele mele, nu numaĭ cel din Mirceştĭ.

Acum cred că te aĭ liniştit, ştindu-mă lîngă frate-meŭ, lîngă D-na şi lîngă Baligot. Ţi-oĭ scrie peste două zile, după ce voĭ maĭ vizita curiozităţile Parisuluĭ.

Te sărut şi doresc să ne vedem sănătoşĭ la Viena,

V. Alecsandri.

CCCLXVI.

Paris, 24 Maiŭ 1882.

Dragă, Deşi nu am venit în Paris de cincĭ anĭ, îmĭ pare că nu m'am depărtat de el nicidecum. Umblu toată ziua pe jos, însă după obiceiul meŭ mă întorc la otel de vreme şi mă culc pe la 10 ceasurĭ. Dovadă că am cincĭ anĭ maĭ mulţĭ în spinare. — Aice una din petrecerile mele cele maĭ plăcute este de-a mă pune pe-un jilţ în curtea oteluluĭ şi de a privi sosirea călătorilor. Seara curtea e luminată cu lumină electrică, încît pare ca un salon plin de lume. Baligot şi Iancu vin în toate zilele să mă vadă şi să facem primblărĭ împreună. Am văzut pe Doamna care m'a întrebat despre mata; asemine şi Noemi şi Alisa.

Pe toţĭ 'ĭ-am găsit sănătoşĭ şi toţĭ m'aŭ găsit bine, cu toate că mĭ-a înălbit mustaţa Adevărul e, că mă simt bine dispus, sănătos şi mulţumit de călătoria mea. Poate că voĭ profita de venirea mea în părţile aceste, pentru ca să fac cu baronul de Turtulon o primblare de puţine zile în Olanda, ca să vizităm galeriile de tablourĭ de la Anvers şi pe un învăţat care face parte din corpul felibrilor.

Am scris luĭ Ion Ghica că mă aflu în Paris şi îl aştept peste vre-o 10 zile. Baligot mi-a spus că de la Viena la Munich sunt

10 ceasurĭ de drum de fer şi dela Munich la Wakershein numaĭ două. Prin urmare cînd o veni timpul ca să ne ducem împreună să-l videm pe Alecu, mata îi veni la Viena, unde îĭ petrece noaptea, şi a doua zi dimineaţa plecînd la 10 ceasurĭ veĭ ajunge la 8 seara în Munich, unde te-oĭ aştepta la gară. Pentru înlesnirea matale voĭ scrie stăpînuluĭ de la Grand hôtel din Viena, ca să poarte de grije de toate, pentru ca să găseştĭ odaie gata şi să plecĭ a doua zi.

Căcĭ dacă ar fi să vin eŭ la Viena înaintea matale, aş face de treĭ orĭ de geaba drumul dintre Viena şi Munich. Ţi-oĭ scrie maĭ pe larg despre acest plan...

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLVII.

Paris, 27 Maiŭ 1882.

Dragă, Sunt sănătos şi petrec cu mulţumire în Paris, vizitînd curiozităţile sale, care se înmulţesc pe fie-care zi. — Pe Baligot şi pe Iancu îĭ văd în toate zilele, căcĭ vin de mă găsesc în curtea hoteluluĭ care 'mĭ slujeşte de salon... N'am maĭ primit veştĭ din ţară. Nu ştiŭ cum vă aflaţĭ. Scrie-mĭ de eştĭ sănătoasă şi adresează scrisoarea la adresa frate-meŭ: Monsieur I. Alecsandri, 50 bis Avenue de la Grande armée Paris. — Eu voĭ maĭ şedea pe aice vr'o zece zile, după care voĭ pleca la Munich, unde te oĭ aştepta ca să mergem la Wakershein.

Te sărut de-o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCLXVIII.

Londra, 31 Maiŭ 1882.

Dragă, Te-ĭ mira negreşit cînd îĭ primi acest răvaş cu data din Londra. Adevărul este că nu mă gîndeam nicĭ eŭ să răsar de odată aice, însă nu am avut ce mă face cînd Ion Ghica mĭ-a scris că este cam bolnav, că doreşte numaĭ de cît să mă vadă şi că presenţa mea este neapărată pentru o ceremonie naţională. Iată dar că am venit în cîte-va ceasurĭ din Paris, făcînd o primblare minunată de la Calais la Douvres pe Marea liniştită ca un iaz.

Distanţa dintre Franţa şi Englitera este numaĭ de un ceas şi jumătate şi vaporul care duce de la un mal la altul este un adevărat palat. De la Douvres la Londra drumul de fer duce în două ceasurĭ, trecînd prin locurĭ frumoase, înverzite şi împodobite cu

mulțime de case de țară cum aș vrea să am la Mircești. Londra e cel mai mare oraș din lume și are peste patru milioane de locuitori, bogățiĭ nenumărate, monumente mărețe și apa Tamiza pe care plutesc miĭ de corăbiĭ venite din toate părțile lumeĭ.

Am tras la gazdă la Ion Ghica, unde ocup o odae mare, comodă, luminoasă, cum îmĭ place mie, în cuartierul aristocratic al Londreĭ, aproape de Hyde Parc, cel maĭ mare parc din Europa. In acest parc se plimbă în toată ziua miĭ de trăsurĭ de lucs și sute de amazoane pe caĭ de soĭ. E un spectacol care nu se vede aiure și merită de a fi văzut. Ierĭ am fost cu Ion Ghica și cu familia luĭ, ca să asistăm la darea de pe uscat a celeĭ întîĭ corăbiĭ de răsboi romîne. Vasul era așezat pe o skelă înclinată și ornat cu steagurĭ. La un moment hotărît, Madam Ghica a tăiat cu o bărdiță un găitan subțire de mătasă și corabia a plecat încet, lunecînd pe skele și a intrat maiestos în apă ca o lebădă cochetă, în strigăte de ura a persoanelor prezente. După aceea am fost poftițĭ la un dejun englezesc, am ridicat toasturĭ și în fine ne-am întors acasă, făcînd jumătate de cale pe Tamisa și jumătate cu drumul de fer de sub Londra. Am rămas foarte mulțumit de această ceremonie și de modul cum mi-am petrecut ziua și am dormit butuc până la 8 oare. Astăzĭ merg să fac vizita D-luĭ Tissot, ambassadorul francez, pe care-l cunosc de la Iassy și Duminică m'oĭ duce să petrec cu Kingston, care, precum îțĭ aducĭ aminte, a fost la Mircești cu Crawlay.

Londra îmĭ place cu deosebire, prin urmare cred că voĭ ședea aice în total vre-o zece zile, căcĭ Ghica și Madam Ghica se opun de-a mă lăsa să-ĭ părăsesc maĭ de grabă. Pe urmă m'oĭ întoarce la Paris, unde m'oĭ opri numaĭ patru saŭ cincĭ zile, până a nu pleca la Munich, locul întîlnireĭ noastre. Ți-oĭ scrie la fie-care două zile. Mata adresează scrisorile tot la frate-meŭ. Complimente din partea luĭ Ghica... Te sărut de o mie de orĭ împreună cu Tirteĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXIX.

Londra, 2 Iunie 1882.

Dragă, Cînd ne-om întîlni oĭ avea multe de istorisit, căcĭ în cîte-va săptămînĭ am vizitat părțile cele maĭ frumoase din Europa: Austria, Italia, Franța și Englitera.

Inlesnirile de comunicație sunt atît de comode, în cît nicĭ nu

simţi cînd aĭ trecut dintr'o ţară în alta şi numaĭ după deosebirea limbilor cunoştĭ că aĭ părăsit un popor pentru altul. Dar nicăire acele mijloace de comunicaţie nu sunt maĭ numeroase de cît în Englitera şi maĭ cu seamă în Londra.

Aice drumurile de fer trec pe deasupra caselor şi pe sub case cu o repeziciune spăimîntătoare şi însă, nicĭ odată saŭ foarte, foarte rar se întîmplă vre-un accident. Numărul şi mărimea garelor sunt colosale ; trenurile se ţes ca prin vis, ducînd miĭ şi sute de miĭ de călătorĭ care vin din toate părţile lumeĭ. Aĭ crede că toţĭ Engleziĭ sunt pe drum şi că locuesc în vagoane. Pe stradă, trăsurile de toate formele nu maĭ încap şi vezeteiĭ sunt aşa de dibacĭ, caiĭ aşa de bine dresaţĭ, că nu se întîmplă nicĭ o încurcală. Un singur poliţaĭ e destul ca să reguleze cu un semn de mînă mişcarea acelor trăsurĭ, oprindu-le cînd trebue, pentru înlesnirea trecereĭ celor pe jos.

In casele engleze domneşte cea maĭ completă ordine, bucătăriile sunt adevărate saloane în care poţĭ intra în tualetă de bal ; asemine şi în cabineturĭ. Apa curge pretutindenĭ, caldă şi rece, în cît totul este curat şi fără cît de puţin miros.

Parcurile sunt minunate ; stradele curate şi femeile frumoase ; dar le lipseşte soarele Italieĭ şi chiar acel de la Mirceştĭ. Iată pentru ce sunt dorit a mă întoarce acasă, lîngă baba pe care o sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXX.

Londra, 6 Iunie 1882.

Dragă, Plec peste două zile la Paris, unde sper să găsesc o scrisoare de la mata... Să-mĭ telegrafiezĭ dacă trebue să plec îndată şi dacă maĭ este cu putinţă să ne abatem pe la Wackerstein.

Eu sunt sănătos şi foarte dorit de a te videa, pentru ca să mă mîngîĭ...

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLXXI.

Londra, Iunie 1882.

Dragă, Sunt în momentul plecăreĭ, deşi Ion Ghica şi familia luĭ se roagă să maĭ staŭ. La Paris voĭ şedea numaĭ până cînd oĭ primi scrisoarea matale. Din cuprinsul eĭ voĭ pricepe dacă a

trebui să viŭ deadreptul la Moldova, saŭ să merg la Munich să te aştept acolo pentru ca să ne ducem împreună la Wackerstein...

Dacă nu m'aş găsi aice lîngă familia luĭ Ghica, unde sunt iubit ca un frate, m'aş îmbolnăvi de supărare. — Ghica se află în aceeaş împrejurare ca şi mine...

Doresc mult să te văd; am multe de grăit cu mata.

Te sărut de-o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCLXXII.

Sinaia, 24 August 1882.

Dragă, Am sosit Sîmbătă la Sinaia şi am mers în gazdă la Gheorghe Duca, însă casa luĭ fiind clădită pe un vîrf de deal şi fiind suişul foarte obositor, m'am coborît astăzĭ de vale şi am luat o odae veselă, la otelul unde a şezut Adela Moruzi.

Duminică am petrecut maĭ toată ziua cu Regele şi cu Regina la palatul lor din munţĭ; am vizitat castelul şi am rămas încîntat de frumuseţea luĭ. — Ierĭ am dejunat iar împreună şi am înduplecat pe Regele ca să decoreze pe amicĭĭ meĭ filibri din Provence. — Astăzĭ mă duc iar la palat, ca să lucrăm cu Regina şi dacă voĭ găsi un prilej favorabil, i-oĭ vorbi de Mitikă. Aştept astăzĭ pe Mitiţă Sturza ca să aflu dacă a făcut ceva, precum mi-a promis. De nu, voĭ ruga de-a-dreptul pe Regele ca să se gîndească la ginerele meŭ.

Timpul e foarte frumos, însă nopţile sunt recĭ şi sunt obligat să fac puţintel foc. Multă lume a plecat de aice şi Sinaia 'ncepe a fi cam pustie. Prin urmare cred că voĭ maĭ şedea până la sfîrşitul săptămîneĭ numaĭ. Pe Lunea viitoare sper să fiŭ întors acasă. Despre sănătate sunt mulţămit, căcĭ mă feresc de osteneală, de mîncare şi de răceală.

Regina m'a întrebat de mata şi de Margarita şĭ cele ce 'i-am spus a bucurat-o. Cît despre Marie, nu mi-a spus încă nicĭ un cuvînt.

Vă sărut pe toate la un loc, **V. Alecsandri.**

Telegrafiază-mĭ cum vă aflaţĭ.

CCCLXXIII.

Sinaia, 29 August 1882.

Dragă, Mînĭ este ziua aniversăreĭ luareĭ Griviţeĭ. Regele şi Regina doresc să asist la serbarea ce se pregăteşte aice pentru

acel aniversar istoric. Prin urmare nu voĭ putea pleca de aice de cît poimîně, Marți. Voĭ merge la București pentru ca să mă întîlnesc cu Mitiță Sturdza și să văd dacă am isbutit a face ceva pentru Mitikă; apoĭ cred că voĭ pleca Mercurĭ seara la Mircești. — Am primit o scrisoare de la Marie care'mĭ anunță că s'a mutat la Geneva, Hôtel National...

Regina 'ți trimete complimente și sărută pe Terteĭ.

Eŭ vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLXXIV.

Sinaia, Sept. (1882).

Dragă, Sunt sănătos; timpul frumos. Era să plec Duminică, însă m'am oprit, fiind că Lunĭ a fost aniversarea luăreĭ Griviței, pentru care s'a făcut o mare serbare aice. Te-Deum la biserică, apoĭ dejun cu soldații pe vîrful unuĭ munte sub o baracă împodobită cu brazĭ și cu florĭ, în sunetul muziceĭ. La masă, unde se găseaŭ Regele și Regina, a trebuit să port un toast armateĭ romîne pe care am cîntat-o și am făcut un cuvînt ce a uimit pe toți, producînd mare efect. După dejun, horă de soldați împreună cu cucoane în haine țărănești. Am jucat și eŭ ca toată lumea, luînd parte la veselia obștească și am rămas foarte mulțămit de această serbare a vitejieĭ romînilor din cîmpul de războiŭ. Iĭ găsi discursul meŭ în jurnale și maĭ cu seamă în Monitor. [1])

Am primit răvașul matale și m'am bucurat că sunteți cu toții sănătoșĭ. Spune-ĭ Margariteĭ că draga papa s'a întoarce în curînd, ca să-ĭ culeagă ciocolată pe copacĭ.

Am răușit a decora pe mulțĭ din amicĭĭ meĭ din Provența. Sper că voĭ răuși a face ceva și pentru Mitică. Aflu că Brătianu are să vie astăzĭ aice; îl aștept pentru ca să-ĭ vorbesc de-a dreptul, deși îmĭ vine greŭ a face acest pas.

Gîndul meŭ e ca să plec mînĭ, mînĭ Joĭ, la Bucureștĭ și Vinerĭ seara la Mircești, însă se poate ca din causa lui Mitikă să maĭ întîrziŭ pănă Sîmbătă. In tot cazul trimete trăsura la gară, Sîmbătă dimineața și Duminică.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

Paulina Krețulescu 'ți trimete complimente [2]).

---

[1]) Vezi *Monitorul Oficial* din 1882, No. 128.

[2]) Urmează o scrisoare, cu data: București 18 Oct. 1882, cu povestirea uneĭ Scene intime de la Curtea Regală.

CCCLXXV.

Bucureștĭ, 15 Martie 1883.

Dragă, Am sosit cu bine pe o dimineață frumoasă, deși cam rece. Am avut tovarăș de drum pe părintele Episcop Melhisedec, pe Crețulescu, ambasadorul nostru la Petersburg, pe Ionescu și alțĭ membri de-aĭ Academieĭ. N'am dormit toată noaptea după obiceiul meŭ, însă nu mă simt ostenit.

Schimbarea aeruluĭ îmĭ prieste. Cred că și matale ți-o face bine; prin urmare cum te-ĭ maĭ întări și dacă a permite vremea, să viĭ aicĭ.

In momentul acesta, adică pe la 10 ceasurĭ, s'a întins o pîclă asupra orașuluĭ, dar cred că s'a ridica. Vă sărut pe toate. Dă-mĭ știrĭ despre mata.

V. Alecsandri.

CCCLXXVI.

Bucureștĭ, 2 Aprilie 1883.

Dragă, scrisoarea matale m'a bucurat foarte mult. Tot odată Valiano mi-a scris că este mulțumit de mata și că îțĭ dă voe să viĭ la Bucureștĭ. Te aștept dar cu mare bucurie.

Eŭ sînt bine. Ierĭ am făcut o mulțime de vizite, căcĭ era Duminecă și nu aveam Academie. Am auzit o mulțime de scandalurĭ pe care ți le-oĭ povesti cînd îĭ veni.

Vă sărut pe toate.

Astăzi e vînt cam rece. Adu-mĭ vre-o două șipurĭ de colonie.

CCCLXXVII.

Lunĭ, 16 Maĭ 1883.

Dragă, am sosit cu bine la Bucureștĭ unde am găsit o căldură cum îmĭ place. Sînt sănătos și sper să văd mînĭ pe Regele; apoĭ să-mĭ caut de drum înainte. Ingrijește de mata ca să fiĭ voinică, cînd a fi să întreprinzĭ voiajul.

Iți trimit cu conductorul cofeturĭ de tusă și un șip de doftoriĭ pentru căței. Ce maĭ fac bieții totoloncĭ? Tare mi-ĭ milă de dînșiĭ.

Spune luĭ Alecu [1]), că Teodor Rosetti nu se află în Bucureștĭ, prin urmare trebue să fie la Goleștĭ.

Vă sărut pe toți și vă doresc sănătate.

V. Alecsandri.

Pîn' a nu pleca ți-oĭ maĭ scrie odată.

---

[1]) Al. Papadopol-Callimach.

CCCLXXVIII

Bucureștĭ, 18 Maĭ 1883.

Dragă Paulină, Ierĭ am fost la Cotrocenĭ de-am prînzit cu Regele, singurĭ amîndoĭ și am șezut la vorbă pănă la 10 ore seara. Intorcîndu mă în oraș am fost puțin la teatru ca să aud pe Romaneasca recitînd Legenda Rîndunicăĭ. Mare succes, publicul a chemat autorul și am fost obligat să-l salut din logie. Eŭ plec mîne dimineață pe la Vîrciorova și voĭ ajunge poimîne pe la 1 după ameazĭ la Viena. Voĭ trage la hotel Tegethoff în Iohannesgasse, de unde ți-oĭ scrie cum oĭ sosi. Sînt sănătos deși căldurile sunt foarte marĭ aicĭ. Iĭ jălesc pe deputațiĭ și pe senatoriĭ de a fi să maĭ întîrzie în Bucureștĭ, și mă simt fericit că nu mă găsesc printre eĭ.

Alecu mi-a scris un răvaș care m'a bucurat, dîndu-mĭ veștĭ bune de mata și de copiĭ, precum și de bietele totoloance.

A revedere în curînd. Vă sărut pe toțĭ și pe toate din toată inima.

V. Alecsandri.

CCCLXXIX

Segenbaus (Neuwied), Maĭ 1883.

Dragă, Am aflat din scrisoarea luĭ Alecu, că aĭ avut alt noŭ șir de supărărĭ, de cînd am plecat de-acasă și mă doare inima cînd mă gîndesc la mata, dar nu pot zice alta de cît ca Valiano: *patience mon enfant!* Se apropie momentul de scăpare și sper că va începe pentru noĭ o nouă viață, scutită de necazurĭ. Aștept să-mĭ scriĭ că totul este gata, pentru ca să-țĭ daŭ semnalul de plecare, și apoĭ... *helbet!*

Eŭ sînt sănătos și mă găsesc foarte bine aice, pe un vîrf de munte, în aer proaspăt și într'o societate de tot plăcută.

Mama Regineĭ este de-o bunătate și de-o distincțiune admirabilă. Regina ar voi să mă ție aicĭ, pănă a fi ca să se întoarcă în țeară, dar i-am declarat că 'mĭ este cu neputință, fiind a mă ocupa de sănătatea matale și a te duce la băĭ. M. Sa m'a rugat însă să-ĭ fac o mare îndatorire, adică să o întovărășesc la Coblenz, unde are a merge în curînd ca să salute pe Impărăteasa germană. N'am avut ce mă face și a trebuit ca să mă supun la dorința sa. Indată dar ce m'oĭ întoarce dela Coblenz, ți-oĭ trimite un telegram drept semnal de plecare. Planul meŭ, precum ți-am scris alaltăerĭ, este ca de la Viena să viŭ în... pănă la Colonia, unde

mi-ĭ găsi la gară şi de unde vom pleca de-a dreptul la Londra, dacă te-ĭ simţi în putere, iar de nu, ne vom îndrepta spre Paris. Până atuncĭ te rog să-ţĭ menajezĭ sănătatea... te sărut şi doresc să te întîlnesc voinică.

V. Alecsandri.

CCCLXXX

Segenhaus, Neuwied (Maĭ 1883).

Dragă, Ţi-am scris alaltăerĭ pentru ca să-ţĭ spun că împărăteasa Germanieĭ, venind la Coblenz, Regina m'a rugat să o întovărăşesc în vizita ce voieşte a-ĭ face. Aşteptăm răspunsul de la Coblenz, pentru ca să terminăm acea formalitate de etichetă şi îndată apoĭ voĭ fi liber a mă duce de aice unde oĭ vroi. Poate să fie o întîrziere de vr'o două treĭ zile şi îndată apoĭ ţi-oĭ trimete un telegram ca să te îndemne a pleca la Viena. Mata ţine-te gata.

La Viena am pus la cale cu Brofft ca să-ţĭ poarte de grijă de toate; veĭ merge la hotel Tegetthof, veĭ şedea pe loc cît îĭ vroi şi veĭ pleca la Colonia cu trenul de la $3^1/_2$ ceasurĭ după ameazĭ, luînd în şlepincar o cabină întreagă cu două paturĭ. Veĭ sosi la Colonia a doua zi pe la $12^1/_2$ ceasurĭ ziua şi mi-ĭ găsi la gară. De acolo ne-om îndrepta împreună saŭ la Londra saŭ la Paris, după cum îĭ vroi şi după cum te-ĭ simţi.

Alecu mi-a scris că aĭ fost la Iaşĭ ca să găseştĭ o casă pentru copiĭ, nu ştiŭ însă dacă copilele sînt tot la Mirceştĭ saŭ dacă Mitikă le a şi luat cu dînsul.

Răspunde-mĭ îndată cum te găseştĭ. Eŭ sînt sănătos şi te sărut.

V. Alecsandri.

Aşteaptă depeşa mea pentru plecare.

CCCLXXXI.

Sinaia (1883).

Dragă, Am primit portretul matale şi am rămas încîntat de el. Regina şi toate persoanele de aice l'aŭ admirat şi aŭ găsit că'ţĭ seamănă cu totul. Eŭ îl consider aşa de nimerit, în cît am de gînd a maĭ comanda o duzină la Viena, căcĭ nu cred să reuşască alt portret maĭ bine. Astăzĭ am primit scrisoarea matale şi am rămas foarte mulţămit că sunteţĭ sănătoşĭ cu toţiĭ acasă. Eŭ în-

su-mĭ sunt cît se poate de bine, timpul fiind frumos şi odăile bine încălzite.

Am cerut voie Regeluĭ şi Regineĭ de a pleca de aice Joĭ saŭ cel maĭ tîrziŭ Vineri, însă fiind-că Regele pleacă la manevră, m'a poftit să rămîn cu Regina pănă Luni, cînd Regina va merge la Ploeştĭ pentru ca să asiste la defilarea trupelor. A trebuit să mă supun. Aşa dar voĭ pleca Luni la Bucureşti şi săvîrşind trebile mele cu Sulzer, sper să fiŭ cel maĭ tîrziŭ Joĭ la Mirceştĭ, adecă de mîne într'o săptămînă.

M'am săturat de locurĭ străine şi oftez după căsuţa mea. Cred că voĭ găsi acolo pe Margareta şi pe Elena pentru ca să le sărut şi să le aduc bomboane de la Capşa, precum şi luĭ Burdufu luĭ Tatu...

Ce voieştĭ să-ţĭ aduc din Bucureştĭ?

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCLXXXII.

Bucureştĭ, 31 Ianuarie 1885.

Dragă, Sunt sănătos. Erĭ m'am întîlnit cu Brătianu care m'a întrebat de mata şi mi-a zis că poate va fi trebuinţă să plec la Paris îndată după ce se va face numirea mea, pentru ca să-mĭ regulez poziţia mea acolo şi cu prezenţa mea să nimicesc oare care intrigĭ care s'ar urzi în lipsa mea. De-a fi să plec cu trenul Fulger care e comod şi grabnic, voĭ fi absent vr'o treĭ săptămînĭ cel mult şi apoĭ m'oĭ întoarce în ţară ca să şed cît voĭ avea trebuinţă.

Bălăceanu a sosit şi a tras la hotelul Brofft, nu la Grand Hôtel. El va cerca poate să-şĭ dreagă trebile, dar nu cred să reuşeze căcĭ demisia luĭ a fost primită de *însuşĭ Regele*... Imĭ pare răŭ de dînsul, căcĭ are o casă de copiĭ.

Piesa [1]) e pusă în studiŭ şi se va reprezenta pe la 8 saŭ 10 Martie. Scrie-mĭ.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXIII.

Bucureştĭ (1885?).

Dragă, Aseară am cetit piesa dinaintea uneĭ adunărĭ numeroase. Eram înconjurat de o mulţime de dame care aŭ rămas în-

[1]) Ovidiu.

cîntate, mai cu seamă de opinia lui Ovidiu asupra femeilor. Piesa a fost declarată admirabilă și superioară Fîntîneĭ Blanduzieĭ. Cu toate aceste, cînd m'oĭ întoarce acasă, am s'o mai puric și s'o mai completez. Timpul neguros și umed ca la Londra. De aceea șed mai mult în casă și n'am făcut încă nicĭ o vizită.... odată am fost la teatru ca să asist la reprezentația Blanduzieĭ și în acea seară cucoana Smarandița și cu Mița se găseaŭ într'o benuară impopoțonate. Ele m'a învitat ca să merg la dînsele acasă, dar s'or pune pofta în cuĭ.

Aseară cele mai multe cucoane aŭ cercetat despre mata, întrebîndu-mă dacă n'aĭ venit odată cu mine. Vre-o două aŭ declarat că nu eŭ am scris Ovidiu dar mata, care mi'aĭ purtat de grije să nu fiŭ întrerupt.

Om videa acum pe la 4 Martie cum s'o purta publicul cu Ovidiu. Eŭ în curînd m'oĭ întoarce acasă.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXIV.

(București (1885).

Dragă, Ți-am scris că voĭ pleca Joĭ, însă am primit o invitare de la Regina pe Vineri dimineața; sunt dar obligat a nu pleca de cît Vineri seara. Sper că nu se va mai prezenta nicĭ o împedecare păn' atunce.

Sunt sănătos și vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXV.

București, Vineri 1885.

Dragă, Viŭ de la Regina, căreia am cetit al 4-lea act din Ovidiu. A rămas încîntată și mi-a luat manuscrisul. Intorcîndu-mă pe la 4 ceasurĭ, a început o ninsoare de cele tătărești. Temîndu-mă de viscol, am decis să nu plec astăzĭ... Sper că va înceta la noapte și să plec mînĭ.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXVI.

(București) Sîmbătă 16 Martie (1885).

Dragă, E viscol și am hotărît să nu mai plec. Te aștept pe mata aice. Instiințează-mă cînd aĭ de gînd să plecĭ? Să aducĭ cu

mata cadrul cel negru cu pergamentul Reginei pe care a zugrăvit *Concertul în luncă*, căci am să-l depun la Academie pe timpul cît voi fi absent din țară, temîndu-mă să nu se fure acasă în lipsa noastră. Am dejunat cu M-me Balș, care dorește mult să te vadă. Ai loja No. 6 la teatru romînesc, unde vei merge cînd ți-o plăcea, cît îi sta în București.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

Academia începe la 19 și azi suntem în 16. E de prisos să mă mai ostenesc cu drumurile.

CCCLXXXVII.

Duminică.

Dragă, Bine am făcut că n'am plecat, fiind că toată noaptea a viscolit și a căzut foarte mult omăt în București. Ce trebuie să fie în țara de sus, pe la noi? Te aștept dar aice, însă te rog să nu te expui la drum cît nu-i fi sigură de mersul regulat al trenurilor și pănă ce nu a mai scădea gerul. Eŭ sunt sănătos, slavă Domnului. Să mă înștiințezi de ziua sosirei matale pentru ca să pregătesc odaea și să reținodaea de-alăturĭ.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXVIII.

București, Mercurĭ (1885?)

Dragă, Am sosit cu bine aicĭ. La Roman mi-a eșit tot orașul înainte cu florĭ și cu muzică. Aice mai nime, afară de două, treĭ persoane. Dar asta mi-a convenit mult mai bine, căcĭ eram cam ostenit de horcăitul Ianculuĭ. Kneazul te sărută.

Vă sărut pe toțĭ, **V. Alecsandri.**

CCCLXXXIX.

București, Miercurĭ (1885).

Dragă, Banchetul ce mi se pregătește aice se va da Vineri în sala teatruluĭ. Aŭ să fie peste două sute de persoane la masă și masa are să ție pănă pe la 11 ceasurĭ de noapte. Am să fiŭ obligat să răspund la multe discursurĭ.. dar a doua zi, Sîmbătă

seara, sper să plec acasă. Trimite trăsura la gară Duminică dimineața. De nu voĭ veni Duminică, Luni însă negreșit.

Vă sărut pe toți, **V. Alecsandri.**

Gata casa? Kneazul și frate-meŭ pleacă maĭ totodată cu mine.

CCCXC.

București, Vineri (1885?)

Dragă, Am comunicat depeșa matale luĭ Străjescu, care se va găsi negreșit la 12 Martie în Iași. O veste dureroasă a sosit de la Atena. Amicul nostru Cantacuzino a murit de un acces de astmă... încă unul dus!

Timpul astăzĭ este chiar de primăvară. Sunt sănătos.

Am primit răvașul matale azĭ dimineață. M'oĭ întîlni cu bancherul mînĭ.

Piesa se va reprezenta la 20 Martie. Te-oĭ înștiința maĭ sigur peste cîte-va zile... Te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri

CCCXCI.

București, Duminică (1885).

Dragă, Sunt sănătos și plec mînĭ la Sinaia. Iți scriŭ aceste rînduri de la Zizin, căruia te rog să trimiți un paner cu mere și pere cît maĭ curînd. Sper că în privirea apartamentuluĭ se va pune la cale după gîndul nostru.

Complimente din partea multor dame de aicĭ. Zizin îți trimite complimente respectuoase și îți mulțumește pentru fructe.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCXCII.

București, Marți (1885).

Dragă, Sunt sănătos deși a început a mă cerca o altă măsea. La 9 ceasurĭ dimineața merg la Academie cu Ghica; acolo lucrez pănă la 12. La unu mă duc la repetiția piesiĭ, care nu mă mulțumește pănă acum nicĭ de cum, în cît din cauza actorilor voĭ fi silit saŭ să retrag piesa, saŭ sá întîrziŭ representația pănă la 22 Martie. Te oĭ înștiința despre hotărîrea definitivă, peste cîte-va zile.

Aice plouă cu cofa de alaltăerĭ, însă nu-ĭ frig. Şed serile acasă din cauza umezelii. Moartea luĭ Cantacuzino n'a produs mare impresie între cunoştinţele luĭ de aice. Pe mine m'a mîhnit mult, deşi mă aşteptam la această veste. Eliza Băleanu a fost foarte pătrunsă şi a plîns mult.

Am primit de la Iancu o scrisoare foarte desperată. El se plînge că boala luĭ merge complicîndu-se. Ce-a maĭ fi?..

... Scrie-mĭ cum vă găsiţĭ?

Vă sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCXCIII.

Viena, Vinerĭ (1885?)

Dragă, Am plecat ierĭ Joĭ la 9 ore dimineaţa cu trenul expres şi am sosit la Viena astăzĭ la 2 după amiazĭ. Timpul ne-a favorizat tot drumul, însă aice am găsit ploaie. Am tras cu Ion Ghica la Grand Hôtel unde vom şedea până Lunĭ pentru ca să luăm trenul Fulger. Sunt sănătos şi doresc să am veştĭ despre mata, Marie, copiĭ şi tontoloace. Scrie-mĭ la Paris îndată, adresînd scrisoarea la legaţiunea romînă.

Ţi-oĭ mai scrie Lunĭ dimineaţa.

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CCCXCIV.

Paris, (1885?)

Dragă, M'am bucurat foarte mult de hotărîrea ce aĭ luat a veni cît maĭ degrabă la Paris, căcĭ deabie am sosit aice şi urîtul începe a mă apuca. M'am deprins cu baba mea şi n'am de cine să mă leg. Oĭ scrie luĭ Brofft îndată ce mi-ĭ telegrafia ziua plecăreĭ matale de la Mirceştĭ. Să-mĭ telegrafiezĭ şi de la Viena cînd aĭ să plecĭ pentru ca să viŭ să te ieŭ la gară. Ion Ghica pleacă mînĭ dimineaţă la Londra. Am să remîn singur până îĭ sosi aice. Am văzut astăzĭ pe Noemia şi nu m'am putut opri de a plînge gîndind la bietul Iancu. Cumnata înălbeşte şi se îngraşă... Are mult curaj... Te aşteaptă ca să-ţĭ ajute la instalarea menajuluĭ. Iţĭ păstrează o bucătăriţă...

In momentul acesta Bengescu a venit să-mĭ vestească că bătrîna princesă Sturza a murit la Baden, un an în capăt după

moartea luĭ Mihalachi Sturza. Am trimis pe Bengescu să pue peceţile legaţiuneĭ pe toate uşele de la otelul răposateĭ, din Paris.

Timpul e foarte displăcut. Ninge şi e frig. Sunt sănătos.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CCCXCV.

Paris, Joĭ (1885).

Dragă, Dacă îĭ sosi Vineri la Viena şi îĭ pleca Sîmbătă seara, aĭ să facĭ două nopţi pe drum şi să soseştĭ aicĭ la 5 ceasurĭ de dimineaţă, oră foarte necomodă, căcĭ totul e închis la această oră în Paris. Dacă însă îĭ pleca din Viena cu trenul fulger, veĭ face numaĭ o noapte pe drum şi îĭ sosi aice la 6 ore seara a douazi. Te înştiinţez despre asta, ca să chibzueştĭ marşrutul matale, ca să nu te espuĭ la o prea mare osteneală şi la răceala nopţilor, care e foarte aspră.

Ţi-am telegrafiat să plecĭ Joĭ de la Mirceştĭ pentru că în scrisoarea matale văzusem că eştĭ îngrijată despre mine, dar maĭ mulţumit aş fi dacă aĭ fi combinat plecarea în mod de a sosi la Paris neostenită; adică cu tren fulger.

Orĭ cum, te aştept cu mare nerăbdare ca să mă mut la Legaţiune chiar în ziua sosireĭ matale. Casa va fi gata Sîmbătă seara ... Te sărut de o mie de orĭ. Sunt sănătos şi doritor să te văd ajunsă cu bine în Paris.

V. Alecsandri.

CCCXCVI.

Bucureştĭ, 29 Ianuarie (1886?)

Dragă, Astăzĭ e sfîntul Petru şi Pavel. E sărbătoarea matale. Iţĭ trimit o mie de sărutărĭ de împărţit cu copiĭ şi cu Gogu. Eŭ sunt sănătos şi foarte bine la amicul nostru, la Kneazul; cu toate aceste mult doresc să viŭ acasă. Cînd oĭ scăpa de aicĭ? Nu ştiŭ! Cred că eştĭ foarte mulţămită de-a te găsi cu Margareta, şi cu tot neamul. Acum eştĭ adevărat bunica ... deşi nu încă babă. Scrie-mĭ cum vă aflaţĭ ...

V. Alecsandri.

CCCXCVII.

Bucureştĭ, Joĭ seara 8½ ceasurĭ (1886).

Dragă, Pe cînd mata sosiaĭ la Mirceştĭ, eŭ am sosit cu bine la Bucureştĭ. Am tras la hotelul Brofft, camera No. 9. Aştept cu

nerăbdare să aflu cum te găsești și cum ai găsit pe toți acasă; ce-au făcut burduful lui Tatu și Fornailă cînd te-au văzut. Te las să-mi iaŭ ceaiul și să mă culc.

Te sărut, **V. Alecsandri.**

CCCXCVIII.

București, 19 August 1886.

Dragă, Sunt sănătos, dar mă găsesc tot în București din cauză că în castelul de la Sinaia se află un văr al Regelui. Nu voesc să fiu îndiscret și să mă amestec în viața de familie regală. Insuș Brătianu a întîrziat mergerea lui la Sinaia, pentru acelaș motiv. Aștept dar pe loc ca să-mi dea de știre D-ra Romalo cînd voi putea să mă duc și cred că mîni saŭ poimîni voi primi acea știre. Iți trimit un pachet de gazete, care daŭ detaiuri despre întoarcerea prințului de Battemberg în Bulgaria. Aice toate spiritele sunt preocupate de hotărîrea ce va lua Rusia în privirea evenimentelor petrecute peste Dunăre. Eŭ cred că de-o camdată Rusia își va înghiți ciuda, pregătind mai tîrziŭ un noŭ renghiŭ prințului.

In București timpul se menține frumos și cald. Ce timp aveți la Mircești? Cum te găsești de cînd ești acasă? Ce-a făcut Grosana cînd te-a văzut? Cum se poartă Cutza cu dînsa? Și cu Hoțoțoiŭ. Scrie-mi despre toate în scurt.

Eŭ, după obiceĭ, ți-oĭ scrie ades. Te sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

CCCXCIX.

Sinaia, Castelul Peleș (1886).

Dragă, Am venit erĭ la Sinaia și am fost primit ca totdeauna cu mare bucurie de Maestățile Lor. Amîndoĭ m'aŭ întrebat de mata și le-am răspuns că dorul Margareteĭ te-a silit a merge îndată la Mircești, dar că la întoarcerea noastră la Paris, veĭ trece pe la Sinaia și veĭ veni să prezentezĭ omagiile matale Regineĭ și Regeluĭ.

Aice mi-am găsit odaea mea, unde am dormit astă noapte fără să mă întorc și sper să petrec cît se poate de bine vre-o două săptămîni. Am făcut drumul de la București la Sinaia într'un vagon cu Brătianu, cu Mitiță Sturza, cu Cîmpineanu și cu Stolojanu și m'am încredințat că guvernul este foarte mulțumit de Legațiunea din Paris. Asemine Regele și Regina mi-aŭ exprimat satisfacerea lor pentru modul cum am condus trebile. Prin urmare, de

la mine și numaĭ de la mine atîrnă ca să prelungesc cît oĭ vrea ședérea mea în Paris.

Ți-am trimis un pachet de gazete în care aĭ putut ceti că Prințul Bulgarieĭ a primit marĭ ovațiunĭ peste Dunăre. Astăzĭ el va intra în Sofia, dar multe a suferit sărmanul din momentul detronăreĭ sale până la intrare. A fost insultat de Bulgarĭ și de Rușĭ cu o mojicie nepomenită. Dee D-zeŭ să nu o pățească maĭ răŭ.

Scrie-mĭ cum te aflĭ? Ce fac copilele și căței? Eŭ am mare dorință dea veni acasă.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CD.

Castelul Peleș, Mercurĭ 1886.

Dragă, Am primit răvașul matale și am rămas foarte mulțămit de dispoziițile ce aĭ luat în privirea moșieĭ. Bun ministru am. Dacă prințul de Battemberg ar fi avut miniștri ca mata, nu ar fi fost scamotat de pe tron. El părăsește Bulgaria peste două zile și se întoarce în sînul familieĭ sale. Eŭ din contră îmĭ propun să reintru cît maĭ curînd voĭ putea, în domeniul meŭ, unde voĭ găsi o regină și pe Burduful luĭ tata.

Princesa Cuza anunțînd venirea sa la Castel Peleș, Regele m'a însărcinat să mă duc la gară ca s'o primesc. M'am dus în trăsură cu patru postalionĭ, avînd lîngă mine pe d-șoara Maiorescu și am adus-o pe Doamna aice, unde a avut cea maĭ simpatică primire din partea Maestăților Lor. Va dejuna cu noĭ și pe la 5 ore se va întoarce la Bucureștĭ, împreună cu frate-săŭ Teodor Rosetti.

Timpul e minunat, verdeața munților poleită de razele soareluĭ... prin urmare mă simt vesel și sănătos... Nu fac primblărĭ marĭ dar în fie-care zi jucăm biliardul cu Regele timp de două ceasurĭ și mă găsesc foarte bine de acest regim.

Sîmbătă va avea loc pe un vîrf de munte o serbare națională în onorul luăreĭ Griviței. In fine pe la 5 saŭ 6 Septembrie sper să pot pleca de aice, ca să viŭ de-a dreptul la Mircești fără a trece prin Bucureștĭ. Cînd o fi să ne îndreptăm spre Paris, vom veni împreună la Sinaia.

Vă sărut pe toate din toată inima, **V. Alecsandri.**

Doamna a fost priimită cu frățască simpatie de către Regina și Regele în Castel și după ce a petrecut cîte-va ore și vizitat castelul, a plecat la Bucureștĭ încîntată de cîte a văzut.

CDI.

Castel-Peleș, Sinaia, 1 Sept. 1886.

Dragă, Bucură-te; am început iar a lucra; în ziua de 30 August, aniversarul Griviței, am asistat în biserica mănăstirei Sinaia, la rugăciunile făcute pentru sufletele vitejilor morți în luptă; steagul regimentului care a dat asalt cetățeĭ, era față aproape de altar... sdrențele lui decorate cu Steaua Romîniei și străpunse de glonții dușmanului, atrăgeau ochiĭ și-i umpleau de lacrimi. La sfîrșitul leturgieĭ M. Sa Regina a aninat în vîrful aceluĭ steag o cunună de trandafirĭ și de dafinĭ, legată cu o lungă cordea pe care era scrisă de însăși Regina, următoarea deviză:

Rozele pentru ceĭ viĭ
Laurii pentru ceĭ morți!

După această ceremonie religioasă, a urmat, în lagăr, deasupra mănăstirei un dejun de 80 de persoane, apoĭ hora jucată de soldați, mînă în mînă cu damele de la Curte și din Sinaia.

Regele și Regina eraŭ prinși în mijlocul horeĭ și spectacolul întreg, făcea admirarea tuturor străinilor ce se găsiau de față.

Înțelegĭ bine cît am fost de uimit la amintirea vitejilor din timpul războiuluĭ; n'am putut închide ochiĭ toată noaptea și a doua zi dimineața am scris o poezie intitulată *Încununarea steaguluĭ,* care a plăcut atît de mult, încît Regina a și prescris'o fr i-mos, pe un pergament destinat batalionuluĭ de la Grivița. — Sunt foarte mulțămit că m'am convins de tăria condeiuluĭ meu, care zăcea în nemișcare de un an. Acum sunt sigur că la iarnă voĭ produce lucruri frumoase, care te-or mîngăea de lipsa Mirceștilor.

Voĭ ședea aice încă vre-o săptămînă, apoĭ voĭ veni la apelul Margareteĭ, pentru ca să petrecem împreună măcar vre-o patru zile. Aștept sosirea luĭ Ferekydes, pentru ca să se reguleze aceerea decorațiunilor încuviințate de Rege.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CDII.

Castel-Peleș, Sinaia, 4 Sept. 1886.

Dragă, Am maĭ compus două poeziĭ; condeiul a început iară a alerga pe hîrtie, căcĭ frumusețile munților îmĭ dă inspirația. Cu toate aceste, scopul meu e de a pleca peste 4 zile, pentru ca să găsesc pe Margareta la țară și să petrec cu (ea) măcar cîte-va zile. Aștept numaĭ să vie Ferekydes pentru regularea afacereĭ de-

coraţiilor şi Sturza pentru punerea la cale a bisericeĭ din Paris. Dacă or întîrzia, voĭ fi silit a lăsa totul baltă până la întoarcerea mea în Bucureştĭ, adică la sfîrşitul luneĭ.

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

Om mînca persicile 'mpreună, cu vin de la Socola.

CDIII.

Argeş, 12 Oct. 1886.

Dragă, Iţĭ scriu în grabă ca să-'ţĭ dau de ştire că sunt sănătos. Am sosit erĭ aice cu Regele şi Regina şi ne întoarcem mînĭ la Sinaia. — Sfinţirea bisericeĭ a fost favorizată de un timp minunat. Miĭ de oamenĭ în costumurĭ naţionale încunjurau biserica. După servirea sfinţireĭ şi a leturgieĭ, Regele a pronunţat în gura mare un minunat discurs plin de ideĭ şi de simţiri înalte, apoĭ după răspunsul luĭ Mitiţă, a venit rîndul meŭ. Din capătul scăreĭ, adresîndu-mă la poporul adunat, am cetit cu glas tare oda ce cunoştĭ [1]). Ea a produs mare impresie, maĭ cu seamă versurile următoare:

Un singur om de viţă tare
Cuprinde miĭ de oamenĭ tarĭ,
Precum o ghindă 'n coajă-ĭ are
Un verde codru de ştejarĭ.

Tot poporul le-a înţeles şi a strigat ura!

Serbarea s'a desăvîrşit în regulă perfectă şi oraşul Argeş e animat de veselie. Deseară avem masă mare şi mînĭ la 10 oare plecăm.

Mă găsesc bine găzduit; serile şi dimineţile sunt recĭ, prin urmare nu mă despart de paletourile No. 1 şi 3. N'a venit încă vreme să pun blană, căcĭ soarele a fost ferbinte toată ziua.

La Sinaia voĭ maĭ şedea vr'o 4 zile mult; iar la Bucureştĭ numaĭ două, după care mă voĭ întoare la Mirceştĭ ca să ne gătim de plecare la Paris.

Să te găsesc sănătoasă, te sărut de o mie de orĭ,

V. Alecsandri.

Iţĭ aduc nafură de la sfinţirea bisericeĭ.

---

[1]) «Odă la Curtea de Argeş.» V. «Conv. Lit.» XX. p. 692.

CDIV.

Castel-Peleș, Sinaia, 14 Oct 1886.

Dragă, Ne am întors de la Curtea de Argeș în deplină sănătate, deși părăsiți de timpul cel frumos ce l'am avut pentru sfințirea bisericeĭ. A doua zi după această ceremonie, iarna a început a-șĭ arăta vîrful nasuluĭ, începînd prin o ceață deasă și rece și sfîrșind chiar prin căderea de omăt pe munțiĭ de la Sinaia. Două zile ceața a ținut îndesîndu-se tot maĭ mult, încît pe la 4 ore era nevoit de aprins lumina electrică în castel. Nu era chip de eșit afară și înțelegĭ bine că n'am eșit din căldura castelului... M'am apucat de scris pentru ca să-mĭ ocup ceasurile și după dorința Regeluĭ am compus legenda sfințireĭ bisericeĭ de la Argeș, care se leagă cu aceea a Meșteruluĭ Manoli. — Toțĭ spun că am reușit foarte bine.

Acum îmĭ rămîne de a pleca de la Sinaia, însă nu vrea Regele să mă lase a părăsi Castelul. Cu toate aceste sper să-mĭ ieu sborul peste vre-o treĭ zile, adică Luni, pentru ca să mă pot porni Marți sau Mercurĭ din Bucureștĭ.

Sunt sănătos și foarte doritor de a primi răvaș de la mata. Doctorul Valiano mĭ-a scris dîndu-mĭ veștĭ bune de casa de la Mirceștĭ. Scrie-mĭ sau telegrafiază-mĭ cum te găsești.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDV.

Sinaia, Joĭ (1886).

Dragă, Am primit răvașul matale și m'am bucurat mult că sînteți cu toțiĭ sănătoșĭ. Eu, aseminea mă simt bine și doritor de-a veni acasă, dar nu pot scăpa de aice. După invitarea Regeluĭ și a Regineĭ trebue să maĭ șed vre-o săptămînă cu Maiestățile Lor. Nu cred dar, să putem pleca la Paris înainte de sfîrșitull uneĭ. Asta nu mă supără nicĭ de cum, pentru-că om avea timp să regulăm despre clădirea caseĭ și să primim cîștiul moșieĭ.

Sper că pănă atuncĭ Xenopol și societatea de construcțiĭ vor termina planurile lor și vom alege între ele după plac și cuviință.

Imĭ spuĭ că devizul presentat de architectul de la Miclăușenĭ îțĭ pare cam scump. Aș vrea să'l cunosc. Trimite-mĭ dar planul cu devizul aice, ca să-mĭ fac o idee despre valoarea lor.

Berlier a scris că a expediat portretul meu. Poate că va sosi aice în vreme cît m'oĭ găsi pe loc. Maiestățile Lor au primit

cu mare mulțumire dea fi expus portretul în castelul lor. Poate că va fi pus în sala miculuĭ și frumosuluĭ teatru din castel și dacă va plăcea, sper că Berlier va fi chemat a face portretele Regeluĭ și a Regineĭ.

Timpul a început a se cam răcĭ; nu-mĭ pasă, căcĭ nu ies pe afară.

Merile și perile din Mircestĭ sunt din zi în zi maĭ aprețuite și maĭ cu gust mîncate.

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDVI.

Castel-Peleș, Sinaia, 19 Oct. 1886.

Dragă, Pănă a nu pleca din țară, am mare nevoie de a mă întîlni cu Brătianu, pentru maĭ multe afaceriĭ, însă e foarte greu de a-l găsi, căcĭ e necontenit dus la via luĭ de la Florica. Regele m'a asigurat că Mercurĭ, adică răspoimînĭ are să fie aicĭ consiliu de Miniștri și că Brătianu va veni negreșit; M. Sa m'a îndemnat prin urmare să-l aștept pe loc, pentru-că numaĭ așa oĭ avea prilej a-l videa și timp de a-ĭ vorbi. Asemenea și cu ceĭ-laltĭ miniștri, pe care cînd îĭ cauțĭ în Bucureștĭ, rar îĭ găseștĭ.

Am hotărît dar să urmez sfatul Regeluĭ și să întîrziĭ plecarea mea din Castel pănă Mercurĭ, cînd voĭ pleca împreună cu Brătianu în acelaș vagon. Regina și chiar Regele ar vrea să mă maĭ ție la Sinaia, dar cu toată plăcerea ce am de a petrece între minunile Casteluluĭ, trebue să mă gîndesc că iarna vine, că drumul pănă la Paris e lung și că nu am timp de perdut. Așa dar plecarea mea este ficsată pentru ziua de Mercurĭ seara. Voĭ ședea cel mult Joĭ și Vinerĭ la Bucureștĭ. Sîmbătă voĭ porni spre Mircești și Duminică voĭ sosi acasă.

Scrie-mĭ îndată dacă maĭ aĭ trebuință de banĭ de hîrtie și înseamnă ce sumă anume, pentru ca să schimb napoleonĭ cît este agio cunoscut.

Primit-aĭ vre-un răvaș de la copiĭ? Cred că acum trebue să fie instalațĭ la Nisa.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

Am compus o lungă legendă a sfințireĭ bisericeĭ de la Curtea de Argeș și am dedicat-o Regineĭ; ceea-ce le-a produs o mare bucurie; Mititză Sturza căruia am cetit-o azi dimineață, a rămas uimit și încîntat de ea.

CDVII.

Bucureștĭ, Joĭ (1886?)

Dragă, Precum te-am înștințat prin scrisoarea mea de la Sinaia, am venit erĭ seară la Bucureștĭ împreună cu Brătianu, care 'ți trimete multe complimente, și o droaie de miniștri. Astfel am avut prilejul de a vorbi de toate afacerile Legațiuneĭ. Maĭ am să mă întîlnesc cu D-l Coutouly și cu Ferekides și apoĭ voĭ fi liber. Sper dar să plec Sîmbătă seara, ca să ajung Duminică dimineața la Mircești. Scrie-mĭ îndată dacă dorești ceva de aicĭ.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDVIII.

Bucureștĭ, 24 Octombrie 1886.

Dragă, Am fost aseară la teatru de am revăzut pe bătrînul Millo cu cucoana Kiritza la Iașĭ și mărturisesc că am fost uimit de a videa succesul acesteĭ piese, care s'a reprezentat pentru întîia oară la 1844... adică cu patru-zecĭ și doĭ de anĭ înainte. Cîte suvenire de tinerețe a deșteptat în mine acest tablou al Societățiĭ noastre de acum aproape o jumătate de secol!.. Bietul Millo, îmbătrînit, slăbănogit a jucat cu multă vervă, deși nu-l maĭ ajuta glasul, nicĭ memoria.

Publicul format de noua generație a rîs cu hohot ca și acel de la 1844 și zărindu-mă în lojă (pe care Kirița o numea lojniță) după ce l-a rechemat pe Millo, a început a striga cu sgomot *autorul!* Am fost obligat iar a mă prezenta pe scenă, deși nu-mĭ prea cuvenia! In toată sala Millo și eŭ numaĭ, înfățișam epoca cucoaneĭ Kirița cu trăsura eĭ cea galbină, cu caiĭ de poștă aĭ luĭ Privileghe, etc. Cum trece vremea, cum se schimbă lumea

Intre acte, Direcția și actoriĭ aŭ venit să mă roage ca să rămîn Sămbătă pentru ca să asist la reprezentația *Fîntîneĭ Blanduzieĭ*. N'am putut face altminterĭ decît să primesc a le îndeplini cererea, maĭ cu seamă că astfel voĭ avea prilejul de a zice cu calul luĭ Toma Alimoș:

Să arăt la bătrinețe
Ce-am putut la tinerețe.

Așa dar, voĭ pleca Duminică seara și voĭ sosi Lunĭ dimineața. O zi de întîrziere și alta nimicită.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

Agio s'a suit. Nu crezĭ că am nimeri dacă am schimba în hîrtie baniĭ... cîştiuluĭ Sf. Gheorghe. Am avea astfel un cîştig însemnat. Scrie'mĭ!

CDIX.

Castelul Peleş, Sinaia 2 Octombrie 1887.

Dragă, De cînd aĭ plecat de aice, timpul s'a menţinut frumos. Astăzĭ însă munţiĭ aŭ dispărut sub neguri şi ploaĭă cu cofa. Eŭ sunt sănătos, dar îmĭ lipseşte lumina veselă a soareluĭ.

Am primit o scrisoare de la Marie în care îmĭ spune că Margarita are o rană la picior şi că D-l Sculy ar fi declarat că copila e scrofuloasă. Doctorul Teodori ce se găseşte aice şi care a văzut pe Margarita la Mirceştĭ, este încredinţat că e sănătoasă ca un trandafir. Pe cine să credem? Dacă îĭ avea timpul să te repezi pănă la Iaşĭ, am şti adevărul.

Scrie-mĭ cum te găseştĭ şi ce aŭ făcut Grosana şi Cuţa şi maĭ ales Hoţoţoi cînd te-a văzut.

Vă sărut, **V. Alecsandri.**

CDX.

Castel Peleş, 12 Octombrie 1887.

Dragă, Fructele aŭ ajuns în bună stare şi plac foarte mult, atît Regeluĭ cît şi Regineĭ, care m'aŭ însărcinat să 'ţĭ trimit mulţumirile lor. D-l Architect Mandrea a sosit aice şi mi-a adus planul. Imĭ place maĭ mult decît toate celelalte făcute de Xenopol. Regina îl găseşte frumos. Devizul se urcă la aproape 60.000 francĭ, socotindu-se 10 la sută pentru munca Arhitectuluĭ. Prin urmare costul lucruluĭ se sue numaĭ la 50.000 francĭ. Nu cred să putem prefăce casa maĭ ieftin. Impărţeala este tocmaĭ după indicările mele. Am spus D-luĭ Mandrea că nu pot lua nicĭ o hotărîre pănă a nu mă consulta cu mata. Am păstrat dar planul, ca să ţi-l arăt cînd m'oĭ întoarce la Mirceştĭ. Gîndul meŭ este de-a pleca de aice peste 12 zile, adică la 24 Octombre. Voĭ merge la Bucureştĭ, unde voĭ şedea vre-o patru zile ca să mă pot întîlni cu Ministrŭ şi apoĭ voĭ veni acasă ca să mă odihnesc şi să indop pe Burduf cu şoşol.

Munţiĭ sunt albĭ, timpul e rece deşi frumos. Eŭ nu ies din Castel şi sunt sănătos.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXI.

Castel Peleș, 3 Noembrie 1887.

Dragă, Astăzĭ e aniversarea căsătorieĭ Regeluĭ și a Regineĭ. La dejun s'aŭ ridicat maĭ multe toasturi, între care unul al meŭ, în versurĭ [1]) din partea pîrîuluĭ Peleș, care învîrtește moara turbineĭ producătoare de lumină electrică. El a plăcut foarte mult la amîndoĭ, care mi-aŭ mulțămit din toată inima. După masă, Regina mi-a spus că Regele este foarte mîhnit de boala feciorului Împăratuluĭ Germanieĭ, care era chemat a moșteni tronul. El are din nenorocire aceeaș boală ca și bietul Iancu, cancer în gît. Prin urmare e condamnat de doctorĭ!

Regele a fost în legătură prietenească cu prințul imperial tocmaĭ din copilăria lor, aŭ făcut împreună războiul cu Danezii și cu Austriacii și aŭ trăit împreună ca doĭ frațĭ. Moartea apropiată a prințuluĭ afectează pe Rege într'un grad care îngrijește pe Regina. Ea m'a rugat dar să nu plec de aice decît odată cu Maestățile Lor, adică peste șase zile, fiind-că prezența mea la Castel e un isvor de scumpă distracție pentru Rege.

Ce trebuia să răspund? Negreșit că voĭ ședea cu mare mulțămire, căcĭ adevărata prietenie se arată la nevoe. Așa dar înainte de 9 Nov. nu pot pleca. Această întîrziere te va supăra foarte, însă judecă dacă aș putea să o înlăturez.

Pe lîngă această veste tristă, iată alta mulțămitoare. Am început a lucra și am produs o frumoasă poezie intitulată *Balada Peleșuluĭ*, care a produs mare plăcere Regeluĭ și Regineĭ. Fiind dar că m'a apucat iar strechia lucruluĭ, voĭ profita de aceste zile, spre a compune alte bucățĭ. Sper să mă întorc la Mircești cu mîna plină.

Timpul e frumos și eŭ sănătos. Scrie-mĭ cum te găsești și ce facĭ.

V. Alecsandri.

CDXII.

București, Otel Capșa 11 Noembrie 1887.

Dragă, Telegrama mea de erĭ cred că te-a liniștit. Voĭ pleca poimîne Vinerĭ la Mircești, căcĭ am deplină sperare de a mîntui trebile Legațiuneĭ până atuncĭ. M'am întors la Bucureștĭ împreună

---

[1]) Poezia: «Urarea Peleșuluĭ». Vezĭ «Monitorul oficial» 1887, p. 4024.

cu Regele și Regina, care n'aŭ vrut să mă lase de la Sinaia înaintea Maiestăților Lor. Aice am găsit pe Bălăceanu și am făcut o vizită chiar erĭ seară luĭ Brătianu, care împreună cu D-na Brătianu îți trimit multe și afectuoase închinăciunĭ... Sunt sănătos.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXIII.

Castel-Peleș, 4 Oct. 1888.

Dragă, Sunt sănătos. Am regulat plecarea mea de aice pe la 22, cel maĭ tîrziŭ 25 Octombrie, pentru ca să am timpul necesar de-a termina cu d-l Carp afacerile Legațiuneĭ și a revedea socotelile moșieĭ. Cred că totul va fi sfîrșit până la 1 Noembrie, pentru ca să putem pleca pe la 3 Noembrie și ajunge la Paris la 7.

Marie mi-a scris că te-aĭ întors de la Socola foarte ostenită și că tusea nu încetează de a te necăji. Te rog să nu neglijezĭ sănătatea, căcĭ ea este cea maĭ scumpă avere. Mă tem să nu te puĭ bolnavă la drum în timpul ierneĭ. Ar trebui să mă asculți cum te ascult eŭ, cînd e vorba de sănătate, căcĭ ce ne-ar folosi averea cînd nu ne-am putea bucura de dînsa.

Te rog, dragă, să cauți în saltarele de la dulapul cu valurĭ de muzică o carte întitulată: *Ballades et chants populaires de la Roumanie, traduites par M-r Alecsandri,* 1853, și să mi-o expedueștĭ aice, căcĭ e destinată Regineĭ. Marie mi-a trimis un exemplar cam rupt.

Scrie-mĭ cînd îĭ avea un ceas liber. Vă sărut pe toți și pe toate cu dragoste.

V. Alecsandri.

CDXIV.

Castel-Peleș, 6 Octombrie 1888.

Dragă, Am primit depeșa matale și m'am bucurat să aflu că eștĭ sănătoasă. Tot astăzĭ am primit și o scrisoare a Doctoruluĭ Valliano, care îmĭ spune că tot te supără tusa. Cum am face ca să-ți treacă? găsește o doctorie.

Aicĭ plouă azĭ cu cofa și în Castel e un întunerec trist. Toțĭ stăm prin odăile noastre lungiți pe canapele, cetind saŭ dormind. Așteptăm să se aprindă lumina electrică pentru ca (să) maĭ prindem la veselie. Sunt sănătos, și mă feresc de frig, de vînt, etc.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXV.

Castel-Peleș, 9 Octombrie 1888.

Bravo, băbușcă!.. Eștĭ harnică și voinică cît opt; dee D-zeŭ să fiĭ sănătoasă cît opt-spre-zece. De cînd am plecat din Mircești aĭ cules via de la Socola, aĭ mîntuit sămănăturile de toamnă, aĭ început culesul popușoiuluĭ, aĭ umplut treĭ coșere și-ți maĭ rămîne încă de umplut coșerul ce se lucrează. Cînd aĭ putea să vinzĭ grîul și ovăzul înainte de plecarea la Paris, minunea a fi completă.

Am scris luĭ Privileghi îndată, pentru ca să-ĭ daŭ de știre că aĭ să trimeți în săptămîna ce vine cîte-va lăzĭ la adresa luĭ și l'am rugat să reguleze expeduirea lor pe mare pănă la Marsilia și de acolo pănă la Paris.

Aștept panerul cu merele. Regele îl așteaptă asemenea cu mare plăcere și îți mulțumește, căcĭ afară de poamă, nu sunt alte fructe pe masă de o săptămînă. Sper că vor ajunge în bună stare și vor fi bune de mîncat. Am pus la cale ca să se așeze merele pe polițe, într'o cameră nicĭ prea rece, nicĭ prea caldă și am recomandat ca să le păstreze numaĭ pentru Regele.

De ierĭ ne găsim în iarnă. Ea s'a coborît de pe munțĭ în vale, aducînd omăt destul și ger. Astăzĭ toate nasurile sunt pătlăginiĭ; dar Castelul e bine încălzit și nicĭ nu vreŭ s'o știŭ.

Pre cît am înțeles Regele și Regina ar vrea să mă ție aice maĭ mult de cît plănuisem, dar oĭ căta să scap pe la 25 Octombrie numaĭ decît, pentru ca să nu ne apuce iarna grea pe drum.

Complimentele mele luĭ Burduf și nuntă veselă cu roadă.

Vă sărut pe toate din toată inima, **V. Alecsandri.**

Auzisem că Ion Ghica ar fi bolnav; i-am scris și azĭ am primit răspuns scris de D-na Ghica și iscălit de el, prin care îmĭ dă de știre că se află la insula Wight într'un hôtel splendid, pe malul Oceanuluĭ și că se prăjește la soare. Complimente matale din partea luĭ și a D-neĭ Ghica.

Ți-am scris că a fost aice Mititză Sturdza. Am vorbit multe împreună și m'am convins că face opoziție ministeruluĭ noŭ, fără a fi contra Regeluĭ. Cît pentru Brătianu nu l'am văzut încă, fiind-că n'a venit la Sinaia în vara aceasta.

CDXVI.

Castel-Peleș, 7 Octombrie 1888.

Dragă, Azi dimineață ne-am trezit cu iarna în țară. Ea și-a întins cojoacele albe pe vîrfurile munților și eŭ mi-am adăugit o nouă pătură de bumbac la piept. Vezĭ cum mă îngrijesc de mine pentru ca să nu'ți ocazionez nicĭ un necaz și nicĭ o supărare. Ast-fel ar trebui să facĭ și mata pentru ca să fiŭ liniștit!

In fața ferestreĭ mele văd piscurile înălbite și înghețate și cu toată sălbatica lor podoabă nu'mĭ vine gust nicĭ decît de a mă plimba pe sub braziĭ încărcațĭ cu țurțurĭ. Prefer să fac mișcare de-alungul galeriilor încălzite din castel, pe covoare groase unde nu pătrunde frigul.

Aice avem pe D-l Lecomte de Nouy care a dres biserica de la Curtea de Argeș și care face minunate fotografiĭ. El a scos portretele tuturor oaspeților din Castel; al meŭ pare a fi foarte nimerit. Ți l'oĭ aduce cînd m'oĭ întoarce acasă.

Marie mi-a scris că maĭ toate merele s'aŭ stricat; îmĭ pare răŭ că în anul acesta nu pot face mulțumire Regeluĭ. Maiestățile Lor m'a întrebat ades de mata, auzind de vrednicia ce aĭ arătat în urma ciclonuluĭ; Regina m'a însărcinat să-țĭ scriŭ ca să nu te osteneștĭ maĭ mult de cît te iartă puterile.

Văcărețele sunt aice; Domnișoara Hélène, poeta, a fost numită în locul D-neĭ Romalo, care va fi în curînd declarată prima damă de onor a Curțeĭ.

Sunt sănătos, deși cîte odată îmĭ e cam urît din cauza lipseĭ de lumină. După dejun, pe cînd toțĭ se retrag în odăile lor, mă întind pe canape, cetesc și adorm. Mi se pare că toțĭ fac ca mine Seara jucăm biliardul pănă la 10 ceasurĭ și jumătate . . . e poi buona notte!

Vă sărut pe toate de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXVII.

Sinaia, Castel-Peleș 8 Octombrie 1888.

Dragă, Astă-noapte, pe furiș, iarna s'a coborît de pe vîrful munților în vale. Totul e alb împrejurul nostru și omătul cade neîncetat, ca și cînd ar vroi să ascundă orĭ-ce urmă de verdeață. Braziĭ sînt acoperiți cu țurțurĭ, atmosfera încărcată cu negură și soarele s'a ascuns nu știŭ unde, pentru ca să nu-ĭ degere nasul.

Spectacolul e frumos, prea frumos, dar îmĭ place a-l admira de după geamurĭ, pe cînd focul pîlpîe în sobă şi ceaiul mă îndeamnă sĭ-l beaŭ pentru ca să-mĭ păstrez căldura. Ştiĭ cum se ghemuesc mîţele la gura sobeĭ şi cu ce ochĭ visătorĭ se uită în fund cînd se apropie iarna, astfel şi eŭ, închis în casă privesc năvălirea zăpezeĭ în sînul ţăreĭ. Ce timp aveţĭ la Mircești?

Am primit volumul ce mi-aĭ trimis şi l'am şi dat Regineĭ. Aştept acum de la Paris un bronz, ca acel ce mi-a oferit Maria Cantacuzin, pentru ca sĭ-l prezentez Maiestăţiĭ Sale, căcĭ el înfăţişează una din eroinele poemurilor Sale.

Bengescu îmĭ scrie că totul merge bine în Avenue Montaigne, şi că tot personalul Legaţiuneĭ ne aşteaptă ca să ne iasă înainte la gară, precum a urmat în toţĭ anĭĭ... Dee Domnul ca să putem trece prin Galitzia şi Austria fără greutate şi fără vijeliĭ de iarnă.

Vă sărut pe toate din toată inima, **V. Alecsandi.**

CDVIII.

Castel-Peleş, 11 Oct. 1888.

Dragă, Te bucură căcĭ am început a lucra! Am scris erĭ treĭ poeziĭ şi am avut mulţumire de-a mă încredinţa că nu mi s'a tocit condeiul. Sosirea erneĭ şi lumina albă a zăpeţeĭ aŭ efectul de-a-mĭ aduce inspiraţii. Ele îngheaţă natura, dar tot odată îmĭ desgheaţă crierii şi mă îndeamnă a scrie. Maĭ am încă de şezut două săptămînĭ în castel şi cred că voi maĭ produce cîte-va bucăţĭ în versurĭ, căcĭ liniştea şi lipsa de grijĭ sînt pentru mine condiţiĭ neapărate pentru lucru.

Am uitat să-ţi spun în scrisoarea de erĭ, ca să espedueştĭ la Paris cele două tablouri care reprezintă fructe şi scena luĭ Toma necredinciosul cu Christos. Nu ştiŭ dacă paravanul din odaia mea s'ar putea trimite odată cu cele-l'alte efecte.

Merile şi perile sînt foarte gustate de Regele, de Regina şi de fratele eĭ, Prinţul de Wied şi fiind-că numărul lor nu e mare în anul acesta, am pus la cale ca să se păstreze numaĭ pentru Majestăţile lor. Musafirĭĭ fac zîmbre!

Ce vreme aveţĭ pe-acolo? Ninge, ploŭă? Se zice că în Bucureştĭ e timpul foarte uricios. Dee Domnul să se îndrepte pe cînd a fi să plecăm.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CDXIX.

Castel-Peleș, 12 Oct. 1888.

Dragă, am scris legenda Romînceĭ [1]) care în vremea luĭ Sturza Vodă a eșit înaintea pluguluĭ trimis de Vodă ca să taie în două moșia răzeșilor vecinĭ cu Flămînziĭ, și a depus copilul eĭ la picioarele boilor, zicînd să tragă plugul peste trupul copiluluĭ. A plăcut foarte mult Regineĭ, care s'a și apucat să o traducă în limba germană. Astăzĭ a sosit din Paris bronzul ce am comandat pentru Maiestatea Sa și care e întocmaĭ cu acel ce mi l-a oferit Maria Cantacuzin. Nu pot să-ți descriŭ bucuria Regineĭ primindu-l. El e foarte admirat și acum e depus în cabinetul eĭ de lucru.

Am adus vorba asupra zileĭ plecăreĭ mele de aicea adică la 25 a luneĭ, zicînd că concediul meŭ expiră la sfîrșitul luneĭ și că o să am nevoie de vre-o 6 zile ca să-mĭ pun toate trebile la cale păn' a nu porni din țară. Cred că va fi oare-care luptă, însă sper să 'mĭ pot îndeplini gîndul.

Timpul s'a îndreptat, soarele a revenit, însă gerul e foarte simțitor încă.

Vă sărut pe toate, **V. Alecsandri.**

CDXX.

Castel-Peleș, 15 Oct. 1888.

Dragă, Timpul urmează a fi splendid. Deși vîrfurile munților sînt acoperite cu omăt, la poalele lor clima e dulce pe la amiază și îmĭ permite a face primblărĭ cu Regele și cu Regina, cîte două ceasurĭ pe jos. Este speranță că toamna se va menține tot ast-fel de frumoasă pănă pe la 15 Noemvrie și că vom putea face voiajul nostru la Paris fără a suferi de frig. Trebue însă să ne pornim numaĭ decît pe la începutul luniĭ viitoare și aștept ca să-mĭ daĭ de știre cînd eĭ fi gata de plecare; păn' atunci eu mă păzesc de tot ce ar putea să-mĭ stingherească sănătatea; fă și mata ca mine, pentru ca să ne întoarcem țonțoroĭ la Paris.

Am primit o scrisoare de la Ion Ghica, din insula Wight, care îmĭ face cunoscut că se găsește bine, dar scrisoarea e numaĭ iscălită de dînsul, căcĭ Princesa îĭ servește de secretar.

Bengesco îmĭ dă de știre că femeia luĭ a sosit în Bucureștĭ pentru trebĭ de clironomie; am să merg s'o văd cînd oĭ pleca de

[1]) «Plugul blestemat».

aice. Nanu aspiră a fi numit prim-secretar la Bruxella saŭ la Londra. Dacă va isbuti, voi cere să se rînduiască Cretzeanu în locul luĭ, ca unul ce se bucură de stima Regeluĭ şi e un băiat inteligent şi onest.

Toţĭ proprietariĭ de şaleturĭ s'aŭ întors la Bucureştĭ, încît Sinaia a rămas pustie, numaĭ Ministrul Franţeĭ Coutouly şi Văcăreştele aŭ maĭ rămas pe loc. Poeta e numită domnişoară de onor a Regineĭ şi traduce poeziile Maiestăţiĭ sale în versurĭ franceze foarte nimerite. Eŭ am scris în toate zilele cîte ceva şi Regina le traduce în limba germană, încît precum vezĭ, Castelul a redevenit un cabinet de lucru, decînd ne-aŭ slăbit musafiriĭ. Imĭ pare bine că m'am convins de puterea condeiuluĭ meŭ şi sînt încredinţat că vom întrebuinţa cu roadă la Paris, găsindu-ne amîndoĭ liniştiţi şi feriţi de orĭ-ce grijă. Am mulţime de planurĭ în cap.

Scrie-mĭ cum te afli şi cum vă aflaţĭ cu toţiĭ. Vă sărut de o mie de orĭ.

V. Alecsandri.

Lupu Bogdan a fost ales deputat de Roman.

CDXXI.

Castel Peleş, 1 Oct. 1888.

Dragă, Iţĭ scriŭ astăzĭ numaĭ cîte-va rînduri pentru ca să-ţĭ spun că sînt sănătos şi că am anunţat Regineĭ plecarea mea de aicĭ pe Duminecă, adică peste 6 zile. M. Sa m'a întrebat dacă n'aş putea să 'mĭ prelungesc congediul; am răspuns că nu voesc nicĭ o favoare de la d-l Carp şi că avînd a porni la Paris cel maĭ tîrziŭ la 2 Noemvrie, îmĭ trebue măcar vre-o şase zile pentru ca să-m pun trebile la cale, înainte de-a mă depărta din ţară. Astă veste nu i-a plăcut nicĭ decum dar n'am ce face. Mă tem acum ca Regele să nu mă împiedece, fiind-că cumnatul săŭ, Prinţul de Wied, are a pleca Vinerĭ şi Castelul are să rămîie cam lipsit de oaspeţĭ drăgălaşĭ. Voi cerca însă toate chipurile ca să nu întîrziĭ maĭ ales că m'a ajuns dorul de casă şi de băbuşcă.

Aştept o scrisoare de la mata, care să-mĭ anunţe că totul este gata la Mircestĭ.

Vă sărut pe toate de-o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

D-l Văcărescu, tatăl poeteĭ, a fost numit ministru la Belgrad.

CDXXII.

Castel Peleș, 18 Oct. 1888.

Dragă. Azĭ m'am prăjit la soare ca un Lazaroni de la Neapoli, admirînd frumusețea naturei sub lumina toamnei și compunînd în minte-mĭ strofe armonioase. Nu-ți pot spune ce bucurie simt cînd scriŭ o pagină de versurĭ; îmĭ pare că de-abia acum am început a ciripi în limba poetică. Ca vechi lăutar, care a cîntat așa de mult, mi-am luat vioara din cuĭ unde o aninasem de multă vreme și iată-mă acum trăgînd din arcuș cu foc și cu măestrie. Mult să ție încă această beție de cîntic? Nu știŭ, dar așa 'mĭ pare, că ea nu va înceta de curînd, dacă îĭ fi mata sănătoasă și prin urmare nu voi fi supus la nicĭ-o grijă. Știĭ cît de puțin trebue ca să-mĭ curme glasul.

Imĭ fac pregătirile de plecat pe Duminică... dacă a vrea D-zeŭ, vorba luĭ Nastratin Hogea. Pe Regina am avizat-o de proiectul meŭ, acum rămîne să conving și pe Regele de neapărata nevoie ce am a pleca maĭ curînd.

Vă sărut pe toate cu dragoste, **V. Alecsandri**.

CDXXIII.

Castel Peleș, 21 Octombrie 1888.

Dragă, Regele pleacă Duminică la Bucureștĭ pentru ca să întovărășască pe cumnatul săŭ, Prințul de Wied ce se întoarce în Germania și Maiestatea Sa va reveni la Sinaia de abia Marțĭ. Prin urmare sunt obligat a-l aștepta aice, unde mi-a zis să rămîn. Voĭ pleca decĭ Mercurĭ saŭ cel maĭ tîrziŭ Joĭ, căcĭ Regele are să vină cu trenul de 8 ceasurĭ seara, și d'abie l'oĭ întrezări pentru ca să-mĭ fac adio dacă, precum proectasem, aș pleca Mercurĭ dimineața. Orĭ cum, eu voĭ fi întors la Mircești Sîmbătă saŭ Duminică dimineața. Ți-oĭ telegrafia de la Bucureștĭ.

Am scris pentru Regele o frumoasă poezie, ce-ĭ voĭ prezenta în ziua plecăreĭ mele. Timpul se menține frumos. Dee Domnul că să maĭ ție tot așt-fel pănă ce vom ajunge la Paris. Am scris luĭ Odănescu ca să-mĭ procure tescherele de liberă trecere prin Austria, Germania, Franța, ca să fiŭ scutit de vizitele vămilor. Le voĭ găsi la Bucureștĭ. Scrie-mĭ dacă socoțĭ că totul va fi gata pe la sfîrșitul luneĭ și de vom putea să ne punem la drum pe la 2 saŭ 3 Noemvrie.

Primesc chiar acum răvașul prin care îmĭ facĭ cunoscut că aĭ vîndut grîul și ovăzul. Deși prețurile nu sunt tocmaĭ bune, foarte nimerit și cuminte aĭ făcut, vînzînd acele producte pănă a nu pleca. Cine știe ce era să maĭ fie de ele pănă în primăvară! Cîtă sumă aĭ prins din această vînzare? Crezĭ că ea o să ajungă a acoperi toate cheltuielile, plata datoriilor la Roman, lefile slugilor, îngropatul viilor, etc., saŭ a fi nevoe să-țĭ trimit ceva din leafa mea, cînd oĭ sosi la Bucureștĭ?

De s'ar vinde păpușoiul cu preț bun, la anul tot ar remînea ceva folos.

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

CDXXIV.

Castel Peleș, 22 Octombrie 1888

Dragă, Aĭ auzit nenorocirea ce s'a întîmplat la Ruginoasa? Prințul Démètre [1]) s'a ucis; pentru ce și cum nu știm, dar un telegram ne-a adus această tristă veste ierĭ. Regele și Regina m'aŭ însărcinat să scriŭ Doamneĭ din parte-le; ceea ce am și făcut. Astăzĭ Teodor Rosetti mĭ-a telegrafiat de la Ruginoasa că Doamna este cu totul sdrobită de durere; am răspuns imediat, din partea matale și a mea, complimente afectuoase de condoleanță. Sărmana Doamnă! Ce viață necăjită pentru dînsa, de cînd aŭ crescut băeții marĭ.

Privileggio mi-a scris înștiințîndu-mă că a primit lăzile în număr de treĭ, că ele cîntăresc 400 de kilograme, că le-a transportat la biuroul vapoarelor Fresinet, și le-a recomandat ca să fie scutite de umezeală pe cît se poate.

Cheltuiala transportuluĭ se sue la 25 fr. Chitanța a fost trimisă matale la Mirceștĭ. Regele pleacă mînĭ la Bucureștĭ și se întoarce Marțĭ aice. I-a plăcut foarte mult poezia mea.

Vă sărut pe toate cu dragoste, **V. Alecsandri.**

CDXXV.

Castel Peleș, 23 Octombrie 1888.

Dragă, In sfîrșit am isbutit a obține încuviințarea Regeluĭ și a Regineĭ ca să plec Joĭ dimineața. Voĭ ședea două saŭ treĭ zile în Bucureștĭ pentru ca să regulez cu D-l Carp oare-care afaceri

[1]) Prințul Dimitrie A. Cuza.

ale Legațiunei și sper să mă întorc acasă Duminică. saŭ cel maĭ tîrziŭ Luni seara, căcĭ am de gînd a călători ziua.

Aflu că Démètre Cuza a murit de oftică, dar că nu s'a sinucis... Cu atîta maĭ bine pentru biata Doamnă care este sdrobită de durere.

Am primit scrisoare de la Ion Ghica; el se desfătează sănătos în insula Wight și asistă la toate reprezentațiile date de amatorĭ...

Astăzi timpul dă semne de schimbare. Munții sunt acoperiți cu negură. Iarna se apropie; e timp de fugit!

Te sărut de o mie de orĭ, **V. Alecsandri.**

Am scris legenda Crinuluĭ care a făcut pe Regina să plîngă. Are să o traducă îndată.

CDXXVI.

Castel Peleș Sîmbătă — 1888 (luna ?)

Dragă, Mă găsesc de Miercurĭ trecută la Sinaia, bucurîndu-mă de un timp minunat. Prințul de Galles a sosit aice de alaltăerĭ, încîntat de primirea ce i s'a făcut și maĭ cu seamă de frumusețea fetelor care sunt în palat, căcĭ el este mare apreciator al frumuseții. Regina a organizat în onorul luĭ un șir de reprezentațiĭ în teatrul din Castel, foarte nimerite și care obțin mare succes. Cred că Prințul va duce cu el neuitate suvenire din Romînia și va lăsa tot asemine suvenire aice, căcĭ el este foarte amabil cu toată lumea.

Ierĭ am avut ocazie de a vedea pe toțĭ miniștriĭ, veniți ca să se prezinte Prințuluĭ, însă nu am avut prilej de-a le vorbi de trebĭ. Toți s'aŭ arătat cătră mine destul de prietenoșĭ. Cît pentru Regele și Regina, nu am nevoe de a maĭ spune că i-am găsit tot așa de simpaticĭ ca în trecut.

Scrie-mĭ cum te afli? In mijlocul serbătorilor de aice, gîndul meŭ tot rămîne neclintit în privirea sănătățiĭ matale.

Dacă e adevărat că mă iubeștĭ, nu poțĭ să mi-o probezĭ maĭ bine de cît îngrijindu-țĭ de sănătate, pentru ca să te regăsesc voinică și frumoasă.

Vă sărut pe toțĭ din toată inima, **V. Alecsandri.**

TABLA NUMELOR

Agaricĭ, p. 81.
Alex. Th., p. 104.
Alecsandrescu Gr., p. 152, 153, 182, 183, 187.
Alecsandri I., p. 124, 138, 139, 141, 142, 171, 172, 281, 282, 283, 305.
Ascoli, p. 106, 275.
Aslan N., p. 61, 227.
Aurelian P. S., p. 170, 171.
Bal Charles, p. 141.
Balassan, p. 87, 88.
Băleanu Eliza, p. 295.
Bălăceanu, p. 275, 291, 306.
Baligot, p. 260, 262, 271, 282.
Balş, D-na, p. 265.
Barnuţiu, p. 12, 36.
Bamberg, p. 223.
Battenberg Al., p. 191, 297, 298.
Bengescu-Dabija, p. 66, 152, 187.
Bengescu G., p. 151, 155, 156, 157, 158, 295. 309, 310.
Berlier, p. 301, 302.
Bianu I., p. 137, 170.
Bibescu Pr. G., p. 217, 232, 233.
Bismark, p. 109.
Bîrsescu Agata, p. 225.
Blaremberg, p. 248, 249, 252, 253.
Bodnărescu S., p. 66, 112.
Bogdan Lupu, p. 97, 311.
Bogdan G., p. 207, 209.
Bojagi, p. 114.
Boissier Gaston, p. 240.
Bolliac C., p. 49.
Bolintineanu, p. 42, 45, 53.
Bonaparte Wyse, p. 165, 276, 277, 278, 279, 280, 281.
Boné, p. 265.
Bonheur Rosa, p. 14.
Boulanger, p. 215, 218, 229, 230.
Brătianu I., p. 12, 100, 102, 103, 212, 214, 216, 217, 223, 226, 231, 248, 249, 250, 252, 253, 291, 297, 302, 303, 306, 307.
Brînză D-r, p. 86, 88, 201.
Buicliu, p 234, 235.
Burki, D-na, p. 215.
Byron, Lord, p. 49.
Callimach-Catargiu, p. 265.
Calinderu, D-r, p. 232, 234, 235.
Câmpineanu, p. 297.
Cantacuzino I. A. (Zizin) p. 69, 83, 104, 114, 145, 232, 294.
Cantacuzino Gr., p. 204.
Cantacuzin Maria, p. 309, 310.
Cantemir D., p. 84.
Caragiani, p. 50.
Caragiali I., p. 140.
Carnot Sadi, p. 211.
Carp P. P., p. 28 (notă), 39, 89, 249, 306, 311, 313.
Catargiu Lascar, p. 229, 237, 238.
Catargi Paul, p. 277.
Caudela, p. 140.
Cavour, p. 99.
Cazeneuve, p. 87.
Cazimir V., p. 232.
Ceaur-Aslan N., p. 227.
Cerlenti, p. 223.
Cihac, p. 75, 104, 114, 155, 156.
Cipariu, p. 8, 36, 50.
Codrescu Th., p. 45.
Cogălniceanu M., p. 7, 45, 48, 74, 77, 102, 103, 183, 195, 196, 197, 199, 202, 204, 205, 211, 212, 216, 218, 223, 224, 225, 235, 252, 253.
Conaki C., 151, 181, 185, 187, 187, 188.
Conta V., p. 128.
Cordier, p. 114.
Corne, p. 31, 41.
Costescu Comăneanu, p. 210, 211.
Cotzebue Wilhelm, p. 75.
Coutouly, p. 303, 311.
Crawley, p. 284.
Creangă I., p. 6. 85, 118.
Creţeanu, p. 311.

Creţulescu N, p. 288.
Cugler Matilda, p. 31, 78, 79.
Cuciureanu M., p. 187, 188, 189.
Cuza-Vodă, p. 153, 163, 168, 169, 175, 186, 231, 232, 244.
Cuza Al. (fiul), p. 254.
Cuza Démètre, p. 224, 313, 314.
Cuza, Doamna Elena, p. 224, 254, 271, 282, 298, 313, 314
Damé Fr., p. 196.
Densuşanu Ar., p. 12, 152, 187.
Desobry, p. 176.
Docan, p. 226.
Donicĭ A., p. 187.
Drăghicescu, Maior, p. 193.
Drouyn de Lhouys, p. 172.
Duca George, p 63, 268, 286.
Duca, General, p. 141.
Duca Lucie, p. 272.
Dulfu P., p. 120.
Eliade-Rădulescu, p. 36, 67, 91.
Eminescu, p. 140,
Epureanu, p. 196.
Eraclide C., p. 35.
Fălcoianu, General, p. 42.
Ferekyde, p. 150, 199, 217, 299, 303.
Ferry Jules, p. 210, 211.
Flammarion C., p. 140.
Fleva N., p. 199.
Floquet, p. 217.
Florantin I. Pop., p. 44.
Florescu, General, p. 98, 99.
Freycinet, p. 186.
Frunzescu D., p. 5.
Galles, Prinţul de, p. 314.
Gane N., p. 76, 77, 93, 112, 114, 143, 150, 201.
Garnier, p. 8.
Georgescu, Sculptor, p. 170.
Ghica Ion, p. 81, 114, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 136, 137, 140, 141, 144, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 153, 156, 157, 158, 169, 183, 187, 188, 201, 215, 232, 234, 282, 283, 284, 285, 294, 295, 307, 310, 314.
Ghica Ferdinand, p. 205, 222.
Ghica Gr., p. 222.
Ghica Charles, p. 215.
Ghica Iancu, Beizadeaua. p. 171.
Girard, p. 217.
Grabe, General, p. 100.
Grădişteanu P., 137, 171.
Grandea Gr. H., p. 49, 50, 80.
Grévy Jules, p. 184.
Gorciakoff Pr., p. 109, 172.
Got, p. 70.
Golescu A., p. 39.
Gubernatis, Angelo de, p. 157.
Guyon, Dr., p. 248, 252.
Hartular Hariclea, p. 225.
Haşdeŭ B. P., p. 28, 33, 45, 52, 57, 66, 76, 84, 86, 88.
Hausknecht, p. 163.
Heine Heinrich, p. 66.
Hübner, Baron, p. 107.
Hugo Victor, p. 149, 179.
Hurmuzaki A., p. 30, 45, 46.
Ionescu N„ p. 171, 173, 194.
Ispirescu P., 211.
Istrati N., p. 181.
Jora M., p. 39.
Karr Alph, p. 225, 226, 227.
Kingston, p. 284.
Kisselef, p. 107, 201.
Kremnitz Mitte, p. 11.
Kreţulescu Paulina, p. 287.
Laforgue, p. 276.
Lahovary I., p. 231.
Lahovary Jaques, p. 204.
Lamarmora, p. 69.
Lamartine, p. 136.
Lambrior, p. 66, 71, 89.
Laurian, p. 36, 50, 66, 91, 159.
Leconte de Nouy, p. 19, 20, 194, 308.
Lesseps, Ferd. de, p. 172.
Liteanu-Vîrnav G., p. 65, 66, 88, 105.
Lukian, p. 45, 123.
Macedonski Al., p. 12, 130, 187.
Maiorescu T., p. 27, 28, 33, 36, 41, 50, 61, 75, 76, 82, 83, 85, 99, 124, 125, 132, 135, 150, 153, 156, 171, 183, 208, 265.
Malard D., p. 199.
Mandrea, Architect, p. 304.
Maxim, p. 50, 66, 67, 159.
Melchisedec Episcop, p. 117, 121, 288.
Michaud, p. 226, 227.
Millo M., p. 3, 4, 6, 132, 138, 139, 142, 165, 303.
Mistral, p. 106, 108, 127, 276, 277, 279.
Missir, p. 143.
Mîrzescu, p. 89.
Molière, p. 10.
Montesquieu, p. 142, 148, 149
Morţun V., p. 227.
Nanu, p. 311.
Napoleon III, p. 29, 101, 103, 214.
Napoleon, Prinţul, p. 107.
Naum A., p. 126, 127, 129.
Nădejde I., p. 223, 227.
Negri C., p. 60, 68, 69, 130, 131, 176, 189, 196, 199, 203, 205, 239, 243.
Negri Catinca, p. 227, 288, 234, 240.
Negruzzi C., p. 27, 28, 32, 35, 37, 45, 48, 57, 58, 103, 121.
Negruzzi I., p. 164, 165, 171, 181, 184, 187, 188, 202.

Negruzzi Leon, p. 32, 40, 45, 50, 61, 104.
Obedenariu, D-r, p. 106, 108, 173, 277,
Ollănscu, D. C., p. 135, 201, 312.
Panu Anton, p. 58.
Panu G p. 65, 66, 76, 249.
Papadopol Callimach A., p. 14, 15, 114. 116, 117, 119, 120, 125, 132, 135. 151, 156, 203, 204, 273.
Pastia Scarlat, p. 112.
Pencovici, General, p. 222.
Petrino D., p. 72, 76, 79, 86.88, 101, 105.
Pisozki, p. 260, 273, 282,
Plagino, p. 232, 277, 278.
Pogor V., p. 31, 41, 44, 50, 58, 61, 71, 75.
Paicu, p. 55
Popa Vîrnov, p. 232
Pruncu d. 31
Pumnul Ar., p. 36, 91.
Quinet Ed., p. 145.
Quintana, Albert de, p. 106.
Racoviță D. p. 19
Rallet D. p, 87,
Regele, (Carol I) 14, 15, 52, 87, 88, 100, 101, 102, 114, 129, 185, 191, 193, 207, 208, 209, 216, 217, 221, 222, 224, 225, 231, 235, 236, 238, 250, 253, 255, 274, 286, 291, 297, 299, 300, 301, 302, 304, 305, 306, 307, 309, 310, 311, 312, 313, 314.
Regina. (Carmen Sylva) p. 13, 101, 104, 116, 216, 217, 228, 225. 251, 253, 255, 272, 273, 274, 286, 289, 290, 291, 292, 293, 297, 299, 300, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 311, 313, 314.
Rîureanu, p. 69.
Rola C., p. 97, 98, 100.
Romallo, D-ra, p. 287, 300.
Romanescu Aristița, p. 289
Rosseti, C. A., p. 99, 100, 102, 103, 127,
Rosseti D., p. 149, 152.
Rosseti Theodor, p. 224, 288, 298.
Russo A., p. 187, 188, 189.
Russu D-r. p. 274.
Scavinski Daniel, p. 45.
Scheletti, p, 31.
Schiller, p. 123.
Sculy, D-r, p. 304.
Severin, Părintele, p. 17, 19, 20.
Sion G., p. 53, 145, 227.
Slavici I., p. 76.
Socec, p. 63, 71, 104, 105, 140, 148 163, 177, 192, 254, 255.
Stamate Cavaler de, p. 30, 31.
St. Mar de Girardin, p. 5.
Stamatopol A,. p. 112, 114.
Stătescu E., p. 183,
Stolojan., p. 297.
Sturza D., p. 193, 286, 287, 297, 300, 302, 307.
Sturza Princ. M , p. 112, 296.
Sturza Josefina, p. 229, 241, 243.
Sturza Mihail, p. 181.
Sturza Smaranda, p. 243,
Sturza Zulnia, p. 167. 174, 240.
Szilassy Gr. p. 120,
Șerbănescu Col. Th., p. 31.
Teodorini El., p. 225.
Tissot, p. 284.
Tourtoulon, Baron de, p. 106, 137, 164, 166, 168, 276.
Turgenieff, p. 67.
Urechiă V. A., p. 198, 204.
Văcărescu Elena, p. 255, 308, 311.
Valiano D-r, p. 289, 301, 306.
Ventura Gr., p. 254.
Vernescu G., p. 225.
Victor-Emanuel, p. 98, 99.
Vincens Emile, p. 244, 246, 247, 248.
Vîrnav Costin, p. 172, 173.
Visniecoski, p. 239.
Voltaire, p. 220.
Vulcan Iosif, p. 138, 139.
Vulpian D., p. 147, 148.
Wied, Principe de, p. 309, 311, 312.
Xenopol, p. 66, 113.
Xenopol (?) architect, p. 301, 304.
Zamfirescu M., p. 62.
Zanne, p. 53.

ERRATA

P. 32, vers 8: în loc de: *afară* sună lin = *arfa* sună lin.
P. 45, rînd 3 jos: în loc de: Scairuski = *Scavinski.*
P. 48, scris. XXXVII, rînd 9: şi vă mu'ţumesc *acest plăcut suvenir* = citeşte: *pentru* acest plăcut suvenir.
P. 158, rînd 3 jos: data scrisorei 1889.
P. 195, rînd 13: în loc de: storice = istorice,
P. 217, rînd 16: » » » regardez la = regardez-la.
P. 220, rînd 13: » » » aş juca = a-şĭ juca.
P. 248, jos: în loc de: la montaigne = *la montagne.*